

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הערבית ועולם הערבים והאסלאם
בבתי הספר העבריים

ערבית

תוכנית לימודים לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה

בבתי הספר העבריים

אתר המפמ"ר :

[Bit.ly/aravitislam](https://bit.ly/aravitislam)

ירושלים, התשפ"ה

חברי ועדת המקצוע בערבית ובעולם הערבים והאסלאם
תשפ"ג-תשפ"ד (2023–2024)

פרופ' אייל זיסר – יו"ר הוועדה

ד"ר סיגלית שושן – מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם, משרד החינוך

ד"ר הילה פלד-שפירא – אוניברסיטת בראילן, אוניברסיטת אריאל

ד"ר שרון שטרית ששון – אוניברסיטת בראילן

ד"ר ח'אלד שיח' אחמד – אוניברסיטת תל-אביב

אילן רובין – אוניברסיטת תל-אביב

דלית זלצר – מורה בעירוני ג' מודיעין; מדריכה פדגוגית להוראת ערבית, האוניברסיטה העברית, ירושלים

זהבית דבס – מדריכה מחוזית לערבית במחוז מרכז; מורה ורכזת ערבית תיכון א' לאומנויות, תל-אביב

לימור אומסי – רכזת בתיכון מיתרים ברנקו וייס, מיתר

שרית להב – רכזת בגימנסיה העברית, ירושלים

הילין זעירי – מדריכה ארצית לערבית; מורה לערבית בבית הספר תל"י, הוד השרון

קרין שוקחה – ממונה על תכנון ופיתוח תוכניות לימודים, המזכירות הפדגוגית - אגף שפות, משרד החינוך, ירושלים

סיגל שובל – מורה בבתי הספר ויצמן ואוסישקין, נהריה

רוית הירש – רכזת בתיכון מקיף, נשר

חברי ועדת המשנה לעדכון תוכנית הלימודים לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה תשפ"ב-תשפ"ד (2022–2024)

יו"ר ועדת המשנה – ד"ר הילה פלד-שפירא, המחלקה לשפה וספרות ערבית, אוניברסיטת בראילן; המחלקה למזרחיות, אוניברסיטת אריאל; ראש מסלול הכשרת מורים לערבית, אוניברסיטת אריאל

מרכזת הוועדה – קרין שוקחה, ממונה על תכנון ופיתוח תוכניות לימודים, אגף שפות, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, ירושלים

ד"ר סיגלית שושן – מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם, משרד החינוך, ירושלים

דלית זלצר, מורה לערבית ורכזת ערבית בבית הספר עירוני ג' ע"ש מוטה גור במודיעין, מדריכה פדגוגית של סטודנטים להוראת ערבית, האוניברסיטה העברית, ירושלים

זהבית דבס, מדריכה מחוזית לערבית במחוז מרכז, מורה לערבית ורכזת ערבית בבית הספר תיכון א' לאמנויות בתל אביב

תודה לאביטל הורן שהתלוותה לוועדת המשנה בתחילת תהליך עדכון התוכנית.

קריאה והערות: ד"ר ציונה לוי, מנהלת אגף א' שפות במזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, ירושלים

עריכה לשונית: ד"ר נורית גנץ

תוכן עניינים

עמ' 6	<u>הקדמה</u>
עמ' 7	<u>אוכלוסיית היעד</u>
עמ' 8	<u>הזיקה בין העברית לערבית</u>
עמ' 8	<u>הערבית הספרותית והערבית הדבורה ומה שביניהן</u>
עמ' 9	<u>הכתב הערבי</u>
עמ' 10	<u>רציונל</u>
עמ' 12	<u>הנחות יסוד</u>
עמ' 13	<u>מטרות התוכנית</u>
עמ' 14	<u>עקרונות פדגוגיים-דידקטיים ועקרונות מתחום הוראת השפה</u>
עמ' 17	<u>הוראה-למידה-הערכה (הל"ה)</u>
	Can do's – רמות מסוגלות / תיאורי ביצוע:
עמ' 21	<u>A1 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים ראשונה)</u>
עמ' 28	<u>A1 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים שנייה)</u>
עמ' 35	<u>A2 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים שלישית)</u>
עמ' 42	<u>A2 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים רביעית)</u>
עמ' 50	<u>B1 - משתמש עצמאי (שנת לימודים חמישית)</u>
עמ' 57	<u>B1 - משתמש עצמאי (שנת לימודים שישית)</u>
עמ' 65	<u>תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית - מבט על</u>

נספחים

עמ' 71	<u>נספח 1:</u> מפרט התכנים
עמ' 71	שנה ראשונה - כיתה ז'
עמ' 72	שנה שנייה - כיתה ח'
עמ' 72	שנה שלישית - כיתה ט'
עמ' 73	שנה רביעית - כיתה י'
עמ' 74	שנה חמישית - כיתה י"א
עמ' 75	שנה שישית - כיתה י"ב
עמ' 77	<u>נספח 2:</u> פתגמים מומלצים
עמ' 80	<u>נספח 3:</u> מחוון לבחינה בערבית דבורה
עמ' 83	<u>נספח 4:</u> יצירות בספרות ופרוזה ערבית מודרנית
עמ' 86	<u>נספח 5:</u> המלצות להערכה חלופית
עמ' 88	<u>נספח 6:</u> מאגר לקסיקלי
עמ' 97	שנה ראשונה - כיתה ז'
עמ' 115	שנה שנייה - כיתה ח'
עמ' 130	שנה שלישית - כיתה ט'
עמ' 156	שנה רביעית - כיתה י'
עמ' 184	שנה חמישית - כיתה י"א
עמ' 220	שנה שישית - כיתה י"ב

הקדמה

השפה הערבית היא שפה בעלת מעמד מיוחד במדינת ישראל. זו היא שפתם ולשון תרבותם של כל דוברי הערבית: מוסלמים, נוצרים ודרוזים, ולשון כתבי הקודש והתפילה של המוסלמים ברחבי העולם ושל יהודי ארצות ערב.

לידיעת השפה הערבית נודעת חשיבות רבה במדינת ישראל; אחת ממטרות החינוך כפי שהוגדרה בחוק החינוך הממלכתי התשי"ג (1953, סעיף 11), היא "להכיר את השפה, התרבות, ההיסטוריה, המורשת והמסורת הייחודית של האוכלוסייה הערבית ושל קבוצות אוכלוסייה אחרות במדינת ישראל, ולהכיר בזכויות השוות של כל אזרחי ישראל".¹ מתוך הכרה בחשיבות זו, נקבעה בשנת 1995 חובת לימוד ערבית כשפה זרה שנייה בבתי ספר עבריים.

תוכנית הלימודים הראשונה להוראת לשון ערבית לבית הספר העברי פורסמה בשנת 1994 ועודכנה בשנת 2009. במהלך השנים התעורר הצורך בעדכון התוכנית, ובשילוב תכנים חדשניים ורלוונטיים שיהלמו את תחומי העניין של התלמידים בהתאם ליעדי המקצוע. תוכנית הלימודים הנוכחית (תשפ"ה) עודכנה על-פי התפיסה המעמידה במרכז את ההיבט התקשורתי של השפה יחד עם ההיבט התרבותי-לשוני שלה. התוכנית מעמידה במרכז את ארבע מיומנויות השפה: קריאה, כתיבה האזנה ודיבור (הבעה בעלפה), בדגש על מיומנויות המופיעות במסמך דמות הבוגר, לדוגמה: אוריינות שפתית, תקשורת בינאישית והעשרת אוצר המילים בד בבד עם לימוד הדקדוק מתוך הקשר.² תוכנית לימודים זו – יש בה כדי להגביר את ההנעה (מוטיבציה) ללימוד השפה הערבית, ולהרחבת מעגל התלמידים שיבחרו בלימוד מוגבר של השפה הערבית בחטיבה העליונה.

בתוכנית הוגדרו מטרות אופרטיביות (ביצועיות), ובצדן פירוט התכנים המבטאים את רצף הלמידה במהלך שנות הלימוד. מטרת הפירוט היא לשקף את הנדרש בתהליכים המתקיימים בריזמנית: הוראה-למידה-הערכה (הל"ה) ואת ההישגים המצופים מן התלמידים ברמות השונות על פי מסגרת ההתייחסות הבין-לאומית המשותפת לשפות (CEFR) ובהתאם לתיאורי הביצוע (can do descriptors, يستطيع, מסוגל ל...). המתארים מה הלומד מסוגל לעשות בשפה במצבים מגוונים ולמטרות שונות (ראו פירוט בהמשך מסמך זה).

בשנת תשע"ז אושרה תוכנית לימודים חדשה להוראת הערבית הדבורה בבתי הספר היסודיים (כיתות ה-ו) הכוללת את הוראת הערבית הדבורה לצד פיתוח ראשית מיומנויות הקריאה והכתיבה. התוכנית שמה דגש בין השאר על הרחבת אוצר המילים, על היכרות עם טקסטים מתחומים שונים והבנתם, על הבנת הנשמע ועל הבעה בעל-פה. התוכנית מזמנת היכרות ראשונית בעל-פה עם פתגמים, ברכות, ומילות פנייה ונימוס החל מן השלבים הראשונים של לימוד השפה ותרבותה. כמו כן היא מתייחסת לרלוונטיות של השפה לעולמם של התלמידים, לחדשנות בהוראה, בלמידה ובהערכה ומשלבת ערכים אוניברסליים. המטרה היא להקנות לתלמידים בסיס עשיר של אוצר מילים, אשר יסייע להם ברכישת מיומנויות הכתיבה והקריאה בצורה קלה ומהירה יותר בכיתה ז', כאשר הם עושים את צעדיהם הראשונים בלימוד השפה.

¹ (תיקון מס' 6) תשס"ד-2003.

² להרחבה ראו: מסמך [דמות הבוגר](#).

הצורך בעדכון תוכנית הלימודים לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה (תשפ"ה) נבע מהדרישה להתאימה למסגרת התייחסות בין-לאומית משותפת לשפות (CEFR) ומהשאיפה לחזק את מיומנויות השפה – קריאה, כתיבה, האזנה ודיבור.

תוכנית הלימודים הנוכחית (תשפ"ה) משלבת מיומנויות פדגוגיות חדשניות ורלוונטיות, המותאמות למציאות המשתנה ולעידן הדיגיטלי. המיומנויות הנרכשות במהלך הלימוד מאפשרות פיתוח אוריינות לשונית, אוריינות דיגיטלית, שימוש בכלי בינה מלאכותית, חשיבה ביקורתית ויצירתית, מודעות עצמית ויכולת למידה עצמית, המותאמות לדמות הבוגר והבוגרת 2020–2030.

אוכלוסיית היעד

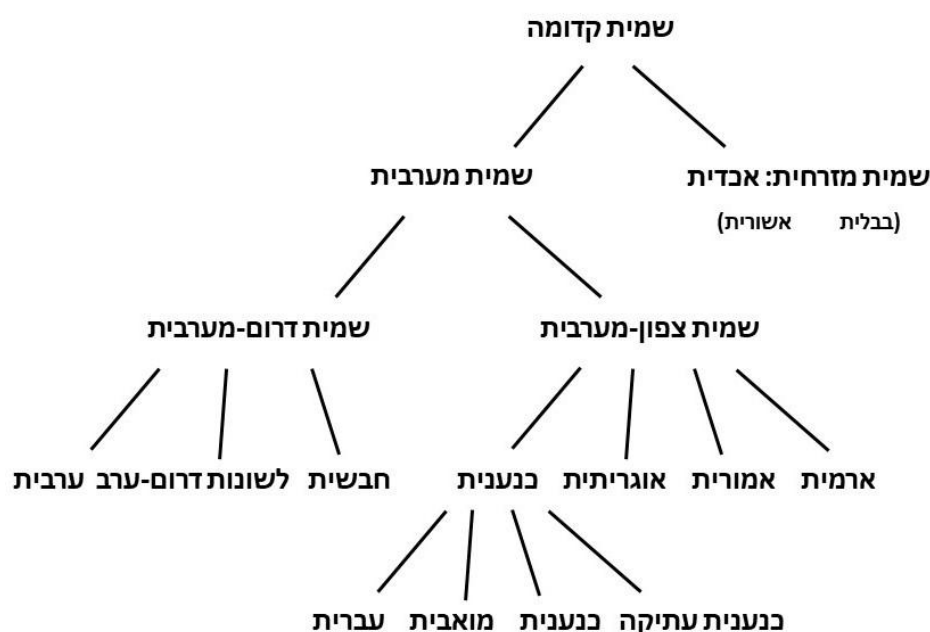
מסמך זה נועד לסייע למורים, למנהלים ולמפקחים בתכנון ההוראה וההערכה. הוא מציג את העקרונות, את הנחות היסוד ואת המטרות של התוכנית, כמו גם את התכנים שיש ללמד ואת ההישגים המצופים מן הלומדים. התוכנית גם אמורה לסייע לאחראים על הכשרת מורים, לרכזי מקצוע, למדריכים, לכותבי חומרי למידה ולעוזרי הוראה, לכותבי שאלוני בחינות ולמעריכיהן בתהליך עבודתם ובתהליך קבלת ההחלטות בתחום לימודי הערבית בבתי הספר העבריים במדינת ישראל.

עקרונות הוראת השפה הערבית לדוברי עברית

הזיקה בין העברית לערבית כבסיס להוראת השפה הערבית לדוברי עברית

העברית והערבית שייכות למשפחת השפות השמיות, וקיימת זיקה עמוקה בין השתיים. זיקה זו באה לידי ביטוי במבנה הצלילים (תורת ההגה), במערכת הנטיות והבניינים (תורת הצורות), בתחביר ובאוצר המילים. זיקה זו עשויה לשמש משאב פדגוגי משמעותי, שבכוחו להקל על תהליך רכישת השפה הערבית ולתרום לתחושת מסוגלות בקרב תלמידים מתחילים.

תרשים 1 – יחסי הקרבה בין העברית לערבית:³

הערבית הספרותית והערבית הדבורה ומה שביניהן

בשפה הערבית מתקיימת תופעה לשונית, שיש להכיר בהוראת הערבית – **דיגלוסיה** – קיומם של שני משלבים עיקריים השייכים לאותה שפה אך משמשים בהקשרים שונים.

³ על פי: יהושע בלאו, **תורת ההגה והצורות** (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1972), עמ' 15.

המשלב הראשון הוא הערבית הספרותית (اللُّغَةُ الْفُصْحَى), המשמשת בהקשרים פורמליים, לדוגמה: כתבים דתיים (הקוראן והחדית'), חלק ניכר מיצירות הספרות, אמצעי תקשורת ומסמכים רשמיים. משלב זה אחיד בכל רחבי העולם הערבי, ונתפס בדרך כלל כבעל מעמד גבוה ויוקרתי. המשלב השני הוא הערבית הדבורה (اللُّغَةُ الْعَامِيَّة או الْمَحْكِيَّة), המשמשת לתקשורת יום-יומית בלתי רשמית. משלב זה כולל מגוון נרחב של דיאלקטים (להגים), המשתנים בהתאם לאזור גיאוגרפי, רקע חברתי וקהילות דוברים שונות.⁴

את הדיאלקטים בערבית מקובל למיין על פי שלושה קריטריונים עיקריים: מיקום גאוגרפי, שיוך חברתי, ושיוך עדתי-דתי. מהבחינה הגאוגרפית, נהוג לחלק את הדיאלקטים לשתי קבוצות עיקריות: דיאלקטים מזרחיים ודיאלקטים מערביים. כל אחת מן הקבוצות הללו נחלקת לתת-קבוצות לפי מדינות, ובתוך כל מדינה קיימים דיאלקטים מקומיים נוספים, אשר נבדלים זה מזה במאפיינים פונטיים, תחביריים, ולקסיקליים.

כדי להגים את המציאות הלשונית המגוונת אפשר להציג בקצרה את קבוצות הלהגים הרווחים במדינת ישראל:

א. הלהגים העירוניים של מישור החוף וקרבתו, לדוגמה: עכו, חיפה, יפו וירושלים. מאפיין בולט של קבוצה זו הוא שה- *ق* בהם נהגית כ-המזה.

ב. הלהגים הכפריים של מרכז ישראל הכוללים את להגי אזור "המשולש" והכפרים הסובבים את ירושלים. שני מאפיינים בולטים של קבוצה זו הם הגיית ה- *ق* כ- *ك*, והגיית ה- *ك* כ- *צ'*.

ג. הלהגים הבדואיים של הנגב, המתאפיינים בהגיית האות *ق* כ- *[g]* (כמו למשל במילה האנגלית go), במקום ההגייה הספרותית המקובלת *[q]*.

ד. בצפון קיימות קבוצות להגים שונות, לדוגמה: הדיאלקטים המיוחדים לעדה הדרוזית המתאפיינים בהגיית ה- *ق* כ- *ق* (הגיה של האות *ق* ללא שינוי) ולהגי הבדואים שהם שונים מאלו של הנגב.

הכתב הערבי

הלשון הערבית, בדומה לעברית, נכתבת מימין לשמאל ובה 28 אותיות. ההבחנה בין האותיות נעשית, בין השאר, באמצעות נקודות דיאקריטיות (נקודות מבחינות) מעל האותיות או מתחת לאותיות. אחד המאפיינים הבולטים של הכתב הערבי הוא שמרבית האותיות מתחברות זו לזו ונכתבות במשיכת קולמוס אחת. לחלק מן האותיות יש צורות שונות בהתאם למיקומן במילה.

⁴ אריה לוין, דקדוק הלהג הערבי של ירושלים (ירושלים: מאגנס, תשנ"ה), עמ' 246-261.

רציונל

תוכנית הלימודים תשפ"ה "ערבית לבתי הספר העבריים" עודכנה והותאמה ל"מסגרת ההתייחסות האירופית המשותפת לשפות: למידה, הוראה, הערכה" (מהא"ס), הידועה בראשי התיבות CEFR.⁵ מסגרת זו גובשה באירופה במטרה לקבוע בסיס משותף לפיתוח תוכניות לימודים בשפות, וכן לפיתוח כלי הערכה וחומרי הוראה.⁶ המסגרת מגדירה רמות שליטה בשפה, מנסחת יעדי למידה ברורים, ומתווה דרכי הוראה והערכה בהתאם לרמות אלו תוך קביעת היעדים והדרכים הרצויות להשגתם. ב-CEFR שמים דגש על הגישה הרב-לשונית והרב-תרבותית, המתמקדת ביכולתם של יחידים להשתמש במספר שפות ולהתנהל בין תרבויות שונות תוך גמישות, פתיחות ומודעות תרבותית.

הגישה הרב-לשונית והרב-תרבותית אינה רואה בשפות ישויות נפרדות הנלמדות זו לצד זו, אלא רפרטואר לשוני-תרבותי כולל, שבו האדם משלב בין שפות וידע תרבותי בהתאם להקשר התקשורתי. גישה זו מדגישה עקרונות, לדוגמה: מעבר גמיש בין שפות, תפיסת התרבות כרצף ולא כמערכת סגורה, למידת שפות לאורך מעגל החיים, הצטברות של ניסיון לשוני-תרבותי, וכן קידום ערכים של הכללה, גיוון ושוויון הזדמנויות בלמידת שפות. המשמעות הפדגוגית של גישה זו היא עידוד מערכת חינוך הוראה ברקע הלשוני והתרבותי של כל לומד חלק בלתי נפרד מתהליך הלמידה. מערכת זו שואפת להכיר במגוון השפות והתרבויות של הלומדים, לשלבם באופן פעיל בהוראה, ולהתייחס לרב-לשוניות כאל משאב חינוכי, קוגניטיבי ותרבותי – ולא כמכשול או פער שיש לצמצמו.⁷

מסגרת זו של ה-CEFR מתארת את המיומנויות, היכולות והידע שהלומדים צריכים לרכוש על מנת שיוכלו להשתמש בשפה הערבית באופן יעיל. תיאור המיומנויות והמסוגלות שהתלמידים יפתחו במהלך הלמידה, מאפשר בהירות ואחידות של המינוחים ושל היעדים העומדים בפני הלומדים, המורים וכלל העוסקים בהוראה וברכישה של השפה. מאחר ששפה היא מרכיב מרכזי בתרבות, ואמצעי גישה חיוני לתרבויות אחרות,⁸ ומאחר שהלומדים נתפשים כ"סוכנים חברתיים" הפועלים בסביבות נתונות⁹ – התוכנית, המבוססת על ה-CEFR, מדגישה במיוחד את ההקשר התרבותי ואת מיומנויות התקשורת: התקשורת הבינאישית (דו-שיח; רב-שיח), ואמצעי התקשורת והמדיה החברתית. מיומנויות תקשורת אלו מקדמות השתלבות בהשכלה הגבוהה ובמקומות עבודה שונים ומאפשרות ללומדים להיחשף להזדמנויות חברתיות מגוונות.

⁵ ה-CEFR (COMMON EUROPEAN FRAMEWORK OF REFERENCE FOR LANGUAGES: LEARNING, TEACHING, ASSESSMENT) ראה אור לראשונה בשנת 2001 וגרסה חדשה שלו יצאה ב-2020. ה-CEFR אומץ במעל 120 מדינות ותורגם למעל 40 שפות. [ההפניות לאורך מסמך זה מסתמכות על ה-CEFR באנגלית ובעברית \(ניתן למצוא גם באתר: https://rm.coe.int/1680459f97\)](https://rm.coe.int/1680459f97).

⁶ אחת הסיבות לגיבוש ה-CEFR היה הצורך בהגברת למידה והוראה של שפות כדי לאפשר ניידות רבה יותר, תקשורת בינ"ל, כבוד לזהויות ולתרבויות, גישה טובה יותר למידע, ויכולת אינטראקציה בין-אישית. CEFR, עמ' 5-6.

⁷ Common European Reference for Languages Companion Volume Council of Europe (CEFR-CV), 2020, pp. 5-6; Piccardo, E. & North, B. (2019). *The Action-oriented Approach: A Dynamic Vision of Language Education*. Bristol: Multilingual Matters

⁸ שם, עמוד 6.

⁹ שם, עמוד 9.

תוכנית הלימודים תשפ"ה "ערבית לבתי הספר העבריים" שלהלן בנויה באופן מדורג, הן מבחינת רמות הלימוד והן מבחינת המיומנויות הנדרשות בתוך כל אחת מרמות הלימוד הבאות:

A1 - רמה בסיסית של שימוש בשפה

A2 - רמה הקשורה לפונקציות חברתיות

B1 – רמה המתאפיינת ביכולת לקיים אינטראקציה ולהתמודד בגמישות עם סוגיות בחיי היומיום.¹⁰

כל רמת לימוד מורכבת ממיומנויות, וכל מיומנות נחלקת לסעיפים המגדירים את הידע הרלוונטי ואת היכולות המצופות מהתלמידים במונחים של מסוגלות (can do's) התואמת את שלב הלימוד הרלוונטי. מאחר שהתוכנית מנוסחת ומחולקת לפי קטגוריות של רמות לימוד, כל מורה יכול למצוא דוגמאות והצעות להנגשת החומר, שמתוכן יבחר את האפשרויות המתאימות לו ביותר.

כהמלצת ה-CEFR,¹¹ תוכנית לימודים זו מתייחסת לכל המיומנויות המעורבות ברכישת שפה, הן בעליפה והן בכתב: קליטה (reception) (קריאה והאזנה), הפקה (production) (דיבור וכתובה), אינטראקציה (interaction) (חילופי דברים בכתב ו/או בעליפה) ותיווך (mediation) (לדוגמה: תרגום בעל-פה ובכתב). תיווך הוא היכולת לגשר בין אנשים בעלי רמות שונות של שפה או ידע, להנגיש תוכן (מילולי או רעיוני) לאחרים, לסייע בהבנה, בשיתוף מידע או בשיתוף פעולה ולהפוך שיח או טקסט לנגיש, מובן ומשותף. ייחודו של התיווך הוא בכך שהוא משקף את המציאות הרבת-רבותית והרב-לשונית של ימינו, מקדם למידה שיתופית, הבנה הדדית וסובלנות.

ה-CEFR מתייחס, בין היתר, ללמידה עצמאית (Self-Directed Learning),¹² ולגישה מבוססת פעולה (Action-Oriented Approach – AoA); גישה זו רואה בלומדים סוכנים חברתיים (Social Agents), המשתמשים בשפה כדי לבצע משימות ופעולות מחיי היומיום. לפיכך, הדגש הוא על למידה שיתופית ותקשורת עם אחרים, על ידי שימוש בכל המיומנויות, מתוך הבנה שכך פועלת שפה במציאות. תהליכים אלה מקדמים למידה עצמאית, חשיבה ביקורתית ומיומנויות של למידה לאורך החיים.

כמו ב-CEFR, גם בתוכנית לימודים זו הקו המנחה הוא מעשי ומכוון-פעולה; הלומדים נוטלים חלק פעיל בתהליך הלמידה, תוך שימוש בחשיבה יצירתית, בהערכה עצמית של הישגיהם, בהגדרת מטרות הלמידה ובלקיחת אחריות על תהליך זה, כל זאת כדי להגיע ליכולת לקיים תקשורת בהקשרים אישיים, חברתיים ורגשיים הרלוונטיים לעולמם.

בהתאם להמלצות ה-CEFR יש להתחשב בידע המוקדם של הלומדים בעת בניית תוכנית לימודים.¹³ לאור עיקרון זה, תוכנית הלימודים המעודכנת נבנתה במבנה ספירלי, אשר בכל שלביו מתבסס על הכשירויות והידע הקודם של התלמידים, מתרגל ומעמיק אותם, ומוסיף עליהם נדבכי ידע נוספים באופן מדורג ובהתאם לרמת הלימוד.

¹⁰ שם, עמודים 22-23; 33-35; רמות הלימוד הן: רמה גבוהה, רמת בקיאות מעשית ויעילה, ורמת שליטה. ראו שם.

¹¹ שם, עמוד 14.

¹² שם, עמוד 6.

¹³ שם, עמוד 6.

בהתאם לעקרונות ה-CEFR, תוכנית הלימודים כוללת בין היתר: יעדי למידה, משימות לימודיות, תוצרים מצופים, הצעות לשימושים מגוונים בשפה לדוגמה: משחקים, שילוב פתגמים, עיבוד מידע מתוך כלי תקשורת וקריאה ביצירות ספרות.¹⁴

מאגרי המילים שיילמדו בכל רמת לימוד יכללו גם את מאגרי המילים שנלמדו ברמות הלימוד הקודמות. סדר הוראת המילים נתון לשיקול דעתו של המורה, בהתאם לרמת הכיתה ולמאפייניה.

בהתאם לרמת הלימוד, יש לשלב בהוראת הערבית תכנים מן הערבית הדבורה. התוכנית מציעה גמישות פדגוגית, ומאפשרת למורים להתאים את סדר הוראת הנושאים לצורכי הכיתה, ובלבד שכל הנושאים הכלולים בתוכנית יילמדו במלואם.

כל תכני הלימוד המוזכרים בתוכנית לימודים זו מפורטים במפרט התכנים המצורף לה.

הנחות יסוד

תוכנית הלימודים מבוססת על מספר הנחות יסוד פדגוגיות וערכיות, המנחות את הגישה להוראת השפה הערבית בבתי הספר דוברי עברית:

- **לימוד השפה הערבית במדינת ישראל הוא בעל ערך רב**, הן בהיבט התקשורתי והן כגשר להבנה בין־תרבותית.
- **השפה הערבית היא שפה של תרבות עשירה** והיכרות עמה מרחיבה את עולמם של הלומדים ומקדמת הבנה בין־תרבותית.
- **למידת הערבית תורמת להבנה הלשונית הכוללת של הלומדים** באמצעות זיהוי נקודות דמיון ושוני בין השפה הערבית לבין שפת האם, ובכך מעמיקה גם את שליטתם בעברית.
- **רכישת השפה מושתתת על פיתוח ביצועי שפה** תוך טיפוח ארבע מיומנויות השפה המרכזיות: האזנה, קריאה, דיבור וכתבה.
- **הידע הלשוני נרכש בצורה מיטבית בתוך הקשרים טקסטואליים ותוך שימוש לשם תקשורת בי־אישית ולא כלמידה מנותקת מהקשר.**
- **למידת שפה נוספת נשענת על בסיס של מיומנויות לשוניות ואורייניות שפותחו בשפת האם.**
- **מעורבות פעילה של הלומדים בתהליך הלמידה, ההערכה וההיבחנות** כמו גם עיסוק בתכנים רלוונטיים לעולמם וחוויות של הצלחה, מגבירים את המוטיבציה (הַנִּיעָה) ללמוד את השפה ולהשתמש בה בפועל.

¹⁴ שם, עמודים 55-57.

מטרות התוכנית

תוכנית זו מושתתת על האמונה כי מן הראוי שאוכלוסיית המדינה, שאינה דוברת ערבית, תכיר את השפה והתרבות הערבית, הן בשל מיקומה של מדינת ישראל בשכנות למדינות ערב והן בשל העובדה שכ- 20% ממנה הם דוברי ערבית. מכאן שמטרותיה של תוכנית לימודים זו מתמקדות במטרות פדגוגיות ובמטרות כלליות:

המטרות הפדגוגיות

פיתוח מיומנויות תקשורתיות

- **טיפול מיומנויות קליטה:** הבנת הנשמע והבנת הנקרא
- **טיפול מיומנויות הפקה:** הבעה בעל-פה והבעה בכתב

פיתוח מיומנות הקריאה

- פיתוח יכולת קריאה קולית ודמומה
- הבנת טקסטים מתחומים ומסוגות מגוונים

פיתוח מיומנות ההאזנה

- פיתוח יכולת האזנה והבנה של טקסטים דבורים
- למידה של תכנים מתחומים ומסוגות שונים

פיתוח מיומנות הדיבור

- עידוד ההבעה בעל-פה במסגרות תקשורת בין-אישיות מגוונות

פיתוח מיומנות הכתיבה

- פיתוח יכולת הבעה בכתב של משפטים וטקסטים תקינים מבחינה לשונית

המטרות הכלליות

היבטים תרבותיים ולשוניים

- טיפוח עניין וסקרנות כלפי הלשון הערבית ודרכי השימוש בה
- הכרת העולם הערבי, הדת והתרבות

פיתוח רגישות חברתית

- הכרה ופיתוח רגישות לאנשים מרקע תרבותי שונה

בהמשך התוכנית יוצגו מטרות-העל ותיאורי ביצוע-מסוגלות, הנגזרים מהן. כמו כן, תוצג טבלת מפרט התכנים לכל רמות הלימוד ברצף הלמידה, החל משנת הלימודים הראשונה (רמה A1) ועד שנת הלימודים המסכמת את לימודי הערבית ברמת 5 יחידות לימוד (רמה B1) בבתי הספר העבריים. מפרט התכנים, הנמצא בנספחים לתוכנית זו, כולל את שמות הנושאים ופירוט התכנים הכלולים בהם.

עקרונות פדגוגיים-דידקטיים ועקרונות מתחום הוראת השפה

א. הוראת השפה הערבית

בבתי הספר היסודיים העבריים נלמדת השפה הערבית כתוכנית רשות. בשנת תשע"ז פותחה תוכנית לימודים לבתי הספר היסודיים (כיתות ה'-ו'), המתמקדת בשיח בערבית דבורה ובהכרת התרבות הערבית, וחושפת את הלומדים לאותיות ולמילים בערבית. התוכנית שמה דגש על הבעה בעלפה במטרה להגביר את המוטיבציה (הקניעה) של הלומדים הצעירים ללמוד את השפה הערבית, לטפח בהם את אהבת השפה ואת הסובלנות ולהכין אותם לקראת המשך לימודי הערבית בחטיבת הביניים.

בחטיבות הביניים נלמדת השפה הערבית כמקצוע חובה. תוכנית זו לחטיבת הביניים (כיתות ז'-ט') כוללת את כל מיומנויות השפה: קריאה, כתיבה, האזנה ודיבור. במסגרת פרק "השיח הבין-אישי" בתוכנית נכלל נושא הוראת הערבית הדבורה. כמו כן פותחו יחידות הוראה המותאמות להוראת הערבית הדבורה בחטיבת הביניים.

בשנת תש"פ גובשה תוכנית לימודים בערבית דבורה לחטיבה העליונה (כיתות י'-י"ב), מתוך הכרה בחשיבות טיפוח כשירות לשונית תקשורתית בקרב הלומדים. התוכנית נועדה להעמיק את היכרותם עם השפה הערבית על מגוון שימושיה, תוך דגש על שיח יום-יומי, עדכני ורלוונטי. מטרתה המרכזית היא לקדם הבנה הדדית וליצור גשר בין תרבויות. הדבר נעשה מתוך שאיפה שידעית השפה הערבית הדבורה תאפשר הכרה רחבה ומעמיקה של השפה הערבית על כלל שימושיה, שיח יום-יומי רלוונטי וקירוב לבבות.

ב. לימוד פונקציונלי של המבנים הלשוניים

תוכנית הלימודים גובשה על בסיס הגישה הפונקציונלית לרכישת השפה, שבמרכזה הוראת המבנים הלשוניים מתוך הקשר תקשורתי-מעשי. הידע הדקדוקי והתחבירי נלמד בהדרגה ובהתאמה לרמת הלומדים, תוך שילובו בטקסטים מגוונים ובמצבי שיח אותנטיים המדמים מציאות יום-יומית. אחד הדגשים בתוכנית הוא הבניית השפה ככלי לתקשורת – להבנה, להבעה ולשיח בין-אישי. הוראה זו מאפשרת ללומדים לרכוש את השפה באופן המקדם שימוש אפקטיבי, מושכל ורלוונטי, ומחזק את המוטיבציה ללמידה.

ג. אוצר מילים – הוראה מובנית והקשר טקסטואלי

תוכנית הלימודים כוללת מאגרי מילים ערוכים באופן שיטתי ומובנה, בהתאם לרמות הלימוד השונות. המאגרים נלמדים בסדר ספירלי – כך שנעשה חיזוק, הרחבה והעמקה של אוצר המילים לאורך שלבי הלמידה השונים. מטרת מאגרים אלו היא ליצור בסיס משותף של אוצר מילים לתלמידים, באופן בלתי תלוי בספר לימוד מסוים (ראו פירוט- נספח מספר 6: מאגרי המילים).

חזרה לתוכן העניינים

בנוסף למילים הכלולות במאגר, מומלץ לחשוף את הלומדים לאוצר מילים מגוון נוסף, באמצעות טקסטים עדכניים ממגוון סוגות, הקרובים לעולמם של התלמידים ותואמים את רמתם. הוראת אוצר המילים תיעשה תמיד בהקשר טקסטואלי – כתוב או דבור – ולא כרשימת מילים מנותקת מהקשר, מתוך מטרה לטפח שליטה פעילה בשפה.

בחירת המילים למאגרים נשענת על הקריטריונים הבאים:

- מילים שכיחות שניתן לעשות בהן שימוש במגוון הקשרים.
 - מילים המייצגות תחומי עניין ותכנים הקרובים לעולמם של התלמידים.
 - מילות תפקוד (לדוגמה מילות יחס, כינויים, מילות קישור) המתאימות לשלבי הלמידה השונים.
 - מילים המדורגות לפי רמת קושי ומורכבות בהתאם לרמת הלומדים.
 - מילים המתאימות לנושאים הכלולים ברמת לימוד מסוימת.
- גישה זו להוראת אוצר מילים תומכת בלמידה משמעותית, מקדמת תקשורת בשפה הערבית, ומחזקת את תחושת הרלוונטיות והמעורבות של התלמידים בלמידה.

ד. רלוונטיות תוכני הלמידה

בחירת הטקסטים שילמדו והתאמת תכניהם לתחומי העניין של הלומדים, לעולמם החברתי והתרבותי ולנושאים אקטואליים, תורמות להגברת המעורבות והעניין בלמידה. תכני הלמידה נבחרים בהתאם לרמות השונות, במטרה לטפח ולפתח כשירות לשונית-תקשורתית בהקשרים מגוונים.

ה. עיקרון הספירליות

התוכנית בנויה על פי עיקרון הספירליות, לפיו הלמידה מתקדמת באופן מדורג, כך שכל שלב מהווה המשך ישיר והעמקה של הידע שנרכש בשלב הקודם. גישה זו מבטיחה חזרה על תכנים מרכזיים תוך הרחבה והעמקה מתמשכת. כך למשל, מאגרי אוצר המילים מתפתחים מרמה לרמה על בסיס היכרות קודמת עם מילים שנלמדו בשלבים מוקדמים יותר. גם הוראת המבנים הלשוניים מתבצעת באופן הדרגתי, תוך הסתמכות על הידע הדקדוקי והתחבירי שנרכש ברמות הקודמות. רצף למידה זה מקדם הבנה עמוקה, יוצר תשתית יציבה להמשך הלמידה, ותומך בפיתוח שליטה בשפה הערבית.

ו. הסביבה הלימודית

סביבת לימודים עשירה, מגוונת וחדשנית שייצור המורה עשויה לטפח סקרנות, עניין ומעורבות בקרב התלמידים. מורה היוצר סביבה כזו מאפשר לתלמידים להיחשף לשפה הערבית במגוון הקשרים אותנטיים, המעמיקים את ההבנה הן של השפה והן של התרבות הערבית.

חזרה לתוכן העניינים

סביבה זו עשויה לכלול חומרי למידה מסוגות שונות – קטעי קריאה ספרותיים, מאמרים אקטואליים, קריקטורות, סרטים, הצגות, תכנים ממדיות דיגיטליות ושימוש מושכל בכלי בינה מלאכותית. השימוש בכלי בינה מלאכותית כולל, בין היתר, אתרי אינטרנט חכמים, רשתות חברתיות ומאגרי מידע מקוונים המופעלים באמצעות טכנולוגיות מתקדמות. הבינה המלאכותית אינה רק אמצעי נוסף, אלא כלי המאפשר ללומדים להתנסות באופן מותאם אישי, לחקור תכנים באופן עצמאי ולהתחבר לחיי היום-יום שלהם בצורה רלוונטית, עדכנית ומשמעותית יותר. שילוב אמצעים אלה מאפשר התנסות וחיבור לחיי היום-יום של הלומדים.

כמו כן, מומלץ להרחיב את הלמידה גם מעבר לכותלי הכיתה, באמצעות פעילות חוץ-כיתתית, לדוגמה: הרצאות, סיורים וביקורים במוזיאונים ובמוסדות תרבות. למידה בסביבה עשירה, חווייתית ומגוונת תורמת להבנה עמוקה של הקשר בין השפה לתרבותה, מחזקת את תחושת הרלוונטיות של הלמידה, ומקדמת תקשורת בין-תרבותית מכבדת ומשמעותית.

ז. זיקה לתחומי דעת משיקים

תחום הדעת "ערבית לבתי הספר העבריים" יוצר ממשקים טבעיים עם מקצועות לימוד נוספים, וניתן לשלבם כחלק מגישה רבת-תחומית:

א. עברית: הקרבה הלשונית בין העברית לערבית – במיוחד בתחום אוצר המילים, הדקדוק והתחביר מסייעת בהבנה טובה יותר של שפת האם. לימוד הערבית תורם לזיהוי מבנים לשוניים דומים, להבנת מילים שאולות ולהתפתחות מודעות מטא-לשונית.

ב. עולם הערבים והאסלאם: תוכנית הלימודים בערבית כוללת תכנים תרבותיים והיסטוריים המשיקים לתוכנית "עולם הערבים והאסלאם" (תוכנית בחירה בחטיבה העליונה). בשתי התוכניות נלמדים נושאים, לדוגמה: עיקרי דת האסלאם, מצוות היסוד בתחום ההיסטוריה המוסלמית ומדינות המזרח התיכון.

ג. היסטוריה: בחטיבת הביניים נלמד נושא עליית האסלאם ומצוות היסוד בו במסגרת לימודי ההיסטוריה. בשל הקשר ההדוק בין השפה למורשת ולתרבות - תוכנית הלימודים בערבית מתייחסת אף היא לנושא זה.

הוראה - למידה - הערכה (הל"ה)

עקרונות לפיתוח מטלות להוראה בכיתה

העקרונות לפיתוח מטלות להוראה בכיתה נשענים על הגישה של ה- CEFR להוראת שפה, שהיא גישה **מכוונת-פעולה**. מטלות ההוראה על פי גישה זו:

- **משמעותיות** ובעלות ערך עבור הלומדים.
- מאפשרות **מיקוד במבנה הדקדוקי ובמשמעות** בתוך הקשר תקשורתי.
- מזמנות הזדמנויות **לחזרה על כשירויות לשוניות ותקשורתיות**.
- מעודדות **רמות חשיבה שונות**, לדוגמה: חשיבה יצירתית, חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות.
- מתבססות על **הידע הקודם** של הלומדים ועל חוויותיהם האישיות.
- מאפשרות **ריבוי פתרונות**.
- מעודדות **שימוש במגוון דרכי הבעה-הפקה**, לדוגמה: ציור, כתיבה, שירה או הסכת.
- מקדמות **אינטראקציה** בין הלומדים.
- מעודדות את הלומדים **להרחיב אופקים** בנושאים מגוונים.
- מעודדות **רפלקציה והערכה עצמית**.
- מבוססות על **סביבות מתוקשבות**, ומזמנות שיתופי פעולה, חילופי דברים, שיתוף תוצרים דיגיטליים מקוריים ושימוש בכלי בינה מלאכותית.

דרכי הוראה ולמידה מומלצות

הוראת השפה הערבית תיעשה באופן הדרגתי, בהתאמה לגיל הלומדים ולרמתם. בראשית תהליך הלמידה יש להתמקד בהאזנה ובהבעה בעל־פה. מומלץ לחשוף את התלמידים לקטעי שמיעה מגוונים במטרה להעשיר את אוצר המילים ולתרגל שיח בערבית. בהמשך, יש לשלב את שאר מיומנויות השפה: הבנת הנקרא והבעה בכתב.

להלן עקרונות הוראה ולמידה מומלצים:

- **קישור בין עברית לערבית:**

יש לעודד השוואה בין השפה הערבית לשפה העברית, תוך הדגשת הדמיון ביניהן – באותיות, באוצר המילים ובצורות הדקדוקיות. ההשוואה תורמת לפיתוח מודעות לשונית ולחיזוק מיומנויות בשתי השפות.

- **הוראת דקדוק מתוך הקשר:**

מומלץ ללמד נושאים דקדוקיים מתוך הקשר טקסטואלי: טקסטים אותנטיים והקשרים שימושיים, לצד תרגול וחזרה (לדוגמה: נטיית הפועל והשם). שילוב הדקדוק בהקשרים מגוונים מסייע להעמקת ההבנה ולהפנמה.¹⁵

- **שימוש בטקסטים מגוונים ורלוונטיים:**

יש לחשוף את הלומדים לטקסטים מסוגות שונות ובנושאים הקרובים לעולמם. אוצר המילים יילמד כחלק אינטגרלי מתוך ההקשר הטקסטואלי, באמצעות צירופי מילים וביסוס ההבנה על הקשרים סמנטיים.

- **למידה בספירלות:**

בהתאם לעקרון הלמידה הספירלית, יש לשוב ולתרגל את אוצר המילים ואת הנושאים הדקדוקיים שנלמדו בשיעורים קודמים, לבססם ולהרחיבם בהדרגה לאורך השנה.

- **הוראת אסטרטגיות קריאה:**

במהלך קריאת טקסטים בערבית, רצוי להשתמש באסטרטגיות קריאה אפקטיביות, כגון קריאה ראשונית לזיהוי הנושא המרכזי באמצעות מילים חוזרות, ציטוטים, תמונות, מילים מוכרות או דומות לעברית.

- **התאמה לצורכי התלמידים:**

דרכי ההוראה יותאמו לצורכי הלומדים תוך הכרה בשונות ביניהם, במטרה לאפשר לכל תלמיד למצות את יכולותיו בלמידת השפה.

הערכה

בתחום **הערכת הישגים** מקובלות שתי גישות מרכזיות, השונות זו מזו:¹⁶

א. הגישה האיכותית – הערכה לשם למידה (ה"ל") מוכרת גם בשם *הערכה מעצבת*. מטרתה: מתן משוב למורים וללומדים במהלך הלמידה עצמה, במטרה לקדם את תהליך הלמידה וההוראה.

ב. הגישה הכמותית – הערכה של הלמידה (הש"ל) מוכרת גם בשם *הערכה מסכמת*. מטרתה: **לסכם** את הישגי הלומדים, לדווח עליהם ולשמש בסיס למיון ולדירוג באמצעות ציונים.

¹⁵ על תרגילי שינון אסוציאטיבי יעילים ראו: סוולטנה מוצ'ניק ויהודית רוזנהויז, "על שינון מילים בשפה זרה", *הד האולפן החדש להנחלת העברית ותרבותה*, 72 (1997), עמ' 25-28.

¹⁶ מ' בירנבוים, צ' יועד, ש' כ"ץ, ה' קימרון. בהבנייה מתמדת, סביבת למידה מתקשבת לפיתוח מקצועי של מורים בנושא תרבות ההל"ה המטפחת הכוונה עצמית בלמידה, ירושלים, הוצאת מעלות, 2004, יחידה 7.

הערכה לשם למידה (הל"ל) – עקרונות והיבטים מרכזיים

- ההערכה היא **תהליך מתמשך**, ולא אירוע חד-פעמי.
- עוסקת לא רק בתוצרי למידה, אלא גם **בתהליך עצמו**.
- כוללת **מעורבות פעילה של הלומדים והמורה** לאורך כל הדרך הלומדים והמורים גם יחד מעריכים את הלמידה בעת התרחשותה.
- מאפשרת **איתור נקודות חוזק ונקודות לשיפור בזמן אמת**.
- שואפת לפיתוח הבנה של היעדים והדרכים להשגתם.

במסגרת ההערכה:

- הלומדים מבינים מה מצופה מהם בתחום התוכן ובתחום המיומנויות.
- הלומדים **שותפים** בהצבת היעדים ובהערכת התקדמותם.
- **מעריכים את הישגיהם בעצמם**, תוך כדי למידה.
- **משפרים את הבנתם** ואת הביצועים הלימודיים לאורך התהליך.

תהליך **הערכה לשם למידה** שבו שותפים המורה והלומדים, כולל שלושה מהלכים מרכזיים:

1. **הצבת יעדים ומטרות** – ניסוח ברור של מה מבקשים להשיג.
2. **עיצוב מטלות וקריטריונים (benchmarks)** – הגדרת אמות מידה להערכת הביצוע (מחווה).
3. **הפקת משוב בונה** – בכתב ובעלפה.

ההערכה תכלול מטלות שתתבצענה בסביבות למידה מגוונות. לפיכך, מומלץ לא להסתפק בהערכה המפיקה ציון מספרי מסכם בלבד. ככל שיאומצו דרכי הערכה מגוונות, תהווה ההערכה יסוד בונה בתהליכי הלמידה וההוראה ותאפשר היענות לצרכים השונים של התלמידים, ליכולותיהם, לאינטליגנציות השונות ולסגנונות הלמידה השונים שלהם.

הכלים להערכה עשויים להשתנות, אך חשוב להקפיד על מהלכי הערכה ומשוב רציפים לאורך תהליך הלמידה וההוראה, הן כדי שהתלמידים יוכלו לעקוב ולהעריך את התקדמותם ואת שליטתם בחומר והן כדי לאפשר למורים לדייק את דרכי ההוראה שלהם בהתאם למשוב.

עקרונות להערכת לומדים בכיתה

עקרונות ההערכה נשענים על גישת ה-CEFR להוראת שפה, שהיא גישה **מכוונת פעולה**, הרואה בלומדים משתמשי שפה פעילים. ההערכה כוללת **התבוננות מושכלת ורציפה** בתהליך הלמידה.

להלן העקרונות המרכזיים:

- כלי ההערכה צריכים להיות **תקפים, מדויקים ומהימנים**; יש לוודא שהכלים מודדים את מה שהם אמורים למדוד, באופן עקבי ואמין.
- יש לעשות **שימוש בשיטות הערכה מגוונות** כדי לאסוף מידע על התקדמות הלומד ועל **התפתחותו השפתית לאורך זמן**.
- **המשוב** שניתן במסגרת ההערכה צריך להיות:
 - מותאם לפרופיל של הלומד.
 - מכוון לקידום אישי.
 - בעל ערך גם למורים, להורים ולבעלי עניין נוספים.
- **מטלות ההערכה** צריכות:
 - לעודד **מעורבות פעילה** של הלומד.
 - לזמן **רפלקציה** - התבוננות על תהליך הלמידה ועל תוצריה.
- ההערכה דורשת מהלומד להפעיל **מגוון אסטרטגיות למידה** ולהשתמש **במשאבים שונים** – דיגיטליים, מילוליים, חזותיים ועוד.
- שילוב כלי **בינה מלאכותית** בתהליכי הוראה, למידה והערכה בשפה הערבית.
- הלומדים **מכירים את תבחיני ההערכה** (מחוונים, תיאורי הביצוע) – מה נדרש מהם ואיך תוערך עבודתם.
- ללומדים תפקיד **פעיל ומשמעותי** בתהליך ההערכה:
 - הם **מעריכים את התקדמותם העצמית**.
 - הם **מעריכים את עבודת עמיתיהם** (הערכת עמיתים).
 - הם **שותפים בעיצוב תבחיני ההערכה**.

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית

A1 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים ראשונה)

קליטה RECEPTION ACTIVITIES
Spoken Reception - האזנה
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות, הוראות ומשפטים קצרים ופשוטים שיינתנו באופן איטי יותר מקצב טבעי ובאופן ברור ויהיו מלווים במחוות גוף ובאמצעים ויזואליים (חזותיים). המשפטים יהיו מבוססים על אוצר מילים מהמאגר. התלמידים יהיו מסוגלים : • להבין מילות נימוס וברכות (مُجَامَلَات) והמענה להן בהקשר יום-יומי ובהתאם לסיטואציה, לדוגמה: صباح الخير בוקר טוב - صباح النور בוקר אור, مرحبا שלום - مرحبتين שלום וברכה. • להבין מילות שאלה: ما / شو; מה (לפני שם), كيف; איד, لِمَاذَا / לִיש; למה, مَاذَا / شو; מה (לפני פועל), أَيْنَ / וִין איפה. • להבין מילים מחיי היום-יום לדוגמה: מילים מתחום ההיכרות, מילים דומות בעברית ובערבית, בני המשפחה הגרעינית, חלק מן הצבעים, הבית וחדריו. • להבין הוראות פשוטות מחיי הכיתה, לדוגמה: اقعدوا / اجلسوا בבקשה לשבת, افتحوا الكتب - נא לפתוח את הספרים. • להבין פתגמים ומטבעות לשון, את הקשרם ואת השימוש בהם, לדוגמה: يَوْمَ عَسَلٍ وَيَوْمَ بَصَلٍ - יום דבש ויום בצל. • להכיר ולזהות מספרים 1 - 10, תאריכים וימות השבוע. • להכיר את שמות החודשים. • להבין משפטים קצרים ופשוטים בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד. • להאזין לקטעים קצרים, לדוגמה: שירים, סיפור קצר, משל ולהביןם.

קריאה - Written Reception

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא קריאה ראשונית, ולאחר מכן קריאה חוזרת, ולהבין טקסטים קצרים ופשוטים וכן לזהות שמות, מילים וביטויים בסיסיים מוכרים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להכיר את כל האותיות בשפה הערבית בדפוס ובכתב־יד (בכל צורות כתיבתן המשתנות על פי מקומן במילה).
- להכיר את התנועות הקצרות (ـَ , ـِ , ـُ), הארוכות (ـَـ , ـِـ , ـُـ) ואת סימן היעדר התנועה –"ספון" (ـْ).
- להכיר במילים שנלמדו, את סימני הכתב הבאים: המְזֶה (ء), וְצֶלָה (أ), שְׂדָה (ـِـ), תֵּא מְרֻבֻּטָה (ة), אֶלֶף מְקֻצֶּרֶת (ي), (אֶלֶף קטנה) (ا), אֶלֶף מְדָה (و), תְּנִיךְ פְּתִיחָה (وْ) .
- להכיר את הספרות הערביות: ٠ ١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ .
- לקרוא בקול מילים מוכרות ושכיחות באופן שוטף ותקין בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד.
- לקרוא מילה ולהתאים אותה לתמונה לפי אוצר המילים שנלמד, לדוגמה: צבעים, מספרים, חפצים במרחב הכיתתי.
- לזהות מילים וביטויים בסיסיים בהקשרים שונים, לדוגמה - שלטים במרחב הציבורי, ולקרוא אותם הן בקריאה דמומה והן בקול.
- לקרוא צירופים ומשפטים פשוטים הכוללים בין היתר הוראות, הודעות ובקשות.
- לקרוא קטעים קצרים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים הנלמדים בהקשר טקסטואלי בהתאם לרמת הלימוד ולהבנם.

הפקה PRODUCTION ACTIVITIES

דיבור – Spoken Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ביטויים פשוטים על פי אוצר המילים המתאים לרמת הלימוד, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן ולבטא רגשות במצבים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לחזור בקול על ביטויים, על משפטים קצרים ועל הוראות שנאמרים על ידי המורה באופן איטי וברור.
- להשתמש במילות נימוס ובברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות (לדוגמה: صباح الخير, اهلا وسهلا).
- לקרוא בקול מילים, משפטים, פסקות קצרות וטקסטים כתובים.
- להשיב על שאלות היכרות קצרות בנוגע לשמות אנשים, מקום מגורים.
- לשאול שאלות היכרות קצרות על שמות אנשים ועל מקום מגורים.
- להציג את עצמם (שם, גיל, מקום מגורים, כיתה, משפחה גרעינית) במילים פשוטות ועל פי תבניות שנלמדו.
- להציג את ביתם (חדרים, קומה וכדומה) במילים פשוטות ועל פי תבניות שנלמדו.
- לבטא רגשות (כמו: تعب, מبهס).
- לציין את ימות השבוע במשפטים פשוטים.
- לזהות פתגמים ומטבעות לשון המצויים בהקשר טקסטואלי ולומר אותם.
- לשיר שירים.
- להפיק ביטויים פשוטים מתוך אוצר המילים המתאים לרמת הלימוד.

כתיבה - Written Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב מילים, צירופים ומשפטים קצרים בנושאים שנלמדו, תוך שימוש באוצר מילים בהתאם לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לכתוב את האותיות הערביות בכתב־יד (בכל צורות כתיבתן המשתנות על פי מקומן במילה).
- לכתוב את התנועות הקצרות - َ, - ِ, - ُ, התנועות הארוכות - َ, - ِ, - ُ, ואת סימן היעדר התנועה – "סֶכּוֹן" - ْ.
- לכתוב את סימני הכתב הבאים: הַמְצָה (ه), וַצְלָה (و), שִׁדָּה (ش), תֵּא מְרֻבֻּטָה (ة), אֶלֶף מְקֻצֶּרֶת (ع), אֶלֶף קֹטֵנָה (ك), אֶלֶף מִדְּהָה (ل), תִּנְוִין פֶּתַחַה (ا) - (במילים שנלמדו בלבד).
- לכתוב את הספרות הערביות: ٠ ١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩.
- להעתיק ולכתוב את האותיות בצורתן הנכונה.
- לכתוב את שמם ואת שם משפחתם בצורה תקינה.
- לכתוב את שמות בני משפחתם.
- להעתיק משפטים המורכבים ממילים מוכרות המוצגות בדפוס ובכתב.
- לכתוב מילה מתאימה מתחת לתמונה.
- לכתוב משפטים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים שנלמדו בהתאם לרמת הלימוד.

אינטראקציה INTERACTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לתקשר באופן בסיסי בנושאים מוכרים בקצב דיבור איטי, הכולל חזרות במידת הצורך.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לנהל דו־שיח בערבית דבורה - לשאול שאלות הקשורות אליהם ולהשיב עליהן, ולהשתמש בביטויים קצרים בהתאם להקשר ולנסיבות באינטראקציה עם אחרים.
- להשיב באופן ממוקד וענייני (אפשר לשלב הפסקות בדיבור), להגות באופן תקין את ההגאים (א, ע, ח', ח, ע', ר), את המילים, את הביטויים ואת המשפטים ולהשתמש לצורך השאלות והתשובות במבנה דקדוקי תקין (מין, יידוע, מספר וגוף) תוך שילוב מילות קישור ומילות חיבור בהתאם לצורך.
- להשיב לשאלות בנושא היכרות (شو اسمك؟ מה שמך?) בדו־שיח עם חבר.
- להבין מילות נימוס ופנייה וברכות בהתאם לנסיבות בהקשרים שונים ולהגיב להן, לדוגמה: כן, לא, בבקשה, תודה, סליחה, كيف حالك? מה שלומך? תשובה: تعبان עייף.
- להשיב לשאלות הקשורות אליהם: שם, גיל, כתובת... (لوين انت ساكن? היכן אתה גר?, في أي شارع? באיזה רחוב?).
- להשיב לשאלות היכרות קצרות בנוגע לדמויות נוספות, מקום מגוריהן ושמותיהן (شو اسم المعلمة? מה שם המורה?).
- לשאול שאלות בנושא בני המשפחה הגרעינית (كم واحد انتو في العائلة? כמה [נפשות] אתם במשפחה?) - ולהשיב עליהן.
- לשאול שאלות בנושא הבית וחדריו (هل انت ساكن في بيت كبير? האם אתה גר בבית גדול?) - ולהשיב עליהן.
- לשאול על ימות השבוע במשפטים פשוטים (أي يوم اليوم? איזה יום היום? איזה יום היה אתמול? איזה יום יהיה מחר?) - ולהשיב עליהן.
- לשאול מהו הפתגם או מטבע הלשון המתאים לתמונה, (أي مثل بنفهم من الصورة? איזה פתגם משתקף בתמונה?) - ולהשיב לשאלות אלו.

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לבקש מידע או להעביר פרטים בכתב.

התלמידים יהיו מסוגלים:

להשתמש באוצר המילים שלמדו לשם יצירת פעילות משותפת בזוג או בקבוצה כדי:

- לכתוב צירופים קצרים ומשפטים על עצמם, לדוגמה: שמי, שם משפחתי, גיל, תאריכים, תאריך לידה, כתובת.
- לכתוב משפטים קצרים (أين المدير؟ في المدرسة היכן המנהל? בבית הספר).
- לחבר משחקים והפעלות בנושאי שפה ותרבות, לדוגמה: משחק זיכרון, חידון, תפוזרת, משחק רביעיות ובינגו.

כשירות לשונית תקשורתית
COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCES

אוצר מילים - Vocabulary

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים ומתוך מילים נוספות, שנרכשו בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהן בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשתמש באוצר מילים ובביטויים פשוטים מחיי היום-יום המבוססים על מאגר המילים ומילים נוספות שנלמדו או כאלו המוכרות להם.
- להשתמש במילים בודדות ובביטויים בסיסיים כדי לספר על עצמם – (إسمي يوسف وأنا ساكن في حيفا שמי יוסף ואני גר בחיפה).
- להשתמש במילים בודדות ובביטויים כדי להשיב על שאלות בסיסיות ולנהל דו-שיח ברמה בסיסית על סמך אוצר מילים שנלמד (لوين انت ساكنة؟ היכן את גרה? أنا ساكنة في رعنانا אני גרה ברעננה).
- לאיית מילים מתוך אוצר מילים שנלמד.
- להשתמש במשפטים קצרים ובסיסיים בעלי מבנה תחבירי תקין (פועל לפני נושא, שם עצם ושם תואר, מילות שאלה ומילות חיבור).
-

שטף דיבור - Spoken fluency

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים ומתוך מילים נוספות, הנרכשות בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהן בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להקפיד על הגייה נכונה של עיצורים, תנועות קצרות, תנועות ארוכות ושדה.
- לדעת להתאים את המין והמספר בדיבור.
- להקפיד על הטעמה נכונה.
- להשתמש בביטויים קצרים בהתאם לנסיבות (מטבעות לשון, איחולים וברכות, פתגמים).
- להשתמש במשפטים קצרים לספר על עצמם ועל נושאים שנלמדו על פי רמת הלימוד.

תיווך - Mediation

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעליפה ובכתב בין בני שיח באמצעות תרגום מערבית לעברית ולהפך, מתוך מאגר המילים בהתאם לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לתרגם בכתב ובעליפה מילים, צירופים ומשפטים קצרים מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך, בהתאם לרמת הלימוד ומתוך מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד לדוגמה: שמות מקומות ושלטים.
- לתרגם בקצרה מילים, ביטויים, צירופים, משפטים קצרים מתוך קטע האזנה. לדוגמה: שמות הדוברים, מספרים, תיאורי זמן, מקומות.

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית

A1 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים שנייה)

קליטה - RECEPTION ACTIVITIES
האזנה - Spoken Reception
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות פשוטות וקצרות וטקסטים קצרים, שיהיו מלווים במחוות גוף ובאמצעים ויזואליים (חזותיים). התלמידים יתבססו על אוצר מילים מהמאגר בבניית משפטים. התלמידים יהיו מסוגלים: - להבין מילות נימוס וברכות (مجاملات) והמענה להן בהקשר יום-יומי ובהתאם לנסיבות, לדוגמה: كيف حالكم מה שלומכם? - الحمد لله מבسوطین השבח לאל או תודה לאל מרוצים, تفضل/ي בבקשה! התכבד!.... - להבין מילות שאלה: كم / قديش- כמה, هل / أ...- האם, إلى أين / لوين - לאן, من أين / من وين - מהיכן, מאיפה, متى / إيمتى - מתי, مَنْ / مين - מי. - להבין מילים מחיי היום-יום, לדוגמה: מקום מגורים, בני המשפחה המורחבת, חלק מן הצבעים, תיאור הכיתה. - להבין הוראות מפורטות ומוכרות מחיי היום-יום בכיתה לדוגמה: اقعءوا / اجلسوا من فضلكم بجانب / جنب... בבקשה לשבת ליד... افتحوا الكتب في صفحة... - נא לפתוח את הספרים בעמוד... انسخوا الكلمات من القطعة / اللوح העתיקו את המלים מהקטע או מהלוח, استمعوا إلى القصة وأجيبوا عن الأسئلة, האזינו לסיפור והשיבו על השאלות. - להבין פתגמים ומטבעות לשון ולהשתמש בהם בהקשר מתאים, לדוגמה: عصفور في اليد ولا عشرة على الشجرة - טוב ציפור אחת ביד מעשר על העץ. - להכיר עשרות שלמות 10-90, תאריכים, שמות החודשים ושמות ימות השבוע. - להבין משפטים קצרים בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד. - להבין קטעי קריאה קצרים או סיפור קצר בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד. - להאזין לקטעים קצרים ולהביןם, לדוגמה: שירים, סיפור קצר, חידה, בדיחה, משל, בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד, ולהביןם.

קריאה - Written Reception

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא קריאה ראשונית ולאחר מכן קריאה חוזרת ולהבין קטעים, סיפורים קצרים וטקסטים המותאמים לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לקרוא בקול באופן שוטף ותקין משפטים הכוללים מילים מוכרות, בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד.
- לזהות ביטויים ומשפטים בהקשרים שונים ולקרוא אותם קריאה דמומה ובקול.
- לקרוא מילים ומשפטים ולהתאים אותם לתמונה או לתמונות בהסתמך על אוצר המילים שנלמד.
- לזהות מילים, ביטויים ומשפטים בסיסיים בהקשרים שונים, לדוגמה: שלטים במרחב הציבורי ולקרוא אותם קריאה דמומה ובקול.
- להסביר מתוך ההקשר את משמעותן של מילים שאינן מוכרות.
- לקרוא צירופים ומשפטים הכוללים בין היתר הוראות, הודעות ובקשות.
- לקרוא טקסטים קצרים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים הנלמדים בתוך הקשר טקסטואלי בהתאם לרמת הלימוד ולהבנים.

הפקה - PRODUCTION ACTIVITIES

דיבור – Spoken Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ביטויים מתוך אוצר המילים המתאים לרמתם, להציג את עצמם באמצעות משפטים קצרים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן, ולבטא רגשות בהקשרים תקשורתיים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לחזור על ביטויים, משפטים קצרים והוראות הנאמרים על ידי המורה.
- להשתמש במילות נימוס ובברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות (לדוגמה: *الله يعطيك العافية*, *كلّ الاحترام*, *كلّ عام وأنتم بخير*).
- להפיק ביטויים פשוטים מתוך אוצר המילים המתאים לרמת הלימוד.
- להשיב על שאלות היכרות מתוך אוצר המילים המתאים לרמת הלימוד.
- לשאול שאלות היכרות מתוך אוצר המילים המתאים לרמת הלימוד.
- להציג את בני משפחתם המורחבת (כולל קירבה, גיל) במשפטים פשוטים.
- להציג את כיתתם (כולל חפצים, מספר תלמידים, מורים) במשפטים פשוטים.
- להציג את מקום מגוריהם (כולל רחוב, שכונה) במשפטים פשוטים.
- לזהות פתגמים ומטבעות לשון בהקשר טקסטואלי שנלמד ולומר אותם.
- להשתמש באוצר מילים הקשור לחגים במשפטים פשוטים.
- לקרוא בקול מילה, משפט, פסקה קצרה וטקסט כתוב.
- לבטא תחושות ורגשות בתגובה לאירועים ולמצבים שונים (כמו: *جو عان، فرحان، حزين، مندهش*).
- לשיר שירים.

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב צירופים ולחבר משפטים קצרים בהתבסס על נושאים שנלמדו, תוך שימוש באוצר מילים המותאם לרמת הלימוד.¹⁷

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להעתיק מילים, צירופים ומשפטים בצורה נכונה.
- לכתוב מילים וצירופים מתאימים בהתאם לתמונה.
- לנסח צירופים ומשפטים המתבססים על אוצר המילים שנלמד, תוך שילוב הנושאים הדקדוקיים הנלמדים ובהתאם להקשר הטקסטואלי.
- לחבר שאלות הקשורות לקטע או לסיפור.
- להשיב תשובות מלאות וברורות לשאלות.

¹⁷ מאגר אוצר המילים הנלמד בכל רמת לימוד יכלול גם את המילים שנלמדו ברמות הלימוד הקודמות. סדר הוראת המילים יהיה על-פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הלימוד (ראו המבוא לתוכנית זו).

אינטראקציה - INTERACTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בביטויים פשוטים לתיאור אנשים ומקומות, להציג את עצמם באמצעות משפטים קצרים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן ולבטא רגשות בהקשרים תקשורתיים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לנהל דושיח: לשאול שאלות בנושא היכרות ולהשיב עליהן ולהשתמש בביטויים קצרים בהתאם להקשר ולנסיבות השיח (قدیش عمرک؟ בן/ בת כמה את/ה?).
- להבין מילות נימוס ופנייה וברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות ולהגיב להן (تفضّل - בבקשה, شکر - תודה, تصبح على خير - وانت من أهله (לילה טוב - לילה טוב גם לך).
- להשיב לשאלות פשוטות הקשורות אליהם: שם, גיל, כתובת... (في أي شارع تسكن؟ באיזה רחוב אתה גר?).
- להשיב לשאלות היכרות קצרות בנוגע לדמויות נוספות, מקום מגוריהן ושמותיהן (لوين ساكن جذاک؟ היכן גר סבך?).
- לשאול שאלות פשוטות בנושא בני המשפחה המורחבת (هل عندك خال / عم؟ האם יש לך דוד מצד אם/אב?) ולהשיב עליהן.
- לשאול שאלות פשוטות בנושא הכיתה (في أي صف بتتعلم؟ באיזו כיתה אתה לומד?) ולהשיב עליהן.
- לשאול שאלות בנושא ימות השבוע במשפטים פשוטים (أي يوم اليوم؟ איזה יום היום?) ולהשיב עליהן.
- לשאול שאלות בנושא החגים במשפטים פשוטים (أي عيد بتحבوا؟ איזה חג אתם אוהבים?) ולהשיב עליהן.
- לשאול שאלות, לדוגמה - מהו הפתגם או מטבע הלשון המתאים לתמונה (أي مثل يتمثل في الصورة؟) איזה פתגם בא לידי ביטוי בתמונה? ולהשיב עליהן.
- להגות באופן תקין הגאים, מילים, ביטויים ומשפטים ולהשתמש במבנה דקדוקי תקין (מין, יידוע, מספר וגוף).
- לשיר שירים.

אינטראקציה בכתובה - Written Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לבקש מידע ולהעביר פרטים בכתב.

התלמידים יהיו מסוגלים

להשתמש באוצר המילים שלמדו ליצירת פעילות משותפת בזוג או בקבוצה כדי:

- לכתוב משפטים על עצמם, לכתוב משפטים בהקשר לטקסטים שנלמדו ולהשיב על שאלות תוכן (أدرس في الصف الثامن - אני לומד בכיתה ח').
- לכתוב דו־שיח קצר.
- לחבר משחקים והפעלות בנושאי שפה ותרבות, לדוגמה: משחק זיכרון, חידון, תפזורת, משחק רביעיות ובינגו.

כשירות לשונית תקשורתית

COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCES

אוצר מילים - Vocabulary

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים ומתוך מילים נוספות שנרכשו בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהן בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשתמש בצירופי מילים ובמשפטים קצרים כדי לספר על עצמם - إسمي يوسف وأنا تلميذ في مدرسة كبيرة في نهاريًا שמי יוסף ואני תלמיד בבית ספר גדול בנהרייה.
- להשתמש במשפטים קצרים כדי להשיב על שאלות ולנהל דו־שיח ברמה בסיסית על סמך אוצר מילים שנלמד (في أيّ طبق انتِ ساكنة؟ באיזו קומה את גרה? أنا ساكنة في الطابق الثاني אני גרה בקומה השנייה).
- לאיית מילים על בסיס אוצר מילים שנלמד.
- להשתמש במשפטים קצרים בעלי מבנה תחבירי תקין (פועל לפני נושא, שם עצם ושם תואר, מילות שאלה ומילות חיבור) על בסיס אוצר מילים שנלמד.

שטף דיבור - Spoken Fluency

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים ומתוך מילים נוספות שנרכשו בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהן בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להקפיד על הגייה נכונה של עיצורים, תנועות קצרות, תנועות ארוכות ושדה.
- לדעת להתאים את המין והמספר בדיבור.
- להקפיד על הטעמה נכונה.
- להשתמש במשפטים קצרים ותקינים בהתאם לנסיבות (מטבעות לשון, איחולים וברכות, פתגמים).
- לנסח משפטים המתארים את עצמם ונושאים שנלמדו, בהתאם לרמת הלימוד.

תיווך - Mediation

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב בין בני שיח באמצעות תרגום מערבית לעברית ולהפך, מתוך מאגר המילים בהתאם לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לתרגם בכתב ובעל־פה מילים, צירופים, משפטים קצרים, פסקות וסיפורים קצרים מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך, בהתאם לרמת הלימוד ועל פי מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד, לדוגמה- שמות מקומות ושלטים.
- לתרגם בקצרה מילים, ביטויים, צירופים, משפטים ופרטים מרכזיים מתוך קטע האזנה, לדוגמה- דליית פרטים מתוך הטקסט: היכן היא לומדת? היכן הוא גר? מה שמות הדוברים?

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית

A2 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים שלישית)

קליטה - RECEPTION ACTIVITIES
האזנה - Spoken Reception
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות מחיי היומיום ומההתנהלות בכיתה, וכן משפטים, פסקאות וטקסטים מסוגות שונות המלווים באמצעים חזותיים וממדיות שונות. המשפטים יתבססו על אוצר המילים בהתאם לרמת הלימוד. התלמידים יהיו מסוגלים: - להבין מילות נימוס וברכות (مجاملات) ואת המענה להן בהקשר יום-יומי ובהתאם לנסיבות, לדוגמה: نعيمًا תתחדש (על תספורת ומקלחת) - الله ينعم عليك תודה (בתשובה לברכה זו), من فضلك בבקשה ממך. - להבין משפטי שאלה נפוצים מחיי היומיום המשובצים בהקשר טקסטואלי. - להבין מילים מחיי היומיום, לדוגמה: בני משפחה ועיסוקם, ארוחת בוקר, פריטי לבוש בסיסיים. - להבין הודעות והוראות מוכרות מחיי היומיום במסגרת הכיתה ובית הספר לדוגמה: ضعوا / حطّوا الكتاب في الشنطة من فضلكم שימו את הספר בתיק / استمعوا إلى الأغنية وأجيبوا عن الأسئلة האזינו לשיר והשיבו על השאלות. - להבין פתגמים ומטבעות לשון, את הקשרם ואת השימוש בהם, לדוגמה: اطلب العلم ولو في الصّين - בקש את הידע אפילו בסין. - להכיר את המספרים 1 - 100, תאריכים כולל שנים, שמות החודשים וימות השבוע. - להאזין למשפטים ופסקות, המתבססים על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד ולהבנם. - להאזין לטקסטים מאמצעי התקשורת השונים, לדוגמה: שיח, קטעי אקטואליה, שירים, סיפור קצר, חידה, בדיחה, משל המתבססים על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד. - להכיר מושגים מרכזיים מן התרבות הערבית ולהרחיב את ידיעותיהם אודות עדות ודתות בישראל (מוסלמים; נוצרים; דרוזים; בדואים; צירקסים), לדוגמה: מקומות הישוב, שמות האתרים והמקומות המקודשים ומידע על החגים או המנהגים של העדות השונות.

קריאה - Written Reception

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא קטעים, סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות בהתאם לרמת הלימוד - ולהביןם.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לקרוא בקול, באופן שוטף ותקין, משפטים בהתאם לרמת הלימוד ובהסתמך על מאגר המילים הנלמד.
- לקרוא קריאה דמומה וקריאה בקול קטעים בהקשרים מגוונים.
- לזהות ולקרוא מילים, ביטויים ומשפטים בסיסיים בהקשרים שונים, לדוגמה: פתגמים, שלטים במרחב הציבורי, הוראות הגעה, מתכונים, תפריטים ומודעות.
- להבין את משמעותן של מילים לא מוכרות על בסיס ההקשר.
- לקרוא רצף משפטים או פסקות הכוללים הוראות, הודעות ובקשות.
- לקרוא כותרות, פסקות וטקסטים מסוגות ספרותיות ומאמצעי תקשורת שונים, לדוגמה: פרסומות, התכתבויות, מודעות, סרטונים, שירים, בדיחות, עלונים וקטעי אקטואליה.
- לקרוא טקסטים הכוללים נושאים דקדוקיים הנלמדים בהקשר טקסטואלי ובהתאם לרמת הלימוד ולהביןם.
- לקרוא קטעי מידע וטקסטים בנושאי תרבות ולהביןם.

הפקה - PRODUCTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ביטויים מתוך אוצר מילים המתאים לרמת הלימוד, לשוחח על הנושאים הנלמדים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן וכן להביע רגשות במצבים תקשורתיים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשתמש במילות נימוס ובברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות (לדוגמה: أحسنت כל הכבוד, صَحة - صَحة على قلبك לבריאות - לבריאות גם לך).
- לקרוא בקול משפטים, פסקאות קצרות וטקסטים כתובים.
- לשאול שאלות במבנה משפט שאלה תקין (סדר המילים במשפט, מילות שאלה).
- להשיב תשובה מלאה לשאלות.
- להפיק משפטים מתוך אוצר המילים המתאים לרמת הלימוד.
- להציג במשפטים רצופים את הנושאים הנלמדים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן ולבטא רגשות במצבים שונים מחיי היום-יום.
- להציג במשפטים רצופים את בני משפחתם (כולל קירבה, גיל ועיסוק).
- להציג במשפטים רצופים את מרכיבי ארוחת הבוקר.
- להציג במשפטים רצופים פריטי לבוש בסיסיים.
- לזהות פתגמים ומטבעות לשון בהקשר טקסטואלי שנלמד ולומר אותם.
- להביע רעיונות, תוך שימוש באוצר מילים מתחום התרבות.
- להביע תחושות ורגשות בתגובה לאירועים ולמצבים שונים (כמו: عطشان, فرحان, قلقان).
- לשיר שירים.

כתיבה - Written Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב צירופים ומשפטים בהקשר לנושאים הנלמדים, תוך שימוש באוצר מילים מותאם לרמת הלימוד.¹⁸

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לכתוב משפט או משפטים המתאימים לתמונה.
- ליצור צירופים ומשפטים המבוססים על אוצר מילים שנלמד וכוללים את הנושאים הדקדוקיים הנלמדים בהקשר טקסטואלי - ולכתוב אותם.
- לכתוב 'תעודת זהות' (ביוגרפיה) על עצמם ועל דמויות שונות.
- לחבר שאלות בהתאם לקטע - לטקסט - לסיפור הנלמד.
- להשיב תשובות מלאות וברורות לשאלות שנשאלות.

¹⁸ מאגר אוצר המילים הנלמד בכל רמת לימוד יכול גם את המילים שנלמדו ברמות הלימוד הקודמות. סדר הוראת המילים יהיה על פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הלימוד (ראו המבוא לתוכנית זו).

אינטראקציה - INTERACTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בביטויים פשוטים לגבי אנשים ומקומות, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן ולבטא רגשות במצבים שונים. לנהל דושיח בערבית, לשאול ולהשיב לשאלות הנוגעות לעולמם האישי, ולהשתמש בביטויים מתאימים להקשר ולנסיבות בתקשורת עם אחרים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשיב לשאלות בדושיח עם אחר בנושא היכרות הדדית (شو بتحبوا تعملوا بعد الظهر؟ / מה אתם אוהבים לעשות אחר הצהריים?).
- להבין מילות נימוס ופנייה, ברכות והוראות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות ולהגיב להן. כמו: من فضلك בבקשה ממך, استمعوا وأجبوا האזינו והשיבו.
- לבקש תשומת לב / רשות: يا معلمة، ممكن أروح ع-الحمام؟ המורה, אפשר ללכת לשירותים?
- להשיב לשאלות הקשורות אליהם ואל בני משפחתם כולל תחום עיסוקם (היכן עובד/ת...? وين يشتغل / يشتغل...?).
- להשיב לשאלות בסיסיות בנושא פריטי לבוש (شو انت لابسة اليوم؟ / מה את לובשת היום?).
- לשאול שאלות בנושא ארוחת הבוקר (شو بتشرب في الصباح؟ מה אתה שותה בבוקר?).
- לשאול שאלות ולהשיב עליהן בנושאים הקשורים לעדות ולדתות בישראל (מוסלמים / נוצרים / דרוזים / בדווים / צ'רקסים), מקום מגוריהם, שמות האתרים והמקומות המקודשים להם ומידע על החגים ו/או המנהגים שלהם (أي يوم مقدس عند المسلمين؟ איזה יום קדוש למוסלמים?).
- להכיר פתגמים ומטבעות לשון¹⁹ ולדעת להשלים אותם: من... وجد ومن زرع... (מילים להשלמה: ...جَدَّ... حصد) - יגעת ומצאת - תאמין (מי שזורע קוצר).
- להשיב באופן ממוקד וענייני ולהגות באופן תקין הגאים, מילים, ביטויים ומשפטים תוך שימוש במבנה דקדוקי תקין (מין, יידוע, מספר וגוף), במילות קישור ובמילות חיבור מתאימות.
- לשיר שירים ולדקלם.
- להציג בדרכים מגוונות, לדוגמה: שיר, סיפור, פתגם, מתכון, מודעה, פרסומת.

¹⁹ מצורפת כנספח רשימת פתגמים מומלצים.

אינטראקציה בכתיבה - Written Interaction

מבט על-

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי בעקבות למידת עמיתים.

התלמידים יהיו מסוגלים :

- להשתמש באוצר המילים שלמדו ליצירת פעילות משותפת בזוג או בקבוצה כדי :
 - לכתוב משפטים על עצמם ולשתף את חבריהם לכיתה בחוויות אישיות.
 - לכתוב משפטים בזוגות או בקבוצות בהקשר לטקסטים שנלמדו ולהשיב יחד על שאלות תוכן (أدرس في الصفّ التاسع - אני לומד בכיתה ט').
 - לכתוב דו־שיח קצר, תעודת־זהות, ברכה, תודה, מכתב (שם פרטי, משפחה, כתובת), הודעות קצרות, רשימת קניות.
 - לחבר שאלות תוכן קצרות מתוך טקסט שנלמד ולהשיב עליהן בזוג או בקבוצה.
 - לחבר משחקים והפעלות בנושאי שפה ותרבות, לדוגמה : משחק זיכרון, חידון, תפזורת, משחק רביעיות ובינגו, להתנסות בהם יחד ולקבל משוב קבוצתי במסגרת הערכה חלופית.

כשירות לשונית תקשורתית

COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCES

אוצר מילים - Vocabulary

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים, ומתוך מילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה, לנהל שיח יום־יומי סביב מצבים ונושאים מוכרים, לבקש פרטי מידע ולהשתמש באוצר המילים בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים :

- להשתמש באוצר המילים הנלמד.
- להשתמש במילות קישור בסיסיות כדי לחבר משפטים פשוטים.
- להשתמש במשפטים ופסקות קצרות כדי לספר על עצמם ועל חיי היום־יום.
- להשתמש במשפטים קצרים כדי להשיב על שאלות ולנהל דו־שיח ברמה בסיסית מתוך אוצר

מילים נלמד (شو يتعلم في المدرسة؟ מה את/ה לומד/ת בבית הספר?).

- לאיית מילים מתוך אוצר מילים שנלמד.
- להשתמש במשפטים קצרים בעלי מבנה תחבירי תקין (פועל לפני נושא, שם עצם ושם תואר, מילות שאלה).

שטף דיבור - Spoken Fluency

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לחבר צירופים ומשפטים מתוך מאגר המילים ומתוך מילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהם בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להגות בצורה תקינה ונכונה עיצורים, תנועות קצרות וארוכות, שדה, תנווין פתחה (לדוגמה: أهلاً وسهلاً, شكرًا).
- להתאים את המין, המספר והיידוע בדיבור בהתאם לכללי הדקדוק.
- להקפיד על הטעמה נכונה בעת הדיבור.
- להשתמש במשפטים תקינים ובביטויים מקובלים בהתאם לנסיבות, לדוגמה: מטבעות לשון, איחולים וברכות, פתגמים.
- לספר על נושאים שנלמדו בהתאם לרמת הלימוד ואוצר המילים שנרכש.

תיווך - Mediation

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב בין בני שיח באמצעות תרגום מערבית לעברית ולהפך, תוך שימוש במאגר המילים בהתאם לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לתרגם בכתב או בעל־פה מילים, ביטויים, צירופים ומשפטים, לדוגמה: הודעות קצרות ושלטים.
- לתרגם פרטים מרכזיים מתוך פסקות קצרות, טקסטים קצרים או נושאים יום־יומיים בהקשר טקסטואלי דבור או כתוב, לדוגמה: קטעי מידע, סיפורים, משלים ופתגמים, מתכונים, מסרונים.

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית

A2 - משתמש ברמה בסיסית (שנת לימודים רביעית)

קליטה - RECEPTION ACTIVITIES
האזנה - Spoken Reception
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות בנושאים שונים, משפטים, פסקות וטקסטים מסוגות שונות הרלוונטיים לעולמו של התלמיד ובהתאם לרמת הלימוד. התלמידים יהיו מסוגלים לאתר מידע ולשאול שאלות בליווי אמצעים חזותיים ובמדיות שונות. המשפטים יהיו מבוססים על אוצר מילים ממאגר המילים. התלמידים יהיו מסוגלים: ● להבין מילות נימוס וברכות (مُجَامَلَات) ואת המענה עליהן בהקשר יום-יומי ובהתאם לנסיבות, לדוגמה: لو سمحت افتح الشَّبَّاك אם אפשר; סליחה; בבקשה פתח את החלון. ● להבין משפטים, פסקות, קטעים ושיחה מתוך הנושאים מתוך מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד, לדוגמה: מאכלים, מסעדה ומתכונים. ● להבין הודעות והוראות מפורטות המוכרות מחיי היום-יום בכיתה ובבית הספר, לדוגמה: حلّوا التمرين في الوحدة المحوسبة פתרו את התרגיל ביחידה המתוקשבת / اسْتَمِعُوا إِلَى عناوين الأخبار وأجيبوا عن الأسئلة האזינו לכותרות החדשות והשיבו על השאלות. ● להבין פתגמים ומטבעות לשון ואת הקשרם והשימוש בהם לדוגמה: أكبر منك بيوم أخبر منك بسنة - מי שגדול ממך ביום - חכם/מנוסה ממך בשנה - אין חכם כבעל ניסיון. ● להכיר את המספר היסודי 3-10 והמספר הסודר 1-10, שנים, תאריכים, שמות החודשים וימות השבוע. ● להבין שאלות והוראות מחיי היום-יום של התלמיד כחלק משיח על הבית, על בית הספר ועל המרחב הפרטי והציבורי, משפטים, פסקות וטקסטים מסוגות שונות בהתאם לרמת הלימוד, המלווים באמצעים חזותיים ממדיות שונות. ● להאזין למשפטים ולפסקות המבוססים על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד ולהבין. ● להאזין לקטעים ולטקסטים ממדיות שונות ומסוגות שונות, לדוגמה: שיח, קטעי

אקטואליה, שירים, סיפור קצר, קטעי מידע, סרטונים, מודעות, כותרות מעובדות מן האקטואליה ומשלים - כל אלו מתוך מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד. ● להבין מידע ורעיונות מרכזיים, קטעי האזנה קצרים העוסקים בעניינים יום-יומיים מוכרים. ● להכיר מושגים מרכזיים מן התרבות הערבית ולהרחיב את ידיעותיהם על ירושלים ומעמד באסלאם והכרה עם דמויות מפתח מהתרבות הערבית: סופרים, משוררים, מוזיקאים או במאי ערבי/ה וכן את אחת מיצירותיהם הבולטות.
--

קריאה - Written Reception

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות בהתאם לרמת הלימוד ולהבין.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לקרוא בקול באופן שוטף ותקין משפטים ופסקות מתוך מאגרי המילים המתאימים לרמת הלימוד.
- לקרוא קריאה דמומה ובקול קטעים וטקסטים בהקשרים שונים הכוללים בין היתר הוראות, הודעות ובקשות.
- לזהות משפטים בהקשרים שונים, לדוגמה: שלטים במרחב הציבורי, הוראות הגעה, מתכונים, תפריטים, פתגמים ומודעות, ולקרוא אותם קריאה דמומה ובקול.
- לקרוא כותרות, פסקות וטקסטים מסוגות ספרותיות שונות וממדיות שונות, לדוגמה: פרסומות, התכתבויות, מודעות, סרטונים, שירים, בדיחות, עלונים, קטעי אקטואליה, יצירות ספרותיות קצרות, קטעי קריאה שייבחרו על ידי המורה – ולהבין.
- לקרוא טקסטים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים אשר יילמדו בהקשר טקסטואלי בהתאם לרמת הלימוד – ולהבין.
- לקרוא ולהבין קטעי מידע וטקסטים בנושאי תרבות.
- לקרוא תוכן פסקה, קטע או מודעה ולהבין את הרעיון המרכזי.
- להבין מתוך ההקשר את משמעותן של מילים לא מוכרות.
- להשתמש במילון ערבי-עברי לצרכי למידת השפה.

הפקה - PRODUCTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להפיק משפטים רצופים בנושאים שונים שנלמדו ברמות הקודמות וברמה הנוכחית מתוך מאגר המילים, וכן להגות בצורה תקינה הגאים, מילים, ביטויים ומשפטים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשתמש במילות נימוס ובברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות (לדוגמה: **حمد الله ع-السلامة - الله يسلمك** תודה לאל שחזרת בשלום - **אללה יברך אותך, يسلموا إيديك - وإيديك** יבורכו ידיך/ידייך - **וידך / ידייך**).
- לשאול שאלות ולהשיב עליהן באופן ממוקד וענייני ולבטא רגשות וחוויות אישיות במצבים שונים מחיי יום-יום (בין היתר באמצעות סימולציה, משחק תפקידים, הצגה ועוד) ולהשתמש במבנה משפט תקין (סדר המילים במשפט).
- להציג את עצמם במשפטים רצופים בנושאים שונים לדוגמה: אני ומשפחתי, ביתי וחדרי, בית הספר ומקצועות הלימוד, תחביביי (לדוגמה: **إوصفوا حوار بينكم وبين البيعة/البياعة في دكان الملابس، شو بتسألوه/بتسألوها؟**).
- לשלב בדיבור פתגמים ומטבעות לשון שנלמדו, בהתאם למצבים תקשורתיים שונים שונות מתוך מבחר פתגמים שנלמדו.
- לבטא תחושות ורגשות בתגובה לאירועים ולמצבים שונים (כמו: **عطشان، فرحان، قلقان**).
- לשיר או לדקלם שיר.
- להשיב לשאלות, לנהל שיחה ולהציג בעל-פה נושאים הנלמדים בהתאם לרמת הלימוד.
- לספר על ההעדפות שלהם (לדוגמה: מאכלים; אוהב-מעדיף, לא אוהב-לא מעדיף).
- להעביר בעל-פה הודעות.
- להציג בדרכים מגוונות נושאים הרלוונטיים לחיי היום-יום של הדוברים.

כתיבה - Written Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לחבר משפטים תקינים תוך שימוש במילות קישור, בהתבסס על נושאים שנלמדו, על מאגר אוצר המילים²⁰ התואם את רמת הלימוד ועל שימוש במילון.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לחבר משפטים ופסקאות מסוגות שונות, לדוגמה: כותרות, מודעות ופרסומות, בהתבסס על מאגרי מילים התואמים לרמת הלימוד ועל הנושאים הדקדוקיים הנלמדים בהקשר טקסטואלי.
- להשיב תשובות מלאות בכתב על מגוון שאלות.
- לחבר שאלות בהלימה לקטע, לטקסט, לסיפור הנלמד.
- לכתוב סיכומים על נושאים שנלמדו, לדוגמה: מקומות ודמויות.
- למלא שאלונים הכוללים פרטים אישיים או מידע שנאסף במסגרת חקר על דמות.
- לכתוב תיאור של דמות במשפטים רצופים או להכין "תעודת זהות" לדמות.
- להפיק תוצר כתוב יצירתי, לדוגמה: פוסטר, כרזה, או עיתון לתצוגה, הכולל פעילויות, כתבות או חקר בנושאים שונים.
- לנסח רשימת משימות לביצוע במהלך סדר היום או השבוע.
- לכתוב תיאור קצר ובסיסי של אירועים אקטואליים או התרחשויות מחיי היום־יום.

²⁰ מאגר אוצר המילים הנלמד בכל רמת לימוד יכלול גם את המילים שנלמדו ברמות הלימוד הקודמות. סדר הוראת המילים יהיה על פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הלימוד (ראו המבוא לתוכנית זו).

אינטראקציה - INTERACTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לנהל דו־שיח בערבית, להציג אנשים ולתאר אותם, לשוחח על שגרות יום־יומיות, לשאול שאלות הקשורות אליהם ולהשיב עליהן, להשתמש בביטויים בהתאם להקשר ולנסיבות ולבטא רגשות בנסיבות שונות תוך שימוש באוצר מילים שנלמד ברמות קודמות.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להקפיד על רצף דיבור הגיוני ועל קוהרנטיות (לכידות) של משפטים.
- להגות באופן תקין מילים, ביטויים ומשפטים תוך שימוש במבנה דקדוקי תקין (מין, יידוע, מספר וגוף) וכן במילות קישור ובמילות חיבור.
- להשיב על שאלות באופן ממוקד וענייני.
- לנהל דו־שיח בערבית, לשאול שאלות הקשורות אליהם ולהשיב עליהן, להשתמש בביטויים בהתאם להקשר ולנסיבות באינטראקציה עם אחרים בנושאים הנלמדים ברמת הלימוד הנוכחית ושלמדו ברמות הקודמות.
- לשאול שאלות בדו־שיח ולהשיב עליהן.
- לנהל שיח עם אחרים בנושאים מוכרים או בנושאים הקשורים לחיי היום־יום, לדוגמה: אני ומשפחתי, ביתי וחדרי, בית ספר ומקצועות הלימוד, תחביבי, (إوصفوا غرفتكم وشو موجود فيها תארו את חדרכם ומה יש בו?), פריטי לבוש (אوصفوا שו بتلبسوا لما بتروحوا ع-المطعم תארו מה אתם לובשים כאשר אתם הולכים למסעדה, احكوا عن ملابس الحفلة/ العيد? / ספרו על בגדי המסיבה או החג).
- להשתמש במילות נימוס ופנייה (مجاملات), ברכות ולהגיב להן (לדוגמה הכרת תודה: شكرًا - لا شكر على واجب תודה - על לא דבר (אין בעד מה) ולהשתלב בתוך שיחה לדוגמה: לו سمحت אם אפשר, סליחה, בבקשה.
- לבקש תשומת לב או רשות, לדוגמה: המורה, אפשר לפתוח את החלון?: يا معلمة، ممكن أفتح الشباك؟ / לו سمحت ... סליחה ממך.
- לבקש הבהרות של מילים וביטויים שלא הובנו, או לבקש לחזור על מה שלא הובן לו سمحت مش فاهم/ مش فاهمة / ما فهمت الكلمات ... סליחה, לא הבנתי את המילים.
- לבטא העדפות ולומר מה אוהב ים / לא אוהבים, לדוגמה: מאכלים.
- למלא אחר הוראות קצרות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות.

- לתקשר במשימות פשוטות ושגרתיות, לדוגמה: התמצאות במרחב, הוראות הגעה.
- להשתתף בשיחות יום-יומיות פשוטות.
- לבקש ולתת מידע אישי.
- לשאול שאלות, להשיב עליהן ולהשתמש באוצר מילים בנושאים הקשורים הקשור לנושאי תרבות (احكوا عن عاصمة إسرائيل ספרו על בירת ישראל).
- להכיר ולזהות פתגמים²¹ ומטבעות לשון בהקשר טקסטואלי שנלמד. ולדעת להשלים אותם, לדוגמה: اضحك..... لك الدنيا / ابتسم.... لك الدنيا.
- לשיר או לדקלם שיר.
- להציג שיר, סיפור, פתגם, מתכון, מודעה, פרסומת בדרכים מגוונות.
- להעביר הודעות קצרות של תוכן שנלמד בפני קהל.
- להציג מצגת קצרה (אחרי תרגול) בנושא הרלוונטי לחיי היומיום של הדובר.

אינטראקציה בכתובה - Written Interaction

מבט על-

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי בעקבות למידת עמיתים.

התלמידים יהיו מסוגלים :

- להשתמש באוצר המילים שלמדו ליצירת פעילות משותפת בזוג או בקבוצה כדי :
 - לכתוב פסקה על עצמם, לשתף בחוויות אישיות את חבריהם לכיתה ולהציג את התוצר בפני הלומדים.
 - לכתוב פסקה בזוגות או בקבוצות בהקשר לטקסטים שנלמדו ולהשיב יחד על שאלות תוכן.
 - לכתוב דושיח קצר, תעודת-זהות, ברכה, תודה, הודעות קצרות, מודעה.
 - לחבר שאלות תוכן קצרות מתוך טקסט שנלמד ולהשיב עליהן בזוג או בקבוצה.
 - לחבר משחקים והפעלות בנושאי שפה ותרבות, לדוגמה: חידון, תשבץ, להתנסות בהם יחד ולקבל משוב קבוצתי במסגרת הערכה חלופית.
 - לחבר מכתב קצר או מענה למכתב.

²¹ מצורפת כנספח רשימת פתגמים מומלצים.

כשירות לשונית תקשורתית

COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCES

אוצר מילים - Vocabulary

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים, ומתוך מילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה לשם התנהלות בעל־פה ובכתב.

התלמידים יהיו מסוגלים לנהל שיח יומיומי בנוגע למצבים מוכרים ובנושאים הקרובים לעולמם, לרבות נושאים אקטואליים, וכן לבקש ולהעביר פרטי מידע בהקשרים מגוונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשתמש במשפטים ובפסקות קצרות כדי לספר על עצמם.
- להשיב על שאלות במשפטים ולנהל דו־שיח על סמך אוצר מילים נלמד (اُكْتُوْا بِالسُّوقِ / الدَّكَانِ / الكُنْيُونِ כתבו בפירוט על ביקור בשוק - בחנות - בקניון).
- להשתמש במשפטים ובפסקה קצרה בעלי מבנה תחבירי תקין (פועל לפני נושא, שם עצם ושם תואר, מילות שאלה, מילות חיבור, משפטים מחוברים, משפטי זיקה מיוחדים).
- להשתמש במילות קישור בסיסיות לשם חיבור משפטים פשוטים ומחוברים.

שטף דיבור - Spoken fluency

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להתבטא בעל־פה ולדבר ברצף, תוך שימוש באוצר מילים מתוך מאגר המילים הנלמד, וכן במילים נוספות הנרכשות במהלך הלמידה בהקשרים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להקפיד על הגייה נכונה של עיצורים, תנועות קצרות וארוכות, שדה, תנווין פתחה (לדוגמה: أَهْلًا وَسَهْلًا, شُكْرًا).
- להקפיד על הגייה נכונה של מילים, ביטויים ומשפטים קצרים היוצרים רצף בדיבור והתואמים את רמת הלימוד.
- להתאים את המין, המספר והיידוע בדיבור.
- להקפיד על הטעמה נכונה.
- להשתמש במשפטים תקינים בהתאם לנסיבות, לדוגמה: מטבעות לשון, איחולים וברכות, פתגמים.
- לדבר על נושאים מוכרים בהתאם רמת הלימוד.

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך מתוך מאגר המילים בהתאם לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לתרגם בכתב ו/או בעל־פה מילים, ביטויים, צירופים ומשפטים.
- לתרגם פרטים מרכזיים מתוך פסקות קצרות, טקסטים קצרים או נושאים יום־יומיים בהקשר טקסטואלי דבור או כתוב, לדוגמה: קטעי מידע, סיפורים, משלים ופתגמים, תפריטים, מודעות ומסרונים.
- להעביר הודעות או הנחיות שנמסרות על ידי המורה בכתב או בעל־פה בנושאים מוכרים מחיי היום־יום בהתאם לאוצר המילים הנלמד.

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית

B1 - משתמש עצמאי (שנת לימודים חמישית)

קליטה - RECEPTION ACTIVITIES
האזנה - Spoken Reception
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות, הוראות וטקסטים מסוגות שונות המבוססים על מאגר אוצר המילים ובהתאם לרמת הלימוד. התלמידים יהיו מסוגלים לאתר מידע, לשאול שאלות ולהבין את המסר ואת הרעיונות המרכזיים תוך הסתייעות באמצעים חזותיים ממדיות שונות, ובהתייחסות לטון הדיבור ולאינטונציה (הנגנה). התלמידים יהיו מסוגלים: - להבין מילות נימוס וברכות (مجاملات) ולהגיב בהתאם, בהקשר יום-יומי ובהתאם לנסיבות, לדוגמה: بخاطرک - مع السلامة ברשותך - שלום ולהתראות. - להבין משפטים, פסקות, קטעים, טקסטים ושיחה בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד ועל מילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה, לדוגמה: קניות בשוק, בחנויות או באינטרנט, סדרות וסרטים. - להבין פתגמים ומטבעות לשון, את הקשרם ואת השימוש בהם, לדוגמה: إسأل المجرب ولا تسأل الحکيم - מילולית: עדיף לשאול את בעל הניסיון מאשר את החכם - אין חכם כבעל ניסיון. - להבין הודעות והוראות מפורטות מחיי היום-יום בכיתה ובבית הספר, לדוגמה: מתכונים, מודעות, דרכי הגעה והתמצאות במרחב, הודעות פומביות, לדוגמה: מערכת כריזה של רכבת, אוטובוס. استمعوا إلى الأخبار وأجيبوا عن الأسئلة האזינו למהדורת החדשות והשיבו על השאלות. - להבין משפטים, פסקות וטקסטים מסוגות שונות בהתאם לרמת הלימוד כחלק משיח על עצמם ועל סביבתם (המרחב הפרטי והציבורי), המלווים באמצעים חזותיים ממדיות שונות. - להאזין לקטעים ולטקסטים ממקורות ומסוגות שונות (לדוגמה: שיחה, קטעי אקטואליה, שירים, סיפורים מודרניים, קטעי מידע, סרטונים, מודעות, כותרות מעובדות, משלים), ולהשיב על שאלות הנוגעות להם, בהתבסס על מאגר המילים ובקצב

- השמעה המותאם לרמת הלימוד ולנושאים הנלמדים. - להבין מידע, נקודות מרכזיות, מסרים ורעיונות מרכזיים מתוך קטעי שמע. - להבין יצירות ספרותיות והרקע התרבותי שלהן ושל יוצריהן (סופרים, משוררי ומוזיקאים).
קריאה - Written Reception
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא טקסטים מסוגות שונות ומתחומי דעת שונים בהתאם לרמת הלימוד ולהבנים. התלמידים יהיו מסוגלים: - לקרוא ולהבין טקסטים מגוונים מסוגות שונות וממדיות שונות, בקריאה דמומה ובקריאה קולית שוטפת ותקינה. ההבנה תתבסס על מאגרי המילים המתאימים לרמת הלימוד ועל מילים נוספות הנרכשות במהלך הלמידה. לדוגמה: שילוט והכוונה במרחב הציבורי, הוראות, התכתבויות, כתוביות, פרסומות, מתכונים, תפריטים, פתגמים, מודעות, ידיעות עיתונאיות, יצירות ספרותיות וקטעי קריאה לבחירת המורה. - לקרוא טקסטים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים אשר יילמדו בהקשר טקסטואלי בהתאם לרמת הלימוד ולהבנים. - לקרוא קטעי מידע וטקסטים בנושאי תרבות ולהבנים. - לקרוא טקסטים - יצירות ספרותיות נלמדות, לאתר בהם מידע ולהבין את התוכן, את המסר ואת הרעיון המרכזי. - להבין מתוך ההקשר את משמעותן של מילים לא מוכרות. - להשתמש במילון ערבי-עברי לצרכי למידה.

הפקה - PRODUCTION ACTIVITIES
דיבור - Spoken Production
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים להפיק משפטים רצופים ותקינים ולהציג בראשי פרקים את עיקרי הדברים מתוך נושאים שונים שנלמדים ומתוך תחומי העניין של התלמידים. התלמידים יהיו מסוגלים: לשלב מילות נימוס וברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות, לדוגמה: نشوفکم علی خیر נראה אתכם בטוב (להתראות), عن إبتک ברשותך.

- לשאול שאלות ולהשיב עליהן באופן ממוקד וענייני.
- לתאר במשפטים רצופים, נושאים הקשורים לעולמם האישי של התלמידים, לסביבתם החברתית ולהתנהלות במרחב הציבורי, לדוגמה: מסעדה ומתכונים, פרטי לבוש וצבעים (לדוגמה: إحكوا عن طريقة تحضير أكلة أو تحليلة مفضلة عندكم).
- לבטא רגשות, רצונות או העדפות וחוויות אישיות במצבים שונים מחיי יום-יום (בין היתר באמצעות סימולציה, משחק תפקידים, הצגה) במשפטים רצופים ובמבנה משפט תקין (סדר המילים במשפט).
- להסביר כיצד לבצע פעולות, לדוגמה: הכנת מתכונים (מתוך: מאכלים, מסעדה ומתכונים).
- לשלב פתגמים ומטבעות לשון למצבים שונים מתוך מבחר פתגמים שנלמדו.
- לתאר במשפטים רצופים (פסקה) תמונה הקשורה לנושאים הנלמדים.
- לשיר שירים.
- למסור הודעות.

כתיבה - Written Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב פסקה בשפה תקינה, תוך שימוש במילות קישור מתאימות על בסיס נושאים נלמדים ונושאים כלליים, בעזרת שימוש במאגר אוצר המילים²² ובמילון.

התלמידים יהיו מסוגלים:

לחבר משפטים ופסקות מסוגים שונים לדוגמה: כותרות, מודעות, פרסומות, המבוססים על מאגרי המילים המתאימים לרמת הלימוד והכוללים את הנושאים הדקדוקיים אשר נלמדים בהקשר טקסטואלי.

- להשיב תשובות מלאות לשאלות מסוגים שונים לדוגמה: שאלות מידעיות, תיאור, השוואה וסיכום.
- לחבר שאלות הקשורות לקטע – לטקסט - לסיפור שנלמד.
- לכתוב סיכום בנושאים שונים.
- לחבר שאלות לריאיון עם דמויות, לדוגמה: דמויות מיצירה ספרותית, בני משפחה, יוצרים, סופרים או משוררים.
- לחבר תוצר יצירתי כתוב על פעילויות, על כתבות, על יצירות ספרותיות ועל נושאים

²² מאגר אוצר המילים הנלמד בכל רמת לימוד יכלול גם את המילים שנלמדו ברמות הלימוד הקודמות. סדר הוראת המילים יהיה על פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הלימוד (ראו המבוא לתוכנית זו).

שונים.

- לכתוב רשימת משימות לביצוע במהלך היום - השבוע - השנה, לדוגמה טיול.
- לכתוב ברכה, מכתב לבית הספר, לחבר, עמית, למשפחה.
- לתאר בכתב פעילויות וחוויות אישיות, לדוגמה: טיולים, סיורים.

אינטראקציה - INTERACTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לנהל שיח רציף בשפה תקינה עם אחרים, להביע רגשות ומחשבות במצבים שונים ולהציג את עיקרי הדברים מתוך הנושאים הנלמדים, תחומי העניין שלהם, סביבתם החברתית ונושאים נוספים תוך שימוש באוצר מילים שנרכש ברמות הקודמות.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להגות באופן תקין מילים, ביטויים ומשפטים תוך שימוש במבנים דקדוקיים תקינים (מין, יידוע, מספר וגוף).
- להקפיד על רצף דיבור הגיוני וקוהרנטי (לכיד).
- לשאול שאלות ולהשיב עליהן באופן ממוקד וענייני, בשפה תקינה וברצף הגיוני, תוך שימוש במילות קישור ובמילות חיבור מתאימות.
- להשתמש במילות נימוס ופנייה (مجاهلات) ובברכות- להביין ולהגיב להן (לדוגמה - הכרת תודה: شكرًا - لا شكر على واجب תודה - על לא דבר) אין בעד מה); להשתלב בתוך שיחה; לבקש רשות באמצעות מילים וביטויים אלה ולסיים את השיחה (لو سمحت אם אפשר- סליחה - בבקשה بخاطرك ברשותך - مع السلامة שלום ולהתראות).
- לבקש הבהרות של מילים ושל ביטויים אשר לא הובנו, או לבקש לחזור על מה שלא הובן (لو سمحت مش فاهم / مش فاهمة / ما فهمت السؤال סליחה, לא הבנתי את השאלה).
- לנהל דרישה בערבית עם עמיתים ועם המורה בנושאים הנלמדים ובנושאים נוספים.
- לשתף פעולה עם עמיתים לשם ביצוע משימות קבוצתיות והצגתן.
- לשתף את האחרים במחשבות, בחוויות וברגשות, במצבים שונים מחיי היום-יום בשפה תקינה וברצף הגיוני. (كيف يحتفلو بعيد ميلادكم? כיצד אתם חוגגים את יום הולדתכם? شو بتعملو في وقت الفراغ? מה אתם עושים בשעות הפנאי?).

- לעקוב אחר שיחה עם אחרים בנושאים מוכרים ולהגיב בהתאם.
- לעקוב אחר הנאמר ולחזור על חלק מהנאמר כדי לוודא הבנה.
- לנהל דרשיח בשפה ברורה במטרה להחליף מידע ולקבל שירות ומוצרים, לדוגמה: טיפול במרפאה (عند الدكتور), הזמנה במסעדה (في المطعم) וקניות (مشتريات).
- לקיים עם עמיתים ועם אחרים (מראיין ומרואיין) ריאיון מתוכנן מראש בנושאים מוכרים, לשאול שאלות ולהשיב על שאלות.
- להגיב בעלפה לקטעי שמע דיגיטליים, ראיונות מצולמים, סרטונים קצרים, שירים, הקלטות בוטסאפ.
- להשתתף במשחק תפקידים בפלטפורמות דיגיטליות.
- לשאול שאלות בנושאים הקשורים לתרבות, להשיב עליהן ולהשתמש באוצר מילים שנלמד.
- לשלב פתגמים ומטבעות לשון²³ שנלמדו בשיחה ובהקשר טקסטואלי (لا تَوَجَّلْ عمل اليوم لیکرة - אל תדחה למחר מה שניתן לעשות היום).
- לשיר שירים או לדקלם שיר.
- להציג בדרכים מגוונות שיר, סיפור, פתגם, מתכון, מודעה, פרסומת.
- למסור בפני קהל הודעות בעלות תוכן שנלמד.
- להציג מצגת (אחרי תרגול) בנושא רלוונטי מחיי היומיום של הדובר.

אינטראקציה בכתובה - Written interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי בעקבות למידת עמיתים.

התלמידים יהיו מסוגלים :

להשתמש באוצר המילים שלמדו ובמילון לשם הרחבת אוצר המילים הנלמד ליצירת פעילות משותפת בזוג או בקבוצה כדי :

- לחבר שאלות תוכן קצרות מתוך טקסט שנלמד ולהשיב עליהן בזוג או בקבוצה.
- לכתוב פסקה בנושא על פי בחירתם, לשתף את חבריהם ולהציג את התוצר בפני הלומדים.
- לכתוב פסקה בהקשר טקסטואלי ולהשיב יחד על שאלות תוכן.
- לכתוב דרשיח, הודעות, מסרונים ומודעות.
- ליצור הפעלות בנושאי שפה ותרבות, להתנסות בהן יחד ולקבל משוב קבוצתי (אפשר לבצע זאת במסגרת הערכה חלופית).
- לחבר מכתב קצר או מענה למכתב.
- להביע דעה בכתב בנושאים נלמדים.

²³ מצורפת כנספח רשימת פתגמים מומלצים.

כשירות לשונית תקשורתית

COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCES

אוצר מילים - Vocabulary

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים בהתאם לרמת הלימוד וכן במילים נוספות שיירכשו בתהליך הלמידה. אוצר מילים זה יאפשר לתלמידים להתבטא בנושאים הקשורים לחיי היום-יום. השימוש באוצר המילים ייעשה בשילוב חיפוש במילון לצורך התנהלות בעלִפה ובכתב בנושאים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להשתמש בביטויים נפוצים ולהגיב בהתאם תוך שימוש בברכות ובמילות נימוס (مجاملات).
- לחבר משפטים ופסקה בעלי מבנה תחבירי תקין (מילות חיבור וקישור, פועל לפני נושא, שם עצם ושם תואר, מילות שאלה, משפטים מחוברים, משפטי זיקה מיוחדים ובלתי מיוחדים).
- להשיב לשאלות ולנהל דו־שיח בהתבסס על אוצר מילים נלמד ונרכש.
- לבטא בכתב ובעלִפה רעיונות, דעות וחוויות (اكتبوا / اكتبوا بالتفصيل عن خبر صار / حدث في إسرائيل أو في العالم يتعلق بالسياسة / بالصحة / بالرياضة / بالفن / ספרו / כתבו בפירוט על אירוע או ידיעה עכשווית בישראל או בעולם, בתחום הפוליטיקה, הבריאות, הספורט או האמנות).
- לנהל שיחה בנושאים מוכרים ולהשתתף באופן פעיל בשיחה.

שטף דיבור - Spoken Fluency

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לדבר ברצף תוך שימוש באוצר מילים מתוך מאגר המילים, וכן במילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהן בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להקפיד על הגייה נכונה של מילים, ביטויים ומשפטים היוצרים רצף בדיבור בהתאם לרמת

הלימוד. • להקפיד על הטעמה נכונה של מילים. • להשתמש במשפטים תקינים בהתאם לנסיבות. • להשתמש באופן תקין בצורות הפועל והשם (מין, מספר, יידוע, שייכות, סמיכות). • לדבר על נושאים מוכרים בהקשרים שונים שנלמדו.
תיווך - Mediation
מבט על התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך מתוך מאגר המילים ובהתאם לרמת הלימוד. התלמידים יהיו מסוגלים: • לתרגם בכתב או בעל־פה מילים, ביטויים, צירופים ומשפטים. • לתרגם פרטים מרכזיים מתוך פסקות, טקסטים או נושאים יום־יומיים בהקשר טקסטואלי דבור או כתוב, לדוגמה: קטעי מידע, סיפורים, שירים, משלים ופתגמים, תפריטים ומתכונים, מסרונים. • להעביר הודעות או הנחיות שנמסרות על ידי המורה בכתב או בעל־פה בנושאים מוכרים מחיי היום־יום, בהתאם לאוצר המילים הנלמד. • לסכם בקצרה קטע נלמד ולהפיק ממנו את הרעיון המרכזי תוך שימוש בשאלות מנחות.

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית

B1 - משתמש עצמאי (שנת לימודים שישית)

קליטה - RECEPTION ACTIVITIES

האזנה - Spoken Reception

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות, הוראות וטקסטים מסוגות שונות, המבוססים על אוצר המילים בהתאם לרמת הלימוד. התלמידים יהיו מסוגלים להאזין ולאתר פרטי מידע, לשאול שאלות, להבין מסר ורעיון מרכזי ולחוות דעה תוך התייחסות לטון הדיבור ולהנגנה (אינטונציה).

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להבין מילות נימוס וברכות (مجاملات) ולהשיב להן בהקשר יום-יומי ובהתאם לסיטואציה; להכיר נוסחאות פתיחה וסיום של תכתובות مع أطيب التحيات מיטב הברכות.
- להבין פתגמים ומטבעות לשון - את הקשרם ואת השימוש בהם, לדוגמה: رحلة ألف ميل تبدأ بخطوة - מסע של אלף מיל (מיל – מידת אורך) מתחיל בצעד קטן.
- להבין משפטים, פסקות, שיחה, ריאיון, טקסטים מסוגות שונות בהסתמך על מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד ומילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה, לדוגמה: רשתות חברתיות ואתרי חדשות, טיול מתוכנן.
- להבין הודעות והוראות מפורטות המוכרות מחיי היום-יום ומצריכות חשיבה ותכנון, לדוגמה: טיול, רשימת קניות, תוכניות לעתיד, לימודים אקדמיים, חלומות (كيف بتنظّموا رحلة مع العيلة أو الأصحاب؟ כיצד אתם מתכננים טיול עם המשפחה או החברים? احكوا عن رحلة راح تكونوا فيها ספרו על טיול שתשתתפו בו).
- להבין מידע, נקודות מרכזיות, מסרים, דעות אישיות ורעיונות מרכזיים מתוך קטעי שמע.
- להאזין לקטעים ולטקסטים ממדיות שונות ומסוגות שונות ולהשיב על שאלות בנוגע אליהם. לדוגמה: קטעי אקטואליה, שירים, סיפורים מודרניים, טקסטים קלאסיים, מאמרי מפתח, קטעי מידע, ראיונות, סרטונים, חידות, בדיחות, משלים, בהסתמך על מאגר המילים, בקצב השמעה ברור ומותאם לרמת הלימוד ולנושאים הנלמדים.
- להבין יצירות ספרותיות מודרניות וטקסטים קלאסיים (קראן, חדית', ערבית יהודית) ואת הרקע התרבותי שלהם ושל מחבריהם (סופרים, משוררים, אנשי רוח, מוזיקאים).

קריאה - Written Reception

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא טקסטים מסוגות שונות ומתחומים שונים בהתאם לרמת הלימוד ולהבנם.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לקרוא קריאה דמומה וקולית טקסטים מגוונים מסוגות שונות וממדיות שונות באופן שוטף ותקין בהסתמך על מאגרי המילים המתאימים לרמת הלימוד ומילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה. לדוגמה: יצירות ספרותיות, מאמרים, שילוט והכוונה במרחב הציבורי, הוראות, התכתבויות, כתוביות, פרסומות, מתכונים, תפריטים, פתגמים ומודעות, ידיעות עיתונאיות, קטעי קריאה לבחירת המורה - ולהבנם.
- לקרוא טקסטים הכוללים את הנושאים הדקדוקיים הנלמדים בהקשר טקסטואלי בהתאם לרמת הלימוד ולהבנם.
- לקרוא קטעי מידע וטקסטים בנושאי תרבות ולהבנם.
- לקרוא טקסטים (יצירות ספרותיות מודרניות, טקסטים קלאסיים, קטעי שירה), לאתר בהם מידע ולהבין את התוכן, לדוגמה: מסר, מסקנה, טענה, רעיון מרכזי.
- להבין מתוך ההקשר את משמעותן של מילים לא מוכרות.
- להשתמש במילון ערבי-עברי לצרכי למידת השפה.

הפקה - PRODUCTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לדבר ברצף, לנהל שיח בשפה תקינה ולהציג את עיקרי הדברים מתוך הנושאים הנלמדים ומתוך תחומי העניין שלהם, סביבתם החברתית, התנהלות במרחב הציבורי ונושאים נוספים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לשלב מילות נימוס וברכות בהקשרים שונים ובהתאם לנסיבות (לדוגמה: عقبال المائة وعشرين עד מאה ועשרים שנה (ברכה ליום הולדת) - شكرًا (תודה) / الله يخليك ويطول بعمرک / الله يخليك ويطول عمرک ويحفظك (האל יאריך את ימך וישמור עליך/אותך) , نهارك سعيد

(יום טוב) - نهارك أسعد (יום טוב גם לך).

- לשאול שאלות ולהשיב עליהן באופן ממוקד וענייני.
- להציג ולתאר במשפטים רצופים את הנושאים הקשורים לסביבה החברתית, להתנהלות במרחב הציבורי ולאירועים בעולם, לדוגמה: אישים ודמויות מפורסמות.
- לתת מידע, לתאר, לחוות דעה, להמליץ על מקומות בילוי, סדרות וסרטים, רשתות חברתיות, אתרי חדשות, אירועי ספורט, בריאות, אומנות.
- להסביר כיצד לבצע פעולות, לדוגמה: הכנת מתכונים, קניות בחנויות וקניות מקוונות, תוך שימוש במושגי זמן וסדר יום, לדוגמה: اوصفوا محادثة بينكم وبين البيّاع / البيّاعة في محلّ الفواكه والخضرة.
- לתאר, לבטא רגשות ולשתף ברצונות, שאיפות, תקוות וחויות אישיות במצבים שונים, באמצעות סימולציות, משחקי תפקידים, הצגות ואמצעים נוספים. זאת, תוך שימוש במשפטים רציפים ובעלי מבנה תחבירי תקין (סדר המילים במשפט), בהתאם לרמת הלימוד ובמגוון נושאים.
- להביע דעות בנושאים המבוססים על אוצר מילים מוכר, לנמק ולתת דוגמאות.
- להציג ברצף ובשפה תקינה נושאים שונים בפני תלמידים, מורה או קהל, תוך שימוש באוצר מילים מוכר ובהתאם לרמת הלימוד, לדוגמה: פרזנטציה בליווי מצגת או אמצעי המחשה אחרים.
- לתאר ברצף ובשפה תקינה תמונה או סדרת תמונות המבוססת על אוצר מילים נלמד המתאים לעולמם של התלמידים ולנושאים הנלמדים.
- לשלב פתגמים ומטבעות לשון במצבים שונים מתוך מבחר פתגמים שנלמדו.
- למסור הודעות במגוון נושאים מחיי היום-יום של הדובר.
- לשוחח על טקסטים מסוגות שונות, לדוגמה: הדמויות, הרעיונות המרכזיים, המסר, קורות חיי המחבר, הכרת הרקע ההיסטורי והתרבותי ואירועים נבחרים.
- לתאר עלילה או למסור תקציר של סיפור.
- לשיר שירים.

כתיבה - Written Production

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב חיבור בשפה תקינה, תוך שימוש במילות קישור, על בסיס נושאים נלמדים ונושאים כלליים, ובהסתמך על מאגר אוצר המילים²⁴ והמילון המתאימים לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לחבר משפטים ופסקות מסוגים שונים, לדוגמה: כותרות, מודעות, פרסומות, המבוססים על מאגרי המילים המתאימים לרמת הלימוד וכוללים את הנושאים הדקדוקיים אשר נלמדים בהקשר טקסטואלי.
- לכתוב חיבור המבוסס על מאגרי המילים המתאימים לרמת הלימוד, על יצירות ספרות ומאמרים ועל נושאים כלליים, תוך שימוש בנושאים דקדוקיים הנלמדים בהקשר טקסטואלי.
- להשיב תשובות מלאות לשאלות מסוגים שונים, לדוגמה: שאלות אינפורמטיביות, תיאור, השוואה וסיכום, הבעת דעה, ניתוח ונימוק.
- לחבר שאלות הקשורות לקטע, לטקסט או לסיפור הנלמד.
- לכתוב סיכום ורעיונות מרכזיים של נושאים אקטואליים ושל יצירות ספרותיות.
- לחבר שאלות או תשובות לריאיון עם דמויות, לדוגמה: דמויות מיצירה ספרותית, בני משפחה, יוצרים, סופרים, משוררים.
- לחבר תוצר יצירתי כתוב על פעילויות, כתבות, יצירות ספרותיות, נושאים שונים, מאמרים.
- לכתוב רשימת משימות לביצוע במהלך היום - השבוע - השנה, לדוגמה: טיול ותוכניות לעתיד.
- לכתוב קורות חיים ותוכניות לעתיד.
- לכתוב תיאור פעילויות, אירועים וסיכום חוויות אישיות כולל חוות דעת בנושאים שונים, לדוגמה: טיולים, סיורים.

²⁴ מאגר אוצר המילים הנלמד בכל רמת לימוד יכלול גם את המילים שנלמדו ברמות הלימוד הקודמות. סדר הוראת המילים יהיה על פי שיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הלימוד (ראו המבוא לתוכנית זו).

אינטראקציה - INTERACTION ACTIVITIES

דיבור - Spoken Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לדבר ברצף עם אחרים, לנהל שיח בשפה תקינה עם הסובבים אותם, להציג את עיקרי הדברים מתוך הנושאים הנלמדים ותחומי העניין שלהם, סביבתם החברתית, התנהלות במרחב הציבורי ונושאים נוספים, ולבטא רגשות, מחשבות, רעיונות ודעות במצבים שונים, תוך שימוש באוצר מילים שנלמד ברמות קודמות.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להגות באופן תקין מילים, ביטויים ומשפטים תוך שימוש במבנים דקדוקיים תקינים (מין, יידוע, מספר וגוף).
- להקפיד על רצף דיבור הגיוני ועל קוהרנטיות (לכידות) של המשפטים.
- לשאול שאלות ולהשיב עליהן באופן ענייני וממוקד בשפה תקינה ובמבנה דקדוקי תקין (מין, יידוע, מספר וגוף), תוך שימוש במילות קישור ובמילות חיבור מתאימות.
- להשתמש במילות נימוס ופנייה (مجاملات) ובברכות ולהגיב להן (לדוגמה הכרת תודה: شكرًا - لا شكر على واجب תודה - על לא דבר (אין בעד מה), להשתלב בתוך שיחה באמצעות מילים אלו ולסיימה לדוגמה: لو سمحت אם אפשר / סליחה / בבקשה ... , بخاطرك ברשותך - مع السلامة שלום ולהתראות).
- לבקש הבהרות של מילים ושל ביטויים שלא הובנו, או לבקש לחזור על מה שלא הובן לו سمحت مش فاهم / مش فاهمة / ما فهمت الموضوع סליחה, לא הבנתי את הנושא.
- לנהל עם עמיתים ועם אחרים דרשיח בערבית בנושאים הנלמדים ובנושאים אחרים.
- לשוחח עם עמיתים לשם ביצוע משימות והצגתן.
- לשתף אחרים במחשבות, בחוויות, ברגשות, בדעות ובנקודות מבט שונות, במצבים מחיי היומיום, בשפה תקינה וברצף דיבור הגיוני. (ما هي برامجكم بعد الرجوع من المدرسة؟ מהן תוכניותיכם לאחר שאתם חוזרים מבית הספר? شو بتعملو في وقت الفراغ؟ מה אתם עושים בשעות הפנאי?).
- לעקוב אחר הנאמר ולחזור על חלק מהנאמר כדי לוודא הבנה.
- לנהל דרשיח בשפה ברורה במטרה להחליף מידע ולקבל שירות ומוצרים, לדוגמה: טיפול במרפאה (عند الدكتور), הזמנה במסעדה (في المطعم) וקניות (مشتريات).
- לקיים עם עמיתים ועם אחרים (מראיין ומראיין) ריאיון מתוכנן מראש בנושאים מוכרים, לשאול שאלות ולהגיב לתשובות.
- להיות פעילים בדיון, להציג דעה ולהתייחס לדעותיהם של אחרים.
- לתאר כיצד לבצע פעולה תוך מתן הוראות, לדוגמה: הכנת מתכון.

- להשתתף בשיחה עם אחרים בנושאים שונים ולהגיב בהתאם.
- ליצור סרטונים קצרים או פעילויות קצרות בקבוצה או בזוגות, לדוגמה: משחק תפקידים, בהתאם להנחיות המורה ולקבל משוב מהמורה ומהעמיתים לכיתה.
- להגיב לקטעים מושמעים, לדוגמה: קטעי שמע דיגיטליים, ראיונות מצולמים, סרטונים קצרים, שירים, הקלטות בוטסאפ.
- לשאול שאלות בנושאי תרבות ולהשיב עליהן.
- לשלב בשיחה פתגמים ומטבעות לשון²⁵ שנלמדו בהקשר טקסטואלי (أصابعك في إيدك، مش كلهم زي بعض - לא כל האצבעות שוות).
- לשיר שירים או לדקלם שיר.
- להציג בדרכים מגוונות - שיר, סיפור, פתגם, מתכון, מודעה, פרסומת.
- למסור לקהל הודעות הכוללות תוכן נלמד.
- להציג מצגת בנושא המתאים לחיי היום-יום של הדובר.

אינטראקציה בכתובה - Written Interaction

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי בעקבות למידת עמיתים ולהעביר מידע ורעיונות בנושאים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים :

להשתמש באוצר המילים שלמדו ובמילון לשם הרחבת אוצר המילים הנלמד וליצירת פעילות משותפת בכתב בזוג או בקבוצה כדי :

- לחבר שאלות על טקסט שנלמד ולהשיב עליהן בזוג או בקבוצה.
- לכתוב פסקה או פסקאות בהקשר טקסטואלי ולהשיב יחד על שאלות תוכן.
- לכתוב חיבור בנושא שייבחרו, לשתף את חבריהם ולהציג את התוצר בפני הלומדים.
- לכתוב דו"שיח, הודעות, מסרונים ומודעות.
- לחבר מכתב או מענה למכתב.
- להביע דעה בנושאים נלמדים ובנושאים אחרים ולהגיב בכתב לדעותיהם של אחרים.
- לסכם בכתב טקסט שנלמד.
- לחבר לסיפור סוף חדש וקצר.

²⁵ מצורפת כנספח רשימת פתגמים מומלצים.

כשירות לשונית תקשורתית COMMUNICATIVE LANGUAGE COMPETENCES

אוצר מילים - Vocabulary

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים המתאים לרמת הלימוד, וכן מתוך מילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה. אוצר מילים זה יאפשר להם להתבטא בנושאים מתאימים לחי היום-יום. השימוש באוצר המילים ייעשה בשילוב חיפוש במילון, במטרה לנהל תקשורת בעל־פה ובכתב בנושאים שונים.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לשוחח באופן ברור על נושאים מגוונים תוך שימוש באוצר מילים רחב.
- ליזום ולנהל שיחות בנושאים שונים ולשלב ביטויים נפוצים (מלות נימוס, פתגמים וברכות), לדוגמה: לבקש הכוונה בדרך (התמצאות), לבקש תפריט במסעדה.
- להתבטא במשפטים שונים כדי להביע רעיון מסויים (מהי הווייתך? / شو بتحبّ تعمل في ساعات الفراغ?); וכן להשתמש במילים נרדפות להבעת רעיון (דוגמה: جَلَسَ / قَعَدَ).
- לחבר משפטים ופסקאות במבנה תחבירי תקין (מילות חיבור וקישור, משפטים מחוברים, תיאורים ומשפטי זיקה מיוחדים ובלתי מיוחדים).
- לבטא רעיונות ולנמקם, לתאר חוויות, להביע דעה ולהציג בכתב ובעל־פה נקודות מבט שונות. (اكتبوا بالتفصيل عن نهاية قصة أو قصيدة تعلمتموها. شو رأيكم في هذه النهاية؟ علّووا جوابكم / اكتبوا بالتفصيل عن نهاية قصة أو قصيدة تعلمتموها وعبروا عن رأيكم في هذه النهاية. علّووا جوابكم ספרו בפירוט על סוף סיפור או שיר שלמדתם. מה דעתכם על סוף הסיפור / השיר? נמקו את תשובתכם. כתבו בפירוט על סוף סיפור או שיר שלמדתם והביעו את דעתכם על סוף הסיפור / השיר. נמקו את תשובתכם).
- לסכם בכתב או בעל־פה רעיונות מרכזיים של טקסט כתוב (סיפור, שיר, מאמר, כתבה) או טקסט דבור (ריאיון, שיחה, מסרון כתוב, דבור או מוקלט).

שטף דיבור - Spoken Fluency

מבט על

התלמידים יהיו מסוגלים לדבר ברצף, תוך שימוש באוצר מילים מתוך מאגר המילים ובמילים נוספות הנרכשות בתהליך הלמידה, ולהשתמש בהן בהקשרים שונים שנלמדו.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- להקפיד על הגייה נכונה של מילים, ביטויים ומשפטים מחוברים היוצרים רצף בדיבור והתואמים את רמת הלימוד.
- להקפיד על הטעמה נכונה.
- להשתמש במשפטים תקינים בהתאם לנסיבות.
- להשתמש באופן תקין בצורות הפועל והשם (מין, מספר, יידוע, שייכות, סמיכות).
- לדבר על נושאים מוכרים ומגוונים ועל נקודות מרכזיות ורעיונות על פי רמת הלימוד.
- להשתמש באוצר מילים מתאים לשיחה או לדיבור תוך שילוב פתגמים ומטבעות לשון.

תיווך - Mediation

מבט על

התלמידים יתווכו מידע בעל־פה ובכתב מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך מתוך מאגר המילים בהתאם לרמת הלימוד.

התלמידים יהיו מסוגלים:

- לתרגם בכתב או בעל־פה מילים, ביטויים, צירופים ומשפטים.
- לתרגם פרטים מרכזיים מתוך פסקות, טקסטים או נושאים יום־יומיים בהקשר טקסטואלי דבור או כתוב, לדוגמה: קטעי מידע, מאמרים, סיפורים, שירים, משלים ופתגמים, תפריטים ומתכונים, מסרונים.
- להעביר הודעות או הנחיות הנמסרות על ידי המורה בכתב או בעל־פה בנושאים מוכרים מחיי היום־יום, בהתאם לאוצר המילים הנלמד.
- לסכם קטע נלמד ולהפיק ממנו את הרעיון המרכזי.

תיאורי הביצוע (can-do descriptors) בערבית לדוברי עברית - מבט על

להלן טבלה המלווה את תוכנית הלימודים ומציגה באופן רוחבי את המיומנויות לאורך התפתחות הלמידה השש-שנתית בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה.

B1		A2		A1			
שנה שישית	שנה חמישית	שנה רביעית	שנה שלישית	שנה שנייה	שנה ראשונה	האזנה	קליטה
התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות, טקסטים מסוגות שונות המבוססים על מאגר המילים. התלמידים יהיו מסוגלים להאזין ולאתר פרטי מידע, לשאול שאלות, להבין מסר ורעיון מרכזי ולחוות דעה אישית, תוך התייחסות לטון הדיבור ולאינטונציה (מילות נימוס, ברכות, פתגמים ומטבעות לשון, שיחה, ריאיון, טקסטים מודרניים וקלאסיים, הודעות והוראות).	התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות, הוראות, טקסטים מסוגות שונות המבוססים על מאגר המילים. התלמידים יהיו מסוגלים לאתר מידע, לשאול שאלות ולהבין מסר ורעיון מרכזי ממדיות שונות תוך התייחסות לטון הדיבור ולאינטונציה (מילות נימוס, ברכות, טקסטים, שיחות, פתגמים ומטבעות לשון, הודעות והוראות, מסר ורעיון מרכזי, יצירה ספרותית).	התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות בנושאים שונים, משפטים, פסקות וטקסטים מסוגות שונות, לאתר מידע ולשאול שאלות בליווי אמצעים חזותיים ממדיות שונות. המושגים יהיו מבוססים על מאגר המילים (מילות נימוס, ברכות, משפטים, קטעים, שיחה, הודעות, הוראות, פתגמים ומטבעות לשון, שאלות והוראות, מידע ורעיונות מרכזיים, התרבות הערבית).	התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות מחיי היום-יום של התלמיד ומהתנהלות בכיתה, משפטים, פסקות וטקסטים מסוגות שונות, המלווים באמצעים חזותיים ממדיות שונות (מילות נימוס וברכות, שאלות, הודעות, הוראות, פתגמים ומטבעות לשון, משפטים, פסקות, טקסטים, התרבות הערבית).	התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות והוראות פשוטות וקצרות וטקסטים קצרים, שיהיו מלווים במחוות ואמצעים חזותיים (מילות נימוס וברכות, מילות שאלה, הוראות, פתגמים ומטבעות לשון, משפטים קצרים, קטעי קריאה קצרים ו/או סיפור קצר, התרבות הערבית).	התלמידים יהיו מסוגלים להבין שאלות, הוראות ומשפטים קצרים ופשוטים שיינתנו לאט ובבירור ויהיו מלווים במחוות ואמצעים חזותיים. המשפטים יהיו מבוססים על מאגר המילים (מילות נימוס וברכות, מילות שאלה, הוראות, פתגמים ומטבעות לשון, משפטים קצרים, קטעי קריאה פשוטות, פתגמים ומטבעות לשון, משפטים קצרים, התרבות הערבית, קטעים קצרים, שירים, סיפור קצר).		
התלמידים יהיו מסוגלים לקרוא	התלמידים יהיו	התלמידים יהיו	התלמידים יהיו	התלמידים יהיו	התלמידים יהיו	קריאה	

		מסוגלים לקרוא קריאה ראשונית, ולאחר מכן קריאה חוזרת, ולהבין טקסטים קצרים ופשוטים תוך זיהוי שמות, מילים וביטויים בסיסיים מוכרים (אותיות, תנועות, סימני כתב, ספרות ערביות, מילים, צירופים, משפטים וקטעים קצרים).	מסוגלים לקרוא קריאה ראשונית, ולאחר מכן קריאה חוזרת, ולהבין קטעים, סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות (מילים, ביטויים, משפטים, הוראות, הודעות, בקשות, כותרות וטקסטים).	מסוגלים לקרוא ולהבין סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות (מילים, ביטויים, משפטים, הוראות, הודעות, בקשות, כותרות וטקסטים).	מסוגלים לקרוא ולהבין סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות (מילים, ביטויים, משפטים, הוראות, הודעות, בקשות, כותרות וטקסטים).	מסוגלים לקרוא ולהבין סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות (מילים, ביטויים, משפטים, הוראות, הודעות, בקשות, כותרות וטקסטים).	מסוגלים לקרוא ולהבין סיפורים קצרים וטקסטים מסוגות שונות (מילים, ביטויים, משפטים, הוראות, הודעות, בקשות, כותרות וטקסטים).
הפקה	דיבור	התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ולהשתמש בביטויים על פי מאגר המילים, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות, להשיב עליהן ולבטא רגשות (מילות נימוס, ברכות, שאלות ותשובות, רגשות, רצונות, העדפות, חוויות אישיות, ביצוע פעולות, תיאור תמונה, שירים והודעות).	התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ולהשתמש בביטויים על פי מאגר המילים, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות, להשיב עליהן ולבטא רגשות (מילות נימוס, ברכות, שאלות ותשובות, רגשות, רצונות, העדפות, חוויות אישיות, ביצוע פעולות, תיאור תמונה, שירים והודעות).	התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ולהשתמש בביטויים על פי מאגר המילים, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות, להשיב עליהן ולבטא רגשות (מילות נימוס, ברכות, שאלות ותשובות, רגשות, רצונות, העדפות, חוויות אישיות, ביצוע פעולות, תיאור תמונה, שירים והודעות).	התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ולהשתמש בביטויים על פי מאגר המילים, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות, להשיב עליהן ולבטא רגשות (מילות נימוס, ברכות, שאלות ותשובות, רגשות, רצונות, העדפות, חוויות אישיות, ביצוע פעולות, תיאור תמונה, שירים והודעות).	התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ולהשתמש בביטויים על פי מאגר המילים, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות, להשיב עליהן ולבטא רגשות (מילות נימוס, ברכות, שאלות ותשובות, רגשות, רצונות, העדפות, חוויות אישיות, ביצוע פעולות, תיאור תמונה, שירים והודעות).	התלמידים יהיו מסוגלים להפיק ולהשתמש בביטויים על פי מאגר המילים, להציג את עצמם במשפטים קצרים, לשאול שאלות, להשיב עליהן ולבטא רגשות (מילות נימוס, ברכות, שאלות ותשובות, רגשות, רצונות, העדפות, חוויות אישיות, ביצוע פעולות, תיאור תמונה, שירים והודעות).

				תחושות, רגשות ושירים).	וטקסטים קצרים, פתגמים ומטבעות לשון, שירים).		
התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב חיבור בנושאים שונים בשפה תקינה ובשילוב מילות קישור מתאימות תוך שימוש במאגר המילים ובמילון (משפטים, פסקות, חיבור, סיכום, רעיונות מרכזיים, תוצר יצירתי, משימות, קורות חיים, פעילויות שאלות ותשובות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב פסקה בשפה תקינה בעזרת מילות קישור על נושאים שונים תוך שימוש במאגר המילים ובמילון (משפטים, פסקות, שאלות ותשובות, סיכום, ריאיון, תוצר יצירתי, משימות, ברכה, מכתב, פעילויות וחוויות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב משפטים תקינים בעזרת מילות קישור על פי מאגר המילים ולהשתמש במילון (משפטים, פסקות, שאלות, תשובות, סיכום, קצר, אירועים אקטואליים, דמויות, תוצר יצירתי ומשימות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב ולחבר צירופים ומשפטים על פי מאגר המילים (צירופים ומשפטים, תעודות זהות, שאלות ותשובות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב מילים, צירופים ומשפטים קצרים על פי מאגר המילים (מילים, צירופים, משפטים, שאלות ותשובות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב מילים, צירופים ומשפטים קצרים על פי מאגר המילים (אותיות, תנועות, סימני הכתב, ספרות ערביות, מילים ומשפטים).	כתיבה	
התלמידים יהיו מסוגלים לנהל שיח ברצף ובשפה תקינה ולהציג את עיקרי הדברים מתוך נושאים שונים ולבטא רגשות מחשבות, רעיונות ודעות במצבים שונים (הגייה תקינה, רצף דיבור, שאלות ותשובות, מילות נימוס ופנייה, הבהרות, דרשיח, משימות קבוצתיות, מחשבות, רגשות ודעות, הוראות, פתגמים ומטבעות לשון, הודעות, הצגת נושאים).	התלמידים יהיו מסוגלים לנהל שיח ברצף ובשפה תקינה, להציג את עיקרי הדברים מתוך נושאים שונים ולבטא רגשות ומחשבות במצבים שונים (הגייה תקינה, רצף דיבור, שאלות ותשובות, מילות קישור וחיבור, מילות נימוס ופנייה, הבהרות ומידע,	התלמידים יהיו מסוגלים לנהל דרשיח בערבית, להציג ו/או לתאר אנשים ושגרות יום-יומיות, לשאול שאלות ולהשיב עליהן, להשתמש בביטויים ולבטא רגשות במצבים שונים (רצף דיבור, שאלות ותשובות,	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בביטויים פשוטים לשאול שאלות ולהשיב עליהן, לבטא רגשות במצבים שונים (דרשיח, שאלות ותשובות, היכרות הדדית, בקשת רשות ותשומת לב, הצגת נושאים, פתגמים ומטבעות לשון, הגייה תקינה).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בביטויים פשוטים ובמשפטים קצרים, לשאול שאלות ולהשיב עליהן, לבטא רגשות במצבים שונים (דרשיח, שאלות	התלמידים יהיו מסוגלים לתקשר באופן בסיסי תוך חזרה ובקצב דיבור איטי בנושאים מוכרים (דרשיח, שאלות ותשובות, מילות נימוס, פתגמים ומטבעות לשון).	דיבור	אינטר- אקציה

			ותשובות, מילות נימוס, פתגמים ומטבעות לשון, הגייה תקינה).		דו שיח, מילות נימוס ופנייה, הוראות והודעות, פתגמים ומטבעות לשון, הצגת נושאים, הגייה תקינה).	ד"רשיח, משימות קבוצתיות, מחשבות, רגשות וחוויות, פתגמים ומטבעות לשון, הודעות, הצגת נושאים שונים).	
מיומנויות תקשורתיות	אוצר מילים	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים וכן במילים נוספות שנלמדו (מילים פשוטות, ביטויים, בסיסיים, העתקה ואיות, משפטים קצרים).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש באוצר מילים מתוך מאגר המילים, וכן במילים נוספות שנלמדו, לנהל שיח על נושאים מוכרים, לבקש פרטי מידע (מילות קישור, משפטים ופסקות קצרות, שאלות ותשובות, ד"רשיח, העתקה ואיות, מבנה תחבירי תקין).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי (משפטים, שאלות ותשובות, ד"רשיח, תעודות זהות, ברכות, משחקים והפעלות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי (שאלות ותשובות, פסקה, ד"רשיח, הודעות ומסרונים, מכתבים ודעות).	התלמידים יהיו מסוגלים לכתוב תוצר שיתופי ולהעביר מידע ורעיונות בנושאים שונים (שאלות ותשובות, פסקה, חיבור, דו שיח, הודעות ומסרונים, מכתבים, דעות, סיכום, כתיבת סוף לסיפור).	

		קישור, מבנה תחבירי תקין).				שטף דיבור	
התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש ברצף במילים מתוך מאגר המילים וכן מתוך מילים נוספות שנלמדו, בהקשרים שונים (הגייה נכונה, התאמה דקדוקית, משפטים תקינים).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש ברצף במילים מתוך מאגר המילים וכן מתוך מילים נוספות שנלמדו, בהקשרים שונים (הגייה נכונה, התאמה דקדוקית, משפטים תקינים).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בהקשרים שונים במילים מתוך מאגר המילים וכן מתוך מילים נוספות שנלמדו (הגייה נכונה, התאמה דקדוקית, משפטים תקינים).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בהקשרים שונים במילים מתוך מאגר המילים וכן מתוך מילים נוספות שנלמדו ולחבר צירופים ומשפטים (הגייה נכונה, התאמה דקדוקית, משפטים תקינים).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בהקשרים שונים במילים מתוך מאגר המילים וכן מתוך מילים נוספות שנלמדו (הגייה נכונה, התאמה דקדוקית, משפטים קצרים).	התלמידים יהיו מסוגלים להשתמש בהקשרים שונים במילים מתוך מאגר המילים וכן מתוך מילים נוספות שנלמדו (הגייה נכונה, התאמה דקדוקית, ביטויים ומשפטים קצרים).		
התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך, מתוך מאגר המילים (תרגום מילים, צירופים, ביטויים ומשפטים, פסקות, סיפורים, מאמרים וקטעי מידע, הודעות והנחיות, סיכום קטע ורעיונות מרכזיים).	התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך, מתוך מאגר המילים (תרגום מילים, צירופים, ביטויים ומשפטים, פסקות, סיפורים וקטעי	התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך, מתוך מאגר המילים (תרגום מילים, צירופים, ביטויים	התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב בין בני שיח באמצעות תרגום מהשפה הערבית לשפה העברית ולהפך, מתוך מאגר המילים (תרגום מילים, צירופים, ביטויים ומשפטים קצרים, פסקות,	התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב בין בני שיח באמצעות תרגום מהשפה הערבית לשפה	התלמידים יהיו מסוגלים לתווך מידע בעל־פה ובכתב בין בני שיח באמצעות תרגום מהשפה הערבית לשפה	תיווך	

	מידע, הודעות והנחיות, סיכום קטע).	ומשפטים, פסקות, סיפורים וקטעי מידע, הודעות והנחיות).	סיפורים וקטעי מידע).	העברית ולהפך, מתוך מאגר המילים (תרגום מילים, צירופים ומשפטים קצרים, פסקות וסיפורים קצרים).	העברית ולהפך, מתוך מאגר המילים (תרגום מילים, צירופים ומשפטים קצרים).		
--	---	---	-------------------------	---	--	--	--

נספח 1:

[חזרה לתוכן העניינים](#)

מפרט התכנים מתוך תוכנית הלימודים המתעדכנת בערבית לבתי הספר העבריים

להלן תכני הלימוד בערבית ונושאי תרבות ערב ועולם הערבים והאסלאם החל משנת הלימודים תשפ"ד בכל שכבות הגיל ולפי כיתות הלימוד - מתוך תוכנית הלימודים המתעדכנת בתחום הדעת ערבית לבתי הספר העבריים.

חטיבת ביניים: לימודי חובה

כיתה ז' – שנת הלימודים הראשונה (3 ש"ש)

מפרט התכנים – פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם:
שפה:

- ✓ האותיות (הוראת האותיות תסתיים עד סוף שנת הלימודים הראשונה), התנועות, סימני הכתב, הספרות ٠٩٨٧٦٥٤٣٢١.
- ✓ כל האותיות בשפה הערבית בדפוס ובכתב־יד (בכל צורות כתיבתן המשתנות על פי מקומן במילה).
- ✓ התנועות הקצרות (اَ-, اِ-, اُ-), הארוכות (أَ-, إِ-, أُ-) ואת סימן היעדר תנועה – "ספון" (ـَ).
- ✓ סימני הכתב: המֶזֶה (ء), נֶצֶלָה (آ), שֶׁדָה (إ), תֶּאֱא' מֶרְבּוּטָה (ة), אֶלֶף מֶקְצוּרָה (ة), אֶלֶף קטנה (ا), אֶלֶף מֶדָה (أ), תְּנוּיִן פֶּתַחַה (أ) (במילים שנלמדו בלבד).
- ✓ אוצר מילים – המילים תילמדנה מתוך מאגר המילים לכיתות ז'. סדר הוראת המילים יהיה בהתאם לשיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.
- ✓ נושאים דקדוקיים – יילמדו בהקשר טקסטואלי: ה"א הידיעה (ال), תֶּאֱא' מֶרְבּוּטָה, כינויי הקניין (צורות היחיד), כינויי רמז לקרוב (هَذَا, هَذِهِ), נטיית העבר (الْمَاضِي) של בניין فعل (1) בגופי היחיד (כולל שלילת העבר).

שיח בין־איש – ערבית דבורה (בפריסה של שלוש שנים):

מומלץ ללמד את הנושאים בערבית דבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שהנושאים יילמדו בכללותם תוך ניהול שיחה בסיסית על מגוון נושאים: ברכות, מילות נימוס, היכרות, המשפחה הגרעינית, הבית וחדריו, ימי השבוע, מספרים ותאריכים, פתגמים ומטבעות לשון (צבעים יילמדו בהקשר לנושאי השיח).

תרבות:

מושגים מרכזיים מן המורשת הערבית: מֶחֱמֵד – נביא האסלאם; אֶלְקֶרְאֵן – הספר הקדוש למוסלמים; מֶכָּה ומעמדה באסלאם; ירושלים ומעמדה באסלאם; חמש מצוות היסוד באסלאם (أركان الإسلام) – העדות, התפילה, הצדקה, הצום והעלייה לרגל; מדינות ערביות ו/או מוסלמיות במזרח התיכון: עיר הבירה, המטבע, העומד בראש המדינה ותוארו (נשיא/מלך) ושיטת הממשל.

כיתה ח' – שנת הלימודים השנייה (3 ש"ש)

מפרט התכנים – פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם:

שפה:

- ✓ אוצר מילים – המילים תילמדנה מתוך מאגרי המילים של כיתה ז' ושל כיתה ח'. סדר הוראת המילים יהיה בהתאם לשיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.
- ✓ נושאים דקדוקיים – יילמדו בהקשר טקסטואלי: כינויי הקניין (צורות הרבים), נטיית העבר (الْمَاضِي) של בניין فعل (1) בגופי הרבים, אותיות השמש, כינוי רמז לקרוב (هُؤْلَاءَ).
- ✓ לידיעה פסיבית: סדר המילים במשפט הפועלי, דרכי יידוע שמות העצם (ה"א הידיעה, כינוי הקניין, נסמך בסמיכות).

שיח בין-אישי – ערבית דבורה (בפריסה של שלוש שנים):

מומלץ ללמד את הנושאים בערבית דבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שהנושאים יילמדו בכללותם. כמו כן יש לנהל שיחה בסיסית בנושאים מגוונים: ברכות, מילות נימוס, מקום מגורי, המשפחה המורחבת, תיאור הכיתה, חגים, פתגמים ומטבעות לשון (צבעים יילמדו בהקשר לנושאי השיח).

תרבות:

מושגים מרכזיים מן המורשת הערבית: חמש מצוות היסוד באסלאם (أركان الإسلام) – הרחבה; החגים באסלאם – عيد الأضحى, عيد الفطر; מדינות ערביות ו/או מוסלמיות במזרח התיכון: הערים המרכזיות, אתרים מיוחדים במדינות, אישים מפורסמים (מנהיגים, סופרים, משוררים, שחקנים, זמרים).

כיתה ט' – שנת הלימודים השלישית (3 ש"ש)

מפרט התכנים – פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם:

שפה:

- ✓ אוצר מילים – המילים תילמדנה מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח' ו-ט'. סדר הוראת המילים יהיה בהתאם לשיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.
- ✓ שימוש במילון ערבי-עברי.
- ✓ נושאים דקדוקיים – יילמדו בהקשר טקסטואלי: ריבוי שאיננו מציין בני אדם, בניין فعل (1) – נטיית העבר (الْمَاضِي) – חזרה, הווה-עתיד (الْمُضَارِع), ציווי (الْأَمْر), בינוני פועל (إِسْمُ الْفَاعِل), בינוני פועל (إِسْمُ الْمَفْعُول), סדר המילים במשפט.
- ✓ ידיעה פסיבית: תנועות העזר, ערך היתרון, יאא' (אל) נְקִיבָה (י' היחס).

שיח בין-אישי – ערבית דבורה (בפריסה של שלוש שנים):

מומלץ ללמד את הנושאים בערבית דבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שהנושאים יילמדו בכללותם תוך ניהול שיחה בסיסית במגוון נושאים: ברכות, בני המשפחה ועיסוקם, פריטי לבוש, ארוחת הבוקר, פתגמים ומטבעות לשון (צבעים יילמדו בהקשר לנושאי השיח).

תרבות:

עדות ודתות בישראל: מוסלמים, נוצרים, דרוזים, בדווים, צ'רקסים; מקומות היישוב, האתרים והמקומות המקודשים, החגים והמנהגים.

סיכום הנושאים בערבית הדבורה הנלמדים בכיתות ז' – ט':

ברכות, מלות נימוס, היכרות, משפחה גרעינית ומורחבת, הבית וחדריו, מקום מגוריי, תיאור הכיתה, תיאור חדר, חגים, ימי השבוע, פתגמים ומטבעות לשון, בני משפחה ועיסוקם, ארוחת הבוקר, מספרים ותאריכים, לבוש וצבעים. הערה: מומלץ ללמד את הנושאים בערבית הדבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שיילמדו בכללותם.

חטיבה עליונה: לימודי הגברה

כיתה י' – שנת הלימודים הרביעית (3 ש"ש)

מפרט התכנים – פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם:
שפה:

- ✓ אוצר מילים – המילים תילמדנה מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח', ט' ו-י'. סדר הוראת המילים יהיה בהתאם לשיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.
- ✓ שימוש במילון ערבי-עברי.
- ✓ כותרות, קטעי עיתונות, אקטואליה וידיעות מן התקשורת והמדיה החברתית, קטעי קריאה מסוגות שונות.
- ✓ הנושאים הלשוניים הם אבני היסוד של השפה ויילמדו בהקשרים מגוונים ושימושיים ובהקשר טקסטואלי. הנושאים הלשוניים הם: חזרה על החומר שנלמד בחטיבת הביניים – ה"א הידיעה (א), אותיות השמש, תנועות העזר, כינויי הקניין, כינויי רמז לקרוב (هَذَا, هُذِهِ, هُوَ لَا), ריבוי שאינו מציין בני אדם, סדר המילים במשפט, דרכי יידוע שמות העצם (ה"א הידיעה, כינוי קניין, נסמך בסמיכות), ערך היתרון (לידיעה פסיבית).
- ✓ נושאים תחביריים לידיעה אקטיבית: כינויי הזיקה (במשפטי صَلََة בלבד), יאא' (אל) نَسَبَ (י' היחס), התאמת השמות, התארים והכינויים (זכר/נקבה).
- ✓ לידיעה פסיבית: כינויי רמז לרחוק (تِلْكَ, تِلْكَ), המספר היסודי 3-10, המספר הסודר 10-1, כינויי המושא.
- ✓ פועל - לידיעה אקטיבית: גזרת השלמים בעשרת הביניים – נטיית הפועל בעבר, הווה-עתיד, ציווי, בינוני פועל, בינוני פעול וצורת המקור-מצדר (ללא השינויים בבניין إِفْتَعَلَ-8 וללא בניין 9).

שיח בין-אישי בערבית הדבורה:

- ✓ חזרה על הנושאים שנלמדו בחטיבת הביניים: ברכות, מילות נימוס, היכרות, בני משפחה גרעינית ומורחבת, הבית וחדריו, מקום מגוריי, תיאור הכיתה, תיאור חדר, חגים, ימי

השבוע, פתגמים ומטבעות לשון, בני משפחה ועיסוקם, ארוחת הבוקר, המספרים ותאריכים, לבוש וצבעים.

✓ סיכום הנושאים הנלמדים בכיתות י'-י"ב:

❖ היכרות אישית והצגה עצמית: אני ומשפחתי, ביתי וחדרי, בית הספר ונושאי לימודי, תחביבי.

שיח בנושאים הבאים: מאכלים, מסעדה ומתכונים, אצל הרופא, פרטי לבוש וצבעים, קניות בשוק/ בחנויות/ באינטרנט, סדרות וסרטים, טיול שהשתתפתי בו או טיול מתוכנן לעתיד, מושגי זמן וסדר יום, מזג האוויר, מקומות בלוי, רשתות חברתיות ואתרי חדשות.

[הערה: מומלץ ללמד את הנושאים בערבית הדבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שהנושאים יילמדו בכללותם].

תרבות:

ירושלים ומעמדה באסלאם; הכרה של סופר/ת, משורר/ת, מוזיקאי/ת או יוצר/ת ערבי/ה ו/או אחת מיצירותיו/ה הבולטות.

כיתה י"א – שנת הלימודים החמישית (6 ש"ש)

מפרט התכנים – פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם:

שפה:

✓ אוצר מילים – המילים תילמדנה מתוך מאגרי המילים של כיתות ז', ח', ט', י' ו-י"א. סדר הוראת המילים יהיה בהתאם לשיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.

✓ שימוש במילון ערבי-עברי.

✓ כותרות, קטעי עיתונות, אקטואליה וידיעות מן התקשורת והמדיה החברתית, קטעי קריאה מסוגות שונות.

✓ הנושאים הלשוניים הם אבני היסוד של השפה ויילמדו בהקשרים מגוונים ושימושיים ובהקשר טקסטואלי. הנושאים הלשוניים יילמדו בנוסף לתכנים שנלמדו בכיתה י':

✓ לידיעה אקטיבית:

❖ פועל: שינויים בבניין 8 (اِفْتَعَلَ), עתיד מקוצר/מג'זום (الْمُضَارِعُ الْمَجْزُوم), עתיד מנוצב (الْمُضَارِعُ الْمَنْصُوب), צורת הסביל (الْمَجْهُول) בבניינים 1-10 (כולל הגזרות הנלמדות), גזרות הפועל – ע"ע/כפולים (الْمُضَاعَف), פ"ו-פ"י (الْمِثَال).

❖ תחביר: הניקוד הסופי (الْإِعْرَاب), משפטי זיקה (صِلَة, صِفَة), إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות إِنَّ, أَنْ, لَأَنَّ, لَكِنَّ, ריבוי שלם וזכר ונקבה.

✓ לידיעה פסיבית: הבעת הסביל באמצעות تَمَّ + מצדר, צורות הזוגי (الْمُتَنَنِّي) בשם ובתואר, ערך היתרון וההפלה (أَفْعَلُ التَّفْضِيل), كَانَ وَأَخَوَاتُهَا – הפעלים كان, أَصْبَحَ.

✓ לידיעה ברמה טקסטואלית בלבד (בהקשר טקסטואלי):

המרה של עתיד מנצב למצדד, ששת השמות (إِسْم, إِبْن, إِبْنَة, إِمْرَأَة, إِثْنَان, إِثْنَان), إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות كَانَ, لَيْتَ, لَعَلَّ, המספר המונה (أَلْعَدَدُ الْأَصْلِي), המספרים 1-10 בזכר ובנקבה, עשרות שלמות, השם הנמנה.

ספרות ערבית מודרנית: למידה של יצירה ספרותית אחת מתוך רשימת היצירות המאושרת (סיפורים קצרים וקטעי שירה).

שיח בין-אישי בערבית הדבורה: הנושאים הנלמדים בכיתות י"ב:

❖ היכרות אישית והצגה עצמית: אני ומשפחתי, ביתי וחדרי, בית ספרי ונושאי לימודי, תחביבי.

שיח בנושאים הבאים: מאכלים, מסעדה ומתכונים, אצל הרופא, פרטי לבוש וצבעים, קניות בשוק, בחנויות ובאינטרנט, סדרות וסרטים, טיול שהשתתפתי בו או טיול מתוכנן לעתיד, מושגי זמן וסדר יום, מזג האוויר, מקומות בילוי, רשתות חברתיות ואתרי חדשות.

❖ פרויקט ספרותי ופרויקט אקטואלי: ההנחיות מצוינות ברשימת הנושאים של כיתה י"ב. (הערה: מומלץ ללמד את הנושאים בערבית הדבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שהנושאים יילמדו בכללותם.)

כיתה י"ב – שנת הלימודים השישית (6 ש"ש)

מפרט התכנים – פירוט התכנים שעל התלמידים ללמוד ולדעת, להבין וליישם:
שפה:

- ✓ אוצר מילים – המילים תילמדנה מתוך מאגרי אוצר המילים של כיתות ז', ח', ט', י', י"א ו-י"ב. סדר הוראת המילים יהיה בהתאם לשיקול הדעת של המורה ובהתאם לרמת הכיתה.
- ✓ שימוש במילון ערבי-עברי.
- ✓ כותרות, קטעי עיתונות, אקטואליה וידיעות מן התקשורת והמדיה החברתית, קטעי קריאה מסוגות שונות.
- ✓ מאמרים משתנים.
- ✓ הנושאים הלשוניים הם אבני היסוד של השפה ויילמדו בהקשרים מגוונים ושימושיים ובהקשר טקסטואלי. הנושאים הלשוניים יילמדו בנוסף לתכנים שנלמדו בכיתה י"א:
- ✓ לידיעה אקטיבית:
 - ❖ פועל: ע"י-ע"י (الْجَوْف), ל"י-ל"י (النَّقِص) – נטיית העבר והעתיד לידיעה אקטיבית (נטיית יתר הצורות לידיעה פסיבית).
 - ❖ תחביר: كَانَ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות كَانَ, لَيْسَ, أَصْبَحَ (הפעלים صَارَ وَبَقِيَ לידיעה פסיבית), لَا לשלילה מוחלטת (لَا النَّافِيَةُ لِلْجِنْس), كَمْ + השם ביחיד.
 - ✓ לידיעה פסיבית: תיאור מצב (حال), משפט מצב (جُمْلَة خَالِيَة), תיאור זמן (ظَرْفَ زَمَان), תיאור מקום (ظَرْفَ مَكَان), תיאור אופן (الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوق), מא ההתפעלות (مَا التَّعَجُّب).
 - ✓ לידיעה ברמה טקסטואלית בלבד (בהקשר טקסטואלי):

בעלי ההמזה (الْمَهْمُوز), חמשת השמות (الْأَسْمَاءُ الْخَمْسَةُ) – השמות אָב, אֵח, אֵו, תיאור סיבה/תכלית (الْمَفْعُولُ لَهُ/لِأَجْلِهِ), תיאור ההבחנה (الْتَّمْيِيز), משפט תנאי (جُمْلَةُ شَرْطِيَّة) בחיוב ובשלילה (إِنْ, إِذَا, مَنْ), ביטול השפעת התנאי (ف).

ספרות ערבית מודרנית: למידה של שתי יצירות ספרותיות מתוך רשימת היצירות המאושרת (סיפורים קצרים וקטעי שירה).

ספרות ערבית קלאסית ו/או פרקי קוראן: הקטעים יילמדו וידונו כחלק מרכיב ההערכה החלופית (פרויקטים בכתב): יש ללמד שבע סורות מן הקוראן או שישה קטעים בערבית קלאסית לבחירה או שלוש סורות מן הקוראן ושלושה קטעים בערבית קלאסית לבחירה. (מומלץ כי הקטעים הקלאסיים הנבחרים ייצגו תקופות שונות).

תרבות:

אירועים נבחרים בתולדות האסלאם – הכרת הרקע ההיסטורי של הקטעים הקלאסיים הנלמדים, קוראן – הכרת הספר הקדוש למוסלמים: ירידת הקוראן על פי המסורת המוסלמית, עריכתו, מבנהו, ההבדלים העיקריים בין הסורות מתקופת מכה לבין הסורות מתקופת אלמדינה.

שיח בין-אישי בערבית הדבורה:

✓ סיכום הנושאים הנלמדים בכיתות י'-י"ב

❖ היכרות אישית והצגה עצמית: אני ומשפחתי, ביתי וחדרי, בית ספרי ונושאי לימודי, תחביבי.

שיח בנושאים הבאים: מאכלים, מסעדה ומתכונים, אצל הרופא, פרטי לבוש וצבעים, קניות בשוק/ בחנויות /באינטרנט, סדרות וסרטים, טיול שהשתתפתי בו או טיול מתוכנן לעתיד, מושגי זמן וסדר יום, מזג האוויר, מקומות בילוי, רשתות חברתיות ואתרי חדשות.

❖ פרויקט ספרותי (י"א-י"ב): שיח בעל-פה סביב יצירה ספרותית מודרנית שנלמדה (סיפור קצר או שיר). השיח יכלול את תוכן היצירה וייתייחס לסוגיות, לערכים ולמסרים הנשקפים מתוכה. פרויקט אקטואלי (י"א-י"ב): שיח בעל-פה סביב נושא אקטואלי שנלמד (בזיקה למאמר, לכתבה או לדיעה). השיח יכלול את תוכן הנושא וייתייחס לסוגיות, לערכים ולמסרים הנשקפים מתוכו. **(הערה: מומלץ ללמד את הנושאים בערבית הדבורה בהתאם לרמת הלימוד. עם זאת, למורה ניתנת גמישות לשנות את סדר הוראת הנושאים בתנאי שהנושאים יילמדו בכללותם.)**

נספח 2:

פתגמים מומלצים

- הפתגמים יכולים להופיע בשפה בצורות שונות.

הפירוש	הפתגם
יום טוב ויום רע. מילולית: יום דבש יום בצל	يوم عسل ويوم بصل
הפעילות היא ברכה. (מי שרוצה להצליח צריך לפעול ולא להישאר ללא מעש).	الحركة بركة
אין בוכים על חלב שנשפך. מילולית: מה שעבר – מת.	اللي فات مات
הכה בברזל בעודו חם. (נצל במהירות מצב או הזדמנות).	أضرب الحديد وهو حامي
הקוף בעיני אמו הוא צבי. (הצבי והאיילה נחשבים לסמל היופי).	ألقرد في عين أمه غزال
יגעת ומצאת – תאמין. מילולית: מי שמתאמץ מוצא (מצליח) ומי שזורע קוצר.	من جدّ وجد ومن زرع حصد
צחק, יצחק אליך העולם / חיך והעולם יחיך אליך.	إضحك، تضحك لك الدنيا / إبتسم، تبتسم لك الدنيا
לא כל האצבעות שוות. (בהשאלה: לא כולם שווים, יש הבדל בין אנשים, לכל אחד תכונות אופי משלו).	أصابعك في إيدك، مش كلهم زي بعض
אין חכם כבעל ניסיון. מילולית: עדיף לשאול את בעל הניסיון מאשר את החכם.	إسأل المجرب ولا تسأل الحكيم

מי שגדול ממך ביום - חכם/מנוסה ממך.	أكبر منك بيوم أخبر منك بسنة
בוקר טוב שכני, אתה בביתך ואני בביתי. (בהשאלה : כל אחד יתעסק בענייניו שלו).	صباح الخير يا جاري، انت في دارك وأنا في داري
טוב שכן קרוב מאח רחוק.	جارك القريب ولا أخوك البعيد
בקש את הידע גם אם עליך להגיע לסין.	أطلب العلم ولو في الصين
שאל על השכן לפני (שאתה שואל על) הבית, ועל החבר לפני הדרך (יציאה למסע, לטיול).	إسأل عن الجار قبل الدار وعن الرفيق قبل الطريق
טוב ציפור אחת ביד מעשר על העץ.	عصفور في اليد ولا عشرة على الشجرة
האנשים שונים זה מזה ומסוגים שונים. מילולית : לאנשים צורות וצבעים.	الناس أشكال ألوان
רחוק מהעין רחוק מהלב. (מה שאין רואים, שוכחים).	بعيد عن العين، بعيد عن القلب
אל תדחה את עבודת היום למחר.	لا تؤجل عمل اليوم لبكرة
"אין סיכוי". "נראה לך?" מילולית : מחר ב(זמן עונת) המשמשים. (עונת המשמשים היא קצרה ולכן ההבטחה לא תתממש).	بكرا في المشمش
התפוח לא נופל רחוק מהעץ. מילולית : האפרוח של הברווז מיטיב לשחות.	فرخ البط عوام
ברכת שלום קודמת לדיבור.	أسلام قبل الكلام
מים גנובים ימתקו. מילולית : כל דבר אסור – נוהים אחריו.	كل ممنوع متبوع
החיפזון מהשטן.	أعجلة من الشيطان
תהום פעורה בינינו, דעותינו שונות. מילולית : אני בוואדי ואתה בוואדי.	أنا بواد وأنت بواد

לכל־ תוב לאבס	לכל סיר יש מכסה. מילולית : לכל בגד יש לובש.
أَلصَّدِيقُ وَقْتُ الضَّيِّقِ	ידיד ניכר בעת צרה.
من سار على الدَّرب وصل	מי שהולך בדרך – מגיע.
كلَّ لسان إنسان	כל לשון היא אדם. (מאחורי כל שפה מסתתרת תרבות שלמה).
رحلة ألف ميل تبدأ بخطوة	מסע של אלף מיל (מיל – מידת אורך) מתחיל בצעד קטן.
التَّعليم في الصَّغَر كالنَّقْش على الحجر	הלימוד בילדות כחריטה על אבן.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הערבית ועולם הערבים והאסלאם לבתי הספר העבריים

מחווון לבחינה בערבית דבורה לתלמידי בתי ספר עבריים

מחווון זה כולל ארבעה ממדים להערכה. עליכם להאזין למשימות הדיבור ולהתרשם ממידת השליטה של הדובר בשפה הערבית ומהמידה שבה השימוש בשפה מעיד על הבנה, לפי ממדי הערכה שלהלן:

ממדי הערכה

תוכן

- **התייחסות למטלה:** מענה על כל סעיפי השאלה דרך יצירת מסר המותאם למשימה
- **רלוונטיות ולכידות רעיונית:** העברת המסר באופן ברור ומפורש ורלוונטי. מענה על השאלות ללא חזרתיות וללא סטייה מהתוכן הרלוונטי
- **פיתוח רעיוני בפרקי הספרות והאקטואליה (פרקים ב-ג):** פיתוח והרחבה של הרעיונות באמצעות הסברים, נימוקים ודוגמאות

הגייה ושטף הדיבור

- דיבור רציף/שטף בדיבור
- הגייה תקינה: תנועות ארוכות, אבחנה בין אֵלף ו-עין

מבנה ותקינות

- שימוש במבנה משפט תקין
- תקינות תחבירית: סדר מילים נכון במשפט
- תקינות דקדוקית: שימוש נכון בצורות הפועל והשם; התאמה בין זכר לנקבה; דיוק בשם המספר; נטייה נכונה של מילות יחס ושימוש במילות קישור מתאימות

אוצר מילים

- אוצר מילים רחב ומגוון ; אפשר להשתמש באופן חלקי במילים מהשפה הערבית הספרותית (الفصحى)
- שימוש במילים מתאימות להקשר (דוגמה : نادى - קרא ל...מישהו, לעומת قَرَأ - קרא ספר)

הערה : אין להתייחס למשך זמן התשובה בעת מתן הציון

ממדי ההערכה	משקל			
תוכן	40%	שולט היטב - התייחסות לכל מרכיבי השאלה באופן מלא או כמעט מלא - תשובה רלוונטית וממוקדת בנושא - בפרקי הספרות והאקטואליה : פיתוח של רעיונות מרכזיים בליווי נימוקים, הסברים ודוגמאות	שולט באופן סביר - התייחסות לחלק ממרכיבי השאלה - תשובה רלוונטית וממוקדת בנושא באופן חלקי - בפרקי הספרות והאקטואליה : פיתוח חלקי של רעיונות מרכזיים בליווי נימוקים, הסברים ודוגמאות	שולט חלקית - התייחסות חלקית מאוד לכל מרכיבי השאלה - תשובה רלוונטית וממוקדת בנושא במידה מועטה - בפרקי הספרות והאקטואליה : תשובה מוגבלת - אין מספיק נימוקים, הסברים ודוגמאות
הגייה ושטף דיבור	20%	שולט היטב - דיבור שוטף וברור (דיבור חופשי, מעט היסוסים) - הגייה תקינה	שולט באופן סביר - דיבור רציף וברור באופן חלקי (יש מעט הפסקות ארוכות, היסוסים רבים) - הגייה תקינה באופן חלקי	שולט חלקית - דיבור מקוטע ולא ברור במידה רבה (הפסקות ארוכות, היסוסים רבים מאוד) - הגייה תקינה במידה מועטה
מבנה ותקינות	15%	שולט היטב - שימוש במבנה משפט תקין - שימוש בהתאם דקדוקי תקין (במין, במספר, בזמן, בגוף וביידוע) - שימוש תקין במילות יחס, במילות קישור ובשם המספר	שולט באופן סביר - שליטה חלקית בשימוש במבנה המשפט התקין - שימוש חלקי בהתאם דקדוקי תקין (במין, במספר, בזמן, בגוף וביידוע) - שימוש תקין באופן חלקי במילות	שולט חלקית - שימוש מועט במבנים לשוניים תקינים (טעויות רבות). - התאם דקדוקי שגוי במידה רבה (במין, במספר, בזמן, בגוף וביידוע)
		שולט היטב - שליטה מוגבלת בלבד במבנים דקדוקיים ודפוסי משפטים פשוטים יחסית.	שולט באופן סביר - דיבור מקוטע מאוד ולא מובן (הפסקות ארוכות ורבות) - הגייה לא תקינה.	שולט חלקית - תשובה לא רלוונטית - בפרקי הספרות והאקטואליה : אין נימוקים, הסברים ודוגמאות

		יחס, במילות קישור ובשם המספר	- שימוש מועט/ שגוי במילות יחס, במילות קישור ובשם המספר		
אוצר מילים	25%	שולט היטב - שימוש באוצר מילים רחב ומגוון, במילים נרדפות, בביטויים, בצירופים - שילוב מילים מתאימות להקשר - אין לגרוע מציונו של התלמיד ששילב מילים מהשפה הערבית הספרותית	שולט באופן סביר - שימוש באוצר מילים גדול מספיק כדי להתבטא. - שילוב מילים מתאימות להקשר באופן חלקי	שולט חלקית - גיוון חלקי באוצר המילים - שילוב שגוי של מילים שאינן מתאימות להקשר	עדיין מתקשה - אוצר מילים דל - שילוב שגוי של מילים שאינן מתאימות להקשר

יצירות בספרות ופרוזה ערבית מודרנית*

רשימת הסיפורים שלהלן היא רשימה מעודכנת המותאמת לתוכנית הלמידה בתחום הדעת ערבית לבתי הספר העבריים. סיפורים אלה נבדקו ואושרו להוראה ולהערכה בחטיבה העליונה החל משנת תשע"ו. ניתן להרחיב וללמד יצירות נוספות (מעבר ליצירות המאושרות) במסגרת ההערכה החלופית (30%).

*הערות:

1. אין לבחור יותר מיצירה אחת של אותו המחבר.
2. אין לבחור יותר משיר אחד.

סיפורים (על פי סדר הא"ב של שמות הסיפורים):

- إيليس ينتصر / توفيق الحكيم
- أغنية الحب / جبران خليل جبران
- الأثمان / جبران خليل جبران
- الانتصار / زكريا تامر
- البرنيطة / علي سالم
- البشر الثلاثة / محمد المخزنجي
- أشجرة والشرطي / زكريا تامر
- الغلطة الأخيرة / إحسان عبد القدوس
- القضية الأخيرة / إحسان عبد القدوس
- المعرفة ونصف المعرفة / جبران خليل جبران
- النمر في اليوم العاشر / زكريا تامر
- أهل الجنة / إحسان عبد القدوس
- جنة الأطفال / نجيب محفوظ
- حادثة / نجيب محفوظ
- حكاية رقم ١١ / نجيب محفوظ
- حكاية مصرية جدًا / يوسف إدريس
- عبودية الجمال المصنوع / نوال السعداوي
- غميضة: استسلام / هيمى المفتي

- فرصة / احمد عبد العظيم
- قصّة حبّ / أنيس منصور
- قطرات العطر / إحسان عبد القدوس
- كنت مهرة... صرت فأرة / ليلي بعلبكي
- لا أعشاش في المدينة / ريمة راعي
- للفقراء مجانا / محمود تيمور
- مقاطع من الحياة / شريفة الشملان
- مهر ابنتي / إحسان عبد القدوس

كطعي شירה (عل في سدر הא"ב של שמות השירים):

- أغنية حبّ للكلمات / نازك الملائكة
- الدموع / محمد الماغوط
- ألطرد / بلند الحيدري
- أظل والهجير / محمد الماغوط
- الغرب والشرق / ادونيس (علي احمد سعيد اسبر)
- ألنعش ذو الغطاء البعيد / محمد الماغوط
- ألوشم / محمد الماغوط
- أنا يوسف يا أبي / محمود درويش
- جارية وأنت أمير / أنيسة درويش
- حبيبي أضاع ضفيري في الخريطة / سهام داود
- حقّ الحياة / سعاد الصباح
- صليب الصمت / ريتا عبده عودة
- عاشقان مذعوران / محمد الماغوط
- قصيدة S.O.S - رسالة استغاثة / غادة السمان
- كل عام وانت حبيبتي / نزار قباني
- كن صديقي / سعاد الصباح
- لغة الخطيئة / ادونيس (علي احمد سعيد اسبر)

- ما الإنسان / عبد الحميد بن هذوقة
- مع جريدة / نزار قباني
- من أنت؟ / ادونيس (علي احمد سعيد اسبر)
- هجم النفط مثل ذئب علينا / نزار قباني

קטעי ערבית יהודית

- תרגום רס"ג לפרק ל"ז בספר בראשית – סיפור מכירת יוסף
- "מדרש עשרת הדברות" המיוחס לרס"ג
- "מה נשתנה" מתוך ההגדה של פסח
- תרגום "מגילת אסתר" לערבית יהודית סורית

נספח 5:

המלצות להערכה חלופית

מטלת ביצוע - הערכה חלופית

מטלת הביצוע היא משימה המאפשרת מתן פתרונות שונים לבעיה שהוגדרה. בתחילה נדרשים הלומדים לתכנן את מהלך עבודתם ולהפעיל שיקול דעת בבחירת התכנים המתאימים, בהמשך הלומדים חוקרים ומעלים פתרונות שונים לבעיה, בוחנים אותה מנקודות מבט שונות, מפעילים תהליכי חשיבה מורכבים כדי להציג את הידע שנבנה. מטלת ביצוע אינה מתרחשת בלחץ של זמן, היא מאפשרת עבודת צוות, כשהדיון הקבוצתי ומהלכים רפלקטיביים של הלומדים תורמים להעמקת ההבנה.

תוצרים אפשריים למטלת הביצוע בערבית

1. דו"ח (לדוגמה: התלמידים עורכים ריאיון עם שאלות מוגדרות מראש בערבית ומגישים דו"ח סיכום של הריאיון שערכו).
2. דגם או פרויקט (התלמידים בונים, לדוגמה: דגמים הקשורים לערבית ולעולם הערבים והאסלאם).
3. מצגת או פרזנטציה (התלמידים בונים מצגת בערבית על נושא שבחרו, לדוגמה: התלמידים מציגים מידע ותמונות של מדינה ערבית במזרח התיכון במסגרת הכרת העולם הערבי - דת ותרבות).
4. עיתון (לדוגמה: כל תלמיד כותב מספר משפטים על עצמו, או על נושא הקרוב ללבו, ומשתפים את קבוצת הלומדים).
5. תערוכה (לדוגמה: המורה והתלמידים מארגנים תערוכה בנושא נבחר ואוספים מאמרים, תמונות וצילומים).
6. הצגה, דרשיח או רבשיח בערבית דבורה.

בתהליך פיתוח מטלת ביצוע יש להציב יעדים להערכת ביצועי הלומדים את המטלה ואת מידת השגת היעדים. לפיכך רצוי להכין מחוון המתייחס לקריטריונים מוסכמים ומוגדרים, ולפתחם בשיתוף התלמידים.

יומן תיעוד הלמידה (תיעוד ומשוב)

יומן תיעוד הלמידה הוא אחד מכלי הלמידה וההערכה המעודדים את הלומדים להתבוננות פנימה על תהליכי הלמידה ועל הבנת החומר הנלמד. היומן מכיל אוסף של הערות ומחשבות שהלומדים כותבים על תהליך הלמידה שלהם ועל הישגיהם. באמצעות יומני תיעוד הלמידה, המורים

מקיימים דיאלוג כתוב עם תלמידיהם, והלומדים מנהלים מחד דיאלוג פנימי עם עצמם, ומאידך דיאלוג חיצוני עם מוריהם ולעתים אף עם עמיתיהם.

תלקיט (פורטפוליו)

תלקיט הוא אוסף מכוון של חלק מהעבודות שהלומד בחר בקפידה במהלך השנה כתייעוד למהלכי הלמידה ולביצועי ההבנה שלו בחומר הנלמד. לכן, התלקיט משקף את התקדמותו ואת הישגיו של הלומד במקצוע הנלמד, והוא משמש כלי להערכה מתמשכת של תהליך הלמידה ותוצאותיה, ומעיד על תהליך הבניית הידע של הלומד. מפני שהתלקיט נבנה באופן אישי על ידי כל לומד, הוא אמצעי לביטוי עצמי וייחודי.

עקרונות לבניית התלקיט

- הלומדים קובעים ומנסחים עם המורים:
 - א. קריטריונים ברורים לבחירת החומר שייכלל בתלקיט.
 - ב. קריטריונים ברורים להערכת התלקיט.
- הלומדים אחראים לניהול התלקיט לאורך השנה.
- כל פריט שייבחר להיכלל בתלקיט ילווה בהסבר: מדוע נבחר, מה הוא אמור לייצג, איך נוצר, מה היו הקשיים בביצועו, כיצד התגברו על הקשיים, מהו הערך המוסף של פריט זה לעולם הידע של הלומדים.

בתלקיט אפשר לכלול פריטים מייצגים מסוגים שונים: כתובים, מוקלטים, חזותיים, לדוגמה: שיעורי בית, הכתבות, מבחנים, תוצרי מטלות שונות, משוב (רפלקסיה) והערכה עצמית, הערכות עמיתים, מצגת ועיתון.

מבחנים ובחנים

המבחנים והבחנים ייערכו בזמן מוגדר, על יחידת לימוד מוגדרת בכתב או בעל־פה, ויבדקו את ידיעות הלומדים בתכנים מתוך תוכנית הלימודים. בזמן המבחן יוכלו הלומדים לעשות שימוש מושכל במילונים המאושרים לשימוש.

ההערכה של תוצאות הבחנים והמבחנים תהיה באמצעות משוב מפורט בהתאם ליעדים שהציבו המורים והלומדים במהלך הלמידה, ולא רק באמצעות ציון מספרי מסכם.

נספח 6:

מאגר לקסיקלי (مُعْجَم لُغَوِي) - על פי שנות הלימוד

אוצר מילים – מפתח ללימוד שפה זרה

לימוד שפה זרה הוא תהליך ארוך ומורכב, המשלב רכישת מיומנויות שונות: הבנת הנשמע והנקרא, דיבור וכתובה, לצד הכרת מערכת הדקדוק והמבנה של השפה. בתוך מכלול זה תופס אוצר המילים מקום מרכזי.

מחקרים בתחום רכישת שפות זרות מדגישים כי אוצר מילים אינו תוספת ללימוד השפה, אלא אחד המרכיבים המרכזיים המאפשרים ללומד להבין ולהשתמש בה.²⁶ יעד לקסיקלי צריך להיות מוגדר מראש. על בסיס היעד הלוקסיקלי המוגדר יש לבנות את חומרי ההוראה (ספרי לימוד, מאמרים ותרגילים), ובכך לחבר בין ידע מקצועי (מחקר), מדיניות מערכתית (משרד החינוך, צוותים מקצועיים) ופרקטיקה בכיתה (מורה). קיימים שני סוגים של ידע לקסיקלי: **ידע לקסיקלי קולט** – היכולת לזהות ולהבין מילה בעת שמיעה או קריאה ו**ידע לקסיקלי מפיק** – היכולת להשתמש במילה באופן עצמאי, תוך שמירה על איות נכון, צורה דקדוקית מתאימה ובמשמעות המדויקת.

לדעת מילה אין פירושו לדעת רק את תרגומה. ידיעה מלאה של מילה כוללת היכרות עם משמעותה, עם צורתה, עם המילים שהיא מופיעה לצידן ועם ההקשרים שבהם משתמשים בה. לדוגמה, תלמיד עשוי לדעת שהמילה הערבית مَشْرُوع פירושה "תוכנית, פרויקט, הצעה (של חוק, החלטה), חוקי, לגיטימי", אך רק כאשר יפגוש אותה במשפטים ובהקשרים שונים, ילמד כיצד להשתמש בה באופן טבעי: مشروع قومي (פרויקט לאומי), مشروع قانون (הצעת חוק), مَطْلَب مشروع (דרישה לגיטימית). ככל שהלומד פוגש מילה בהקשרים מגוונים, כך הידע שלו לגביה נעשה עשיר ומדויק יותר. רמת הידע הנדרשת תלויה במטרת הלמידה ובמידת השימוש הצפויה במילה.

²⁶ Nation, I.S.P., *Learning Vocabulary in Another Language*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2013; Racheli Zwilling and Dorit Ravid, "Later Lexical Development in Hebrew Peer Talk", *Frontiers in Language Sciences* (2025), vol.4, pp. 1-20. ; איהאב אבו רביע, טליה דיתשי-ברק וחיים דיה, "רכישה והוראה של אוצר מילים בשפה נוספת: מרכיבי ידע, גורמי השפעה ותפקיד החשיפה", לקסי-ק"י 24 (2025), עמ' 15-18.

החזרתיות היא מרכיב חשוב ברכישת אוצר מילים. מילה חדשה אינה הופכת בדרך כלל לחלק מאוצר המילים של הלומד בעקבות מפגש יחיד. מחקרים בתחום מראים שמפגשים חוזרים עם מילים תומכים ברכישתן ובהעמקת הידע עליהן. חשיפה חוזרת ומרובה למילה מאפשרת להטמיע אותה בזיכרון לטווח ארוך, תורמת לשיפור מהירות הקריאה והבנת הנקרא והנשמע ומחזקת את הקשר בין הצורה למשמעות.²⁷

מכאן נובעת חשיבותו של מאגר לקסיקלי (אוצר מילים) מסודר. מאגר כזה מאפשר ללומד לחזור למילים שכבר פגש, לרענן את זיכרונו, להרחיב את הידע שלו ולהבחין בין מילים קרובות במשמעותן אך שונות בשימושן. המאגר אינו אמור להחליף את המפגש עם השפה עצמה, מטרתו לספק בסיס לקסיקלי שיקל על התלמיד לקרוא ולהבין מילים המופיעות בטקסטים ובמצבי תקשורת שונים.

אוצר המילים בערבית תקנית וערבית דבורה

ללימוד הערבית בבתי הספר העבריים יש מאפיין ייחודי. התלמיד פוגש שני רבדים לשוניים מרכזיים: הערבית התקנית (الفصحى) והערבית הדבורה (المحكية). הערבית התקנית משמשת, בין היתר, בטקסטים כתובים, בתקשורת, בספרות ובמצבים רשמיים; הערבית הדבורה היא שפת התקשורת היומיומית, והיא משתנה במידה מסוימת מאזור לאזור (ראו מבוא לתוכנית הלימודים עמ' 8-9).

ההבחנה בין שני הרבדים היא הזדמנות להרחבת היכולת הלשונית של התלמיד. תלמיד היודע כי غداً היא צורה תקנית וכי בדיבור עשויה להופיע המילה بكرة (בְּכָרָא), מכיר את ההבדל בין מילה המאפיינת טקסט כתוב לבין המקבילה הטבעית יותר בשיחה, ובכך הוא רוכש לא רק אוצר מילים רחב יותר אלא גם יכולת לבחור את המילה המתאימה למצב התקשורתי.

המאגר שלפניכם כולל מילים וביטויים מן הערבית התקנית ומן הערבית הדבורה. מטרתו אינה רק להציג לתלמיד רשימה של מילים ותרגומים, אלא לעזור לו להבין כיצד השפה פועלת במצבים שונים. כאשר קיימת מקבילה מדוברת למילה או לביטוי תקינים, חשוב להכיר את שתי הצורות ולדעת מתי ואיך משתמשים בהן.

²⁷ Susanne Rott, "The Effect of Exposure Frequency on Intermediate Languagelearners' Incidental Vocabulary Acquisition and Retention Trough Reading", *Studies in Second Language Acquisition* (1999), vol.21 (4), pp 589-619. אבו רביע (הערה מס' 26), עמ' 16.

מומלץ לראות במאגר כלי עבודה מתפתח ומצטבר - תלמיד יכול לחזור אליו לקראת מבחן, לפני קריאת פתבה, בעת הכנת משימה או כאשר הוא נתקל במילה שאינה מוכרת לו. עם הזמן המילים שנלמדו הופכות לחלק ממאגר אישי ההולך וגדל.

תיאור מאגר המילים

רשימת קיצורים :

ש"ע – שם עצם; ש"ת – שם תואר; מ"נ – מילה/מילים נרדפות; ז"נ – זכר ונקבה; דוג' – דוגמה

תעתיק האותיות

ז – ד או ד' או ז

ס – ص

צ – ض

ظ - א או ד

ת – ת' או ת או ס

טבלאות המאגר הלקסיקלי השלם מחולקות לפי שנות הלימוד, ובהן מוטמע אוצר המילים שנלמד בכיתות בתי הספר היסודיים. אל טבלאות אלה מצורפות רשימות מילים נושאות. מילים שמופיעות בטבלאות הנושאים עשויות להופיע גם במאגר הלקסיקלי השלם. הטבלאות בנויות בצורה ספירלית, תלמיד עשוי לפגוש מילה בשלבי הלימוד השונים, ובדרגות הסבר והרחבה שונות. לדוגמה, המילה طَعَام מופיעה במאגר שנת הלימודים השנייה ובעמודת ההרחבות מופיע הביטוי تَنَاوَلَ الطَّعَامَ – אכל. בשנת הלימודים השלישית הוא יפגוש את המילה בהרחבות של הפועל خَضَرَ – تَخْضِيرُ الطَّعَامِ, ובעמודת ההרחבות של הערך تَنَاوَلَ – تَنَاوَلَ الطَّعَامَ, בשנת הלימודים הרביעית המילה מופיעה בהרחבת הערך قَائِمَةٌ (ج) قَوَائِم, שם מופיע הביטוי قَائِمَةُ الطَّعَام – תפריט.

דוגמה נוספת היא המילה أَهْل הנמצאת בטבלת המילים של השנה הראשונה. באותה שנה היא מופיעה בעמודת ההרחבות של המילה عَائِلَةٌ ובשנת הלימודים הרביעית המילה נמצאת בעמודת ההרחבה של המילה أُسْرَةٌ, ובעמודת ההרחבות של המילה آبَاء בשנת הלימודים השישית. כמו כן המילה נמצאת בביטויים בערבית מדוברת בטבלת הברכות ומילות הנימוס (שנה שישית) وَأَنْتَ مِنْ أَهْلِهِ (תשובה לברכה: تصبح على خير).

כל זה נועד להדגיש את חשיבות עקרון החזרתיות בהפנמת המילים ושימושן בצורה נכונה בהקשרים שונים.

בשנת הלימודים הראשונה מופיעות טבלאות הנושאים :
دُول وَعَوَاصِم مَدِينَاتٍ وَعَرِي بِيْرَه, أَيَّامُ الْأُسْبُوعِ يَمِي الْحَبْوَع, أَلْبَيْتُ الْبَيْت

בשנת הלימודים השנייה מופיעות טבלאות הנושאים :
دُول وَعَوَاصِم مَدِينَاتٍ وَعَرِي بِيْرَه, الْبَيْتُ وَالْمُحِيطُ الْبَيْتُ وَهَسْبِيْبَه, فِي غُرْفِيْ بَحْدَرِي

בשנת הלימודים השלישית מופיעות טבלאות הנושאים :
مَنَاصِبُ عَلِيَا مَشْرُوْتٌ بِكِيْرُوْت; دُول وَعَوَاصِم مَدِينَاتٍ وَعَرِي بِيْرَه; شُهُوْر السَّنَةِ حُوْدَشِي الْحَنَه; الْعَدَدُ الْأَصْلِي الْمَسْفَرِ الْيَسُوْدِي 1 – 10; الْأَلْوَانُ الْحَبْعِي; الْمَلَايِسُ الْبَغْدِي; فِي غُرْفِ الْبَيْتِ بَحْدَرِي الْبَيْت

לשנות הלימודים הראשונה עד השלישית מופיעה טבלת נושאים מסכמת :
مُجَامَلَاتٌ وَتَحِيَّاتٌ وَتَهَانِي – מילות נימוס, ברכות ואיחולים חגיגיים

בשנת הלימודים הרביעית מופיעות טבלאות הנושאים :
مَنَاصِبُ عَلِيَا מَشْرُوْتٌ بِكِيْرُوْت; دُول وَعَوَاصِم مَدِينَاتٍ وَعَرِي بِيْرَه; قَارَاتٌ وَمَنَاطِقُ يَبْشُوْتٌ وَأَوْزُوْرِي; الشُّهُوْرُ الْمِيْلَادِيَّةُ الْحُوْدَشِي الْيَسُوْدِي 1 – 10 (כולל הרחבות); الْعَشْرُوْت 20 – 90; فِي الْمَطْبَخِ بِمَتْبَح

בשנת הלימודים החמישית מופיעות טבלאות הנושאים :
مَنَاصِبُ عَلِيَا מَشْرُوْتٌ بِكِيْرُوْت; الْعَدَدُ التَّرْتِيْبِي الْمَسْفَرِ الْحُوْدَر 1 – 10; حُرُوْفُ الْجَرِّ מילות היחס

בשנת הלימודים השישית מופיעות טבלאות הנושאים :
המספרים 11-19; الْمِثَالُ وَالْأَلْفُ מאות ואלפים; أَدَوَاتُ الرِّبْط מילות קישור (טבלה מסכמת)

לשנות הלימודים הרביעית עד השישית מופיעה טבלה מסכמת :
مُجَامَلَاتٌ وَتَحِيَّاتٌ وَتَهَانِي – מילות נימוס, ברכות ואיחולים חגיגיים

לכל מילה במאגר מוקדשות חמש עמודות:

עמודה ראשונה - **המילה בערבית** - ברוב השמות, צורת הרבים מופיעה לצד צורת היחיד, ולצד חלק מהפעלים (כל הפעלים מהבניין הראשון- **فَعَلَ** וחלק מפעלי הגזרות) מופיעה צורת הווה-עתיד (المضارع).

עמודה שנייה - **חלק דיבר** - עמודה שבה מוגדרת המילה כשם עצם, פועל, שם תואר, תואר הפועל מילת יחס ומילת קישור.

עמודה שלישית - **תרגום** - בעמודה זו מופיע תרגום המילה לעברית, תרגום המבוסס על מילוני השפה.²⁸ לעיתים יופיעו מספר תרגומים למילה, וחשוב לזכור שהמשמעות המדויקת שלה נקבעת על פי ההקשר שבו היא מופיעה.

עמודה רביעית - **הרחבות** - עמודה זו נועדה להעמיק את הידע במילה על מכלול שימושיה. היא כוללת מילים נרדפות, ביטויים וצירופי מילים שכיחים שבהם מופיעה המילה.

עמודה חמישית - **ערבית דבורה** - בעמודה זו מובאת, המקבילה בערבית הדבורה של המילה שנמצאת בעמודה הראשונה, **רק** כאשר היא שונה בכתיבה או בהגייה מהמילה בערבית התקנית. בעמודה זו מופיעים גם ביטויים ודוגמאות לשימוש במילה או במילים המקבילות לזו שבערבית התקנית. המילה מופיעה בערבית בניקוד חלקי או ללא ניקוד, ולצידה התעתיק בעברית בניקוד מלא. המקבילה בערבית הדבורה מבוססת על מילוני השפה הדבורה.²⁹

שימו לב, לא מופיעים בעמודת הערבית הדבורה:

1. **מילים** שאין כלל הבדל בצורת כתיבתן והגייתן בין הערבית התקנית לדבורה
2. **פעלים**, שבהם ההבדל בין הערבית התקנית לערבית הדבורה הוא השמטת תנועת לה"פ, לדוגמה **إقْتَرَحَ / اقْتَرَحَ**
3. **רוב השמות** שבהם ההבדל היחיד בין הערבית התקנית לערבית הדבורה הוא הגיית סיומת הנקבה, לדוגמה **حَفْلَة – حَفْلَة, تَجْرِيبَة – تَجْرِيبَة**
4. **תרגום** מילה בערבית הדבורה שתרגומה זהה לתרגום המילה שבעמודה הראשונה, לדוגמה:

המילה	חלק דיבר	התרגום	הרחבות	ערבית דבורה
رَأَى	פועל	ראה		شاف שֶאֱפָ

תרגום בערבית הדבורה מופיע בביטויים ובדוגמאות לצד המילים בערבית והתעתיק שלהן בעברית, לדוגמה: **דוג':** بِالْمَرَّةِ, وَلَا مَرَّةً - בְּ(א)לְמַרְהָ, וְלֹא מַרְהָ - **אף פעם**

²⁸ מנחם מילסון, **המילון הערבי-עברי החדש** (ירושלים: מאגנס, 2023); גרסה דיגיטלית מתעדכנת במרשתת; אברהם שרונים, **המילון המקיף ערבי-עברי** (תל אביב: אוניברסיטת תל-אביב, 1987); שלמה אלון, **מילון שימושי ערבי-עברי, ערבי-עברי** (ירושלים: ש. זק, 2007).

²⁹ יוחנן אליחי, **מילון ערבי-עברי לשפה הערבית המדוברת** (ירושלים: ינץ, 1996); יהודית רוזנהויז, **מילון תלת-לשוני שימושי ערבי-עברי לערבית מדוברת ולערבית ספרותית** (ראש העין: פרולוג, 2004); יהודית רוזנהויז, **מילון תלת-לשוני שימושי ערבי-עברי לערבית מדוברת ולערבית ספרותית** (ראש העין: פרולוג, 2005); משה שרון, **ערבית מדוברת בהנאה: ללא עזרת מורה** (ירושלים: ש. זק, 2003).

מילים המופיעות בעמודת ההרחבות (עמודה 4) וקיימות גם בערבית הדבורה, מופיעות בעמודת הערבית הדבורה לאחר המילה "גם" לדוגמה:

המילה	חלק דיבר	התרגום	הרחבות	ערבית דבורה
بَعَثَ (ج) بَعَثَات	ש"ע	משלחת	(מ"נ) وَفْد (ج) وَفُود	גם: وفد (ج) وفود وفد (ר') وفود

לאחר המילה "גם" מופיעות מילים הנוספות בערבית הדבורה למילה הכתובה בעמודה הראשונה, לדוגמה:

המילה	חלק דיבר	התרגום	הרחבות	ערבית דבורה
نَظَرَ (يَنْظُرُ) إِلَى	פועל	הביט, הסתכל		גם: تَطَّلَعَ تَطْلَعُ تَفَرَّجَ تَفَرِّجُ

ישנה הקפדה יתרה במאגר לתת מקום נרחב למיליות היחס והקישור מתוך ראייה שלמיליות אלה יש חשיבות רבה להבנת הטקסטים (ניגודיות, תוספת, תוצאה, סיבה). לדוגמה, בהרחבות מילת היחס فَوْق מופיעים הביטויים: فَوْق العادة - יוצא דופן, בלתי רגיל; فَوْق ذِلك - יתר על כן, נוסף על כך.

בהרחבת מילת הקישור حَيْث מופיעים: بِحَيْث - באופן ש-, כך ש-, עד ש-; مِنْ حَيْث - מבחינת-, מכיוון ש-, היות ש-, ממקום ש-.

שיקולים של שימושיות המילים ושכיחותן עמדו בבחירת הצבת המילה כערך בסיסי (עמודה ראשונה) או במיקומה בעמודת ההרחבות. לדוגמה, על פי רוב, צורת המצדר של הפועל מופיעה בעמודת ההרחבות, אך לעיתים מצאנו לנכון לתת דגש לצורת המצדר ולהציבה בעמודה הראשונה והפועל מופיע בעמודת ההרחבות (ראו הערך – مُقَاوَمَة, בהרחבות - قَاوَم).

כך גם לגבי ההחלטה אם להציב את הפועל וצורת המצדר שלו כשני ערכים נפרדים. לדוגמה, ערך נפרד ניתן לצורת המצדר של הפועל اِزْتَفَعَ - اِزْتَفَاع שבנוסף לתרגומה (עלייה, גובה), מופיעות בעמודת ההרחבות דוגמאות להמחשת ההבדל במשמעויות המילה: اِزْتَفَاع الْأَسْعَار - עליית מחירים, אך اِزْتَفَاع الْبُرْج - גובה המגדל.

המאגר אינו מכיל את כל צורות המצדר של הפעלים המופיעים בו. ההחלטה אלו צורות מצדר לכלול במאגר התבססה על שני שיקולים עיקריים: שכיחות השימוש במצדר בטקסטים שהתלמידים נחשפים אליהם, והצורך להציג את צורות המצדר השימושיות של פעלים מן הגזרות.

הערות והנחיות למורים:

1. המאגר הלקסיקלי הוא בסיס אוצר המילים שנדרש לתלמיד להתמודדות עם יכולת קליטה של הנאמר והכתוב מחד, ויכולת הפקה-יישום מאידך.

מן התלמידים נדרש **ידע פעיל** (אקטיבי – הבנה ושימוש באופן עצמאי) של:

- **מילות הבסיס המופיעות בעמודה הראשונה**, בערבית התקנית.
 - **המילים המקבילות בערבית הדבורה**, המופיעות בעמודה האחרונה.
- יש לשים לב שעמודת הערבית הדבורה כוללת ביטויים ודוגמאות. נדרש ידע פעיל-אקטיבי של המילה המקבילה לזו שבערבית התקנית.

דוגמה:

המילה או הצירוף המודגשים הם לידיעה אקטיבית, כל השאר – לידיעה פסיבית.

המילה	חלק דיבר	התרגום	הרחבות	ערבית דבורה
أَرَادَ (يُرِيدُ)	פועל	רצה	(מ"נ) رَغِبَ (يَرْغَبُ) فِي إِرَادَة - רצון	كَانَ بَدُو פֶּאן בְּדוֹ بِدَّكَ الدُّغْرِي? בְּדֹכ (אל) דְּעִירִי? - אתה רוצה את האמת? (להיות ישיר איתך?) حَبَّ حَبَّ إِرَادَة אֶרְאֶדָה - רצון

המילים הנרדפות, הביטויים והצירופים המופיעים בעמודת ההרחבות מיועדים לידע קולט (פסיבי) – התלמידים נדרשים לזהות אותם ולהבין אותם כשהם פוגשים בהם בטקסט, בשמע או בשיחה.

2. המאגר הלקסיקלי אינו תחליף לתוכנית הלימודים על כל פרקיה. לדוגמה, הופעת צורות הווה-עתיד (المضارع) או שמות הפעולה/המקור (المصدر) של חלק מהפעלים הכלולים במאגר, אינה תחליף ללימוד שיטתי של מערכת הפועל ובכלל זה, כללי הַבְּנִייה והניתוח של צורות הפועל.

3. המאגר הלקסיקלי אינו מילון ואינו תחליף מלא למילון. כך למשל, עשוי התלמיד למצוא במאגר צורת ריבוי אחת שמצורפת לשם, בעוד שבמילון יופיעו צורות ריבוי נוספות. מילון מספק מידע מורחב על מילה, על שימושיה, ועל משמעויותיה השונות. עם זאת, במקרים שבהם נעשה שימוש במילון מקוצר, המאגר הלקסיקלי עשוי להוסיף מידע שאינו מופיע במילון.

דוגמאות לתרגול אוצר מילים (תוך שימוש בטבלאות המאגר הלכסיקלי)

1. **השלמת מחסן מילים** : מציגים לתלמיד משפטים קצרים שבהם חסרה מילה אחת, ומחסן מילים המורכב מטבלה נושאית מסוימת (למשל: מילות קישור, בבית/בחדרי, ימי השבוע). במקום משפטים אפשר להציג טקסט קצר שבו חסרות מספר מילים: **أَذْرُسُ جَيِّدًا _____ أَنْجَحَ فِي الْإِمْتِحَانِ (لَيْ/لَيْنَ/لَأَنَّ); لَا نَتَعَلَّمُ يَوْمَ (أَمْسِ/الْيَوْمَ/الْجُمُعَةِ).**

2. **מיון מילים לפי תפקיד/נושא** : התלמיד מקבל "ענן מילים" המערב שני נושאים ממאגר המילים (ימי השבוע מול זמנים; מילות יחס מול מילות קישור; בבית מול בבית הספר; תפקידים בבית הספר מול תפקידים רשמיים במדינה; ארצות מול ערים) ועליו למיין את המילים לשתי טבלאות (התלמיד ייצור כותרת לכל טבלה); אפשר לבקש לחבר משפט אחד מאחת המילים מכל קבוצה.

3. **המרת המשלב הלשוני** : התלמיד מקבל משפט פשוט בערבית תקנית (המורכב ממילות הטבלה של שנת הלימוד שלו או של אלו שלפניה) וממיר אותו בהקלטה או בדיבור בכיתה למשפט בערבית דבורה ולהיפך, למשל: **نَذْهَبُ الْآنَ إِلَى الدُّكَّانِ < بَنُوحِ إِسَّا/هَلَقِ ع-الدكان/الدكانة (אפשר רק בדיבור בעל-פה/אפשר בתעתיק).**

4. **תרגיל החלפת מילים** : בשטף דיבור או בערבית תקנית. המורה נותן משפט בסיס והתלמיד צריך להחליף מילה אחת מתוכו (שם עצם, פועל, מילת זמן, מילת יחס), למשל: **بَدِي أَشْتَرِي كَرْسِي (مَا بَدِيشْ أَشْتَرِي كَرْسِي / بَدِي أَشْتَرِي بَنْدُورَة / بَدِي أَبِيع... الخ)**

5. **הבחנה בין ערבית תקנית לערבית דבורה** : התלמיד מקבל זוגות מילים/משפטים ועליו לזהות אלו מילים שייכות לערבית התקנית ואלו לדבורה. באמצעות המילים בערבית הדבורה – יש ליצור דיאלוג קצר תוך שימוש ברובן (שאלה+ תשובה, ברכה ותשובה, אמירה ותגובה); באמצעות המילים בערבית התקנית – יש ליצור משפט/כותרת/אמירה תוך שימוש ברובן.

השימוש בבינה מלאכותית בהוראת ערבית לדוברי עברית

השימוש בבינה מלאכותית בהוראת הערבית ייעשה ככלי עזר תומך ולא כתחליף לחשיבה, להתנסות ולביצוע לשוני עצמאי. הכלים ישמשו לפיתוח משולב של מיומנויות ההאזנה, הדיבור, הקריאה והכתיבה, תוך התאמה מדויקת לרמת הלומד ולמטרות תוכנית הלימודים.

תשתית ההוראה והלמידה נשענת על **אוצר המילים המוגדר בטבלאות הלסיקליות לפי שנות הלימוד**, והשימוש בבינה המלאכותית ייגזר ממנו בהתאם לעקרונות הבאים :

• **עבור המורה (תכנון, הוראה והערכה):**

- **ביסוס על המאגר הנדרש:** המורה ינחה את כלי ה-AI להפיק חומרי למידה, טקסטים ומשימות המתבססים באופן הדוק על רשימות אוצר המילים המוגדרות לשכבת הגיל הרלוונטית.
- **הקשר, זירוג וגיוון:** הכלי ישמש ליצירת הקשרים תקשורתיים משמעותיים למילים המוגדרות, לבניית תרגול מדורג (מהבנה פסיבית להפקה פעילה) ולפיתוח משימות המעבירות את אוצר המילים מטבלאות הלימוד אל שימוש טבעי בדיבור ובכתיבה.
- **התאמה אישית ומשוב:** גיוון מצבי התקשורת ומתן מענה דיפרנציאלי לתלמידים לפי קצב למידתם.

• **עבור התלמיד (למידה עצמאית ואוריינות ביקורתית):**

- **תרגול לשוני פעיל:** תרגול חזרתי, שליפה והטמעה של מילות החובה מתוך הטבלאות באמצעות שיח אינטראקטיבי, משימות כתיבה וסימולציות דיבור.
- **בחינה ביקורתית של התוצרים:** על התלמיד לבדוק באופן פעיל את תוצרי ה-AI, לאמת את הדיוק הלשוני, לוודא שהמילים והביטויים תואמים את המשמעות שנלמדה בטבלאות הרשמיות, ולבחון את התאמת המשלב הלשוני (ספרותי/מדובר) להקשר המשפט.

חברות הוועדה ושותפות לכתיבת המאגר הלקסיקלי:

יו"ר הוועדה:

גב' נעמי אביבי-וייסבלט, מ"מ מפמ"ר ערבית לשעבר; מפקחת לערבית במחוז מרכז לשעבר

חברות הוועדה:

ד"ר סיגלית שושן, מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם בבתי הספר העבריים

ד"ר דלית זלצר, מורה בעירוני ג' מודיעין; מדריכה פדגוגית להוראת ערבית – האוניברסיטה העברית, ירושלים.

גב' אנה מלול, מדריכה מחוזית לערבית במחוז דרום וחינוך התיישבותי, רכזת ערבית בכפר הנוער "אשל הנשיא"

רכזת הוועדה:

גב' קרין שוקחה, ממונה על תוכניות לימודים באגף שפות

מאגר מילים - שנת הלימודים הראשונה

המילה בערבית الكلمة	חלקי דיבר أقسام الكلام	תרגום التَّرجمة	הרחבות التَّوسُّعات	ערבית דבורה اللُّغة المَحكيَّة
أ	מילת שאלה	האם?	(מ"נ) هَلْ	השאלה - על פי טון דובר המשפט. דוג': فيه عندك بندورة? פיה ענדכ בנדורה? (האם) יש לך עגבניות?
أَب (ג) آبَاء	ש"ע	אב	גם: وَالِد	רבים: גם أَبْهَات אֶפְהָאָת
إِبْن (ג) أَبْنَاء	ש"ע	בן		גם: وَلَد (ג) وَلَد נלד (ר') وَلَد דוג': عندي ولد وبنت لِنْدِي נלד ופנת - יש לי בן ובת
أَبْيَض	ש"ת	לבן		
أَحْمَر	ש"ת	אדום		
أَخ (ג) إِخْوَة, إِخْوَان	ש"ע	אח		רבים: إِخْوَة אֶח'וּה
أَخْت (ג) أَخَوَات	ש"ע	אחות		רבים: خَوَات ח'וֹאָת
أَخْضَر	ש"ת	ירוק		
أَدِيب (ג) أَدْبَاء	ש"ע / ש"ת	סופר, אדיב, מנומס	(מ"נ) גַּתִּב (ג) كُتَّاب אָדִב - ספרות, אדיבות, נימוס	מוֹדֵב (ג) مُؤَدِّبִין מֹאדִּב (ר') מֹאדִּבִין - אדיב, מנומס גם: כַּתֵּב (ג) كُتَّاب פֹּאֲתֵב (ר') פֶּתֶאֱב - סופר
أَذُن, أُذُن	ש"ע	אוזן		וּדֵן (ג) وَدֵינִין וְדִין (ר') וְדִינִין/וְדִינִין דַּן (ג) دֵינִין דַּאן (ר') דִּינִין

אָרֶק	ש״ת	כחול		
אָסְתָּאד (ג) אָסְתָּאדֶה	ש״ע	מורה, פרופסור, מר		אָסְתָּאד (ג) אָסְתָּאדֶה
אָסֵד (ג) אָסוּד	ש״ע	אריה		גם: סֵבַע (ג) סֵבַע סֵבַע (ר') סֵבַע
אִסְרָאִיל	שם פרטי	ישראל		
אִשְׁם (ג) אִשְׁמָא	ש״ע	שם	אִשְׁם שְׁחִי - שם פרטי אִשְׁם הָעֵלְלָה - שם משפחה	רבים: גם אִסְמִי אִסְמִי
אָסוּד	ש״ת	שחור		
אִצְבָּע (ג) אִצְבָּע	ש״ע	אצבע	ברבים גם: אִצְבָּע	אִצְבָּע (ג) אִצְבָּע, אִצְבָּע אִצְבָּע (ר') אִצְבָּע, אִצְבָּע
אִצְפֹּר	ש״ת	צהוב		
אָקַל (יֵאָקַל)	פועל	אכל	אָקַל - אוכל, מזון	
אֶלְזֶדֶן	שם פרטי	ירדן		
אִסְלָאם	ש״ע	האסלאם, דת האסלאם		
אֶלְזָאן	שם פרטי	הקוראן		
אֶלִי	מילת יחס	ל-, אל	לֵל / עֵל	
אֶלִי אֵינִי	מילת שאלה	לאן?	לוינ לוינ	
אָם (ג) אָמְהָת	ש״ע	אם, אימא	גם: אָם אָם	
אָמְסִי	תואר הפועל	אתמול	אמבאח אָמְבֵּאָרַח	
אָמִיר	ש״ע	נסיד		
אָנָא	כינוי גוף	אני		
אָנְתָּ	כינוי גוף	אתה	אָנְתָּ אָנְתָּ	
אָנְתָּ	כינוי גוף	את	אָנְתָּ אָנְתָּ (אָנְתָּ)	
אָנְתֶּם	כינוי גוף	אתם	אָנְתֶּם אָנְתֶּם	

أَنْتَ	כינוי גוף	אתן	إنتو אַנטו
أَنْف	ש"ע	אף	منخار מִנְח'אר
أَهْل	ש"ע	משפחה, אנשי-, תושבי -, הורים	أَهْل الْبَلَد - תושבי הכפר / העיר
أَوْ	מילת קישור	או	גם: وَلَا وَلَا דוג': رایح وَلَا لا؟ ראִיחַ וְלֹא לֹא? - אתה הולך או לא?
أَوْشَلِيم الْقُدْس / الْقُدْس	שם פרטי	ירושלים	
أَوْرُوبَا	שם פרטי	אירופה	
إِيزَان	שם פרטי	איראן	
أَيْنَ	מילת שאלה	היכן? איפה?	وين أين / פִּין פִּין
بِ	מ"י	בְּ-, באמצעות	גם: בתוך
بَاب (ج) أَبْوَاب	ש"ע	דלת, שער	רבים: גם بواب בַּוּאַב
بَارِيس	שם פרטי	פריס	
بَاص (ج) ات	ש"ע	אוטובוס	
بَحْر	ש"ע	ים	
بَدَوِي (ج) بَدُو	ש"ע	בדואי, בדווי	
بَرْد	ש"ע	קור	גם: سقعة / صقعة סִקְעָה / סִקְעָה בַּרְד בַּאֲרָד - קר דוג': מִלָּה בַּאֲרָדָה - מים קרים
بَرِيد	ש"ע	דואר	גם: بوصطة בּוֹסְטָה

בְּסָתָן (ג)	ש"ע	גן		
בָּטָן	ש"ע	בטן		
בְּעִיד	ש"ת	רחוק	בְּעִיד עַן - רחוק מ- בְּעַד עַן - היה רחוק מ-, התרחק מ-	בעיד בעיד
בָּלָד (ג)	ש"ע	ארץ		בלד (ג) בלדן בְּלָאד (ר') בְּלָדָן
בָּלַד (ג) בָּלַד	ש"ע	עיר, ארץ, כפר		רבים: בלד בְּלָאד
בִּנְתָּ (ג)	ש"ע	בת, ילדה		
בִּנְתָּ (ג)	ש"ע	בנק		רבים: בִּנְוֶה בְּנוֹכָה
בִּיַּת (ג)	ש"ע	בית		בית (ג) בִּיּוֹת בִּיַּת (ר') בִּיּוֹת
בִּיָּרוֹת	שם פרטי	ביירות		
בִּיֶּצֶה (ג)	ש"ע	ביצה		ביצה (ג) בִּיֶּצֶה (ר') בִּיֶּצֶה
בִּיָּן	מ"י	בין	מִן בִּיָּן - מִבֵּין	בין בִּין
תֵּל אֲבִיב	שם פרטי	תל-אביב		
תִּלְפֹּן (ג)	ש"ע	טלפון	(מ"נ) הָאֵיף (ג) הָאֵיף	
תִּלְמִיד (ג)	ש"ע	תלמיד, סטודנט	(מ"נ) טָלִיב (ג) טָלִיב	תלמיד (ג) תִּלְמִיד / תִּלְמִיד (ר') תִּלְמִיד / תִּלְמִיד גם: טָלִיב (ג) טָלִיב טָלִיב (ר') טָלִיב
תִּמְרִין (ג)	ש"ע	תרגיל		
תִּמְרִין	שם קיבוצי	תות, תותים		
תִּין	שם קיבוצי	תאנה, תאנים		

תּוֹב (ג) תיב תּוֹב (ר') תיב لباس (ג) מלאבס לְבָאס (ר') מלאבס רבים גם: אוּאֵי אַוּאֵי		בגד	ש"ע	תּוֹב (ג) תּיב
רבים: ג'באל ג'באל		הר	ש"ע	גִּבְל (ג) גִּבְל
جَبنة (ג) أجبان ג'בנה (ר') אג'באן		גבינה	ש"ע	جُبْنَة (ג) أَجْبَان
جَدّ (ג) جدود, أجداد ג'ד (ר') ג'דוד, אג'דאד גם: סיד (ג) أسياذ סיד (ר') אסיאד-סבא, אדון		סב	ש"ע	جَدّ (ג) أَجْدَاد
גם: سَتّ (ג) ستات סַת (ר') סַתַּאת - סבתא, גברת דוג': سيدي وسّي سيدي וסַתַּי - סבי וסבתי דוג': صالون للسّاتّات סאלון ל(ול)סַתַּאת - מספרה לנשים/לגברות		סבתא	ש"ע	جَدّة (ג) ات
جدید (ג) جدد, جداد ג'דיד (ר') ג'דד, ג'דאד	مِنْ جَدِيد - מחדש, שוב	חדש	ש"ת	جَدِيد (ג) جُدّد
	(מ"נ) جَسَد (ג) أجساد جِسم الإنسان - גוף האדם	גוף	ש"ע	جِسم (ג) أَجْسَام
قعد קעד	(מ"נ) قَعَدَ (يَقْعُدُ)	ישב	פועל	جَلَسَ (يَجْلِسُ)
רבים: جمال ג'מאל		גמל	ש"ע	جَمَل (ג) جِمَال
גם: حلو (ג) حلوين חלו (ר') חלון شلي שלבי (נאה, אלגנטי - בעיקר על אנשים, לבוש)		יפה	ש"ת	جَمِيل (ג) جِمَال

חַסוּב (ג) חֻוּסִיב	ש"ע	מחשב	רבים גם: חַסוּבַת חֻוּסִיבַת גם: חַסוּבַת (ג) חַסוּבַת חַסוּבַת (ר') חַסוּבַת
חַל (ג) أَحْوَال	ש"ע	מצב	דוג': כִּיפ חַלֵּק? כִּיפ חַלֵּק? - מַה שְׁלוּמֵךְ? דוג': חַלִּי מִנִּיחַ חַלִּי מִנִּיחַ - שְׁלוּמִי טוֹב
חֲזַף (ג) חֲזוּפ	ש"ע	אות	
חֶפֶל	ש"ע	טקס, חגיגה	חֶפֶלָה (ג) חֶפֶלָה חֶפֶלָה (ר') חֶפֶלָה
חֶלִיב	ש"ע	חלב	
חֶמָר (ג) חֶמִיר	ש"ע	חמור	חֶמָר (ג) חֶמִיר חֶמָר (ר') חֶמִיר
חֶמָם (ג) חַמַּת	ש"ע	אמבטיה, חדר רחצה, שירותים	שירותים גם: חַמַּת חַמַּת (א) חַמַּת חַמַּת חַמַּת - חַמַּת
חֶיפָא	שם פרטי	חיפה	חֶיפָא - חֶיפָא
חֶיז	ש"ע	לחם	חֶיז (חֶיז) - אֶפֶס חֶיז - אֶפֶס חֶיז - מֶפֶס
חֶיז	ש"ע, ש"ע	טוב, חסד, מעשים טובים, ברכה, הצלחה	גם: חֶיז חֶיז חֶיז חֶיז דוג': חֶיז חֶיז חֶיז - חֶיז חֶיז, חֶיז חֶיז חֶיז חֶיז
חַר (ג) חֶר	ש"ע	בית, דירה	(מ"נ) חֶר (ג) חֶר
חֶרֶז (ג) חֶרֶז	ש"ע	דרוזי	

דָּרַסَ (يَدْرُسُ)	פועל	למוד		
דָּרַס (ג) דְּרוּס	ש"ע	שיעור		
דִּפְתָּר (ג) דִּפְתָּר	ש"ע	מחברת		
דָּגָן (ג) דְּגָיִין	ש"ע	חנות	(מ"נ) מַחֲלָ (ג) את - חנות גדולה, בית עסק	גם: דְּגָנָה (ג) דְּגָיִין דְּפֶאֱנָה (ר') דְּפֶאֱנִין - בד"כ: חנות קטנה, מכולת גם: מַחֲלָ (ג) את מִחֶל (ר') מִחֶלֶת
דִּקְטוֹר (ג) דְּקָטֹרָה	ש"ע	דוקטור, רופא	(מ"נ) طَبِيب (ג) أَطِبَّاء	דִּקְטוֹר (ג) דְּקָטֹרָה דְּקָטֹרָה / דְּקָטֹר (ר') דְּפֶאֱנָה
دِمَشْق	שם פרטי	דמשק	בירת סוריה	الدَّمَشَق (אל) שְׂאם
דֹּוֹר (ג) أَدَوَّار	ש"ע	תור, תפקיד		דֹּוֹר (ג) أَدَوَّار דֹּוֹר (ר') אֶדְוָאר
דֹּוְלָה (ג) دُول	ש"ע	מדינה		דֹּוְלָה (ג) دُول דֹּוְלָה / דֹּוְלָה (ר') דֹּוְל
ذَهَبَ (يَذْهَبُ)	פועל	הלך		זַח רַאח مَشِي مוֹשִׁי
رَأْس	ש"ע	ראש		ראס ראס דוג': على راسي لֵאלָא ראסי - ברצון!
رَأَى (يَرَى)	פועל	ראה		שאף שְׂאף
رَجَعَ (يَرْجِعُ)	פועל	חזר	(מ"נ) عَادَ (يَعُودُ)	רַגַע רַגֵּעַ גם: عاد עַאד
رِجْل	ש"ע	רַגַל	قَدَم - כף רגל, רגל	إِجֵר (ג) إِجֵرִין אֶגֶר (ר') אֶגֶרִין رجل (ג) رَجْلִין רַגֵּל (ר') רַגֵּלִין

רְجُل (ג) رَجَال	ש"ע	גבר, איש	רבים: رجال רַג'אל גם: زلْمَة (ג) זלַם זַלְמָה (ר') זְלַאם
رُز	ש"ע	אורז	
رَفِيق (ג) رِفَاق	ש"ע	חבר	(מ"י) רבים: رِفاق רַפֵּאק גם: صَاحِب (ג) סַחַב (ר') صَاحِب (ג) אֶصְחָב, صَديق (ג) אֶصְدִּيقָא
رَكَب (יִזְכֵּב)	פועל	נסע ב-(כלי תחבורה כלשהו), רָכַב	רָכַב רַכֵּב - עלה על, נסע ב (כלי תחבורה כלשהו)
رَار (יִזְוֹר)	פועל	ביקר ב-	
رَهْرَة (ג) رُهُور	ש"ע	פרח	רבים: زهور זְהוּר גם: ورد וַרְד - פרחים
زِيَارَة (ג) אַת	ש"ע	ביקור	זָאִיר (ג) וֹן, زُور - מבקר
زَيْت	ש"ע	שמן	זֵית זַיִת
زَيْتُون	שם קיבוצי	זית, זיתים	זֵית זַיְטוֹן – שמן זית זֵתוֹן זַתוֹן - זיתים (שם קיבוצי)
سَاخَة (ג) אַת	ש"ע	חצר, רחבה, כיכר	גם: חוש (ג) أَحْوَש חוּש (ר') أَحْوَش חוּש דוג': حوش الدّار חוּש (אל)דָּאר - חצר הבית
سَاعَة (ג) אַת	ש"ע	שעה, שעון	גם: سِيعَة (ג) אַת סִיעָה (ר') סִיעָאֵת
سَأَل (יִשְׁאַל)	פועל	שאל	
سَعِيد (ג) سُعْدَاء	ש"י	שְׂמִיחַ, מאושר	גם: فرحان (ג) פֶּרְחָנִין פֶּרְחָאן (ר') פֶּרְחָאנִין مبسوط (ג) מִבְּסוּטִין מִבְּסוּט (ר') מִבְּסוּטִין
سَكَن (יִשְׁכֵּן)	פועל	גר, שכן	
سَلَام	ש"ע	שלום	

שִׁמַע (יִשְׁמַע)	פועל	שמע	שמע סמל
סְמִין	ש"ת	שמן, מלא	סמין סמין נאסח נאסח
שָׁנָה (ג) שָׁנֹת	ש"ל	שנה	שנה (ג) שנות, שנים שנה/שנה (ר') שנות, שנים
סוּרְיָה	שם פרטי	סוריה	(מ"י) סוריה
سُوق (ז"ד) (ג) أسواق	ש"ל	שוק	
سَيَّارَة (ג) אט	ש"ל	מכונית	
شَارِع (ג) شَوَارِع	ש"ל	רחוב	
شُبَّاك (ג) شَتَابِيك	ש"ל	חלון	
شَرِب (יִשְׁרِب)	פועל	שתה	שָׁרַב שָׁרַב שָׁרַב שָׁרַב - שתייה מִשְׁרֹב (ג) אט מִשְׁרֹב (ר') מִשְׁרֹבָת - משקה דוג': מִשְׁרֹבָת חֲפִיפָה - משקאות קלים
شَمْس	ש"ל	שמש	
شَهْر (ג) شُهُور, أَشْهُر	ש"ל	חודש	רבים: شهور, أشهر שָׁהוּר, אֶשְׁהוּר
ضَالُون	ש"ל	סלון	
صَبَاح	ש"ל	בוקר	صَبَاح الخَيْر - בברכה: صَبَاح صَبَاح صَبَاح الخیر صَبَاح (א) לְחִייר
صَغِير (ג) صِغَار	ש"ת	קטן, צעיר	صَغِير (ג) صغار זָעִיר (ר') זָעִיר
صَفَت (ג) صُفُوف	ש"ל	כיתה	רבים: صفوف סְפּוּף / סְפּוּף

ضَيْف (ج) ضَيْف ضَيْف	ש"ע	אורח		ضيف (ג) ضيوف דִּיף (ר') דִּיוף
طَائِق (ج) طَوَائِق	ש"ע	קומה	(מ"נ)	גם: طَبَقَة (ג) את טַבְּקָה (ר') טַבְּקָאת
طَاوِلَة (ג) את	ש"ע	שולחן		
طَبَّاح (ג) וֶן	ש"ע	טַבַּח		
طِفْل (ג) أَطْفَال	ש"ע	ילד (קטן), תינוק		גם: بَنُو פֶּבּוֹ
طَلَب (يَطْلُب)	פועל	ביקש		
طَوِيل (ג) طَوَال	ש"ת	ארוך, גבוה		רבים: طَوَال טוֹאֵל
ظَهْر	ש"ע	צוהריים	بَعْدَ الظُّهْرِ - אחר הצוהריים	ظهر דְּהֶר
عَائِلَة (ג) את	ש"ע	משפחה	(מ"נ) أَهْل, أُسْرَة	גם: عَيْلَة (ג) עֵיל, עֵילָה (ר') עֵיל גם: أَهْل אֶהֱל
عَاصِمَة (ג) عَوَاصِم	ש"ע	עיר בירה		עאסֶמֶה (ג) עוֹאסֶם עאסֶמָה (ר') עוֹאסֶם
عَالَم	ש"ע	עולם	(מ"נ) الدُّنْيَا - העולם, העולם הזה	גם: دُنْيَا דְּנִיָּא, דְּנִיָּא דוג': هِيك الدُّنْيَا - הֵיפ (אל) דְּנִיָּא - ככה זה! העולם הוא כזה! כאלה החיים!
عَرَبِيّ (ג) عَرَب	ש"ע	ערבי		
عَلَى	מ"י	על		גם: ع لַ
عَلَم (ג) أَغْلَام	ש"ע	דָּגֵל		
عَمَّان	שם פרטי	עִמָּאן, רבת- עמון	בירת ירדן	

עֲמַל (יַעֲמַל)	פועל	עבד, עשה	עֲמַל לַעֲמֹל - עשה, פעל דוג': שוּ בְדָנָא נַעֲמַל? - מה אפשר לעשות? גם: ساوى سائنا - עשה اشتغل أسّتل - עבד
عِنْدَ	מ"י	אצל, על יד, יש	عِنْدَ الْبَاب - ליד הדלת عِنْدَهَا وَلَدٌ وَبِئْتُ - יש לה בן ובת דוג': عنده أخ وأخت עֲנִדוּ أخ' ואח'ת هو ساكن عند أخوه ه' סאכּוּ עֲנִד אח'יה - הוא גר אצל אחיו
عيد (ج) أَغْيَاد	ש"ע	חג	عيد ميلاد - יום הולדת
عَيْن (ج) عُيُون	ש"ע	עין, מעיין	عين (ג) עיון عين (ר') עיון
غُرْفَة (ج) غُرَف	ש"ע	חדר	غُرْفَة الْمُدِيرَة - חדר המנהלת גם: أوضة (ج) أوض أوضة (ר') אַוּד
غَرَّة	שם פרטי	עזה	غَرَّة لַיִזָּה
فَ	מילת קישור	ו-, ואז	
فَتَحَ (يَفْتَحُ)	פועל	פתח	
فِلْفِل	שם קיבוצי	פִּלְפִּל, פלפלים	فِلْفِل أَحْمَر - פלפל אדום فِلْفِل أَخْضَر - פלפל ירוק فِلْفِل أَصْفَر - פלפל צהוב
في	מ"י	ב-, בתוך	גם: ب في, ב דוג': بالبيت ב(א) לְבֵית - בבית
قَالَ (يَقُولُ)	פועל	אמר	
قَرَأَ (يَقْرَأُ)	פועל	קרא	
قَرِيب	ש"ת	קרוב	قَرِيب מِّن - קרוב ל-

קֶלֶם (ג) أَقْلَام	ש"ע	עט	قَلَم رِصَاص - עיפרון	
قَهْوَة	ש"ע	קפה	قَهْوَة سَادَة - קפה לא ממותק	قهوة קהוה - קפה, בית קפה
קָטִיב (ג) كُتَاب	ש"ע	סופר, פקיד	(מ"נ) أَدِيب (ג) أَدَبَاء	גם: אָדִיב (ג) אָדְבָא אָדִיב (ר')
קָנַ (יִכּוֹן)	פועל	היה		דוג': קָנַ יָא מָא קָנַ פָּאן יָא מָא פָּאן - הָיָה הָיָה
קִבִּיר (ג) كِبَار	ש"ת	גדול, מבוגר	קִבִּיר - גִּדָּל, נעשה גדול, מפורסם	קִבִּיר (ג) קִבָּר קִבִּיר (ר') קִבָּאר
קִטָּב (ג) كُتُب	ש"ע	ספר		קִטָּב (ג) קִטְב פִּתָּאב (ר') קִטְב
קִטְבַּ (יִכְטֵב)	פועל	כתב	קִטָּבָה - כתיבה, לכתוב	
קִתִּיר (ג) וֶן	ש"ת	רב, הרבה		קִתִּיר (ג) קִתָּאר / קִתִּירִין קִתִּיר (ר')
קִרָּה (ג) אַת	ש"ע	כדור	קִרָּה הַסֵּלָה - כדורסל קִרָּה הַקֶּדֶם - כדורגל קִרָּה הַיָּד - כדוריד קִרָּה אֶרְצִיָּה, קִרָּה הָאָרֶץ - כדור הארץ	גם: קִרָּה (ג) אַת קִרָּה (ר') קִרָּה גם: קִרָּה (ג) אַת קִרָּה (ר') קִרָּה דוג': קִרָּה קִרָּה קִרָּה - משחק כדורגל
קִרָּה (ג) קִרָּה (الكُرَاسِي)	ש"ע	כיסא	(מ"נ) מִקְעָד - גם: ספסל	
קִלָּ	מילת כמות	כל		
קִלָּב (ג) كِلَاب	ש"ע	כלב		רבים: קִלָּב קִלָּב
קִלְמָה (ג) אַת	ש"ע	מילה		קִלְמָה (ג) קִלְמָה קִלְמָה (ר') קִלְמָה

כִּיֵּף	מילת שאלה	איך	כִּיֵּף חַאֲלֵךְ? מה שלומד?	כִּיֵּף חַאֲלֵךְ? כִּיֵּף חַאֲלֵךְ - מה שלומד?
ل	מ"י	ל-		ל / ל / ל
لَا	מילת שלילה/ תואר הפועל	לא	מילת שלילה להווה/עתיד: لَا أَشْرِبُ – איני שותה / לא אשתה	
لَيْسَ (يَلْبَسُ)	פועל	לבש		لَيْسَ لَبَّسَ
لُبَّان	שם פרטי	לבנון		
لَحْم (ج) لُحُوم	ש"ע	בשר		גם: لَحْمَة لַחְמָה – חתיכת בשר
لُغَة (ج) א	ש"ע	שפה	اللُّغَة الْعَرَبِيَّة – השפה הערבית	
لِمَاذَا	מילת שאלה	למה? מדוע?		לִיש לִיש
لَوْح (ج) أَلْوَح	ש"ע	לוח		לוח (ג) לוח לוח (ר') לוח
لَوْن (ج) أَلْوَان	ש"ע	צבע		לון (ג) ألوان לון (ר') ألوان
لَيْل / لَيْلَة (ج) لَيَالٍ (الليالي)	ש"ע	לילה		ליל / לילה (ג) ليالي ליל / לילה (ר') ليالي
مَا	מילת שלילה/ תואר הפועל	לא (לשלילת עבר)	مَا شَرِبْتُ - לא שתיתי	שלילת פועל עבר והווה- עתיד דוג': ما كتب / כתיש מא כתב / כתבש - הוא לא כתב ما بيكتب ما בכתב - אינו כותב / לא יכתוב
مَا	מילת שאלה	מה? (לפני שם עצם)	مَا لَوْن الْكِتَاب? - מה צבע הספר?	שו שו / איש איש דוג': إيش هادا? איש האדא - מה זה? شو اسمك? שו אקמכ? - מה שמך?

مَاء (ج) مِيَاه	ש״ע	מים	مِيَّ / مِيَّة (ج) مياه مِيَّ / مِيَّة (ر) مِيَاه
مَاذَا	מילת שאלה	מה? (לפני פועל) مَاذَا شَرَيْتَ? - מה שתית?	شو שו / إيش إيش דוג': إيش بنعمل? إيش בנעמל - מה נעשה? שו בְּדוֹ? שו בְּדוֹ? - מה הוא רוצה?
مَبْسُوط (ج) وَن	ש״ת	מרוצה, שמח	
مَخْزَن (ج) مَخَازِن	ש״ע	מחסן	
مَدْرَسَة (ج) مَدَارِس	ש״ע	בית-ספר	
مُدِير (ج) وَن، مُدَرِّء	ש״ע	מנהל	רבים: مدرء، مديرين مدرء، مُدِيرין
مَدِينَة (ج) مُدُن	ש״ע	עיר	المَدِينَة – עיר בערב הסעודית, השנייה בקדושתה למכה
مَسَاء	ש״ע	ערב	مسا מסא
مِشْمِش	שם קיבוצי	משמש	
مَطْبَخ	ש״ע	מטבח	
مَطَر (ج) أَمْطَار	ש״ע	גשם	גם: شتا שְׁתָא - גשם, خورף
مَطْعَم (ج) مَطَاعِم	ש״ע	מסעדה	
مَعَ	מ״י	עם	سوى/مع سوى سَوَا / مَع سَوَا مع بعض مَع بَعْד
مُعَلِّم (ج) وَن	ש״ע	מורה	معلم (ج) معلمين مְעַלְמ (ר) مְעַלְמין / مְעַלְמין
مَكَّة	שם פרטי	מכה	עיר בערב הסעודית, הקדושה ביותר לאסלאם
مَكْتَب (ج) مَكَاتِب	ש״ע	משרד	

מִכְתּוּב (ג)	ש"ע	מכתב		
מֶלֶךְ (ג)	ש"ע	מלך		
מִן	מ"י	מ-, מן		
מִן אֵינְ	מילת שאלה	מהיכן? מאין?		מנין מנין من وين؟ מן וין?
מֶן	מילת שאלה	מי?	מֶן אַנְתָּ? מי אתה? لِمَنْ هَذَا...? - של מי ה... הזה?	מין מין דוג': מין האדא? - מי זה?
מְהַנְדֵּס (ג)	ש"ע	מהנדס		مهندس (ג) مهندس מהנדס (ר') מהנדסין
نَجَحَ (يَنْجَحُ)	פועל	הצליח	نَجَاح - הצלחה	
نَحْنُ	כינוי גוף	אנחנו		إحنا אַחְנָא / נחנא בַּחְנָא
نَزَلَ (يَنْزِلُ)	פועל	ירד		נזל בַּזַל
نَعَمْ	תואר הפועל	כן		גם: أيوأ אַיִנָא אָא
نَمْر (ג)	ש"ע	נמר		רבים גם : نمورة בַּמורָה
نَهَار (ج) أَنْهَار	ש"ע	נהר		
هَذَا	כינוי רמז	זה, הזה		האדא הא הא
هَذِهِ	כינוי רמז	זאת, הזאת		האדי האדי האי האי
هَلْ	מילת שאלה	האם?	גם: أ	השאלה - על פי טון דובר המשפט. דוג': فيه عندك تلفون? פיה ענדכ תלפון? האם יש לך טלפון?
هُمْ	כינוי גוף	הם		גם: هم הֶם

הֵן	כינוי גוף	הן	הֵם הֵן הֵן הֵן / הֵן
הֵנָּה	תואר הפועל	כאן, פה	הון הון
הֵנָּךְ	תואר הפועל	שם	גם: גַּד לֵאד דוג': רֹחַ לְהֵנָּךְ / לְגַד רֹחַ לְהֵנָּךְ / לֵאד - לך לשם.
הוּ	כינוי גוף	הוא	הוּ הֵן / הוּ הוּ
הִי	כינוי גוף	היא	הִי הֵן / הִי הִי
וְ	מילת קישור	ו-	וְ / וְ
וָזֶד	שם קיבוצי	פרח, פרחים ורד, ורדים	גם : زهرة (ג) زهور זֶהְרָה (ר') זְהוּר
وְזִיר (ג) وְזָא	ש"ע	שר	
وَصَلَ (يَصِلُ)	פועל	הגיע, בא	وَصَلَ וְסָל גם : أَجَا/إِجَا אֲגִיא / אֲגִיא
وَلَد (ג) أَوْلَاد	ש"ע	ילד	רבים גם: ולד וְלֵאד / וְלֵאד אֲוֵלֵאד
يَا	מילת פנייה	הוי	يَا وَيْلِي - אוי, אוי ואבוי يَا - יאללה, קדימה! (לזירוז)
يَافَا	שם פרטי	יפו	
يَد	ש"ע	יד	يَد (ג) إيد אִיד (ר') אִידִין
يَهُودِي (ג) يَهُود	ש"ע	יהודי	יְהוּדִיָּה - יהדות
يَوْم (ג) أَيَّام	ש"ע	יום	יום (ג) أَيَّام/لַיָּם יום (ר') אֲיָאם / אֲיָאם اليوم - היום أَيَّام الأسبوع - ימי השבוע

מאגר מילים לפי נושאים - שנת הלימודים הראשונה

דּוֹל וְעَوָסִם מדינות וערי בירה

إِسْرَائِيل	ישראל	أُورَشَلِيمُ الْقُدُس
الأُرْدُن	ירדן	عَمَّان
العِرَاق	עירק	بَغْدَاد
الْيَابَان	יפן	طُوكْيُو
اليُونَان	יוון	أَثِينَا
إِيرَان	איראן	طَهْرَان
رُوسِيَا	רוסיה	مُوسْكُو
سُورِيَا، سُوْرِيَّة	סוריה	دِمَشْق
لُبْنَان	לבנון	بَيْرُوت
قَطَر	קטר	الدُّوْحَة
مِصر	מצרים	القَاهِرَة

أَيَّامُ الْأُسْبُوع ימי השבוע

يَوْمُ الْاَحَد	יום ראשון
يَوْمُ الْاِثْنَيْن	יום שני
يَوْمُ الْثَلَاثَاء	יום שלישי
يَوْمُ الْارْبِعَاء	יום רביעי
يَوْمُ الْخَمِيس	יום חמישי
يَوْمُ الْجُمُعَة	יום שישי
يَوْمُ السَّبْت	יום שבת

אֲבֵיִת הַבַּיִת

המילה בערבית الكلمة	תרגום التَرْجُמَة	הרחבות التَّوּשُّעَات	ערבית דבורה اللُّغَة الْمَحْكِيَّة
בַּב (ג) أَبْوَاب	דלת		
בִּלְכּוֹן	מרפסת		
חֻמָּם (ג) ات	שירותים, חדר אמבטיה	דֻשֵׁן - מקלחת	
רְאוּיَة الطَّعَام	פינת אוכל		طاولة السَّفَرَة טאנֶלַת (אל)סֶפֶרָה, طاولة الأكل טאנֶלַת (א)לֶאכֶל
شُبَّاك (ג) شَبَابِيك	חלון	شُبَّاك التَّنَاكِر - קופה (למכירת כרטיסים)	
عُرْفَة (ג) عُرْف	חדר	גם : أَوْضَة אונֶדָה	
عُرْفَة الأولاد	חדר ילדים	غرفة ولاد עֶרְפֶת וְלַאד	
عُرْفَة الألعاب	חדר משחקים	غرفة لعب עֶרְפֶת לֵעֵב	
عُرْفَة الضُّيُوف، صَالُون	חדר אורחים, סלון	غرفة ضيوف עֶרְפֶת דִּיוֹף	
عُرْفَة العمل	חדר עבודה		
عُرْفَة النَّوم	חדר שינה	غرفة نوم עֶרְפֶת נֹום	
مَطْبَخ	מטבח		

מאגר מילים - שנת הלימודים השנייה

ערבית דבורה اللُّغَةُ الْمَخَكِيَّة	הרחבות التَّوَسُّعَات	תרגום التَّرْجَمَة	חלקי דיבר أَفْسَام الْكَلَام	המילה בערבית الكَلِمَة
גם: نَجَاصٌ بِن'אס	(מ"נ) إِنْجَاص	אגס, אגסים	שם קיבוצי	إِنْجَاص
أَخَذَ أَخ'ד	أَخَذَ (يَفْعَلُ) - התחיל (לעשות)	לקח, אחז, תפס	פועל	أَخَذَ (يَأْخُذُ)
	(מ"נ) آخِر (ج) آوَاخِر	אחרון	ש"ת	أَخِير
		אדמה, ארץ, קרקע	ש"ע	أَرْض (ج) أَرْضِي (الأَرْضِي)
	מצוות היסוד באסלאם	עמודי האסלאם	ביטוי	أَرْكَانُ الْإِسْلَام
		ארנב, ארנבת	ש"ע	أَرْنَب (ج) اِت
	(מ"נ) جُمُعَة (ج) اِت، جُمَعَ أَيَّامُ الْأُسْبُوع - ימות השבוע	שבוע	ש"ע	أُسْبُوع (ج) أَسَابِيع
גם: أَبُوكَادُو أَب'ב'כ'אדו		אבוקדו	שם קיבוצי	أَفُوكَاذُو
		הגליל	שם פרטי	الْجَلِيل
		עיראק	שם פרטי	الْعِرَاق
גם: الْجَاي אל'ג'אי		הבא	ש"ת	الْقَادِم
	בירת מצרים	קהיר	שם פרטי	الْقَاهِرَة
	מבנה קדוש למוסלמים הנמצא במכה	הכעבה	שם פרטי	الْكَعْبَة
		אללה	ש"ע	الله
	مَسِيحِي - נוצרי	הנצרות	ש"ע	الْمَسِيحِيَّة

שם פרטי	ערב הסעודית, סעודיה			المَمْلَكَة العَرَبِيَّة السُّعُودِيَّة، السُّعُودِيَّة
שם פרטי	יפן			اليابان
מ"י	מול, לפני (מיקום)	קדָאם קדָאם		أَمَامَ
שם פרטי	אמריקה, ארצות הברית			أَمْرِيكَا، أَمْرِيكَا
תואר הפועל	שלשום	אָוּל אַמְסִי (מ"י) אָוּל אַמְסִי	אָוּל אַמְסִי	أَمْسِي الْأَوَّل
שם קיבוצי	אננס			أَنَانَس
ש"ע	בן - אדם, איש	(מ"י) رَجُل (ג) رِجَال، شَخْص (ג) أَشْخَاص	גם: זלמה (ג) זלם זלמה (ר') זלם	إِنْسَان (ג) نَاس
ש"ת	ראשון, התחלה, ראשית	נקבה: أُولَى אָמְסִי الْأَوَّل, אָוּל אַמְסִי - שלשום אָוּל مَا - ברגע ש-, מייד כאשר		أَوَّل
מילת שאלה	איזה?	אֵי فَاكِهَةٌ تُحِبُّ أَكْثَر - איזה פרי אתה אוהב יותר?	גם: אֵיָא אֵיָא	أَيّ
פועל	התחיל		בִּדָא / בְּדִי בְּדִי בִּלְש בִּלְש	بَدَأَ (يَبْدَأُ)
ש"ע	מקרה	(מ"י) ثَلَاثَة (ג) ات	גם: ثَلَاثَة (ג) ات תלִאגִיה (ר') תלִאגִיאת	بَرَاد (ג) ات
שם קיבוצי	תפוז, תפוזים	بُرْتُقَالِي - כתום	בִּרְדָּאן בִּרְדָּאן	بُرْتُقَال
ש"ע	בִּרְכָה	بِرْكَة سَبَاحَة - בריכת שחייה	רבים: גִּם בִּרְכ בִּרְכ	بِرْكَة (ג) بِرْك
שם פרטי	בריטניה			بَرِيْطَانِيَا

בָּצַל	שם קיבוצי	בצל, בצלים	יּוֹם עָסַל וַיּוֹם בָּצַל - יום דבש ויום בצל (יש ימים טובים ויש ימים קשים)	
בְּזָאָה	ש"ע	תפוחי אדמה	בְּזָאָה חֲלוּהַ - תפוח אדמה "מתוק", בטטה	
בְּזִיחַ	שם קיבוצי	אבטיח, אבטיחים	בְּזִיחַ בְּטִיחַ	
בְּעָדָה	מ"י	אחרי, לאחר,	בְּעָדָה זֶלֶק - אחר כך	בעדין בְּעֵדִין - אחר כך
בְּעָדָד	שם פרטי	בגדאד	בירת עיראק	
בְּעָרָה (ג) בָּעַר	ש"ע	פרה		
בְּעִי (יִבְנִי)	פועל	בנה		
בְּעִזָּה	שם קיבוצי	עגבנייה, עגבניות	(מ"נ) עֲמָטִים	
בְּעִזָּה (ג) בְּעִזָּה אֵת, בְּעִזָּה	ש"ע	מכנסיים		
בְּעִזָּה, תַּרְיִחַ	ש"ע	היסטוריה, תאריך	תַּרְיִחַ - היסטורי	
תַּחַת	מ"י	תחת, מתחת ל-	מִן תַּחַת מִן תַּחַת - מתחת	
תַּרְכָּה (יִתְרָה)	פועל	עזב, השאיר		
תַּחַח	שם קיבוצי	תפוח, תפוחים		
תַּלְפִּזָּה (ג) אֵת	ש"ע	טלוויזיה		
תַּלְכָּה	כינוי רמז	ההיא	הַדִּיק הַדִּיק	
תַּנְוָה (ג) תַּנְוָה	ש"ע	חצאית		
תַּעֲלָב (ג) תַּעֲלָב	ש"ע	שועל	תַּעֲלָב (ג) תַּעֲלָב תַּעֲלָב (ר) תַּעֲלָב חֲסִינִי חֲסִינִי	
תַּלְתָּה (ג) אֵלָת	ש"ע	שליש		
תַּמָּה	מילת קישור	אחר כך	גם: בעדין בְּעֵדִין - אחר כך	
תּוֹם	שם קיבוצי	שום	תּוֹם תּוֹם / תּוֹם	
גָּרָה (ג) גִּיזָה	ש"ע	שָׂכָה		

جَامِعَة (ج) ات	ש"ע	אוניברסיטה		
جَاكِيت (ج) ات	ש"ע	ג'קט	ג'אכִיטֶה (ג) אט	ג'אכִיטֶה (ג) אט
جَزَر	שם קיבוצי	גְזֶר, גזרים		
جَمَاعَة (ج) ات	ש"ע	קבוצה, חבורה	يَا جَمَاعَةَ الْخَيْرِ – קהל נכבד! חברים יקרים!	
جُمْلَة (ج) جُمْل	ש"ע	משפט		
جَنُوب	ש"ע	דרום	جَنُوبِيّ - דרומי	
جَوَاب (ج) أَجْوِبَة	ש"ע	תשובה		
جَوْعَان (ج) جِيَاع	ש"ת	רָעֵב	جُوع - רָעֵב	جوعان (ג) جوعانين ג'ועאן (ר') ג'ועאנִין
حَجّ	ש"ע	העלייה לרגל	الحَجّ - העלייה לרגל, ממצוות היסוד באסלאם	
جَذَاء (ج) أَخَذِيَة	ש"ע	נעל		كندرة (ج) كنادر פִנְדֶּרֶה (ר) פִנְאָדֶר سرمایه (ج) سرامي סְרִמַאִיֶה (ר) סְרַאמִי
جِگَايَة (ج) ات	ש"ע	סיפור	(מ"נ) قِصَّة (ج) قِصَص	
حُكُومَة (ج) ات	ש"ע	ממשלה		
خَادِم (ج) خُدَام	ש"ע	משרת		גם : خُدَام (ج) خُدَامِين ח'יִדָאָם (ר') ח'יִדָאָמִין
خَال (ج) أَخْوَال	ש"ע	דוד (מצד האם)		خال (ج) خوال ח'אל (ר') ח'וֹאֵל
خَرَجَ (يَخْرُجُ)	פועל	יצא		طَلع בִּלְעָל
خَرِيف	ש"ע	סתיו		
حَسَن	שם קיבוצי	חסה		

חֲלָל	מילת יחס	במשך, במהלך, תוך (זמן)	(מ"נ) فِي خِلَال	גם: فِي خِلَال فِي ח'לאל
خَوْخ	שם קיבוצי	שזיף/שזיפים, אפרסק/אפרסקים		خوخ ח'וח'
خِيَار	שם קיבוצי	מלפפון/ מלפפונים		
دَخَلَ (يَدْخُلُ)	פועל	נכנס		גם: فَات פֶּאת
دَرَجَة هَوَائِيَّة (ج) دَرَجَات هَوَائِيَّة	ש"ע	אופניים		בסקיט (ג) אַת בְּסִקֵּלִית / בְּסִקֵּלִית (ר') בְּסִקֵּלִיתֵאת
دُولَار (ج) אַת	ש"ע	דולר		
دين (ج) أَذْيَان	ש"ע	דת		
ذَلِكَ	כינוי רמז	ההוא		هَذَا הַדאכ
رُبْع (ج) أَرْبَاع	ש"ע	רבע, רבעון	رُبْع سَاعَة - רבע שעה عَشْرَة إِلَّا رُبْع - רבע לעשר	
رَبِيع	ש"ע	אביב		
رِسَالَة (ج) رِسَائِل	ש"ע	איגרת, מכתב, מִסָּר		
رِسَام (ج) وَنَ	ש"ע	צִיָּר	رَسَم (ج) رُسُوم - ציור	
رَقَصَ (يَرْقُصُ)	פועל	רקד	رَقُص - ריקוד	
رَمَضَان	שם פרטי	רמ'דאן	חודש הצום באסלאם	
زَرَعَ (يَزْرَعُ)	פועל	זָרַע, שתל, גידל (ירקות וכד')	(מ"נ) سَتَلَ (يَسْتَلُ) - שתל, נטע	
زَعْلَان (ج) وَنَ	ש"ת	כועס, נרגז, עצוב, עצבני	(מ"נ) غَاظِب	
زَكَاة	ש"ע	צדקה	الزَّكَاة - הצדקה, ממצוות היסוד באסלאם	
زَمَان (ج) أَزْمِنَة زَمَن (ج) أَزْمَان	ש"ע	זמן	(מ"נ) وَقַت (ج) أَوْقَات مِنْ زَمَان - מזמן, לפני זמן רב	

רֹזַח (ג) אֲרֻחַ	ש"ע	בן זוג, בעל	גוז ג'ו
רֹזָה (ג) אֵת	ש"ע	בת זוג, רעייה, אשת-	גם: מֵרָה (ג) נְסוּאָה מֵרָה (ר') נְסוּאָה
سؤال (ג) أسئلة	ש"ע	שאלה	
سافر	פועל	נסע	גם: راح على/ع راح על/ע דוג': راح على/ع حيفا راح על/ע חיפה - נסע לחיפה
سَقَطَ (يَسْقُطُ)	פועל	נפל, ירד (גשם, מחיר), נכשל	גם: وَقَعَ וְקَعَ - נפל
سُكَّر	ש"ע	סוכר	
سَمَاء	ש"ע	שמיים	سَمَاوِيّ - תכלת
سَمَكَة (ג) אֵת	ש"ע	דג	سمكة (ג) سمك סמקה (ר') סמכ
سُورَة (ג) سُور	ש"ע	"סורה", פרשה (פרק) בקוראן	
شاي	ש"ע	תה	
شَبْعَان	ש"ע	שבוע	
شِتَاء	ש"ע	חורף	
شَجَرَة (ג) أشجار	ש"ע	עץ	גם: شجرة (ג) أشجار סג'רה (ר') אסג'אר
شَرْق	ש"ע	מזרח	شَرْقِيّ - מזרחי شَرْقِيّ - זריחה
شَكَر (يَشْكُرُ)	פועל	הודה ל -	شَكَر - תודה شَكَرًا - תודה! (אמירה)
شَمَال، شِمَال	ש"ע	צפון, שמאל	شَمَالِيّ - צפוני
شَهَادَة	ש"ע	עדות	الشَّهَادَة - העדות, ממצוות היסוד באסלאם

ש"ע	שיח', זקן	(מ"נ) عَجُوز، كبير السن	שיח (ג) مشايخ שיח' (ר') משאִיח'
ש"ע	שם קיבוצי	קקטוס, צבר	صبر סֶבֶר
ש"ע	התפילה	الصَّلَاة - התפילה, ממצוות היסוד באסלאם	صَلَاة (ג) صَلَوَات
ש"ע	סנדל		صَنْدَل (ג) صَنَادِل
ש"ע	תמונה, צורה		صُورَة (ג) صُور
ש"ע	צום	الصَّوْم - הצום, ממצוות היסוד באסלאם	صَوْم
ש"ע	קיץ		صَيْف
פועל	צחק	ضَحِكَ/ضُحِكَ - צחק	ضَحِكَ (يَضْحَكُ)
ש"ע	מטוס		طَائِرَة (ג) אט טַיָאֲרָה (ר') טַיָאֲרָאֵת
ש"ע	סטודנט, תלמיד		طَالِب (ג) طُلَّاب، طَلَبَة
ש"ע	רופא	(מ"נ) دُكْتُور (ג) דִּקְטֹרֶה طَبِيبُ أَسْنَان – רופא שיניים طَبِيبُ عَائِلَة – רופא משפחה	طَبِيب (ג) أَطِبَاء
ש"ע	דרך, כביש	طَرِيق سَرِيع - כביש מהיר	طَرِيق (זו"נ) (ג) طُرُق
ש"ע	אוכל, מזון	(מ"נ) אָל تَنَاوَل الطَّعَام - אָכַל	طَعَام
ש"ע	לגבניות	(מ"נ) بَنْدُورَة	طَمَاظِم

טָיִב	ש"ת	טוב	(מ"נ) חֲסֵן, חַיִּר, جَيِّد	גם: מניח מְנִיח קויס קוֹיִס
ظَلِي (ج) ظِلَاء	ש"ע	צבי	(מ"נ) عَزَال (ج) عِزْلَان	גזל (ג) غِزْلَان ע'זאל (ר') عِزَال
عَرَفَ (يَعْرِفُ)	פועל	ידע, הכיר		עִרַף עִרַף
عَسَلَ	ש"ע	דבש	יּוֹם עָסַל וַיּוֹם בִּעְסַל - יום טוב ויום רע (מילולית: יום דבש ויום בצל)	
عَضْفُور, عَضْفُور (ج) عَصَافِير	ש"ע	ציפור		
عَصِير	ש"ע	מיץ, עסיס		
عَظْشَان (ج) وَنَ	ש"ת	צָמָא		
عُظْلَة (ج) عُظْل	ש"ע	חופשה		גם: إِجَازَة אַג'אזַה
عَكَ	שם פרטי	עכו		
عَمَ (ج) أَعْمَام	ש"ע	דוד (מצד האב)		
عَمَلَ (ج) أَعْمَال	ש"ע	עבודה	سَيِّدَة أَعْمَال - אשת עסקים	גם: شَغَلَ (ج) أَشْغَالَ ש'ע'ל (ר') أَشְעַל
عَنَب	שם קיבוצי	ענב, ענבים		
عِنْدَمَا	מילת קישור	כאשר	(מ"נ) لَمَّا	למָא לִמָּא
عُنْوَان (ج) عَنَاوِين	ש"ע	כתובת, כותרת		
عِيد الأَصْحَى	שם פרטי	חג הקורבן	חג מוסלמי (החג הגדול) המציין את מועד העלייה לרגל למכה (החג').	
عيد العُرْش	שם פרטי	חג סוכות		
عيد العَنْصَرَة	שם פרטי	חג השבועות		
عيد الفِصْح	שם פרטי	חג הפסח		

عيد الفطر	שם פרטי	חג הפסקת הצום	חג מוסלמי (החג הקטן) המסיים את חודש רמדאן, חודש הצום.	
عيد المسأخر	שם פרטי	חג פורים		
عيد الميلاد	שם פרטי	חג המולד		
عيد النبي شُعَيْب	שם פרטי	חג הנביא שַׁעִיב	חג דרוזי. יש המזהים את הנביא שַׁעִיב עם יתרו, חותן משה.	
عَد	ש"ע / תואר הפועל	יום המחר	عَدَا، فِي الْعَد - מחר بَعْد عَد - מחרתיים	בְּכָרָא בְּכָרָא
عَرَب	ש"ע	מערב	عَرَبِيّ - מערבי عُرُوب - שקיעה	
عَزَال (ج) عِزْلَان	ש"ע	צבי, עופר	(מ"נ) ظَبْي (ج) ظِبَاء	
قَرْنَسَا	שם פרטי	צרפת		
فُسْتَان (ج) فَسَاتِينَ	ש"ע	שמלה		
فَضْل (ج) فُضُول	ש"ע	עונה (בשנה), פרק בספר	فَضْل الصَّيْف - עונת הקיץ גם: مَوْسِم (ج) مَوَاسِم עונה (חקלאית) مَوْسِم الرِّثْيُون - עונת הזיתים	
قَم (ج) أَفْوَاه	ש"ע	פֶּה	قَم (ج) تمام قَم (ر) تَمَام	
قُنْدُق (ج) قَنَادِق	ש"ע	בית מלון, פונדק	גם: أوتيل (ج) ات אֹתֵיל (ר) אֹתֵילָא	
قَهَم (يَقْهَم)	פועל	הבין	قَهَم فَهَم	
قَوْق	מ"י	על, מעל	قَوْق	
فِيلْم (ج) أَفْلَام	ש"ע	סרט (קולנוע)		
قَبِل (يَقْبِل)	פועל	קיבל, הסכים	قَبُول، قَبُول - קבלה, הסכמה	قبل קָבַל
قَبَل	מ"י	לפני (זמן), בטרם		

قَدِيم (يَقْدَم)	פועל	בא	(מ"נ) وَصَلَ (يَصِلُ)	أجا / إجا أَجَا/ أَجَا وصل وَصَلَ
قَدِيم	ש"ת	ישן, עתיק, קדום	في القَدِيم - בעבר الْبَلَدَة القَدِيمَة - העיר העתיקה	גם: עתיק לַעֲתִיק
قُرْد (ج) قُرُود	ש"ע	קוף		גם: سعدان (ג) سعادين סַעַדָאן (ר') סַעַדָאן
قَرْيَة (ج) قُرَى (القُرَى)	ש"ע	כפר		قرية (ג) قَرَى קַרְיָה (ר') קָרָא
قِصَّة (ج) قِصَص	ש"ע	סיפור	(מ"נ) حِكاية (ג) אַת	קִסְסָה (ר') קִסְסָה
قَصِير (ج) قِصَار	ש"ת	קצר, נמוך	حَبْل الكَذِب قَصِير - חבל השקר קצר (השקר סופו להתגלות)	רבים: قِصָר קִסְאָר
قِطَار (ج) אַת	ש"ע	רכבת	قِطَار خَفِيف - רכבת קלה قِطَار سَرِيع - רכבת מהירה / אקספרס	גם: تَرين תִרִין
قَلِيل	ש"ת	מעט, קצת, חסר- (ניסיון, סבלנות, מזל)	بَعْد قَلِيل - לאחר / בעוד זמן קצר قَلِيل الأَدَب - חסר נימוס, חצוף	شوي / شويّه שׁוּי / שׁוּיָה כּמָן שׁוּיָה כּמָאן שׁוּיָה - עוד קצת
قَمَر	ש"ע	ירח, לְבָנָה	(מ"נ) هِلَال - סָהַר, "ירח חלקי" (בצורת חצי עוגל)	
قَمِيص (ج) قُمُصَان	ש"ע	חולצה		גם: بلوزة בְלוּזָה - חולצה (לאישה)
كَتِف (ج) أَكْتَاف	ש"ע	כתף		כִּתֵּף (ג) כִּתָּף (ר') כִּתָּאף
كَلَام	ש"ע	דיבור, דברים	كَلَامُكَ صَحِيح - דבריך נכונים	גם: حكي חֲכִי כּלָם פּאזִי כּלָאם פּאדִי - דברים בטלים, דברים חסרי ערך

גְּנִיס (ג) גְּנַאִיס	ש"ע	בית כנסת		
גְּנִיסָה (ג) גְּנַאִיס	ש"ע	כנסיה		כְּנִיסָה (ג) כְּנַאִיס כְּנִיסָה (ר') כְּנַאִיס / כְּנַאִיס
גּוֹגֵב (ג) גּוֹאִיב	ש"ע	כוכב	(מ"נ) נֶגֶם (ג) נֶגוּם	גם : נְכֵמָה (ג) נְגוּם נְגִימָה (ר') נְגִוּם
לִנְדָן	שם פרטי	לונדון		
לֹז	שם קיבוצי	שקד, שקדים		לוז לוז
לִימוֹן	שם קיבוצי	לימון, לימונים		למון לִמוֹן חַמֵּץ חַמָּץ
מֵתִי	מילת שאלה	מתי? כאשר, בזמן ש-	إِلَى مَتَى ؟ - עד מתי?	إِמְתִי / ויִנְתָּה / ויִנְתָּה
מֶרְכֶּז (ג) מְרָכֶז	ש"ע	מרכז	مَرْكَزِيّ - מרכזי	
מְרִיץ (ג) מְרֻץ	ש"ע, ש"ת	חולה		גם: עֵיָן (ג) עֵיָנִין עֵיָאן (ר') עֵיָאנִין
מִסְגֵּד (ג) מִסְאֵד	ש"ע	מסגד	(מ"נ) جَامِع (ג) جَوَامِع	
מִסְלִים (ג) וֶן	ש"ע, ש"ת	מוסלמי		
מְסִיחִי (ג) וֶן	ש"ע, ש"ת	נוצרי	(מ"נ) نَصْرَانِيّ (ג) نَصَارَى المَسِيحِيَّة - הנצרות	גם : נְסִרָנִי (ג) נְסִרָנִי נְסִרָנִי (ר') נְסִרָנִי
מִצֵּר	שם פרטי	מצרים		מִצְרַיִם מִצְרַיִם
מִטָּר (ג) אַת	ש"ע	שדה תעופה		
מִעְטָף (ג) מִעָטִף	ש"ע	מעיל		כְּבוֹת (ג) כְּבִיבִית / כְּבוֹד (ג) כְּבִיבִיד כְּבוֹת (ר') כְּבִיבִית / כְּבוֹד (ר') כְּבִיבִיד
מִפְתָּח (ג) מִפְתִּיחַ	ש"ע	מפתח		

מִקְצֵ (ג) אַת	ש"ע	מספריים		
מִקְלֶמֶת (ג) מִקְלִים	ש"ע	קלמר		مقلمة מקלמה
מָגָן (ג) אִמָּאִין	ש"ע	מקום	(מ"נ) מַחֵל (ג) אַת אִמָּאִין מִקְדָּסָה -מקומות קדושים فِي مָגָן مَا - אי-שם, היכן שהוא	
מִכְתֵּבָה (ג) אַת	ש"ע	ספרייה		
מַלְבֵּס (ג) מַלְאִיס	ש"ע	בגד, לבוש	(מ"נ) תּוֹב (ג) תִּיָּאב	لبس, لباس (ג) מלאיס לבס, לבאס (ר') מלאפס תוב (ר') תיאב רבים: أواعي אואעי
מִלַּח	ש"ע	מלח		
מִמְתָּאז	ש"ת	מצוין		
מְהַנְדִּיס (ג) וֵן	ש"ע	מהנדס		
מוֹגְוֹד	ש"ת	נמצא, ישנו		
מוֹז	שם קיבוצי	בננה, בננות		מוז מוז
נָאֵר	ש"ע	אש		
נְבִיָּ (ג) אֲנִיָּא	ש"ע	נביא		
נֶגָר (ג) וֵן	ש"ע	נגר		
נֶגְמָ (ג) נִגְוֹם	ש"ע	כוכב	(מ"נ) קוֹכָב (ג) גּוֹאִיב נֶגְמַת הַשָּׁמַיִם - כוכב הצפון נֶגְמַת הַשָּׁמַיִם - כוכבת הקולנוע	نجمة (ג) نجوم נגימה (ר') נגיום
נֶעְתָּע, נֶעְתָּע	ש"ע	נענע		
הוֹלָאֵ	כינוי רמז	אלה, האלה		הדול הדול
הִדְיָה (ג) הִדְאִיָּא	ש"ע	מתנה		

وَاحِد	שם מספר, ש"ת	אחד		
وَالِد	ש"ע	אב, הורה	גם: אָב	
وَالِدَة	ש"ע	אם, אימא	גם: אִמָּה	والدة وإلّا
وَظِيْفَة (ج) وَظَائِف	ש"ע	מטלה, תפקיד, משרה	وَظَائِف بَيِّنَة - שיעורי בית	وظيفة (ج) وظائف וְזִיפָה (ר') וְזִיפָה
وَقَفَ (يَقِفُ)	פועל	עמד, עצר, הפסיק	وَقَف - עמידה, עצירה, הפסקה قَف! - עמוד! עצור!	وَقַף וְקַף
يَمِين	ש"ת	ימין	عَنِ الْيَمِين - מצד ימין, إِلَى الْيَمِين - ימינה	ع اليمين (א) לְיָמִין - ימינה

מאגר מילים לפי נושאים - שנת הלימודים השנייה

דוֹל וְעוֹאִיִּם מדינות וערי בירה

السُّعُودِيَّة	סעודיה	الرِّيَاض
الْكُوَيْت	כווית	الْكُوَيْت
أَلْمَانِيَا	גרמניה	بِرْلين
الْيَمَن	תימן	صَنْعَاء
إِيطَالِيَا	איטליה	رُومَا
بَرِيטَانِيَا	בריטניה	لَنْדֵן
فَرَنْسَا	צרפת	بَارِيס

الْبَيْتِ وَالْمُحِيط הבית והסביבה

המילה בערבית الكلمة	תרגום التَرْجُמَة	הרחבות التَّوּסُעَات	ערבית דבורה اللُّغَة الْمَحْكِيَّة
بَيْتٌ خَاصٌّ	בית פרטי	(מ"ינ) مَنْزِلٌ خَاصٌّ, بَيْتٌ مُسْتَقِلٌّ	בית פרטי בית פרטי
حَدِيقَةٌ (ج) حَدَائِقُ	גינה		גנינה ג'נינה
حَيٌّ (ج) أَحْيَاءٌ, حَاظَةٌ (ج) أَت	שכונה		
شَجَرَةٌ (ج) أَشْجَار	עץ		
شَقَّةٌ (ج) شَقَقُ, شُقُق	דירה		
عِمَارَةٌ (ج) أَت	בניין	(מ"ינ) بِنَايَة	
طَائِقٌ (ج) طَوَائِقُ	קומה	(מ"ינ) دَوْر الدَّوْر / الطَّائِقُ الْأَرْضِي - קומת קרקע	

		מעלית	مِصْعَد (ג) مَصَاعِد
		מסדרון, פרוזדור	مَمَر (ג) אַת, رِوَاق (ג) אַרְوַقَة
		פרח	وَرْد (ג) וּרُود, زَهْرَة (ג) אַת, زُهْر

في غُرْفَتِي בחדרי

המילה בערבית	תרגום	הרחבות	ערבית דבורה
الكلمة	التَرْجَمَة	التَّوּשُّعَات	اللُّغَة الْمَخْكِيَّة
حَايِط (ג) حِيطَان	קיר	(מ"נ) جِدَار (ג) جُدْرَان	חיט (ג) חיטאן חיט (ר') חיטאן
حَاسُوب (ג) حَوَاسِيْب	מחשב		כמיוטר כמפיוטר
خِرَازِنَة (ג) خَزَائِن	ארון (בגדים, ספרים)		
سِتَّار، سِتَّارَة (ג) سُتْر	וילון		ברדיה בַּרְדַּאיה, برداي بַּרְדַּאיי, ستار סַתַּאר
سَرِير (ג) أُسِرَة	מיטה	(מ"נ) تَحْتَ (ג) تُخُوت	
شُبَّاك (ג) شَبَابِيك	חלון	شُبَّاك التِّذَاكِر – קופה (למכירת כרטיסים)	
صُورَة (ג) صُور	תמונה, צורה		
كُزَيِّي (ג) كُزَايِي	כיסא		
مِصْبَاح (ג) مِصَابِيح	מנורה		למבה (ג) אַת לַמְבַּה (ר') לַמְבַּאֲת
مَكْتَبَة (ג) אַת, مَكَاتِب	שולחן כתיבה, חנות ספרים, ספרייה		

מאגר מילים - שנת הלימודים השלישית

המילה בערבית الكلمة	חלקי דיבר أقسام الكلام	התרגום التَّرجمة	הרחבות التَّوسَّعات	ערבית דבורה اللُّغة المحكيَّة
إِتِّفَاق (ج) ات	ש"ע	הסכם	إِتِّفَاق سَلَام - הסכם שלום	
إِتَّفَقَ عَلَى	פועל	הסכים על		
إِجْتِمَاع	ש"ע	פגישה, כינוס, אסיפה	عِلْمُ الإِجْتِمَاع - סוציולוגיה	
إِجْتَمَعَ ب / مَعَ	פועל	נפגש עם	(מ"נ) إِلْتَقَى ب / مَعَ	
أَحَبَّ (يُحِبُّ)	פועל	אהב, רצה	(מ"נ) حَبَّ (يُحِبُّ) حُبَّ - אהבה	حَبَّ حُبَّ דוג': بَحَبَّ بِحُبَّ - אני אוהב/ת, רוצה
أَحَد	שם מספר / כינוי סתמי	אחד, יחיד, מישוהו	لَا أَحَد - אף אחד	واحد נֶאֱחַד
أَدَب	ש"ע	ספרות, נימוס, התנהגות	قَلِيلُ الْأَدَب - חסר נימוס, חצוף أَدَبِي - ספרותי	
إِسْتَعْرَقَ	פועל	נמשך, ארך		
إِسْتِرَاحَة	ש"ע	הפסקה (בין שיעורים, בהצגה), מנוחה		
إِسْتَقْبَلَ	פועל	קיבל את פני	إِسْتَقْبَالَ - קבלת פנים	
إِسْتِقْلَال	ש"ע	עצמאות	عِيدُ الْإِسْتِقْلَال - יום (חג) העצמאות	
أَسَفَ (يَأْسَفُ)	פועל	הצטער	أَسَف - צער أَنَا آسِف - אני מצטער	تَأْسَفُ تِأْسَاف أَنَا مَتَأْسَفُ إِنَّا مِתְאَسَف - אני מצטער
إِسْتَمَعَ إِلَى	פועל	הקשיב ל... האזין ל-	إِسْتِمَاع - האזנה, הקשבה	

اِسْتَرَكْ	פועל	השתתף	اِسْتَرَاكَ - השתתפות	
أَصْغَرَ مِنْ	ש"ת	יותר קטן/צעיר מ-	عَرَجَ يَتَرَوْنَ/הפלגה של صَغِير - קטן, צעיר ז'ל'יר	أَصْغَرَ مِنْ أَصْغَرَ مِنْ أَصْغَرَ مِنْ أَصْغَرَ مِنْ
أَطْعَمَ	פועל	האכיל את-	(מ"נ) لَقَّمَ	طَعَمَ طَعَمًا דוג': طعمית טעמית - האכלתי את-
أَغْنِيَةَ (ج) أَغَانِ (الْأَغَانِي)	ש"ע	שיר, זָמַר	غَنَى - שר, זימר	
إِفْرِيقِيَا	שם פרטי	אפריקה		
أَكْبَرَ مِنْ	ש"ת	יותר גדול/מבוגר/ חשוב מ-	عَرَجَ يَتَرَوْنَ/הפלגה של كَبِير - גדול, מבוגר, חשוב, בכיר	
إِلْتَقَى بِ / مَعَ	פועל	נפגש עם	سَنَلْتَقِي لَاحِقًا - נראה מאוחר יותר	
الَّتِي	כינוי זיקה	אשר (היא)	الْبَيْتَ الَّتِي...	إِلَيَّ أَلِي
الَّذِي	כינוי זיקה	אשר (הוא)	الْوَلَدَ الَّذِي...	إِلَيَّ أَلِي
الَّذِينَ	כינוי זיקה	אשר (הם)	الْأَوْلَادَ الَّذِينَ...	إِلَيَّ أَلِي
الْمَشْرِقِ الْأَوْسَطِ	ש"ע	המזרח התיכון	وَسَط - אמצע	وسط وَسَط, وَسَط, وَسَط, גם: وَسَط - אמצע
اللَّوَاتِي	כינוי זיקה	אשר (הן)	الْبَنَاتِ اللَّوَاتِي...	إِلَيَّ أَلِي
الْمَانِيَا	שם פרטי	גרמניה		
النَّاصِرَة	שם פרטי	נצרת		
الْوَلَايَاتِ الْمُتَّحِدَة	שם פרטי	ארצות הברית	(מ"נ) أَمْرِيكَا, أَمْرِيكَا	
أُمَّة (ج) أُمَّة	ש"ע	אומה	الْأُمَّة الْمُتَّحِدَة - האומות המאוחדות (האוי"ם)	
إِمْتِحَان (ج) ات	ש"ע	מבחן	(מ"נ) إِمْتِحَان إِحْتِبَار (ج) ات إِمْتِحَان شَقَوِي/ شَقَوِي - מבחן בעל פה إِمْتِحَان كِتَابِي - מבחן בכתב	

אִמְתַּחֵן	פועל	פָּחַן את-, בדק את-	גם: فحص فحس
אִמְרָة (ג) نِسَاء، نِسْوَان		אישה	مرة (ג) نسوان מרה (ר') נסואן
أَمَلَ	פועל	קיווה ל-, ייחל ל-	أَمَلَ - תקווה
أَمْنِيَّة (ג) ات	ש"ע	משאלה, שאיפה	
اِنتَخَبَ	פועל	בחר את- ל-, בחר את- כ- (בבחירות)	اِنتَخَبَات - בחירות
اِنتَرِنَت	ש"ע	אינטרנט	גם: نت ית
اِنتَظَرَ	פועל	חיכה, ציפה, קיווה	اِنتَظَرَ - המתנה, ציפייה اِنتَظَرَةُ - חדר המתנה اِنتَظَر - המתנה
بَازِلَاء	שם קיבוצי	אפונה	بَزَلَا בִּזְלָא
بِالْقُرْبِ مِنْ		בקרבת..., קרוב ל-	قُرْب ... - בקרבת, קרוב ל- قَرِيب مِنْ - קרוב ל- تَقْرِيبًا - בקירוב, כמעט
بِدَايَة	ש"ע	התחלה, ראשית	بَدَا / بَدَى - התחיל גם: بَلَّش بِلَّש - התחיל
بِرَّامَان	ש"ע	פרלמנט	
بِرَّامَج (ג) بَرَامَج	ש"ע	תכנית, תוכנה	
بِطَاقَة (ג) ات	ש"ע	כרטיס, פתקה	גם: كَرْت פֶּרַת تَذَكُّرَة (ג) تَذَاكِر بِطَاقَة زِيَارَة - כרטיס ביקור بِطَاقَة هُويَّة - תעודת זהות
بَكِي (בִּיכִי)	פועל	בכה	גם: بَكَי בִּכִי

תָּאָחַר (ג) תִּיָּאָר	ש"ע	סוחר	תִּיָּאָרָה - מסחר תִּיָּאָרִי - מסחרי	
תִּאֲגִיבִי (ג) אֵת	ש"ע	מונית, טקסי	(מ"נ) סִיָּאָרָה תִּאֲגִיבִי, סִיָּאָרָה אֲחֶרֶת	
תִּזְכֶּרֶת (ג) תִּזְכֶּר	ש"ע	כרטיס, מזכרת	שִׁבְאָה הַתִּזְכֵּר - קופה (למכירת כרטיסים)	תִּזְכֶּרֶת (ג) תִּזְכֶּר תִּזְכֶּרֶת (ר') תִּזְכֶּר
תִּרְגֵּם (יִתְרַגֵּם)	פועל	תרגם	תִּרְגֵּם (ג) וְ - מתרגם תִּרְגֵּם - תרגום	
תִּעֵב (יִתְעֵב)	פועל	עֵיב, התעייף	תִּעֵב - עייפות תִּעֵבָנִי, תִּעֵב - עייף, מותש	תִּעֵב תִּעֵב תִּעֵבָנִי תִּעֵבָנִי - עייף
תֵּל (ג) תֵּלָל	ש"ע	גבעה, תל	רֵבִים גַּם : תֵּלָל	
תִּשְׁאָלָה (ג) אֵת	ש"ע	תרבות	תִּשְׁאָלָה יִשְׂרָאֵל - תרבות ישראל תִּשְׁאָלָה - תרבותי	תִּשְׁאָלָה (ג) אֵת תִּשְׁאָלָה / תִּשְׁאָלָה (ר') תִּשְׁאָלָה / תִּשְׁאָלָה
תִּשְׁקָל (ג) תִּשְׁקָל	ש"ע	קָבֵד	תִּשְׁקָל - כובד	תִּשְׁקָל תִּשְׁקָל
תִּלְגַּ (ג) תִּלְגַּ	ש"ע	שלג, קרח	תִּלְגַּ - קרח	תִּלְגַּ תִּלְגַּ
תִּרְיָדָה (ג) תִּרְיָדָה	ש"ע	עיתון	(מ"נ) תִּרְיָדָה תִּרְיָדָה (ג) תִּרְיָדָה	תִּרְיָדָה (ג) תִּרְיָדָה תִּרְיָדָה (ג) תִּרְיָדָה גם: תִּרְיָדָה (ג) תִּרְיָדָה תִּרְיָדָה (ר') תִּרְיָדָה
תִּשְׁלָה (ג) תִּשְׁלָה	ש"ע	ישיבה		
תִּשְׁלָה (ג) תִּשְׁלָה	ש"ע	גן, גינה	(מ"נ) תִּשְׁלָה תִּשְׁלָה (ג) תִּשְׁלָה	גם: תִּשְׁלָה (ג) תִּשְׁלָה
תִּשְׁלָה (ג) תִּשְׁלָה	ש"ע	מלחמה	תִּשְׁלָה הָעוֹלָמִית הָאֲשֶׁר - מלחמת העולם הראשונה	
תִּשְׁלָה (ג) תִּשְׁלָה	ש"ע	מפלגה		

חַמֵּל (יִחְמַל)	פועל	נשא, סחב	חַמֵּל - העמיס, הטיל על (אחריות)	حمل חמל, חמל
חֹת (ג) חֵיתָן	ש"ע	לוויתן, דג	בִּנְח הַחֹת - מזל דגים	
חַיָּה (ג) אַת	ש"ע	נחש	(מ"נ) תְּעָבִין (ג) תְּעָבִין	
חַרְטָה (ג) אַת חַרְיֵטָה (ג) חַרְאֵט	ש"ע	מפה (גיאוגרפית)		خارطة (ג) خوارط ח'ארטסה (ר') ח'וארט
חָפַּ (יִחָפֵּ) (חָפֵּ)	פועל	פָּחד	חָוֵּפ - פָּחד, אימה, חרדה חַאִיִּף, חָבֵּן - פחדן	خوف ח'וף - פחד, חרדה جبان ג'באן - פחדן خايف ח'אִיף - פוחד
חֲבָז (ג) וֹן	ש"ע	אופה	מַחְבֵּז - מאפייה חֲבֵז (יִחְבֵּז) - אפה	
חֲבֵר (ג) אַחְבָּר	ש"ע	ידיעה, חדשה	(מ"נ) נָבֵא (ג) אֲנִבֵּא נִשְׂרָה הַחֲבָר - מהדורת החדשות	
חַרִּיף	ש"ע	סתיו		
חֻצְרָה (ג) חֻצָּר, חֻצְרוֹת	ש"ע	ירק, ירקות		רבים : خضروات ח'דְרוֹאֵת
חֲלִיץ	ש"ע	מפרץ	הַחֲלִיץ הַעֲרַבִּי - המפרץ הערבי (המפרץ הפרסי)	
דְּחָה (ג) אַת	ש"ע	תרנגולת		جاجة ג'אג'ה جاج ג'אג' - עוף (מאכל)
דָּרַג (ג) אַדְרָג	ש"ע	מדרגות, גרם מדרגות, מסלול		
דָּרַגָה (ג) אַת	ש"ע	מדרגה, שלב, דרגה		
דְּחִיֶּה (ג) דְּחִיֶּה	ש"ע	דקה		רבים: دقائق דְקאִיק

דُمِيَّة (ج) دُمِي (الدُّمِي)	ש"ע	בובה	(מ"נ) لُعْبَة (ج) لُعْب	لعبة (ج) لعب لُعْبَة (ر') لَعِب
زِرَاع (ج) أَزْرَع	ש"ע	זרוע		
ذَكَر (يَذْكُر)	פועל	זָכַר, ציין, הזכיר	זָכַר, זִכְרִי, זָכִירָה - זיכרון, זכירה, היזכרות	
رَاكِب (ج) رُكَّاب	ש"ע	נוסע, רוכב		
رَئِيسِي	ש"ת	ראשי, עיקרי		
رَبَّة بَيْت	ש"ע	עקרת בית	رَبَّ - גידל, חנך, טיפח	
رَبِيع	ש"ע	אביב		
رَحْلَة (ج) ات، رَحَلَات	ש"ע	טיול, מסע, נסיעה	(מ"נ) سَفَر, جَوْلَة رَحْلَة سَتَوِيَّة - טיול שנתי رَحْلَة بَحْرِيَّة - שיט رَحْلَة جَوِّيَّة - טיסה	
رَخِيس	ש"ת	זול		رخيص רח'יס
رَسَم (يَرَسُم)	פועל	צייר, רשם, שרטט, תכנן	رَسَم (ج) وَن - צייר رَسْم (ج) رُسُوم - ציור	
رَسْمِي	ש"ת	רשמי		
رَقْم (ج) أَرْقَام	ש"ע	מספר, ספרה	(מ"נ) نُمْرَة	דוג': شو رقم هويتك؟ שו רָקֻם הויתפ? - מה מספר תעודת הזהות שלך? גם: نُمْرَة بِמֶרְה דוג': نمرة التّلفون تبعه بِמֶרְת (אל)תִּלְפֹּון תִּבְעֹ... - מספר הטלפון שלו
رُكْبَة (ج) ات، رُكَّب	ש"ע	בָּרָד		
رِيَاضَة	ש"ע	ספורט		
رِيَاضِيَّات	ש"ע	מתמטיקה		
رِيح (ج) رِيَّاح	ש"ע	רוח		גם: هوى הוּא

ש"ע	תושב, דייר		סַאִין (ג) סֻגָּן
פועל	שחה		סִבַּח (יִסְבַּח)
ש"ע	חום	סַאֲחִין - חם	סֻחוּנָה גם: חרָה חרארה חַם חם (מזג אוויר) חם שׁוּב שוב (מזג אוויר) חם מאוד, חום כבד
פועל	גנב	סִרְקָה (ג) אט - גנבה סִרָק (ג) ון - גנב, שודד, פורץ חֲרָמִי (ג) חֲרָמִיָּה - גנב, שודד, פורץ	סִרֵּק (יִסְרִיק) סִרָק סִרָק - גנב, שודד, פורץ גם: חֲרָמִי (ג) חֲרָמִיָּה חֲרָמִי (ר') חֲרָמִיָּה - גנב, שודד, פורץ
ש"ע	שורה, קו		סִטְרָה (ג) סֻטּוֹר
פועל	שמח על-, שמח ב-, היה מאושר	(מ"נ) פִּיחַ סִעָדָה - אושר פִּיחַ - שמחה סִעִיד - שמח, מאושר פִּיחַן - שמח, עליז	סִעֵד (יִסְעֵד) בַּ
ש"ע	שגריר		סִפִּיר (ג) סֻפְרָא
ש"ע	ספינה, אונייה	(מ"נ) בִּאֲחֵרָה (ג) בִּאֲחֵר	סִפִּינָה (ג) סֻפִּין
פועל	ברך לשלום, מסר, נתן		סִלַּם עָלַי
ש"ע	אדון, מר	סִיִּדָּאִי וּסִיִּדָּאִי - גבירותיי ורבותיי	סִיִּיד (ג) סִיִּידָּה
ש"ע	גברת		סִיִּידָּה (ג) אֵת
ש"ע	קולנוע		סִינֵמָה

שָׁטָר (ג) שָׁטָר	ש"ת	פיקח, חכם, מתוחכם, חרוץ	משמשת מילת עידוד במשמעות "כל הכבוד!"	
שָׁהַד	פועל	צפה ב-, ראה את-	(מ"נ) רָאָה ראה מְשַׁהֲדָה - צפייה, הסתכלות	שָׁהַ שָׁהַ חַזַּר חָדָר - צפה (בטלוויזיה, בסרט) תִּפְרָג תִּפְרָג' - צפה ב-, הביט
שָׁרַח (יִשְׁרַח)	פועל	הסביר, פָּאַר, פירש	(מ"נ) אֻוְּחַח שָׁרַח - פירוש, הסבר, ביאור	
שָׁעַר (יִשְׁעַר) ב	פועל	הרגיש ב-, חש ב-	(מ"נ) אֲחַס (יִחַס), חַס (יִחַס)	גם: חַס חַס
שָׁעַר, שָׁעַר (ג) שָׁעַרַת	ש"ל	שיער	שָׁעַר אֲשָׁעַר - שיער בלונדיני	
שָׁמַל (יִשְׁמַל)	פועל	כלל, הכיל	שָׁמַל - כולל, מקיף, מלא	
שֻׁקוּלָתָה	ש"ל	שוקולד		
שָׁבֹן (ג) אֵת	ש"ל	סבון		
שָׁחַב (ג) אֲשָׁחַב	ש"ל	חבר, בעל (רכוש)	(מ"נ) רָפִיחַ (ג) רָפִיחַ, שָׁחַב (ג) אֲשָׁחַב שָׁחַב הַבֵּית - בעל הבית	
שָׁחַח	ש"ת	נכון, אמיתי, בריא	(מ"נ) מְשֻׁחָח	גם: שָׁחַח שָׁחַח משֻׁחָח מְשֻׁחָח
שָׁחַף (ג) שָׁחַף	ש"ל	ליתון	(מ"נ) שָׁחַף (ג) שָׁחַף שָׁחַף, שָׁחַף (ג) וְ - ליתונאי	גם: שָׁחַף (ג) שָׁחַף שָׁחַף (ר') שָׁחַף
שָׁחַף (ג) אֲשָׁחַב	ש"ל	חבר, ידיד	(מ"נ) רָפִיחַ (ג) רָפִיחַ, שָׁחַב (ג) אֲשָׁחַב	

		דף, עמוד (בספר)	ש"ע	صَفْحَة (ج) صَفَحَات
		אפס, לא כלום	ש"ע	صِفْر
סִיף יָיִף	صَيْفِي - קיצי	קיץ	ש"ע	صَيْف
	ضَرَبَ الْبَابَ - דפק (הקיש) בדלת ضَرَبَ تَلْفُون - טילפון, התקשר	היכה, הקיש (על דלת), הקליד על-	פועל	ضَرَبَ (يَضْرِبُ)
	طَبَّخَ (ج) وَنَ - טָבַח سَلَقَ (يَسْلُقُ) - בישל (במים)	בישל	פועל	طَبَخَ (يَطْبُخُ)
طَحِينَ כֹּחִין	(מ"נ) ذَقِيق	קמח	ש"ע	طَحِينَ
		טחינה	ש"ע	طَحِينَة
	عَلَى طُول - לאורך, במשך כל-	אורך, גובה, משך (זמן)	ש"ע	طُول
גם: سنة (ג) سنين, سنوات סִנָּה / סִנָּה (ר') סִנִּין, סִנִּנֹּאֵת	(מ"נ) سَنَة (ج) سَنَوَات	שנה	ש"ע	عَام (ج) أَعْوَام
	عَامِل نَظَافَة - עובד ניקיון	פועל, עובד	ש"ע	عَامِل (ج) عُمَال
عُجَّة لֶגְנִיָּה		חביתה	ש"ע	عُجَّة، عِجَّة
		עדשים	שם קיבוצי	عَدَس
גם: حَبِيب حֲבִיב	(מ"נ) حَبِيب	יקר, אהוב, חזק, נכבד	ש"ת	عَزِيز (ج) أَعَزَّاء
		גדול, עצום	ש"ת	عَظِيم
		קופסה, חפיסה	ש"ע	عَلْبَة (ج) عُلَب
	وَاسِع الْعِلْم - בעל ידע נרחב عَالِم - ידען, מלומד, מדען	מדע / ידע	ש"ע	عِلْم (ج) عُلُوم

עֲלַם	פועל	לימד, סימן, עשה סימן על-	(מ"נ) דָּרַס תְּלִים - לימוד, הוראה תְּלִים הַלֵּה הַרְבִּי - לימוד / הוראת השפה הערבית	
עִמָּרַה (ג) א	ש"ע	בניין	(מ"נ) בְּנָיָה (ג) א	עמרה (ג) א עמרה (ר') עמרה
עֲמַר	ש"ע	גיל, שנות חיים, חיים	(מ"נ) חַיָּה עֲמֻרָה ... גילו הוא, הוא בן... כֶּם עֲמֻרָה? בן כמה אתה?	דוג': قَدִיש עمرک؟ קד'יש עמרפ! - בן כמה אתה?
עֲמִיק	ש"ת	עמוק	עֲמִיק - עומק	
עֲנִי	מ"י	על אודות, לגבי		
עָדַר	פועל	עזב את, יצא מ... (מקום)	عَادَرَ المَدِينَةَ - עזב את העיר	גם: ترك תרפ
عَنِي (ג) أَعْنِيَاء	ש"ת	עשיר		
عَار, قَارָה (ג) فِرَان	ש"ע	עכבר, עכבר מחשב	عَارِس (ג) א - עכבר מחשב	
عَاصُولِيَا	ש"ע	שעועית		
عَاكِي (ג) عَوَاكِي	ש"ע	פרי, פירות	عَوَاكِي جَاة - פירות יבשים	פאקה (ג) פואקה פאקה (ר') פואקה
عَجَاة	תואר הפועל	פתאום, לפתע	عَجَا, عَجَا - הפתיע مُعَاة (ג) مُعَاة - הפתעה	
عِرَّة (ג) عِر	ש"ע	קבוצה, להקה	عِرَّة مَوْسِيَّة - קרב מוזיקלי, תזמורת	
عِر	ש"ע	קבוצה, חבורה, צוות	عِر كُرَة القَدَم - קבוצת כדורגל	
عَقِير (ג) عُقَرَاء	ש"ת	לני		

فَكَتَّرَ فِي	פועל	הרהר ב-, חשב על		
فَلَاحَ (ج) وَنَ	ש"ע	חקלאי, איכר	(מ"נ) مُزَارِعَ (ج) وَنَ	
فَنَّ (ج) فُنُون	ש"ע	אומנות	فَنِّي - אומנותי, טכני	
فَتَّانَ (ج) وَنَ	ש"ע	אומן		
فُتِّجَان (ج) فَنَاجِينَ	ש"ע	ספל		
قَاعَة (ج) ات	ש"ע	אולם (אירועים)		
قَامَ (يَقُومُ)	פועל	קם, עמד	(מ"נ) وَقَفَ (يَقِفُ)	גם: وقف וקר
قَامَ (يَقُومُ) بَ	פועל	ערך את, קיים את	قَامَ بِزِيَارَةٍ لَ - ערך ביקור, ב-, ביקר ב- قَامَ بِجَوْلَةٍ فِي - ערך סיור ב-	
قَدَّمَ	פועל	הגיש, הציג את-, נתן, סיפק	قَدَّمَ مُسَاعَدَةً - הגיש עזרה	
قِرَاءَة	ש"ע	קריאה	قَرَأَ (يَقْرَأُ) - קרא	
قِطَّ (ج) قِطَط	ש"ע	חתול	قِطَّ (ج) قِطَط קִטָּ (ר') קִטֵּט גם: بَسَّ (ج) بَسَاس בִּסָּ (ר') בִּסָּאס	
قَعَدَ (يَقْعُدُ)	פועל	ישב	قُعُود - ישיבה, לשבת	
قَلْبَ (ج) قُلُوب	ש"ע	לב, מרכז		
كَاس (ج) كُؤُوس	ש"ע	כוס, ספל, גביע	كَاسُ الْعَالَمِ - ג'אס העולם בספורט: גביע העולם	كِبَايَة (ج) ات כִּבְאִיָּה (ר') כִּבְאִיָּאֵת קאס (ג) קאסאט פאס (ר') פאסאט – גביע

כְּתִיר	ש"ת	הרבה, רב	אֶקְטֵר - יותר, רוב ה- עָלִי הָאֶקְטֵר - לכל היותר	כְּתִיר כְּתִיר אֶקְטֵר - יותר דוג': אֶקְטֵר אֶקְטֵר אֶקְטֵר - הכי הרבה, לכל היותר
כָּזַב (יִכְזֹּב)	פועל	שיקר	כָּזַב - שקר חָבַל הַכָּזָב קָצֵר - חבל השקר קצר (שקר סופו להתגלות)	כָּזַב כָּזַב
כָּסַר (יִכְסֹּר)	פועל	שָׁבַר	כָּסַר - ניפץ, ריסק	כָּסַר כָּסַר - שָׁבַר, פנה (ימינה/שמאלה) דוג': אֶכְסַר / אֶכְסַרִי ע- אֶכְסַרִי ע- אֶכְסַרִי ע- אֶכְסַר / אֶכְסַרִי ע- (אל) שְׁמַאל - פָּנָה / פָּנָה שְׁמַאל
כְּשָׁלָן (כ) כְּשָׁלִי	ש"ת	עצלו, עצל		רבים: כְּשָׁלָן כְּשָׁלָן
לִסָּן	ש"ע	לשון (איבר), לשון, שפה	(מ"נ) לִסָּן - שפה	
לְטִיף	ש"ת	נחמד, טוב לב, נאה, אדיב, פיקח	לְטִיף - בבקשה לְטִיף - טוב לב, אדיבות, נימוס	דוג': הַזֶּה מִן הַלְטִיף הַזֶּה לְטִיף - תודה (כתשובה למחמאה), זה מְטִיב לְטִיף / נדיב מצידך
לַעֲבֹ (יִלְעֹב)	פועל	שיחק	לַעֲבֹ עָלִי - ניגן לַעֲבֹ (כ) וֶן - שחקן (ספורט) לַעֲבֹ כִּזְזֵת הַלֵּל - שחקן כדורסל	לַעֲבֹ לַעֲבֹ
לַעֲבֹ (כ) אֲלַעֲבֹ		משחק, תחרות	(מ"נ) לַעֲבֹ (כ) לַעֲבֹ - משחק, צעצוע, בובה אֲלַעֲבֹ הַלֵּל - המשחקים האולימפיים	לַעֲבֹ לַעֲבֹ (ר') אֲלַעֲבֹ
לִקָּא	ש"ע	פגישה	إِلَى הַלֵּקָא - להתראות إِلَى הַלֵּקָא לַחֲבֵר - להתראות מאוחר יותר	גם: מִעַ הַלֵּקָא מִעַ (אל) סְלַמָּה בְּנִשּׁוּף בְּעֵדִין - נִשּׁוּף אחר כך, מאוחר יותר

לְמָא	מילת קישור	כאשר	(מ"י) עִנְדָּמָא, חֵינְמָא	
מָאֵל (ג) אֻמּוּאֵל	ש"ע	כסף, רכוש	(מ"י) נִקְדַּ (ג) נִקְוֹד מָאֵל - כספי, פיננסי וְזָרָה מָאֵל/מָאֵלִי - משרד האוצר	פלוס פלוס مصارى ميساري
מִבָּרָה (ג) מִבָּרִיָּת	ש"ע	תחרות, משחק תחרותי	מִבָּרָה קֶרֶת הַקֶּדֶם - משחק כדורגל מִבָּרִיָּת הַקֶּסֶס - משחקי הגביע	גם: لعبة (ג) لعب، ألعاب للعب (ר') لعب، ألعاب
מִתָּאֵל (ג) אֻמּוּתָא	ש"ע	דוגמה, מופת, אידיאל	(מ"י) נִמּוּדָג (ג) נִמָּדָג עַלִי סִבִּיל הַמִּתָּאֵל - לדוגמה	
מִתָּל (ג) אֻמּוּתָא	ש"ע	משל, פתגם, אימרה	מִתָּאֵל - לדוגמה, למשל	מִתָּל (ג) אֻמּוּתָא מִתָּל / מִסָּל (ר') אֻמּוּתָא / אֻמּוּסָא מִתָּל / מִסָּל - לדוגמה, למשל
מִחָדָתָא (ג) אֻת	ש"ע	שיחה, ציט	מִחָדָתָא - שיחה (טלפונית)	גם: חֲדִיט חֲדִיס מִחָדָתָא מִכָּאֻתָּא - שיחה (טלפונית)
מִחָתָא (ג) אֻת	ש"ע	תחנה	מִחָתָא הַבָּאָתָא - תחנת האוטובוסים מִחָתָא הַקֶּטָר - תחנת רכבת מִחָתָא בְּזִינ - תחנת דלק	
מִרְבָּ (ג) (מִרְבִּי)	ש"ע	מחנך	מִרְבִּי / מִרְבִּיָּה הַבֶּט - מחנך/ת כיתה	מִרְבִּי מִרְבִּי / מִרְבִּי
מִרָּה (ג) אֻת	ש"ע	פעם	אֻתְרִי מִרָּה - פעמים רבות, יותר מפעם אחת	דוג': בַּמִּרָּה, וְלֹא מִרָּה - אף פעם
מִרְכָּז (ג) וֵן	ש"ע	רָכָז, מִרְכָּז		

מְסַרְחַ (ג) מְסַרַח	ש"ע	תיאטרון	מְסַרְחִי - תיאטרלי, מחזאי	
מְסַרְחִיָּה (ג) אֵת	ש"ע	מחזה, הצגה	מְסַרְחִיָּה מוֹסִיפִיָּה - מחזה מוזיקלי, מחזמר	
מִסְטָרָה (ג) מְסַטְר	ש"ע	סרגל	מִסְטָרָה (ג) מסاطر מְסַטְרָה (ר') מְסַטְר	
מְשַׁעוֹל (ג) וֶן	ש"ת	עסוק, מודאג, תפוס (קו) טלפון, משרה, מקום)		
מְשֻׁהָר (ג) וֶן, מְשֻׁהָרִים	ש"ת	מפורסם	المُشَاهِر - ידוענים, "סלבס"	
מְזָלוּב (ג) וֶן	ש"ת	מבוקש, דרוש		
מַעָּה	תואר הפועל	יחד, ביחד	מַעַ - עם	سوى סִוָּא גם: مع بعض מַעַ בְּעֵד
מַעְרֻוֹף	ש"ת/ש"ע	ידוע, מפורסם, מוכר, חסד, טובה	מַעְרֻוֹם - ידוע	דוג': إعمل معروف אַעְמַל מְעֻרֵף - (ת)עשה טובה
מַעְרֻוֹתָה	ש"ע	אטריות פסטה, מקרוני		
מַעְהוּם	ש"ת	מובן, ברור	מַעְהוּם (ג) מַעְהִים - (ש"ע) משמעות, מושג	
מַעְדָּס	ש"ת	קדוש, מקודש		
מַלְעֵב (ג) מַלְעִיב	ש"ע	מגרש (משחקים, ספורט), איצטדיון	לַעִיב - שיחק	
מַמְלֵל (ג) וֶן	ש"ע	שחקן (קולנוע, תיאטרון), נציג	מַמְלֵל - הציג שיחק, ייצג, היה נציג	מַמְלֵל (ג) מַמְלִין מַמְלֵל (ר') מַמְלֵלִין שומעים גם: מַמְסֵל (ר') מַמְסֵלִין
מַמְנוּע	ש"ת	אסור	מַמְנוּע הַדְּחֹל - הכניסה אסורה	

מִנְطָקָה (ג) מְנָטֵק	ש"ל	אזור	مِنْطَقَة الشَّرْقِ الأوسط - אזור המזרח התיכון	منطقة (ג) مناطق מִנְטָקָה (ר') מְנָטֵק
مُنْظَمَة (ג) א	ש"ל	ארגון	مُنْظَمَة خَيْرِيَّة - ארגון צדקה نَظَم - ארגון, תכנון, סידר	منظمة (ג) א מִנְזָמָה (ר') מְנִזְמָאת
مَوْجَة (ג) אֻמּוּג	ש"ל	גל	مَوْج - גלים (שם קיבוצי)	موجة (ג) אֻמּוּג מוג'ה (ר') אֻמּוּג'ה מוג מוג' - גלים (שם קיבוצי)
مُوسِيقِي	ש"ת	מוזיקה	مُوسِيقَار, مُوسِيقِي (ג) وَن - מוזיקאי	
مَوْضُوع (ג) א	ש"ל	נושא, עניין, מקצוע לימודי	(מ"נ) مَادَّة/مَوَاد - מקצוע לימודי مَوْضُوع إلْزَامِي - מקצוע חובה مَوْضُوع آخْتِيَارِي - מקצוע בחירה	
نَشْر (يُنَشَّرُ)	פועל	פרסם, הפיץ (שמועה, ידיעה)	نَشْر - פרסום, הפצה دَار نَشْر - הוצאת ספרים نَشْرَة - פרסום, הודעה, מהדורה نَشْرَة الْأَخْبَار - מהדורת החדשות	
نِصْف	ש"ל	חצי	السَّاعَة خَمْسَة وَنِصْف - השעה חמש וחצי	نصّ ١٥
نَظَر (يَنْظُرُ) إِلَى	פועל	הביט, הסתכל		גם: تَطَّلَع ١٦ تَفَرَّج ١٧
نَظِيف	ש"ת	נקי	نَظَّف - ניקה	نظيف ١٨ نَظَّف ١٩ - ניקה
نَفْس ال -	כינוי רומז לרחוק	אותו ה-	نَفْس المَكَان - אותו המקום نَفْس الشَّيْء - אותו הדבר	
نِهَآيَة	ש"ל	סוף	نِهَآيَة - סופי	

הָאֵם	ש"ת	חשוב	(מ"נ) מְהֵם	מְהֵם מְהֵם דוג': מש מְהֵם מְהֵם - לא חשוב
هَبِطَ (يَهْبِطُ)	פועל	נחת, ירד (מחיר, טמפרטורה)	هَبُوط - נחיתה	
هَرَمَ (ج) أَهْرَام	ש"ע	פירמידה		
هَوَايَة (ج) ات	ש"ע	תחביב		
هُوَيَّة (ج) ات	ש"ע	זהות, תעודת זהות	هَيَاة هُوَيَّة - תעודת זהות	
وَاسِع	ש"ת	מרווח, רחב, נרחב	وَاسِع الْأَفْق - רחב אופקים وَاسِع النَّطَاق - מקיף, רחב ידיים, רחב היקף	
وَخَدَهُ	תואר הפועל	לבדו, לבד	(מ"נ) لَوَحْدِهِ	לחale לחאלו דוג': روح لَحَالِك روح לחאלק - לך לבד, לך בעצמך
وَضَعَ (يَضَعُ)	פועל	שם, הניח	حَطَّ حِטَّ	
وَفَدَ (ج) وَفُود	ש"ע	משלחת		
وَقَعَ (يَقَعُ)	פועל	נפל, שכן, נמצא, התרחש	تَقَعَّ حَيَقَا فِي شَمَالِ إِسْرَائِيل - חיפה נמצאת בצפון ישראל	وقع וקע - נפל صار وقار - התרחש, קרה موجود מוג'וד - נמצא
وَقَعَ عَلَى	פועל	חתם על		

מאגר מילים לפי נושאים - שנת הלימודים השלישית

مَنَاصِبُ عُلْيَا משרות בכירות

رئيس الدولة	נשיא המדינה
رئيس الحكومة، رئيس الوزراء	ראש הממשלה
رئيس الكنيست	יושב ראש הכנסת
رئيس البلدية	ראש העיר
وزير التربية والتعليم	שר החינוך
وزير الخارجية	שר החוץ
وزير الداخلية	שר הפנים
وزير الدفاع	שר הביטחון
وزير الزراعة	שר החקלאות
وزير الصحة	שר הבריאות
وزير المالية	שר האוצר

دُول وَعَوَاصِم מדינות וערי בירה

إِسبَانِيَا	ספרד	مَدْرِيد
الإِمَارَاتُ الْعَرَبِيَّةُ الْمُتَّحِدَة	האמירויות	أَبُو ظَبْي
الْبَحْرَيْن	בחרין	الْمَنَامَة
السُّودَان	סודן	الْخَرْطُوم، الْخَرْطُوم
الصِّين	סין	بֵּיכִין
الْمَغْرِب	מרוקו	الرِّبَاط
الْوِلَايَاتُ الْمُتَّحِدَة	ארצות הברית	وَاشِنْطُن
تُرْكِيَا	תורכיה	أَنْقَرَة

שְׁהוֹר הַסֵּנֶה חודשי השנה

ינואר	קָנוֹן הַתָּאִי
פברואר	שֻׁבָּט
מרץ	אֲדָר
אפריל	נִיסָן
מאי	אֵיָר
יוני	חֲזִירָן/חֲזִירָן
יולי	תָּמוֹז
אוגוסט	אָב
ספטמבר	אֵיָלוֹל
אוקטובר	תִּשְׂרִין הָאוֹל
נובמבר	תִּשְׂרִין הַתָּאִי
דצמבר	קָנוֹן הָאוֹל

הַעֲדָה הָאוֹלִי הַמַּסְפָּר הַיְסוּדִי 1 – 10

הַמְדָּקָר - זִכָּר		הַמְדָּקָר - נִקְבָּה	
אֶחָד/וָאֶחָד	אחד	אֶחָד/וָאֶחָד	אחת
אִתְּנָן	שניים	אִתְּנָן	שתיים
אִלָּלָה	שלושה	אִלָּלָה	שלוש
אִרְבַּעַה	ארבעה	אִרְבַּעַה	ארבע
חֲמִישָׁה	חמישה	חֲמִישָׁה	חמש
שִׁשָּׁה	שישה	שִׁשָּׁה	שש
שִׁבְעָה	שבעה	שִׁבְעָה	שבע
תְּמָנִיָּה	שמונה	תְּמָנִיָּה	שמונה
תִּשְׁעָה	תשעה	תִּשְׁעָה	תשע
עֲשָׂרָה	עשרה	עֲשָׂרָה	עשר

אללואן הצבעים

ערבית דבורה اللغة المحكية	הרחבות التوسعات	תרגום التزجمة	המילה בערבית الكلمة
		לבן	أَبْيَض (ני) בֵּיטַא
	أَزْرَقَ غَامِق - כחול כהה غَامِق - כהה (צבע) أَزْرَقَ سَمَاوِي - תכלת	כחול	أَزْرَق (ני) זֶרְקַא
		אדום	أَحْمَر (ני) חֻמַּא
	أَخْضَرَ فَاتِح - ירוק בהיר فَاتِح - בהיר (צבע)	ירוק	أَخْضَرَ (ני) חֻצְרַא
		שחור	أَسْوَد (ני) סוּדַא
		צהוב	أَصْفَر (ני) צֻפְרַא
	بُرْتُقَال - תפוז	כתום	بُرْتُقَالِي
	بُن - פולי הקפה	חום	بُنِّي
	(מ"נ) لَيْلِكِي بَنْفَسَج - פרח הסיגלית لَيْلِكَ - פרח הלילך	סגול	بَنْفَسَجِي
	ذَهَب - זהב (מתכת)	זהב (צבע)	ذَهَبِي
	رَمَاد - אפר	אפור	رَمَادِي
	سَمَاء - שמיים	תכלת	سَمَاوِي
	فِصَّة - כסף (מתכת)	כסף (צבע)	فِصِّي
	(מ"נ) زَهْرِي وَزْد - ורדים	ורוד	وَزْدِي
	فَيْرُوز - אבן חן שצבעה כחול-ירוק	טורקיז	فَيْرُوزِي

המילים בערבית

המילה בערבית الكلمة	תרגום التَّرجمة	הרחבות التَّوسُّعات	ערבית זבורה اللُّغة المَحْكِيَّة
בִּדְלָה (ג) בְּדָלַת	חליפה, בגד	בִּדְלָה עֶטָס - חליפת צלילה	
בִּנְטָלוֹן (ג) אַת, בְּנָטִיל	מכנסיים		
תְּנוּרָה (ג) תְּנָאִיר	חצאית		
גְּזֵסִיָּה (ג) אַת	סוודר, סריג	גְּרַזַי, גְּרַזָּה (ג) גְּרַזַי גְּרַזַּי, גְּרַזָּה (ר') גְּרַזַּי	
גְּזֵמָה (ג) גְּזֵמָת	מגף, נעל גבוהה, נעל	בּוּט (ג) בּוּטָת בּוּט (ר') בּוּטָת - מגף בּוּט רִיאַסָּה בּוּט רִיאַדָּה - נעל ספורט	
גְּזֻרָּב (ג) גְּזֻרָּב	גרב	(מ"נ) גְּלֵסָּה (ג) אַת גְּרַבָּן (ג) גְּרַבָּן גְּרַבָּן (ר') גְּרַבָּן גְּלֵסָּה (ג) אַת גְּלֵסָּה (ר') גְּלֵסָּה	
גִּדָּא (ג) אֲחִידָּה	נעליים	(מ"נ) גְּנִדְרָה (ג) גְּנִדָּר - נעליים (זוג)	
גְּזָמָה (ג) אֲחִידָּה, גְּזָמָת	חגורה	(מ"נ) גְּזָמָה, גְּזָמָה (ג) גְּזָמָה	
שָׁל (ג) אַת	צלעף		
שִׁבְשִׁב	נעלי בית, כפכפים (זוג)	שְׁחִיבָּה שְׁחִיבָּה	
צִדְרִיָּה (ג) אַת	חזייה		
צִנְדָּל (ג) צִנְדָּל	סנדל		
פִּאִלָּה	גופייה		
פִּסְטָּן (ג) פִּסְטָּיִן	שמלה	פִּסְטָּן אֲחֵמֶר - שמלה אדומה	
פִּבְעָה (ג) אַת	כובע, כומתה	בְּרִנִּיטָּה (ג) בְּרִנִּיט - בְּרִנִּיט טָאקִיָּה (ג) טָאקִי - טָאקִיָּה (ר') טָאקִי	

قَمَاش (ج) أَقْمِشَة	בד, אריג	قماش קמאש
قَمِيص (ج) قُمَصَان	חולצה (מכופתרת)	גם: بلوزة בלויצה - חולצה של אישה
كُتُّون (ج) ات	תחתונים	
كُم (ج) أَكْمَام	שרוול	
مَائُو (ج) مَائُوَهَات	בגד ים	
مِعْطَف (ج) مَعَاطِف	מעיל	كَبُوت (ج) كَبَابِيْت, كَبُود (ج) كَبَابِيْد - מעיל ארוך
مَلْبَس (ج) مَلَابِس	בגד, לבוש	רבים: גם أَوَاعِي אֶנְאָעִי
نَظَّارَات	משקפיים	نَظَّارَات شَمْسِيَّة - משקפי שמש

فِي غُرْفِ الْبَيْتِ בחדרי הבית

המילה בערבית الْكَلِمَةُ	תרגום التَّرْجُמَة	הרחבות التَّوּסُّעَات	ערבית דבורה اللُّغَة الْمَحْكِيَّة
أَرِيكَة (ג) אֲרַיִק	כורסה		كنباي كِنْبַאי
بَطَانِيَّة (ג) אַת	שמיכה	(מ"ינ) لِحَاف (ג) אַת	
خِرَازَنَة (ג) חֲרַאִין	ארון		
سِتَار (ג) סִטָר	וילון	(מ"ינ) سِتَارَة (ג) سِتَائِر	برداي، برداية بَرْدَاي, בְּרַדְאִיָּה
شُبَّاک (ג) שְׂבָאִיִּיק	חלון	(מ"ינ) نَافِذَة (ג) نَوَافِذ	
شَرَشِف (ג) שְׂרַאשִׁיִּף	סדין	(מ"ינ) مُلَاة (ג) אַת	גם : ملایة מְלַאִיָּה
صُورَة (ג) صُور	תמונה		
فِرَاش (ג) أَفْرِشَة, فُرْش	מיטה	(מ"ינ) سَرِير (ג) أَسِرَّة, تَحْتَ (ג) تُخُوت	
فُرْش (ג) فُرْش	שטיח	(מ"ינ) بِسَاط (ג) بُسْط	
كُنْبَايَة (ג) אַת	ספה	(מ"ינ) كُنْبَة (ג) אַת	كنباي كِنْبַאי
مَائِدَة (ג) مَوَائِد	שולחן אוכל	(מ"ינ) سَفْرَة (ג) سُفَر	
مِخْدَة, مَخْدَة (ג) אַת	כרית		
مِرَاة (ג) مَرَايَا	מראה, ראי		
مِصْبَاح (ג) مَصَابِيح	מנורה		لمبة לְמִבְּחָה
مَكْتَبَة (ג) אַת, מְכַתִּיב	ספרייה, שולחן כתיבה		
مُكَيِّف (ג) אַת	מזגן	مُكَيِّف الْهَوَاء	

מְגַמְלָת וְתַחֲיָיִת וְתֵהָאֵי – מילות נימוס, ברכות ואיחולים חגיגיים

(לשנות הלימודים הראשונה עד השלישית)

ערבית תקנית		ערבית דבורה	
ברכה	תרגום	תשובה	ברכה
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ	שלום, שלום עליכם	وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ	ועליכם השלום ועליכם (אל)סלום
أَهْلًا	שלום, ברוכים הבאים	أَهْلًا فِيكَ / فِيكِ	גם: أهْلِينَ أَهْلِينَ הלא
أَهْلًا وَسَهْلًا			
مَرْحَبًا	שלום וברכה, ברוך הבא, ברוכים הבאים	مَرْحَبَتَيْنِ / مَرْحَابٍ	مرحبتين מרחבתינ مرحبا מרחבא
تَشَرَّفْنَا	נעים מאוד, נעים להכיר (הכבוד הוא לנו)	الشَّرَفُ لِي / لَنَا	تشرفنا תשרפנא الشرف אלי / إلنا אלי/אלנא
مِنْ فَضْلِكَ / فَضْلِكِ	בבקשה ממך, בבקשה, ברשותך, סלח/י לי, בבקשה	تَفَضَّلْ / تَفَضَّلِي	من فضلك מן פדלכ تفضل תפדל תפצלי תפדלי
لَوْ سَمَحْتَ / سَمَحْتَ		لو سمحت לן סמחת/סמחתי	
صَبَاحَ الْخَيْرِ	בוקר טוב	صَبَاحَ النُّورِ صَبَاحَ الْوُزْدِ صَبَاحَ الْيَاسْمِينِ	גם: صباحك יסבאחכ גם: الله يسعد صباحك אללה יסעד סבאחכ
مَسَاءَ الْخَيْرِ	ערב טוב	مَسَاءَ النُّورِ	מסא הנור (אל)נור גם: مساءك ומסאכ / ומסאכ גם: الله يسعد مساءك אללה יסעד מסאכ / מסאכ
سَلَامَاتٍ	להתראות, לך/לכי/לכו לשלום	مَعَ السَّلَامَةِ	مع السلامة מע (אל)סלאמה
إِلَى اللِّقَاءِ	ברשותך/ברשותכם (אמירה של האורח המבקש לעזוב)	اللَّهُ مَعَكَ / مَعَكَ	الله معاك אללה מעאכ/מעאכ إلى اللقاء אלא (אל)לקא
بِخَاطِرِكَ / بِخَاطِرِكِ / بِخَاطِرِكُمْ		بِخَاطِرِكَ / بِخَاطِرِكِ / بِخَاطِرِكُمْ	

שִׁכְרָא שִׁכְרָא גְּזִיּלָא	תודה תודה רבה	عَفْوًا يُعْطِيكَ / يُعْطِيكَ الْعَافِيَةَ لا شُكْرَ عَلَيَّ وَاجِب	שִׁכְרָא שִׁכְרָא כְּתִיר	גם: العفو אלעפוי يُعْطِيكَ الْعَافِيَةَ יְעֻטִיב / יְעֻטִיבִי (א)לְעֻאפִיָּה (נשהאל) ייתן לך בריאות)
مَبْرُوك أَلْفَ مَبْرُوك	מזל טוב, תתחדש! (נאמר לגבר, לאישה או למספר אנשים)	الله يُبَارِكُ فِيكَ / فِيكَ	מברוק אלף מברוק	الله يبارك فيك אללה יבארכ פיכ/ פיכ עقبאלק יקבאאלכ (בקרוב אצלך)
كُلَّ عَامٍ وَأَنْتُمْ يَحْيَى كُلَّ سَنَةٍ وَأَنْتُمْ سَالِمُونَ عِيدُ مَبَارَك عِيدُ سَعِيد	חג שמח שנה טובה כל שנה שתהיו בטוב כל שנה שתהיו בריאים ושלמים חג מבורך חג שמח	وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ وَأَنْتُمْ بِأَلْفِ خَيْرٍ وَأَنْتُمْ سَالِمُونَ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ	כל עאם ואנתו/אנתם בחי'ר אלף מברוק אלף מברוק כל שנה ואנתו/ואנתם סאלמין ואנתו/ואנתם סאלמין עלינא ועליכם	ואנתו/אנתם בחי'ר ואנתו/אנתם סאלמין ואנתו/אנתם סאלמין עלינא ועליכם
عِيدُ مِيلَادِ سَعِيد كُلَّ سَنَةٍ وَأَنْتِ/ وَأَنْتِ بِخَيْرٍ	מזל טוב (ליום הולדת), יום הולדת שמח!	شُكْرًا لَكَ/ لَكَ/ لَكُمْ	عيد ميلاد سعيد ליד מילאד סעיד כל שנה ואנת בחי'ר ואנת בחי'ר	גם: עقبאל 120 שנה יקבאל אלמ'ה ועשרין סנה (עד 120) (מילולית: הלוואי שתגיע ל-120) العمر كله אלעמר כלו (שתזכה לחיים ארוכים. מילולית: כל החיים)
نَهَارُكَ/ نَهَارُكَ/ نَهَارُكُمْ سَعِيد	שיהיה לך יום טוב/נעים/מאושר	نَهَارُكَ/ نَهَارُكَ/ نَهَارُكُمْ أَسْعَد	نهارك/نهاركم سعيد נהארפ / נהארפם סעיד	נהארפם סעיד נהארפ / נהארפם אסעד

כָּל הַחֲרִימָה أَحْسَنْتَ / أَحْسَنْتَ يُعْطِيكَ / يُعْطِيكَ العَافِيَةَ	כל הכבוד! יפה מאוד! יישר כוח! כל הכבוד!	وَلَكَ / وَلَكَ الْإِحْتِرَام شُكْرًا الله يُعَافِيكَ / يُعَافِيكَ الله يُكْرِمُكَ / يُكْرِمُكَ	גם: בראו בראשו يُعْطِيكَ العَافِيَةَ يُعْطِيكَ / يُعْطِيكَ (א) לְעَافِيָה תסלם/תסלמי תסלם / תסלמי (תודה, תבורך/תבורכי) الله يعافيك أَللّٰه يُعَافِيكَ / يُعَافِيكَ الله يكرمك أَللّٰه يَكْرِمُكَ	ו(א)לְאִחְרָאם אֵלֶכּ
بِالتَّوْفِيقِ وَالنَّجَاحِ	בהצלחה	الله يُوفِّقُكَ / يُوفِّقُكَ	בַּתּוֹפִיק וַבְּנִיחָה (א)לְנִיחָה	אֵלֶכּ יוֹפִיק וְיִנְיָח / וְיִנְיָח
رَمَضَانَ كَرِيمٍ رَمَضَانَ مُبَارَكٍ	רמדאן נדיב רמדאן מבורך	الله أَكْرَمَ عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ	رمضان كريم رمضان مبارك	אֵלֶכּ אֲכָרַם עֲלֵינוּ וְעַלְיֵכֶם
نَعِيمًا	תתחדש! (לאחר תספורת או מקלחת)	الله يَنْعِمُ عَلَيْكَ / عَلَيْكَ	נעימָא נעימן	אֵלֶכּ יִנְעַם עֲלֵיכֶם / עֲלֵיכֶם
رِحْلَةَ سَعِيدَةٍ رِحْلَةَ مُوَفَّقَةٍ	נסיעה טובה, טיסה נעימה, דרך צלחה!	شُكْرًا الله يُسَلِّمُكَ / يُسَلِّمُكَ	رحلة سعيدة رحلة موفقة رحلة موفقة	אֵלֶכּ יְסַלְּמְכֶם, שְׁכָרָה אֵלֶכּ יְסַלְּמְכֶם, שְׁכָרָה
صِحَّةً صِحَّةً وَعَافِيَةً	בתיאבון, לבריאות	عَلَى قَلْبِكَ / قَلْبِكَ	صحة سَاحֶה صحة وعافية سَاحֶה וְעִפִּיָה صحتين סָחֶה	עֲלֵי לִבְךָ עֲלֵי לִבְךָ صَحְתֵינוּ סָחֶה

מאגר מילים - שנת הלימודים הרביעית

ערבית דבורה اللُّغَةُ الْمَحْكِيَّة	הרחבות التَّوَسُّعَات	תרגום التَّرْجُמَة	חלקי דיבר أَقْسَام الْكَلَام	המילה בערבית الكلمة
		התרחק מ-	פועל	إِبْتَعَدَ عَنْ
גם : بَعْدَ פֻעַל طرد طرد - גירש	(מ"י) بَعَدَ	הרחיק, סילק, גרש	פועל	أَبْعَدَ
جاوب ج'אוב גם: رَدَّ رָד	(מ"נ) رَدَّ (يُرَدُّ)	ענה	פועל	أَجَابَ (يُجِيبُ)
حفلة حفלה - טקס, חגיגה, מסיבה	(מ"י) حَفَلَ - טקס (מ"י) حَفْلَة (ج) א طُقِس - טקס דתי, רשמי	טקס, חגיגה	ש"ע	إِحْتِفَال
גם : عَيَّدَ לַיֵד		חגג את-	פועל	إِحْتَفَلَ بِ
حسن حس גם: شعر שער	(מ"י) شَعَرَ (يَشْعُرُ) إِحْسَاس (ج) א - הרגשה, תחושה	חש את-, הרגיש את-	פועל	أَحْسَسَ (يُحِسُّ), حَسَّ (يَحِסُّ)
גם: ثاني תאני		אחר, נוסף	ש"ת	آخَر (ج) وَن
كان بدو פאן בְדוּ بَدَّكَ الدُّغْرِي؟ בְדֵפ (אל) דְעִירִי? - אתה רוצה את האמת? (להיות ישיר איתך?) حبֵב חב إرادة אַראַדָה - רצון	(מ"י) رَغِبَ (يَرْغَبُ) فِي إِرَادَة - רצון	רצה	פועל	أَرَادَ (يُرِيدُ)
بعث פֻעַל	بَعَثَ ב- אֶל - שלח את- אל-	שלח	פועל	أَرْسَلَ
ارتاح אַרְתַּאח גם: تَرَيَح תַרִיח	(מ"י) إِرْتَاَح	נח	פועל	إِسْتَرَاَح
גם : استخدم אֶסְתַחְמַדִם	(מ"נ) اِسْتَحْدَمَ	השתמש ב-	פועל	اِسْتَعْمَلَ

إِسْتَهْدَفَ إِلَى	פועל	שאף ל-, שם לו למטרה	(מ"ינ) هَدَفَ (يَهْدِفُ) إِلَى	قصد קִסֵּד كان هدفه فَاן הִדְפוּ كان بَدּוּ فَاן בִּדּוּ
أَسْرَ (ج) أَسْرَ	ש"ע	משפחה	(מ"ינ) عَائِلَة (ج) ات، أَهْل	גם: عيلة לַיִלָּה, أَهْل אֶחָל
إِشْتَرَى (يَشْتَرِي)	פועל	קנה	(מ"ינ) شَرَى	
إِعْتَذَرَ عَنْ	פועל	התנצל על-, ביקש סליחה על-, הצטדק	إِعْتَذَرَ إِلَى - התנצל, הצטדק בפני-	
أَعَزَبَ	ש"ע	רווק		عَزَابِي لַאֲבִי
أَعْطَى (يُعْطِي)	פועל	נתן את ל-		
أَعْلَنَ	פועל	הודיע, הכריז על-	(מ"ינ) أَخْبَرَ إِغْلَان (ج) ات - הודעה, מודעה, פרסום	גם: خَبَر חִיבָר
أَغْلَقَ	פועל	נעל, סגר	(מ"נ) أَقْفَلَ	סִגְרִסְפֹר, قָפַל קָפַל
إِفْتَتَحَ	פועל	פתח (באופן רשמי), פָּתַח	إِفْتَتَحَ الْمَعْرِضَ - פתח (רשמית) את התערוכה	
إِفْتَرَبَ مِنْ	פועל	התקרב אל-	(מ"ינ) قَرَبَ مِنْ	قَرَب מִן קִרַּב מִן
أَكْثَرَ مِنْ	ש"ת	יותר מ-	أَكْثَرَ مِنْ مَرَّةٍ - יותר מפעם אחת, פעמים רבות	أَكْثَر אֶכְתֵּר
الآن	תואר הפועל	עכשיו	مِنَ الْآنَ فَصَاعِدًا - מעתה ואילך	إِسَا אֶסְא, هَلَقَ הִלַּק הלֵקִית הִלְקִית
إِلَى اللَّقَاءِ	מילת קריאה	להתראות!		גם: مع السلامة בַּע (אל)סֶלֶאמָה, بَاي בַּאִי
الْمَاضِي	ש"ת/ש"ע	העבר, זמן עבר, שעבר (יום, חודש, שנה)	(מ"ינ) السَّابِق الْأُسْبُوعُ الْمَاضِي - השבוע שעבר فِي الْمَاضِي - בעבר	גם: إِلَي فَات אֶלִי פֶאֶת גם: سَابِق סֶאֶבֶק - קודם, שעבר, לשעבר
أَمَرَ (يَأْمُرُ)	פועל	ציווה	أَمَرَ (ج) أَوْامِر - צו, פקודה	

אֻמְרַ (ג) אֻמּוֹר	ש"ע	עניין, דבר	(מ"נ) שָׁן (ג) שְׁוֹן , שִׁי (ג) אֲשִׁיָּא	גם: إِشْي (ג) أَشْيَا אָשִי (ר') אֲשִיָּא شان/שָׁן (ג) שְׁוֹן שאן/שָׁן (ר') שְׁוֹן
אֻמְנַ	ש"ע	ביטחון	אֻמְנִי – ביטחוני	
אֻמִּיר (ג) אֻמְרָא	ש"ע / שם פרטי	נסיך, אמיר		
إِمَارَة (ג) אַת	ש"ע	נסיכות, אמירות	الإِمَارَاتُ الْعَرَبِيَّةُ الْمُتَّحِدَة - איחוד האמירויות	
إِنذَار (ג) אַת	ש"ע	אזהרה, התראה		
إِنْعَقَدَ	פועל	נערך, התכנס		صار سَآר - קרה, התרחש דוג': صار الاجتماع امباح סָאר (א) לאג'תמאע (א) מְבָאָרַח - הכנס נערך אתמול גם : כַּן פֶּאן
إِنْقَطَعَ	פועל	ניתק, נפסק		
أَيْضًا	תואר הפועל	גם, גם כן, שוב, עוד פעם		כַּמַּן פֶּמֶאן דוג': כַּמַּן מְרָה פֶּמֶאן מְרָה - עוד פעם, פעם נוספת, שוב
أَيُّهَا	מילת פנייה	הוי (פנייה לאדם, לאנשים, אין צורך לתרגם לעברית)	أَيُّهَا - פנייה לנקבה בלבד	יַא
بَازِنَجَان	שם קיבוצי	חציל, חצילים		
بَارِد	ש"ת	קר, צונן, אדיש	بُرُودَة - קרירות شَدِيد البُرُودَة - קר מאוד	

בַּחַת (יִבְחַת) فِي	פועל	דן ב-, חקר את	(מ"י) נִאֲשַׁן בֹּאֵחַ (ג) וֶן - חוקר בַּחַת (ג) אֲבֵחַת - מחקר	בַּחַת בַּחַת' / בַּחַס גם: נִאֲשַׁן נִאֲקַשׁ
בַּחַת (יִבְחַת) عَنْ	פועל	חיפש את-	(מ"י) فَتָשׁ عَنْ	גם: דֹּר עַל דֹּר לֹא فָתַשׁ פָּתַשׁ
בָּדַל	פועל	החליף את- ב-, המיר את- ב-, שינה את-	(מ"י) غَيَّرَ	
بَرَفُوق	שם קיבוצי	שזיף, שזיפים		
بَسِيط (ג) بَسْطَاء	ש"ת	פשוט	عَادِي - פשוט, רגיל, שגרת	
بَقْدُونِس	ש"ע	פטרוזיליה		
بَلَدِيَّة (ג) אַ	ש"ע	עירייה		
بُوْطَة (ג) אַ	ש"ע	גלידה		
بَيَانُو	ש"ע	פסנתר		
تَجَوَّل	פועל	טייל, סייר		גם: شَمَّ الهوى שם (א) לְהוֹא شَطَح שִׁטַּח
تَحَدَّث	פועל	שוחח, דיבר	(מ"י) تَكَلَّمَ	תַּחַדַּת תַּחַדַּס גם: חָכִי חָכֵא, תַּכֵּם תַּכַּלֵּם
تَحَرَّكَ	פועל	התנועע, זז	كُزِسِي מְחַרַּק - כיסא גלגלים	
تَحَسَّن	פועל	השתפר		
تَزَوَّج	פועל	התחתן	مُتَزَوِّج - נשוי	גם: תַּזֹּז תַּזֹּז מְתַזַּז מְתַזַּז - נשוי
تَسَلَّمَ	פועל	קיבל לידו (אחריות, תפקיד), קיבל (מסמך, כסף) גם: לקח		גם: اسْتَلَمَ אֶסְתַּלֵּם أَخَذَ אַחֲד - לקח

תִּצְמֵן	פועל	כלל, הכיל	(מ"ינ) צִמֵּן, שָׁמַל, צָמַם צִמְּנָן - תוך, פנים צִמְּנָה - בתוך, במהלך, במסגרת, בתחום	שָׁמַל שִׁמַּל צָמַם צָמָה שָׁמַל שִׁמַּל - כולל, מקיף דוג': חָלָה שָׁמַל חָלָה שִׁמַּל - פתרון כולל
תִּצְוֹר	פועל	התפתח	תִּצְוֹר (ג) א - התפתחות	
תִּצְוֹעַ	פועל	התנדב	תִּצְוֹעַ - התנדבות	
תִּצְוֹן	ש"ע	שיתוף פעולה	תִּצְוֹן אִתִּיבָדִי - שיתוף פעולה כלכלי תִּצְוֹן - שיתוף פעולה	
תִּצְוִישׁ	ש"ע	דו קיום		
תִּצְוִי / עָלִי	פועל	הכיר את-, התוודע אל-	(מ"ינ) תִּצְוִי עָלִי	
תִּצְלֵם	פועל	לָמַד	(מ"ינ) דָּרַס (יִדְרֹס)	גם: דָּרַס דָּרַס
תִּצְלֵל!	פועל	בבקשה! התכבד!	צִוִּי שֶׁל תִּצְלֵל - התכבד, הסכים ל-	תִּצְלֵל - תִּצְלֵל ל דוג': תִּצְלֵל פִּתּוּת תִּצְלֵל ל פִּתּוּת - בבקשה, היכנס!
תִּצְדֵּם	פועל	התקדם	תִּצְדֵּם - התקדמות, קדמה, שיפור תִּצְדֵּם מִן - התקרב אל	
תִּצְרִיר (ג) תִּצְרִיר	ש"ע	דו"ח, כתבה, תחקיר		
תִּגְלֵם	פועל	דיבר, שוחח	(מ"ינ) תִּגְלֵת	גם: תִּגְלֵת תִּגְלֵת חִכִּי חִכִּי
תִּלֵּךְ	כינוי רמז	היא, ההיא		הִדִּיךְ הִדִּיךְ דוג': הִדִּיךְ הִדִּיךְ (א) לְמִרְהָ - בפעם ההיא
תִּמְנֵעַ בְּ	פועל	נהנה מ-	(מ"ינ) אִשְׁתַּמְנֵעַ בְּ	גם: אִשְׁתַּמְנֵעַ בְּ

تَتَاوَل	פועל	טיפל ב-, עסק ב- (עניין כלשהו), כלל	(מ"י) عَالَجَ تَتَاوَل الشَّرَاب - שתה تَتَاوَل الطَّعَام - אכל	مارس مَارَس عالج لَعَلَّ
تَنَسَّ	ש"ע	טניס	(מ"י) كُرَّة المَضْرَب	
تَنْظِيم	ש"ע	ארגון, לארגן, סידור	مُنْتَظِمَة - ארגון نَظَم - סידר, ארגן, תכנן	
تَوَام (ج) تَوَائِم	ש"ע	תאום	تَوَامَان - זוג תאומים	توم (ج) توام תום (ר') תנאם - תאום, תאומים
تَوَجَّهَ إِلَى، نَحَو	פועל	פנה אל, הלך בכיוון	(מ"י) اِتَّجَهَ	גם: التفت اِلْتَفَت
تَوَقَّع	פועל	ציפה ל-, חיכה	(מ"י) اِنْتَظَرَ تَوَقُّعَات - ציפיות مُتَوَقَّع - צפוי غَيْر مُتَوَقَّع - בלתי צפוי مِنَ الْمُتَوَقَّع أَنَّ - צפוי ש-	גם: مفروض מְפֻרָד - צפוי, אמור (להיות)
جَائِزَة (ج) جَوَائِز	ש"ע	פרס		
جَانِب (ج) جَوَانِب	ש"ע	צד	(מ"י) جِهَة (ج) ات إِلَى جَانِب، بِجَنْب - בקרבת-, ליד, לצד- , סמוך ל-	جنب/جنب ג'יב / ג'ימב דוג': قعد جمبي קעֶד ג'ימבי - ישב לידי / לצדי גם: جهة ג'הה
جَاهِز	ש"ת	מוכן, זמין		דוג': الأكل جاهز אֵלֶּאכֶל ג'אהז - האוכל מוכן الدكتور جاهز إيسَا א(ל)דוֹכְתוֹר ג'אהז אֵסָא - הרופא זמין עכשיו
جَدًّا	תואר הפועל	מאוד		כּתִיר כְּתִיר
جَزُسُون (ج) ات	ש"ע	מלצר	(מ"י) نَادِل (ج) نُدِل	
جَزِيرَة (ج) جُزُر	ש"ע	אי, חצי אי	الجزيرة العَرَبِيَّة - חצי האי ערב	
جِلْد (ج) جُلُود	ש"ע	עור		

פועל	אסף, צירף, כינס, קָלַל את־	(מ"נ) جَمَعَ, ضَمَّ, لَمَّ جَمَاعَة - קבוצה, חבורה مَجْمُوعَة - אוסף, קובץ	جَمَعَ (يَجْمَعُ)
ש"ע	כל־	(מ"נ) כָּל לאחריה צורת רבים: جَمِيعُ الطُّلَّابِ - כל התלמידים	جميع
ש"ע	חייל		جُنْدِي (ج) جُنُود
ש"ע	סיור, טיול	جَوْلَة دِرَاسِيَّة - סיור לימודי	جَوْلَة (ج) ات
ש"ע	כיס	جيب/جيبَة (ج) جيوب ג'יב / ג'יבָה (ר') ג'יוב	جَيْب (ج) جُيُوب
ש"ע	גיטרה	(מ"נ) قِيَّارَة (ج) ات	جِيَّارَة (ج) ات
ש"ת	טוב	(מ"נ) طَيِّب نَتِيْجَة جَيِّدَة - תוצאה טובה جَيِّد جدًا - טוב מאוד	جَيِّد
ש"ע	צבא	جَيْش الدِّفَاع الإِسْرَائِيْلِي - צה"ל	جَيْش (ج) جُيُوش
ש"ע	עולה רגל	מקיים את מצוות ה- حَجَّ (העלייה לרגל) במכה	حَاج (ج) حُجَّاج
ש"ע	מקרה, תקרית, מאורע	حَادِث طُرُق - תאונת דרכים الأَحْدَاث الرَّاهِنَة - אירועים אקטואליים	حَادِث (ج) حَوَادِث
ש"ע	שכונה	(מ"נ) حَيّ	حَاڑَة (ج) ات
פועל	ניסה (השתדל)		حَاوَلَ

חַדַּת (يَحْدُثُ)	פועל	קרה, אירע, התרחש	מַאֲזָא חֲדַתְּ? - מה קרה?	صار قَآر דוג': شو صار؟ شو قَآر? - מה קרה?
חֲדִיִּת	ש"ת	חדיש, מודרני		
חֲדִיִּת (ג) أَحَادِيث	ש"ע	שיחה, חדית' (מסורת האסלאם)	(מ"י) مُحَادَثَة (ג) א	חֲדִיִּת חֲדִיס / חֲדִיִּת' גם: مُحَادَثَة מִחַאדִּסָּה
חֲרָזَة	ש"ע	חום	ذَرَجَاتُ الْحَرَاة - מעלות החום, טמפרטורות	גם: سَخُونَة سَح'וֹנָה - חום (של הגוף)
حِصَّة (ג) حِصَص	ש"ע	שיעור, שעת לימוד, חלק	دَرَس (ג) دُرُوس - שיעור	
حَضَرَ (يَحْضُرُ)	פועל	נכח ב-	حَاضِر - נוכח, נוכחי الحَاضِر - ההווה (דקדוק)	حاضر מאָדָר - נוכח, נוכחי, מוכן לשרותך! נמצא!
حَقِيقَة (ג) حَقَائِب	ש"ע	מזוודה, ילקוט		גם: شَنْطَة / שִׁנְטָה שִׁנְטָה / שִׁנְטָה
حَلَقَة (ג) حَلَق	ש"ע	עגיל, טבעת, חלק / פרק של סדרה	حَآئِم (ג) حَوَاتِم - טבעת	חֲלֻק חֲלֻק - עגיל, עגילים
حَوْل	מ"י	מסביב ל-, בערך, אודות, בעניין, בדבר	حَوْلَ الْعَالَم - סביב העולם حَوْلَ أَلْف شَخْص - בערך אלף איש المُحَادَثَات حَوْل المَشْرُوع - השיחות בעניין הפרויקט حَوَالِي - בקירוב, בערך	גם: حَوَالِي / حَوَالِي חֲוֵאלָה / חֲוֵאלִי - מסביב ל-, בערך דוג': حَوَالِي مِيتִין שִׁיכֵל חֲוֵאלִי מִיִּתִין שִׁיכֵל - בערך 200 שקל
حَيّ	ש"ע	חי		
حَيّ (ג) أَحْيَاء	ש"ע	שכונה	(מ"י) حَاة (ג) א	
حَيَاة	ש"ע	חיים	نَمَطُ الْحَيَاة - אורח חיים, סגנון חיים يَحْيَاي - בחיי (שבועה)	
حَآئِم (ג) حَوَاتِم	ש"ע	טבעת, חותמת	(מ"י) خَتْم (ג) أَخْتَام - חותמת	

חָאֵי	תואר הפועל	מחוץ ל-, בחוץ	الخَاج - חוץ לארץ (חו"ל) خَاج الغُرْفَة - מחוץ לחדר في الخَاج - בחוץ	גם: בְּרָא בְּרָא
חָאֵס	ש"ת	מיוחד, פרטי	(מ"י) חֻסוּסִי سَيَّارَة حُסُوصِيَّة - מכונית פרטית	גם: חֻסוּסִי חֻסוּסִי - מיוחד, פרטי
خُرُوف (ج) خِرَاف	ש"ע	כבש, טלה		
خَشَب (ج) أَشْشَاب	ש"ע	עץ (החומר)		
خُطُوة (ج) خُطُوات	ש"ע	לַעֲד	(מ"י) خُطُوات	خطوة (ج) خطوات ח'סוּה (ר') ח'סוּואת
خَفِيف	ש"ת	קל (לא כבד), קל ערך, זריז	قِطَار خَفِيف - רכבת קלה	
خَمَن	פועל	ניחש, שיער	تَخْمِين - ניחוש, השערה بِالتَّخْمِين - בערך, בקירוב	
خَنْزِير (ج) خَنَازِير	ש"ע	חזיר		
دَائِرَة (ج) دَوَائِر	ש"ע	עיגול, מעגל, חוג, סביבה	دَائِرَة البُرُوج - גלגל המזלות	دايرة دَائِرَة
دَاخِل	תואר הפועל	פנים, תוך, בפנים	دَاخِل الحَقِيبَة - פנים הילקוט دَاخِل - בתוך, בפנים الكِتَاب دَاخِل الحَقِيبَة - הספר בתוך הילקוט	جَوَّاء - בפנים
دَائِم	ש"ת	תמידי, קבוע	دَائِمًا - תמיד	دايم دَائِم - תמיד
دَافِع عَنْ	פועל	הגן על-	دِفَاع - הגנה	

دَحْن	פועל	עישן	تَدخين - עישון, לעשן مَمْنُوعُ التَّدخين - העישון אסור	
دِرَاسَة (ج) ات	ש"ע	לימוד, עיון, מחקר	دِرَاسِيّ - לימודי يَوْم دِرَاسِيّ - יום עיון	
دَلِيل (ج) أدِلَاء	ש"ע	מורה דרך, מדריך	دَلِيل سَيَّاح - מדריך תיירים	
دَوْلِيّ / دَوْلِيّ	ש"ת	בין-לאומי		
دُرّة	ש"ע	תירס		
ذِكْر	ש"ע	זכירה, זיכרון, אזכור, היזכרות	مِنَ الجَدِيرِ بِالذِّكْرِ أَنَّ - ראוי להזכיר ש-	
ذَلِكَ	כינוי רמז	ההוא	هَذَاكَ הַדָּאכּ	
رَحَبَ ب	פועל	קיבל בברכה / בשמחה, ברך על		
رُطُوبَة	ש"ע	לחות		
رَغِيف (ج) أَغْرِفَة	ש"ע	כיכר לחם	خُبْز - לחם	
رَفَعَ (يَرْفَعُ)	פועל	הרים, העלה		
رِيَّاضِيّ (ج) وَنْ	ש"ע	ספורטאי	رِيَّاضَة - ספורט رِيَّاضِيّ - ספורטיבי	
رُبْدَة	ש"ע	חמאה		
رَعِيم (ج) رُعَمَاء	ש"ע	מנהיג		
رَوَّاج	ש"ע	נישואים	גם : جَوَّاز لِنِإِاز	
سَائِح (ج) سَيَّاح	ש"ע	תייר	سَيَّاحَة - תיירות	سايح סאיח
سَابِق	ש"ת	קודם, שעבר, לשעבר	(מ"נ) المَاضِي - שעבר (יום, חודש) في الأسبوع السَّابِق - בשבוע שעבר	
سَاعَدَ	פועל	עזר ל-	مُسَاعَدَة مَالِيَّة - עזרה כספית	

סָלִים (ג) וֶן	ש"ת	שלם, בריא	(מ"נ) סָלִים جَمْعُ سَالِم - בדקדוק: ריבוי שלם	
سَحَابَة (ג) سُحُب	ש"ל	לנן	(מ"נ) غَيْمَة (ג) غُيُوم سَحَاب - לננים (שם קיבוצי) ناطحة سحاب - גורד שחקים	גם: غيمة (ג) غيوم עיימה (ר') עִיּוּם
سَفَارَة, سَفَارَة (ג) ات	ש"ל	שגרירות	سَفِير - שגריר	
سِكْرِيّ	ש"ל	מזכיר	(מ"נ) أَمِين (כתפקיד רשמי) سِكْرِيّة طَبَّيَّة - מזכירה רפואית	
سُلْحَفَة (ג) سَلَاحِف	ש"ל	צב		سلحفاة סלחפה, סלחפה
سِلْسِلَة (ג) سَلَسِل	ש"ל	שרשרת, מחרוזת, סדרה	(מ"נ) عَقْد (ג) عُقُود	سنسال סנסאל
سَلْطَة (ג) ات	ש"ל	סלט		
سَمَح (تَسْمَح) ل	פועל	הרשה ל-, אפשר, סלח	إِسْمَحْ لِي - סלח לי / הרשה לי	
سِن (ג) أَسْنَان	ש"ל	שן	طَيِّبُ أَسْنَان - רופא שיניים	
سَهْل	ש"ת	קל, נוח, מישור	سُهُوْلَة - קלות بِسُهُوْلَة - בקלות السَّهْل السَّاحِلِيّ - מישור החוף	
سَوَار (ג) أَسَاوِر	ש"ל	צמיד		سوارَة (ג) أساور סוארה (ר') אַסְאוּר

סִיִּי	ש"ת	רע, גרוע	الحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ - יתרונות וחסרונות أَسْوَأُ - רע יותר/ הרע ביותר (א)לְחָץ - לרוע המזל גם : عاقل لְאָקֵל سوء סוא - רוע דוג': لسوء الحظ לסוא
سِيَّاسَة	ש"ע	מדיניות, פוליטיקה	سَيَّاسِيّ - מדיני, פוליטי, פוליטיקאי
شَبَاب (ج) شَبَاب	ש"ע	בחור, צעיר	شَبَاب – נוער, נעורים
شَارَكَ فِي	פועל	השתתף	(מ"נ) إَشْتَرَكَ فِي
شَاشَة (ج) ات	ש"ע	מסך, צג	شَاشَة الحَاسُوب - מסך מחשב
شَأْن (ج) شُؤُون	ש"ע	עניין, דבר, חשיבות, ערך	(מ"נ) أَمْر (ج) أُمُور, شَيْء (ج) أَشْيَاء مِنْ شَأْنِهِ أَنْ - עשוי להביא ל-, עלול לגרום ל- بِشَأْن - בעניין ה-, בנוגע ל- لَيْسَ مِنْ شَأْنِهِ - אין זה לעניינו, זה אינו נוגע לו دُو شَأْن - בעל ערך, בעל חשיבות
شَخْص (ج) أَشْخَاص	ש"ע	איש, אדם	(מ"נ) إِنْسَان، رَجُل شَخْصِيّ - אישי, פרטי شَخْصِيَّة - אישיות, דמות
شُرْطَة	ש"ע	משטרה	شُرْطِيّ (ج) وَنَ - שוטר
شَرِكَة (ج) ات	ש"ע	חברה (מסחרית)	شركة גם : شَرِكَة
شُعْب (ج) شُعُوب	ש"ע	עם	شُعْبِيّ - עממי, פופולרי مُوسِيقَى شُعْبِيَّة - מוסיקה עממית / פולקלור

שׁוּגַל (ג) אֲשָׁגַל	שׁ״ע	עבודה, עיסוק	(מ״נ) עֲמַל מִשְׁעוּל - עֲסוּק	שָׁגַל/שְׁגִיל שְׁעָאָל / שְׁעִיל - עובד, פועל
שָׁפַף	שׁ״ת	שקוף	וֶרֶץ שָׁפָף - נייר שָׁקוּף	
שָׁפְטָן	שׁ״ע	שפתיים (זוג)	שָׁפָה (ג) שִׁפָּה - שפה (אחת) שָׁפְהִי, שָׁפְוִי, שָׁפְהִיָּא - בעל פה, שבעל פה	שָׁפָה (ג) שְׁפִיפ/שָׁפַף שָׁפָה (ר') שְׁפִיפ / שְׁפִיפָה
שָׁחַף, שָׁחֲפִי (ג) וֶן	שׁ״ע, שׁ״ת	עיתונאי, עיתונאי	(מ״נ) שָׁחַפִּי, שָׁחַפִּי (ג) וֶן מִשְׁחַף שָׁחַפִּי - מסיבת עיתונאים	
שָׁחַף בָּן	פועל	הצהיר ש-, הכריז ש-		
שָׁחַב	שׁ״ת	קשה, מסובך, מתיש		
שָׁחַד (שָׁחַד)	פועל	עלה, התרומם, טיפס	(מ״נ) שָׁחַד (שָׁחַד) שָׁחַד אֶל - עלה ל- (אוטובוס, רכבת)	שָׁחַד טָלַח
שָׁחַב (ג) שָׁחַב	שׁ״ע	קצין		שָׁחַב (ג) שָׁחַב שָׁחַב (ר') שָׁחַב
שָׁחַף, אֶשְׁחַף	פועל	הכפיל	שָׁחַף, מִשְׁחַף - כפול	
שָׁחַב (שָׁחַב)	פועל	היה טוב, נעים, טעים	שָׁחַב - טוב	שָׁחַב אֶחְסֵן/מִנִּיח שָׁחַב אֶחְסֵן / מִנִּיח
שָׁחַב	שׁ״ת	טרי	(מ״נ) שָׁחַב	שָׁחַב/שָׁחַב טָחַב / טָחַב
שָׁחַב (שָׁחַב)	פועל	טס, עף		
שָׁחַב	שׁ״ע	טווס		
שָׁחַב	שׁ״ע	רפואה	שָׁחַב אֶחְסֵן - רפואת עיניים שָׁחַב - רפואי שָׁחַב (ג) אֶחְסֵן - רופא	שָׁחַב אֶחְסֵן/מִנִּיח שָׁחַב אֶחְסֵן/מִנִּיח שָׁחַב אֶחְסֵן/מִנִּיח שָׁחַב אֶחְסֵן/מִנִּיח

טָבֵל (ג) טָבֹול	ש"ע	תוף	(מ"י) טַבֵּלָה (ג) אַת טָבֵל - מתופף	גם: דְּרִבְכָּה (תוף דרבוקה)
طَبِيعَة (ג) طَبَائِع	ש"ע	טבע, מזג, אופי	(מ"י) طَابِع	
طَقْس	ש"ע	מזג אוויר	(מ"י) جَو	גם: جَو ג'וֹ
طَيَّار (ג) وَن	ש"ע	טייס	طَائِرَة (ג) אַת - מטוס طَيَّرَان - תעופה شَرَكَة طَيَّرَان - חברת תעופה	طَيَّارَة (ג) אַת טַיָּאָרָה (ר') טַיָּאָרָאֵת - מטוס
ظَهْر	ש"ע	גב		ظَهْر / ضَهْر דָּהָר
عَادَ (يَعُوذُ)	פועל	חזר, שָׁב	(מ"נ) رَجَعَ عَادَ إِلَى - נבע מ-, מוצאו מ- لَمْ يَعُدْ, مَا عَاد - כבר לא عَادَ يَفْعَلُ - שב (לעשות), עשה בשנית	גם: رَجَعَ רָגַע מָא עָאד מָא עָאד - כבר לא
عَادَة (ג) אַת	ש"ע	מנהג, הרגל	عَادَة - בדרך כלל, לרוב كَالْعَادَة - כנהוג, כרגיל كَالْمُعْتَاد - כרגיל, בדרך כלל	رَبِّ الْعَادَة ז' (א) לְעָאדָה - כרגיל عَادَة עָאדָתָן - בדרך כלל, לרוב
عَادِل	ש"ת	צודק, הוגן, ישר	غَيْرَ عَادِل - לא הוגן بِشْكَל עָאדִל - בהגינות, בצדק	דוג': ش عادِل מֶש עָאדִל - לא הוגן
عَادِي	ש"ת	רגיל, שגرتי, נורמלי	(מ"י) طَبِيعِي غَيْرَ عَادِي - לא רגיל	عَادِي עָאדִי

عَاشَ (يَعِيشُ)	פועל	חי	عَاشَ الْمَلِكُ! يحي המלך! דוג': يعيش الملك يعيش (א) לְמַלְכָּ - יחי המלך عاش عند أهله لِأَيَّش עִנְדָּ אֶהְלוּ - חי / גר אצל הוריו
عَالَجَ	פועל	טיפול ב-, ריפא (חולה, מחלה), עסק ב- (עניין)	عَالَجَ، مُعَالَجَة - טיפול עיסוק (בעניין), טיפול (רפואי) عَالَجِي - טיפולי
عَامَّ	ש"ת	כללי, ציבורי	مُدير عَامَّ - מנהל כללי (מנכ"ל) طَبَّ عَامَّ - רפואה כללית
عَازَّ (يَغْزُ, يَغْزِي) على	פועל	פגש את, נתקל ב-, מצא את	صادف قَادِ - פגש (במקרה), נתקל ב- لقى لَقَا
عَدَّة	ש"ע	כמה, מספר	عَدَّة أَيَّام - כמה ימים
عَدَد	ש"ע	מספר, גיליון (של עיתון)	عَدَد مِن - כמה, מספר
عَرَضَ (يَغْرِضُ)	פועל	הציג, הראה	عَرَضَ عَلَى - הציע את- ל- גם: عرض على لَرَدَ לְלَا - הציע
عَرُضَ (ج) عُرُوض	ש"ע	הצעה, תצוגה, הצגה (של סרט, תיאטרון)	عَرُضَ أَرْيَاء - תצוגת אופנה
عَشَاء	ש"ע	ארוחת ערב	عشا עֶשَا
عُشْب	ש"ע	דשא, עשב	عشب עֶשֶׁב
عَصِير	ש"ע	מיץ	
عُضُو (ج) أَعْضَاء	ש"ע	חבר (בארגון, במפלגה)	أَعْضَاءُ الْفِرْقَة - חברי הלהקה أَعْضَاءُ الْكَنِيسَة - חברי כנסת
عُضُو (ج) أَعْضَاء	ש"ע	איבר (מאיברי הגוף)	أَعْضَاءُ الْجِسْم - איברי הגוף

עֻטְלָה (ג) עֻטְלָת	ש״ע	חופשה	(מ״נ) إِجَارَةٌ (ג) את العُطْلَة الصَّيْفِيَّة - חופשת הקיץ	גם: إِجَارَة أَجْأَازָה
عَقَدَ (يَعْقِدُ)	פועל	ערך, כינס	عَقَدَ جَلْسَة - ערך ישיבה	עִמַל לְמַל
عَلَاقَة (ג) את	ש״ע	קשר, יחס	عَلَاقَات رَسْمِيَّة - יחסים רשמיים	
عَلَامَة (ג) את	ש״ע	ציון, סימן		
عَمَلِيَّة (ג) את	ש״ע	פעולה, תהליך, פיגוע, ניתוח (כירורגי)	عَمَلِيَّة السَّلَام - תהליך השלום عَمَلِيَّة جِرَاحِيَّة - פעולה כירורגית, ניתוח	
عُنُق، عُنُق (ג) أَعْنَاق	ש״ע	צוואר	(מ״נ) رَقَبَة (ג) رِقَاب	גם: رَقَبَة (ג) את רַקְבָה (ר') רַקְבָאת
غَابَة (ג) את	ש״ע	יער		
غَدَاء	ש״ע	ארוחת צהריים		غدا ע'דא
غَرَام (ג) את	ש״ע	גרם (יחידת משקל)		
غُرَاب (ג) غِرْبَان	ש״ע	עורב		
غَضِبَ (يَغْضَبُ)	פועל	כָעַס על-	غَضِب - כָעַס, זָעַם غَاظِب، زَغْلَان - כועס غَضْبَان - כעסן, רגזן	غَضِب ל'דב גם: زَعَل זָעַל - כָעַס (וגם: הִיחַ עצוב, הצטער) גם: حَمَق חִמַק
غَلَطَ (ג) أَغْلَاط	ש״ע	טעות, שגיאה	(מ״נ) خَطَأ	גם: خَطَأ ח'טא
غَيْمَة (ג) غُيُوم	ש״ע	ענן	(מ״נ) سَحَابَة (ג) سَحُب غَائِم - מעונן غَائِم جُرِّيئًا - מעונן חלקית	غَيْمَة ל'ימה מְגִימ מְעִימ - מעונן
فَارَ (يَفُورُ) פ	פועל	זכה ב-, ניצח	فَوَز - זכייה, ניצחון فَائِز - מנצח (בספורט, תחרויות)	פּאִיז פּאִיז - זוכה, מנצח

فَتَّشَ عَنْ	פועל	חיפש את-	فَتَّشَ عَلَى - פיקח על-, השגיח על-	גם : دَوَّرَ عَلَى دَوَّرَ עֲלֵיא
فَرِيضَةٌ (ج) فَرَائِضُ	ש"ע	מצווה, חובה דתית		
فَشِلَّ (يَفْشِلُ)	פועל	נכשל	(מ"י) رَسَبَ (يَرْسُبُ)	פִּשַׁל פִּשַׁל גם : رَسَبَ רָסַב
فَعَلَ (يَفْعَلُ)	פועל	עשה, פָּעַל	(מ"י) عَمِلَ فَعَلَ - מעשה, פעולה בדקדוק : פועל فَعَّلًا - בפועל, למעשה	סוּי/סוּי/סוּי / סוּי סוּי גם: עִמַּל עִמַּל פָּעַל פָּעַל, עִמַּל עִמַּל - מעשה
فُطِرَ	ש"ע	ארוחת בוקר	أَفْطَرَ - אכל ארוחת בוקר, הפסיק את הצום	פִּטַּר פִּטַּר أَفْطَرَ אֶפְטַר - אכל ארוחת בוקר
فَتَّى (ج) وَنَ	ש"ע	אומנותי, טכני, מקצועי, טכנאי	فَتَّى حָסُوب - טכנאי מחשבים	
قَالَ (يَقُولُ) إِنَّ	פועל	אמר ש-		
قَامُوس (ج) قَوَامِيْس	ש"ע	מילון	(מ"י) مُعْجَم	
قُبْلَةٌ (ج) ات، قُبْل	ש"ע	נשיקה		בוסה בִּזְסָה
قَدْ		כבר, אכן	قَدْ + פועל בעבר - מילית להדגשת העבר. قَدْ سَافَرْنَا - אכן / כבר נסענו (לעיתים אין לתרגמה) قَدْ + פועל בעתיד - משמעותה : ייתכן, אולי, צפוי ש- قَدْ نُسَافِرُ - אולי ניסע, ייתכן שניסע	صَارَ قָאָר - כבר דוג': صار له ساعة هون - قָאָר לוֹ סִיעָה הוֹן - הוא כבר שעה כאן
قَدَّام	מ"י	לפני, מול, חזית (של בית)	(מ"י) أَمَامَ	
قَرَّار (ج) ات	ש"ע	החלטה		

قَرَّرَ	פועל	החליט	مَنْ الْمُقَرَّرُ أَنْ - הוחלט, נקבע ש-	مَقَرَّرَ إِنَّهُ مَقَرَّرَ أَنْ - הוחלט, נקבע ש-
قَرَنْبِيْط	ש"ע	כרובית		زهرة زَهْرَا
قَطَعَ (يَقْطَعُ)	פועל	קטע, חתך, ניתק, חצה / עבר (נהר, ארץ)		
قِطْعَةٌ (ج) ات، قِطْع	ש"ע	חלק, קטע, חתיכה, פרוסה	(מ"נ) شَقَقَةٌ (ج) ات قِطْعَةٌ شُوكُولَاتَةٍ - חתיכת שוקולד	شَقَقَةٌ شَقَقَهَا
قَطَفَ (يَقْطِفُ)	פועל	קטף (פרי), ליקט, אסף	(מ"נ) إِقْتَطَفَ، إِلْتَقَطَ	
قَفَّرَ (يَقْفِرُ)	פועל	קפץ, ניתר, דילג	قَفَّرَ - קפיצה בספורט: القَفْزُ الطَّوِيلُ / البَعِيد - קפיצה לרוחק	قفزة قَفَزَا - קפיצה
قَلِقَ (يَقْلُقُ)	פועל	היה מודאג	قَلِقَ - דאגה, חרדה قَلِقَ - מודאג, חרד	قلق قَلَقَ قلق قَلَقَ، هَمَّ هَمَّ - דאגה قلقان قَلَقَان - מודאג, חרד
كَرَّرَ	פועל	חזר על- (מעשה, אמירה)		عاد عَادَ דוג': عاد كلامه عَادَ כְּלֵאמוֹ - חזר (שוב) על דבריו
كَرِهَ (يَكْرَهُ)	פועל	שנא את-, סלד מ-	كَرِهَ، بُغِضَ - שנאה, סלידה	كره كَرِهَ كره كَرِهَ، بغض بَغِذَ - שנאה
كَرِيم (ج) كِرَام	ש"ת	נכבד, מכובד, נדיב	مُشَاهِدِينَ الْكَرَامَ - צופינו הנכבדים كَرَامَةٌ - כבוד, נדיבות	
كُسْبَرَةٌ	ש"ע	כוסברה		

גִּעְגָּעַת (ג) אַת, גִּעְגָּעַת	ש״ע	עוגה	גִּעְגָּעַת صَغِيرَة - עוגייה גִּעְגָּעַת (שם קיבוצי) - עוגה, עוגות, עוגיות, כעכים	
כֶּם	מילת שאלה	כמה?	אחריה יופיע שם ביחיד: כֶּם وَلَدًا فِي الصَّفِّ? - כמה ילדים בכיתה?	גם: אֶם אַכֶּם גם: קִדִּישׁ קִדִּישׁ (לשעה, לגיל, למחיר) דוג': קִדִּישׁ הַשָּׁעָה? קִדִּישׁ (אל) קִיעָה? - מה השעה? בִּקְדִישׁ הַבָּטָא? בִּקְדִישׁ (א) לְבִטְאָטָא? - בכמה תפוחי האדמה? קִדִּישׁ עֵמֶרְכִּי? קִדִּישׁ עֵמֶרְכִּי? - בת כמה את?
גִּמָּן	ש״ע	כינור	(מ"נ) גִּמְנָה (ג) אַת	כִּמְנָה כִּמְנָה
קוּסָא	שם קיבוצי	קישוא, קישואים		
לִזִּים	ש"ת	הכרחי, דרוש, נחוץ	אֶכְרֵם מִן הַלִּזִּים - יותר מדי, יותר מהדרוש	
לִנֵּן	מילת קישור	מפני ש-	אחריה יופיע שם או כינוי גוף: לִנֵּנָה - מפני שהיא	גם: לִנֵּנָה/לִנֵּנָה לִנֵּנָה / לִנֵּנָה
לְחֻצָה (ג) לְחֻצָּת	ש״ע	רגע		לְחֻצָה לְחֻצָה
לִדִּיד	ש"ת	טעים, ערב, מתוק	(מ"נ) חֻלּוּ	זֶאכִי זֶאכִי חֻלּוּ חֻלּוּ - מתוק
לִפְלִי (ג) לִפְלִי	ש״ע	חסידה		
לִוֵּן	פועל	צבע	מִלּוֹן - צבעוני, מגוון לִוֵּן (ג) לִוֵּן - צבע	לִוֵּן (ג) לִוֵּן לִוֵּן (ר') אֶלְוֵן - צבע
מִאֲכֻלָּת	ש״ע	מאכלים	מִאֲכֻלָּת שְׁהִיָּה/ לִדִּידָה - מאכלים טעימים	אֲכָלָה (ג) אַת אֲכָלָה (ר') אֲכָלָה

מְזָרַע (ג) וֹן	ש"ע	חקלאי, איכר	(מ"נ) فَلَّاح (ג) וֹן	
مَسْئُول (ג) וֹן	ש"ע	אחראי, פקיד בכיר, בכיר (אישיות בכירה)	مَسْئُول عَنْ - אחראי על	
مُسَابَقَة (ג) אַת	ש"ע	תחרות	(מ"נ) مُنَافَسَة مُسَابَقَة أَلْغَاز - חידון مُسَابِق (ג) וֹן - מתחרה	حَزْرِيَّة حَزْرِيَّة - חידון
مُسْتَشْفَى (المُسْتَشْفَى) (ג) مُسْتَشْفَيَات	ש"ע	בית חולים		
مَسْرُور	ש"ע	שמח, מרוצה	(מ"נ) مَبْسُوط، سَعِيد، فَرِح، فَرْحَان	גם : مَبْسُوط מְבֹסוּט, فرحان فَرْحَان, سعيد סַעִיד
مُسَلَّس (ג) אַת	ש"ע	סדרה (בטלויזיה)		
مُشَاهِد (ג) וֹן	ש"ע	צופה	مُشَاهِدِينَ الْكَرَام/ الْأَعْرَاء - צופינו הנכבדים / היקרים	
مَشْرُوبَات	ש"ע	משקאות	مَشْرُوبَات خَفِيفَة - משקאות קלים	
مُشْكِلَة (ג) אַת, مَشَاكِل	ש"ע	בעיה	عِنْدِي مُشْكِلَة - יש לי בעיה	
مَشْوِي	ש"ת	צלוי		مشوي מְשוּי
مُصَوَّر (ג) וֹן	ש"ע	צלם	مُصَوِّر سِينِمَائِي - צלם קולנוע	
مِظْلَة (ג) אַת	ש"ע	מטרייה, שמשייח, מצנח	(מ"נ) شَمْسِيَّة (ג) אַת - מטרייה, שמשייח	شمسية שְמִסְיָה
مُقَرَّد (ג) אַת	ש"ע	יחיד, בודד מילה, מונח, ערך במילון	مُقَرَّدَات اللُّغَة - אוצר המילים של השפה	
مَقْلِي	ש"ת	מטוגן		مقلي מְקָלִי
مَلْجَأ (ג) מַלְאֵי	ש"ע	מקלט		
مَلْحَمَة (ג) مَلَاْجِم	ש"ע	אטליז, חנות בשר	لَحْم - בשר	

מִלְפּוֹף	שם קיבוצי	כרוב		
מִמְרָץ (ג) וֶן	ש"ע	אח (בבית חולים)		
מִנָּפֵעַ	ש"ע	שירותים, בית שימוש	(מ"נ) מִרְאִיִּים	גם: בית המי בית (א) לְמִי
מִנְתָּה (ג) אַת	ש"ע	פארק, טיילת		
מִנְטָה (ג) אַת	ש"ע	בימה, פלטפורמה		
מִנֵּעַ (יִמְנַע) א מִן	פועל	מנע את- מ-, אסר את- על-		
מִהֶיֶךְ (ג) וֶן	ש"ע	ליצן, מוקיון		
מְוָאֵן (ג) וֶן	ש"ע	אזרח		
מְוֹזֵף (ג) וֶן	ש"ע	פקיד		
נָאֵם	פועל	נָשָׂא, שכב	(מ"נ) נָפַד	נִוּם נִוּם - שינה נִימ נִימִים - ישן
נָאֵי (ג) אַת	ש"ע	חליל		
נִבָּא (ג) אִנְבֵּא	ש"ע	ידיעה, חדשה	(מ"נ) חֲבֵר (ג) אֲחָבָר	חֲבֵר (ג) אֲחָבָר חֲבֵר (ר') אֲחָבָר
נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	ש"ע	תוצאה, מסקנה	אֲנִיבֵּא - החדשות	
נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	ש"ע	כוכב, כוכב (מצטיין או מפורסם בתחומו)	(מ"נ) נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	גם: נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה נִיבִיָּה (ר') נִיבִיָּה
נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	ש"ע	רִיבָה	נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה
נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	ש"ע	נִיבָה		
נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	ש"ע	נִיבָה		
נִיבִיָּה (ג) נִיבִיָּה	פועל	נִיבָה, סידר	נִיבִיָּה - ארגון	נִיבִיָּה - ארגון, תכנון, סידור

נֹר (ג) אֲנֹר	ש״ע	אור	عِيدُ الْأَنْوَارِ - חג החנוכה	
הָאֵיפ (ג) هَوَاتِيف	ש״ע	טלפון	(מ״י) تَلْفُون (ג) אֵי הָאֵיפ מַחְמוֹל/נִפָּל/ חֲלוּי/חֲוָל - טלפון נייד, סלולרי הָאֵיפ דִּכִי - טלפון חכם, סמארטפון	תלפון (ג) אֵי תלפון (ר״י) תלפוניאט מוביל מופיל - טלפון נייד, סלולרי
הֶדֶפ (ג) أَهْدَاف	ש״ע	מטרה, יעד, שער (במשחקי כדור)		
הֶדֶפְ אֵלִי	פועל	שאף ל, שם לו למטרה	(מ״י) اِسْتَهْدَفْ אֵלִי	כאן הֶדֶפְ נאוי נאוי - מתכוון, רוצה טמח טמח - שאף
وَأَفَقَ عَلَى	פועל	הסכים על-	مُؤَافَقَةٌ - הסכמה	
وَجَبَةٌ (ג) وَجَبَات	ש״ע	ארוחה, מנה	وَجَبَةٌ سَرِيعة - מזון מהיר	
وَجَدَ (יִגְד)	פועל	מצא, חשב את- ל-	وُجُود - קיום, נוכחות, הימצאות, מציאות مَنْ جَدَّ وَجَدَ - מי שמתאמץ מוצא (מצליח) وَجَدَهَا ذَكِيَّةً - חשב שהיא נבונה يُوجَدُ - ישנו, נמצא مَوْجُود - נמצא, קיים, נוכח	وجد וג'ד - בשפה גבוהה, בהקשרים רשמיים לפי לקא גם: לפי לאקא موجود מוג'וד - נמצא
وَرَاءَ	מילת יחס	מאחורי, אחרי (מיקום)		ورا ורא
وَرَقَةٌ (ג) אֵי, أَوْرَاق	ש״ע	דף, עלה, פיסת נייר	وَرَق - נייר وَرَقُ الْعِنَب - עלי גפן	ورق ורק (שם קיבוצי) - עלים, נייר
وَرَاة (ג) אֵי	ש״ע	משרד ממשלתי, מיניסטריון	وَرَاة الدَّخْلِيَّة - משרד הפנים	

وَزَع	פועל	חילק, הפיץ, פיזר	(מ"נ) قَسَم, قَسَم	גם : قسم קסם, قَسَم קסם - חילק
وَسَط	ש"ע	אמצע, חוג (פוליטי), סביבה (חברתית)	فِي وَسَطٍ - באמצע, במרכז, בתוך	وسط וָסַט / וָסַט - אמצע גם : نَصَّ يَصُّ - אמצע, חצי
وَقْتُ (ج) أَوْقَات	ש"ע	זמן	(מ"נ) زَمَن, زَمَان, حِين بَعْضُ الْوَقْت - זמן מה	גם : زمان זִמָּאן
وَطَن	ש"ע	מולדת		
وَطَنِيّ	ש"ת	לאומי	وَطَنِيَّة - לאומיות	
يَوْمُ الْغُفْرَان	שם פרטי	יום כיפור, יום הכיפורים	غُفْرَان - סליחה, מחילה	

מאגר מילים לפי נושאים - שנת הלימודים הרביעית

مَنَاصِبُ عَلِيَا משרות בכירות

رئيس أركان الجيش	הרמטכ"ל
نائب رئيس الحكومة	סגן ראש הממשלה
مدير عام	מנכ"ל (מנהל כללי)
وزير الثقافة والرياضة	שר התרבות והספורט
وزير السياحة	שר התיירות
وزير العدل	שר המשפטים
وزير العلوم والتكنولوجيا	שר המדע והטכנולוגיה

دول وعواصم מדינות וערי בירה

الجزائر	אלג'יר	الجزائر
إنجلترا	אנגליה	لندن
تونس	תוניס	تونس
ليبيا	לוב	طرابلس
قبرص	קפריסין	نيقوسيا

قارات ومناطق יבשות ואזורים

آسيا	אסיה
إفريقيا	אפריקה
أمريكا الشمالية	אמריקה הצפונית
أمريكا الجنوبية	אמריקה הדרומית
أوروبا	אירופה
أستراليا	אוסטרליה
القارة القطبية الجنوبية (أنتاركتيكا)	יבשת הקוטב הדרומי (אנטארקטיקה)
الشرق الأوسط	המזרח התיכון
الوطن العربي	העולם הערבי
دول الخليج	מדינות המפרץ
شمال إفريقيا	צפון אפריקה

الشُّهُور المِلَادِيَّة الحُوּدُشِם הנוצריים

יְנָאיר	ינואר
פֶּבְרָאיר	פברואר
מָרְס	מרס
אֶפְרִיל	אפריל
מַאיוֹ / מַאֵי	מאי
יُونִיוֹ	יוני
יُولִיוֹ	יולי
אֶגְסֻס	אוגוסט
סֵבֵטֵמְר	ספטמבר
אֶקְטוֹבֵר	אוקטובר
נׁוֹפֵמְר	נובמבר
דִּיסֵמְר	דצמבר

العَدَد الْأَصْلِيّ המספר היסודי 1 – 10

הַמְדָּקֵר - זכר	אחד, מִישָׁהוּ	הַמְדָּקֵר - נקבה	הַתּוֹשָׁעַת - הרחבות
أَحَد / وَاحِد	אחד, מִישָׁהוּ	إِحْدَى / وَاحِدَة	أَحَد/إِحْدَى יופיעו רק בסמיכות أَحَد الْيَوْم – אחד הימים; إِحْدَى السَّنَوَات – אחת השנים لَا أَحَد – אף אחד وَاحِد/وَاحِدَة יופיעו אחרי השם הנמנה, משמשים כלואי שם תואר يَوْم وَاحِد – יום אחד سَنَة وَاحِدَة – שנה אחת
إِثْنَان	שניים	إِثْنَان	השימוש בצורות הזוגי מועט, בעיקר במספרים דו-ספרתיים إِثْنَانٍ وَثَلَاثُونَ – שלושים ושניים (32)

ثَلَاثَة	שלושה	ثَلَاث	שלוש	
أَرْبَعَة	ארבעה	أَرْبَع	ארבע	
خَمْسَة	חמישה	خَمْس	חמש	
سِتَّة	שישה	سِت	שש	
سَبْعَة	שבעה	سَبْع	שבע	
ثَمَانِيَة	שמונה	ثَمَان	שמונה	ثَمَان (الثَّمَانِي) בסמיכות ובצורה המיוחדת) ثَمَانِي بَنَات / البَنَات الثَّمَانِي - שמונה בנות
تِسْعَة	תשעה	تِسْع	תשע	
عَشْرَة	עשרה	عَشْر	עשר	

העשרות 20 - 90 (אין הבדל בין זכר לנקבה)

عِشْرُونَ	עשרים
ثَلَاثُونَ	שלושים
أَرْبَعُونَ	ארבעים
خَمْسُونَ	חמישים
سِتُّون	שישים
سَبْعُونَ	שבעים
ثَمَانُونَ	שמונים
تِسْعُونَ	תשעים

فِي الْمَطْبَخِ במטבח

המילה בערבית الكلمة	תרגום التَرْجُמَة	הרחבות التَّوּשُّעَات	ערבית זבורה اللُّغَة الْمَحْكِيَّة
بَرَاد (ג) אַת	מקרר	(מ"ד) תַּלָּגָה (ג) אַת	
حَنْفِيَّة (ג) אַת	ברז		
سَكِين (ג) סַכָּאִין	סכין		סַכִּינָה (ר') סַכָּאִין סַכִּינָה (ג) סַכָּאִין
شُوكَة (ג) שׁוּק	מזלג		שׁוּקָה (ג) שׁוּק שׁוּקָה (ר') שׁוּק
صُحْن (ג) صُحُون	צלחת	طَبَق (ג) أَطْبَاق - צלחת, מנה	
طَنْجَرَة (ג) טַנְאִיר	סיר	(מ"ד) חֶלֶה (ג) אַת قِدْر (ג) قُدُور	
غَسَّالَة صُحُون	מדיח כלים		
فُزْن (ג) אֶפְרָן	תנור		
فُنْجَان (ג) פִּנְאִין	ספל (קפה)		
كُوب (ג) אֶקוּב	כוס, ספל	(מ"ד) גָּס (ג) קוּס גָּס الْعَالَم – גביע העולם	כַּס, כְּבֵאִיָּה כַּס, כְּבֵאִיָּה
مِلْعَقَة (ג) מֶלַעַץ	כף		מַעְלָקָה (ג) מַעְלָק מַעְלָקָה (ר') מַעְלָק
مِلْعَقَة صَغِيرَة (ג) מֶלַעַץ صَغِيرَة	כפית		מַעְלָקָה صَغِيرَة מַעְלָקָה זַעִירָה מַעְלָקָה שַׁאִי מַעְלָקָה שַׁאִי
مِئْدِيل (ג) מֵאִדִּיל	מפית, ממחטה		מַנְדִּיל מַנְדִּיל מַחְרָמָה מַחְרָמָה
مَوْقِد (ג) מוֹאִיד	כיריים		גַּז לַיִאִז

מאגר מילים - שנת הלימודים החמישית

המילה בערבית الكلمة	חלקי דיבר أقسام الكلام	תרגום التَرْجُمة	הרחבות التَّوسُّعات	ערבית דבורה اللُّغة المَحكيَّة
أَبَدًا	תואר הפועל	אף פעם, לעולם לא, לחלוטין, בשום פנים ואופן	(מ"נ) قَطُّ	ولا مرّة נלא מרה
إِبْدَاع	ש"ע	יצירה, המצאה, יצירות, מקוריות	إِبْدَاعِي - יצירתי	
أَجْنَبِي (ج) أَجَانِب	ש"ע/ש"ית	זר	عَامِلٌ أَجْنَبِي - עובד זר لُغَةٌ أَجْنَبِيَّة - שפה זרה	
إِتِّجَاه	פועל	פנה, הלך בכיוון ל-	(מ"נ) تَوَجَّه إِتِّجَاهٌ إِلَى الْيَمِين - פנה ימינה إِتِّجَاه، تَوَجُّه - כיוון, מגמה, נטייה, גישה	التفت أَلْتَفَت تَوَجَّه تَوَجَّه
إِتِّحَاد	ש"ע	התאחדות, פדרציה	الائتِّحَاد الأوروپي - האיחוד האירופי الائتِّحَاد الرِّياضي - התאחדות הספורט	
إِتَّخَذَ	פועל	לקח את-, החזיק את-, נקט את-	إِتَّخَذَ قَرَارًا - קיבל החלטה, החליט إِتَّخَذَ مَوْقِفًا - נקט עמדה	أخذ قرار أَح'ד קראר - קיבל החלטה أخذ موقف أَح'ד מוקף - נקט עמדה
إِتِّصَال (ج) ات	ש"ע	קשר, מגע	إِتِّصَال هَاتِفِي - קשר טלפוני إِتِّصَالَات سِياسِيَّة - מגעים מדיניים	
إِتَّصَلَ بِ	פועל	יצר קשר עם, התקשר		

إِنَّهُمْ	פועל	האשים את, חשד ב-	إِنَّهُمْ (ג) את, تُهَمَّة (ג) تُهم האשמה, אישום	تهمة (ג) تهم تهمة (ר') תהם - האשמה, אישום
أَثَرَ عَلَى	פועל	השפיע	تأثير – השפעה	
إِجْتَارَ	פועל	חצה (גבול, שטח), עבר (מבחן, ריאיון), התגבר (על קושי, מכשול)	(מ"נ) قَطَعَ	قطع קטע, עדי עדא - חצה (כביש, גבול) تغلب على תעילב עלא - התגבר על (קושי, מכשול) نجح נג'ח - עבר / הצליח במבחן, בריאיון
إِجْرَاء (ג) את	ש"ע	אמצעי, צעד, הליך, ביצוע	إِتَّخَذَ إجراءات – נקט אמצעים, נקט צעדים	גם : أخذ إجراءات אח'ד אג'ראא'את / عمل إجراءات עמל אג'ראא'את - נקט אמצעים
إِخْتِاجَ إِلَى	פועל	נזקק ל-, היה זקוק, הצטרך	حاجة (ג) את - צורך, דבר שזקוקים לו, מחסור مُحتاج (ג) وَنَ - נזקק	גם : كان بحاجة ل/إلى פאן בחאג'ה ל/אלא
إِخْتِجَّ عَلَى	פועל	מחה על-	إِخْتِجَاج – מחאה	
إِحْتَرَمَ	פועל	כיבד, רחש כבוד ל-	إِحْتِرَام - כבוד كُلّ الإِحْتِرَام - כל הכבוד!	كلّ الاحترام כל (א)לאח'תראם, בראפו عليك פראפו עליכ, يعطيك العافية! יעטיפ (א)לעאפ'יה - כל הכבוד (לך)!
إِخْتَلَّ	פועל	פבש	إِخْتِلَال – כיבוש	
إِحْتِمَال (ג) את	ש"ע	אפשרות, הסתברות, סבירות, סיכוי	(מ"נ) إِمْكَانِيَّة (ג) את	גם : أرجحية ארג'יח'יה - הסתברות امكانية (ג) את אמפאנ'יה (ר') אמפאנ'את - אפשרות, סיכוי

إِحتِياج (ج) את	ש"ע	צורך, דרישה, הזדקקות	(מ"נ) حاجة، لزوم إِحتِياجَات - צרכים, מצרכים ذَوُو الإِحتِياجَات الخاصَّة - בעלי צרכים מיוחדים	حاجة حاجة גם : لزوم לזום
إِختَار	פועל	בחר, העדיף	(מ"נ) فَضَّل إِختِيار - בחירה, העדפה إِختِيارِي - מרצון, מתוך בחירה	גם: فَضَّل פָּדָל تفضيل תפָּדִיל - העדפה اختيار אַחְיִתִּיאר - בחירה
إِخْتَلَفَ عَنْ	פועל	היה שונה מ-, היה נבדל מ-	إِختلاف, خلاف - מחלוקת, הבדל, ניגוד, שוני, חילוקי דעות مُخْتَلِف - שונה	اختلاف אַחְיִתִּלאף - שוני, חילוקי דעות
أَخَذَ + פועל בעתיד	פועל	התחיל ל-	أَخَذَ يَكْتُبُ - החל לכתוב	صار סָאר + פועל בעתיד דוג': صار يَكْتُبُ סָאר יִכְתֵּב - החל לכתוב
إِخْلَاص	ש"ע	נאמנות, מסירות		
أَدَاعَ	פועל	שידר, פרסם, הפיץ	(מ"נ) بَثَّ שידר نَشَرَ פרסם أَشَاع הפיץ مُذِيع (ג) وَنَ - שדרן, קריין	גם: بَثَّ פָּתַ - שידר (ברדיו / בטלוויזיה) נשר נָשר - פרסם מזיע (ג) יִנ מִדִּיע (ר') מִדִּיעִין - שדרן, קריין
إِذَاعَة	ש"ע	שידור, תחנת שידור, רדיו, פרסום, הפצה	رَادِيو - רדיו	
إِسْتَأْجَرَ	פועל	שָׁכַר את-		
إِسْتَأْنَفَ	פועל	חידש, התחיל מחדש	إِسْتِئْנَاف - חידוש	جَدَّد גִ'דָד - חידוש تجديد תִּגְדִּיד חידוש
إِسْتَحْدَمَ	פועל	השתמש ב-	(מ"נ) إِسْتَعْمَلَ השתמש ב-	גם: استعمل אַסְתַּעְמַל
إِسْتَعْدَّلَ	פועל	התכוון ל-, היה מוכן ל-	(מ"נ) تَهَيَّأ ל	גם: حَضَّر חַלַּה חִדָּר חאלו

إِسْتَعْدَاد (ج) אֵת	ש"ע	מוכנות, הכנה, כוננות	إِسْتَعْدَادًا ל - לקראת, כהכנה ל-	
إِسْتَعْرَضَ	פועל	סָקַר, הציג את-	إِسْتَعْرَضَ - סקירה, סיקור	
إِسْتِمَارَة (ج) אֵת	ש"ע	טופס	(מ"נ) نَمُوذَج (ج) נְמַאזִיג	
إِسْتَنْكَرَ	פועל	גינה	إِسْتِنْكَר - גינוי	
إِسْتَوْرَدَ	פועל	ייבא את- (סחורה)	إِسْتِيزَاد - ייבוא	
إِسْتَوْطَنَ	פועל	התנחל, התיישב	إِسْتِيطَان, مُسْتَوْطَنَة - התנחלות, מושבה, התיישבות	
إِسْتَوْعَبَ	פועל	קלט, הבין	إِسْتِيعَاب - קליטה, הבנה	
إِسْتَيْقَظَ	פועל	התעורר, הקיץ	(מ"נ) يَقَظ (يَيْقَظُ) פאק פֶאק, صَحِي قَحِي	
أَسْقَطَ	פועל	הפיל, ביטל	إِسْقَاط - הפלה إِسْقَاط النِّظَام - הפלת השלטון	
أَسْلُوب (ج) أَسَالِيب	ש"ע	סגנון אופן, שיטה, דרך	(מ"נ) مَنْهَج - שיטה, דרך פעולה	
أَشَارَ إِلَى	פועל	הצביע על-, רמז על-, ציין את-, הזכיר	يُشَارُ أَنْ - יש לציין כִּי إِشَارَة - סימן, רמז, אָזכור إِشَارَة ضَوْئِيَّة - רמזור	גם : لَمَحَ لِمَاح - רָמַז
أَشْعَلَ	פועל	הדליק את-, הצית את-, הבעיר את-	(מ"נ) أَوْقَدَ، وَلَعَ مَشْعَل (ج) مَشَاعِل - לפיד	גם : شَعَلَ شَعْلًا وَلَعَ وَلَعًا
أَصْبَحَ	פועל	נהיה, נעשה, הפך ל-	(מ"נ) صَارَ	صار قَار דוג': صَارَتْ أَطُول مَيَّ قَارַת אֶטוֹל מַי - נהייתה גבוהה יותר ממני
إِصْطَدَمَ	פועל	התנגש	إِصْطِدَام התנגשות	

أَصْل (ج) أَصُول	ש"ע	מקור, מוצא, ייחוס	أَصْلًا - במקור, לגמרי, בראש ובראשונה أَصْلِي - מקורי, אותנטי, עיקרי	أَصْلِي أَكْثَرِي - מקורי, אותנטי
أَصَاف	פועל	הוסיף, צירף, אירח	إِصَافَة - הוספה, תוספת بِالْإِصَافَة إِلَى ذَلِكَ - נוסף לכך, זאת ועוד בדקדוק: צירוף סמיכות	גם: ضَافَ دَأْف
إِضْطَرَاب	ש"ע	בלבול, מבוכה, אי-סדר	(מ"נ) إِرْتِبَاك إِضْطَرَب - התבלבל, נהיה מודאג	خريطة إِرْتِبَاك - בלבול إِرْتِبَاك إِبْرَتِيَاك - מבוכה, בלבול
أَعَادَ	פועל	השיב, החזיר	أَعَادَ النَّظَرَ فِي - עיין מחדש, בחן מחדש	גם: رَجَعَ رِجْلِي
إِعَادَة	ש"ע	חידוש, החזרה, השבה	جَوْلَة إِعَادَة - סיבוב חוזר (בבחירות, בתחרויות ספורט)	
إِعْتَرَفَ بـ	פועל	הכיר ב-, הודה ב-	إِعْتَرَفَ הכרה ב-, הודאה ב-	
إِعْتَقَدَ أَنَّ	פועל	סבר ש-, חשב ש-, האמין ש-	إِعْتَقَاد - סברה, מחשבה, דעה, אמונה	גם: اِفْتَكَرَ إِنَّهُ إِبْرَتِيَاك אֶנֶּז, فَكَّرَ إِنَّهُ فִכֵר אֶנֶּז - חשב ש-
إِعْتَقَلَ	פועל	אסר את-, עצר את-	إِعْتَقَالَ מאסר, מעצר	حبس חִבְס
أَعْرَبَ عَنْ	פועל	הביע את-	(מ"נ) عَبَّرَ عَنْ أَعْرَبَ عَنْ رَأْيِي - הביע את דעתו	عَبَّرَ عَنْ لِيَدَّر עֵן
إِعْتَسَلَ	פועל	התרחץ	(מ"נ) إِسْتَحَمَ	تَغَسَّلَ תְעִיסָל
أَغْلَبِيَّة	ש"ע	רוב	(מ"נ) أَكْثَرِيَّة، مُعْظَم	גם: أَكْثَرِيَّة إِبْرَتِيَاك, مُعْظَم مِعْزֵס
أَغْلَقَ	פועל	סגר, נעל	(מ"נ) سَكَّرَ إِغْلَاق - סגירה, נעילה	גם: سَكَّرَ סִכֵר

أَفْضَل	ש"ת	עדיף, טוב יותר	أَفْضَلِيَّة - עדיפות, יתרון	
إِفْتַחْ أَعْلَى	פועל	הציע את-ל-	(מ"נ) عَرَضَ إِفْتِاح (ג) את - הצעה	גם: عرض لِرَد
أَقَلَّ مِنْ	תואר הפועל	פחות מ-	ערך יתרון של قَلِيل - מעט عَلَى الْأَقَل - לכל הפחות, לפחות	
أَفْلَحَ	פועל	המריא (מטוס), הפליג (ספינה), יצא לדרכו		
أَقْلَبِيَّة (ג) את	ש"ע	מיעוט		
أَكَّدَ	פועל	הדגיש, אישר	أَكَّدَ أَنَّ - קבע ש-, ציין ש-	
أَكْمَلَ	פועל	השלים את-, סיים את-	(מ"נ) كَمَّلَ, أَنْهَى, إِنْتَهَى مِنْ גם: أَنْهَى أَمْرًا כמל כמל	
إِلَّا	מילת קישור	אלא, מלבד-	(מ"נ) غَيْرَ	גם: غير لِأَي
الْعَامِيَّة	ש"ע	(השפה) המדוברת / הדבורה	اللُّغَةُ الْعَامِيَّة, اللُّغَةُ الْمَحْكِيَّة - השפה הדבורה	
الْفُصْحَى	ש"ע	(השפה) הצחה, התקנית (מכונה): השפה הספרותית	فَصِيح בעל דיבור רהוט, בעל כושר ביטוי	
أَلْهَمَ	פועל	העניק השראה ל-	إِلْهَام – השראה	
إِمْكَانِيَّة (ג) את	ש"ע	אפשרות	(מ"נ) إَحْتِمَال	

אֻמְקַן	פועל	התאפשר ל-, היה ביכולתו	אֻמְקַן א מִן - אפשר ל- את- يُمْكِنُ الْقَوْلُ إِنَّ - אפשר לומר ש- مُمْكِن - אפשרי غَيْرُ مُمْكِن - בלתי אפשרי مِنَ الْمُמְكِنِ أَنَّ - אפשרי ש-, ייתכן ש-	كان ممكن فإِن مِمِّمָן ممكن مِمِّمָן - אפשר, אפשרי قدر كَدَر - היה ביכולתו
אִמֵּן	ש"ת	בָּטוּחַ, בטיחותי, שָׁלוֹ	فِي مَأْمَنٍ مِّنْ - בטוח מפני-, מוגן מפני-	هادي האדי - רגוע, שלו
אִמִּין	ש"ת, ש"ע	מהימן, אמין, בטוח, מזכיר	אִמִּין עָמ - מזכיר כללי (מזכ"ל)	
אִנְתָּשָׁר	פועל	התפרסם, נפוץ, התפרס (כוח צבאי)	اِنْتَشَار - התפשטות, פרסום	
אִנְתָּל	פועל	עבר ל-, היגר, הפך ל-	اِنْتَقَالَ - מעבר, הגירה	
אִנְסַחַב	פועל	נסוג	اِنْسَحَاب - נסיגה	
אִנְצַמַּא אֵל	פועל	הצטרף אל-	(מ"י) اِلْتَحَقَ ب اِنْضِمَام - הצטרפות	
אִהְתַּמַּב	פועל	התעניין ב-, דאג ל-	اِهْتِمَام - התעניינות, דאגה	
אִהֶמ	ש"ת	חשוב יותר / החשוב ביותר	ערך היתרון וההפלגה של הָאֵמ - חשוב	
אִהֶמִּיָּה	ש"ע	חשיבות		
אֻוְּחַ	פועל	הבהיר, הסביר	(מ"י) شَرַח وَأُضِح - ברור, מובן, גלוי إِبْضَاح - הבהרה, הסבר, ביאור	פִּסַּר פִּסַּר, שֵׁחַ שֵׁחַ תְּפִסִּיר, תְּפִסִּיר שֵׁחַ שֵׁחַ - הסבר, פירוש, פרשנות

أَوْقَدَ	פועל	הצית, הדליק, הבעיר	(מ"ינ) أَشْعَلَ, وَلَعَ إِيقَاد - הדלקה, הצתה إِيقَاد مَشَاعِل - הדלקת משואות	أَشْعَلَ أَشْجَلًا, وَلَعَ وَلَعًا
أَيَقَظَ	פועל	העיר את- (משינה)		فَيَقَظَ
بَايَحَ (ج) وَنَ	ש"ע	חוקר	بَحْث (ج) أَبْحَاث - מחקר	بَايَحَ بَايَحًا
بَاعَ (يَبِيعُ)	פועל	מכר	بَاعَ (ج) وَنَ - מוכר بَيْع - מכירה لِلْبَيْع - למכירה	بَيَّاع (ج) يَنْ بَيْع (ر') بَيْعًا - מוכר بيع بَيْع - מכירה
بَثَّ	פועל	שידר, פרסם, הפיץ	(מ"ינ) أَذَاعَ بَثَّ إِشَاعَةً - הפיץ שמועה بَثَّ الْبَرْنَامَج - שידר את התוכנית بَثَّ - שידור بَثَّ مُبَاشِر - שידור ישיר	גם: أَذَاعَ أَذِياع
بَحْرَ (ج) يَحَارَ	ש"ע	ים	الْبَحْرُ الْأَبْيَضُ الْمُتَوَسِّط - הים התיכון الْبَحْرُ الْأَحْمَر - ים סוף (הים האדום) الْبَحْرُ الْمَيِّت - ים המלח (ים המוות)	
يُدُون / دُون	מילת קישור	ללא, מכלי		
بُجَ (ج) أَبْرَاج	ש"ע	מגדל, מצודה, מזל (אחד משנים עשר המזלות)	بُجَ الْأَسَد - מזל אריה	
بَرَمَجَ	פועל	תכנת	مُبرمج (ج) وَنَ - מתכנת بَرَمَجَ (ج) بَرَامَج - תוכנית	برنامج (ج) برامج - פְּרִנָמַג' (ר') פְּרִנָמַג' - תוכנית
بَعَثَ (يَبْعَثُ)	פועל	שלח	(מ"ינ) أَرْسَلَ	بعث بَعَثَ

בַּעֲתָהּ (ג)	ש"ע	משלחת	(מ"נ) وَفْدٌ (ג) وُفُودٌ	גם : وفد (ג) وفود وفْد (ר') وفود
בָּגַד	תואר הפועל	עדיין, טרם, עוד (לרוב במשפטי שלילה)	לَمْ יֵרַجַּע בָּגַד - עדיין לא חזר	לִסָּא לִסָּא לִסָּא מָא לִסָּא מָא - עוד לא, קָרַם
בָּל (יִבֵּל)	פועל	הרטיב את-	מְבֹלֵל - רטוב	מבלול מְבֹלֵל - רטוב
בָּלַעַ	פועל	הגיע ל- (מקום, סכום, גיל), נודע ל-	בִּלְעִי אֲנִי - נודע לי ש -	وَصَلَ וְסָל عَرَفَ إِنَّهُ لَعَرَفَ أَذْوَ - נודע לו- ש-
بِوَاسِطَةِ	מילת יחס	באמצעות, על ידי	عَنْ طَرِيق - באמצעות, על ידי, דרך	
تَبَادُلَ أَمَعَ	פועל	החליף (דעות, ברכות) עם	تَبَادُلَ الْحَدِيثِ مَعَ - החליף דברים עם, שוחח עם	
تَبَادُل	ש"ע	החלפה, חילוף, חילופים	تَبَادُلَ تِجَارِيّ - סחר חליפין تَبَادُلَ مَعْلُومَات - החלפת מידע	
تَجَرِبَةٌ (ג) تَجَارِب	ש"ע	ניסוי, ניסיון, התנסות, חוויה		
تَحَدَّثَ	פועל	דיבר, שוחח	(מ"נ) تَكَلَّمَ	גם : حَكَى حِكَا
تَحْلِيَّة	ש"ע	קינوح		تحلّية תחלואיה
تَحِيَّة (ג) אַת	ש"ע	ברכה, איחול	تَحِيَّاتِي الْقَلْبِيَّة - ברכותיי הלבביות, איחוליי הלבביים	
تَرَأَسَ	פועל	עמד בראש (חברה, אגודה, מפלגה), היה המנהיג של-		كان/صار رئيس פֶּאן / סָאָר רֶאִיס
تَرَلَج	פועל	החליק, גלש		
تَشَاءَم	פועל	היה פסימי	تَشَاؤَم - פסימיות مُتَشَائِم - פסימי	
تَضَمِيم	ש"ע	עיצוב	تَضْمِيم الْأَرْيَاء - עיצוב אופנה	

تَظَاهَرَ	פועל	הפגין	تَظَاهَرَ (ج) ات، مُظَاهَرَة (ج) ات - הפגנה	
تَعَجَّبَ	פועל	התפלא על-, התפעל מ-	ما التَّعَجَّبُ / التَّعَجُّبُ - مَا להבעת התפעלות	
تَفَاءَلَ	פועל	היה אופטימי	تَفَاوُل - אופטימיות مُتَفَائِل - אופטימי	
تَفْصِيل (ج) تَفَاصِيل	ש"ע	פרט	بِالتَّفْصِيل - בפירוט, بِפרוטרוט تَفَاصِيل الحَادِث פרטי התאונה / האירוע	
تَكْمِلَة (ج) ات	ש"ע	השלמה	גם : تکمیل תכמיל	
تَمَكَّنَ مِنْ	פועל	הצליח, עלה בידו ל-	(מ"נ) اِسْتَطَاعَ - היה יכול ל-	قدر קָדַר - היה יכול, היה מסוגל
تَمَنَّى	פועל	איחל, רצה ב-, קיווה ל-	تَمَنَّى (التَّمَنَّى) (ج) تَمَنِّيَات - משאלה, איחול, ברכה أَطْيَب التَّمَنِّيَات - מיטב האיחולים	בעיקר ברבים : تَمَنِّيَات תַמְנִיָּאֵת - איחולים, שאיפות
تَنَازَلَ عَنْ	פועל	ויתר על-	(מ"נ) تَرَاجَعَ عَنْ تَنَازَلَ - ויתור	גם : تَرَكَ תָרַפ - עזב, ויתר דוג': تَرَكَ حَقَّهُ תָרַפ חֲקֹו - ויתר על זכותו
تُهْمَة (ج) تُهُم	ש"ע	אשמה, האשמה, חשד	(מ"נ) اِتِّهَام	
تَوَصَّلَ إِلَى	פועל	הגיע ל- (הישג, תוצאה, החלטה)		
تَوَلَّى	פועל	השתלט על-, שלט ב-	(מ"נ) سَيَّطَرَ تَوَلَّى الحُكْم - עלה לשלטון	سيطر سִיטַר, حكم חֲכַם
تَوَرَّ (ج) ات	ש"ע	מהפכה		

جَاءَ (يَجِيءُ)	פועל	בא, הגיע	(מ"נ) وَصَلَ، قَدِمَ جَاءَ ב - הביא, הגיש את- جَاءَ فِي - נמסר, נאמר ב- جَاءَ فِي الْخَبَرِ أَنَّ - נאמר בידיעה ש-	أَجَا أَجِيَا גם: إَجَا أَجِيَا جَابَ جِيَاب - הביא حكوا في الخبر إنّه حكو في (א)لְחַיְבֵר אֲנֹו - נאמר בידיעה ש-
جَارٍ (الْجَارِي)	ש"ת	נוכחי, שוטף	(מ"נ) حَالِيّ، رَاهِن، حَاضِر الشَّهْرُ الْجَارِي - החודש הנוכחי في الْوَقْتُ الْحَالِيّ - כעת (בזמן הנוכחי)	حالي חאלי, حاضر חאדֵר
جَافَ	ש"ת	יָבֵשׁ	(מ"נ) يَابِس، نَاشِف	يابس יאבֵס, נאשף יאשֶף
جَدِير	ש"ת	ראוי, מתאים	جَدِير بِالذِّكْرِ، مِنْ الْجَدِير بِالذِّكْرِ أَنَّ - ראוי לציון, חשוב לציון ש-	
جُزْءٌ (ج) أَجْزَاء	ש"ע	חלק	(מ"נ) قِسْم (ج) أَقْسَام جُزْئِيّ - חלקי جُزْئِيًّا - באופן חלק	גם: قِسْم (ג) أَقْسَام קִסָם (ר') אַקסאם
جَمَاهِيرِيّ	ש"ת	המוני, עממי	نَشَاطُ جَمَاهِيرِيّ - פעילות המונית / לציבור הרחב	גם: شَعْبِي שַעֲבִי - עממי
جُمْهُور (ج) جَمَاهِير	ש"ע	קהל, ציבור	الْجُمْهُور الْعَام - הציבור הרחב, הציבור כולו	
جُمْهُورِيَّة (ج) ات	ש"ע	רפובליקה	جُمْهُورِيّ - רפובליקני, ממשלתי	
جِنْس (ج) أَجْنَاس	ש"ע	מין, סוג	الْجِنْس الْبَشَرِيّ - המין האנושי	

جُهْد (ج) جُهُود	ש״ע	מאמץ, טרחה, שקידה	(מ״נ) جَدّ (גם): רצינות) بَدَلْ جُهُودًا - השקיע מאמצים	
جَوّ	ש״ע	אוויר, אווירה, מזג אוויר	(מ״נ) طَقْس - מזג אוויר جَوِّي - אווירי سِلَاح الجَوّ - חיל האוויר جَوّ بارد - קר (מזג אוויר קר) جَوّ حَارّ وَجَاف - מזג אוויר חם ויבש الجَوّ ماطر - מזג האוויר גשום نُشْرَةُ الْأَحْوَالِ الجَوِّيَّة - תחזית מזג האוויר	الجَوّ حلو أَلْغِيّوْ حَلוּ - מזג האוויר נעים الجَوّ بَرْد أَلْغِيّوْ בָּרֵד - מזג האוויר קר
جَوَاز (ج) ات	ש״ע	רשות, רישיון, היתר	جَوَاز سَفَر - דרכון	
جَوْز	שם קיבוצי	אגוז, אגוזים		
حَاجِز (ج) حَوَاجِز	ש״ע	מחסום, מחיצה, גדר		
حَارّ, حَرّ	ש״ת	חם, לוהט, חריף	الجَوّ حَارّ - מזג האוויר חם حَرَارَة - חום, חריפות	גם: حامي חאמי
حَارِس (ج) حُرَّاس	ש״ע	שומר, מאבטח	حَارِس مَرْيَ - שוער (בספורט)	
حَامِض	ש״ת	חמוץ		גם: לימון
حَتَّى	מילת יחס	עד, כדי ש-, אפילו		גם: لَحْدٌ לַחֲדַ لَحْدٌ مَا לַחֲדַ מֵא - עד ש-

חֲזִיר (יִחְדָּר)	פועל	נזהר	(מ"י) תִּחְדָּר מִן, إِحْتَرَس - נזהר, נשמר חֲדָר - זהירות الحֲדָר! - זהירות!	دار باله دأار באלו كان على حذر פאן עלא חזר
חֲרָקָה (ג) את	ש"ע	תנועה, פעולה, תעבורה (תנועת מכוניות)	في الحֲרָקָה בִּרְקָה – פעילות היא ברכה חֲרָקָה المְּוֹר - תעבורה, תנועה (של כלי רכב)	
חֲרִיָּה (ג) את	ש"ע	חופש, חירות	חֲרִיָּה الإِخְتִיَار - חופש הבחירה חֲרִיָּה التَّغْيִיר - חופש הביטוי חֲרִיָּה الرְאִי - חופש הדעה	
חֶקֶץ (ג) חֻقּוֹק	ש"ע	זכות, אמת, צדק	الحֶקֶץ مَعَكَ – אתה צודק מִן חֶקֶה אֲנִי - זכותו ל-, הוא רשאי / זכאי ל- חֻقּוֹק الإِنْسَان - זכויות האדם חֶקֶץ - באמת, אומנם, אכן	الحֶקֶץ מִעִי אֶלְחֶק מִעַפ - אתה צודק
חֲקִיָּה (ג) حَقَائِق	ש"ע	אמת, עובדה	חֲקִיָּה, فִּגְלָה - באמת, למעשה חֲקִיָּה - אמייתי, מציאותי	فִּגְלָה פִּעֲלָן - למעשה, באמת גם : والله נאלה - באמת, בחיי! דוג': والله فكرة! נאלה פְּכָרָה! - (זה) באמת רעיון!
חֻכְּם (ג) أَحْكَام	ש"ע	שלטון, ממשל, פסק דין, גזר דין, החלטה	חֻכְּם دִּימְקְרַטִי - שלטון דמוקרטי חֻכְּם זָאִי - שלטון עצמי, אוטונומיה חֻכְּם מְלִכִי - שלטון מונרכי-מלוכני	
חֶלֶץ (ג) حُلُول	ש"ע	פתרון	חֶלֶץ وَסֵט - פשרה	

חָלוּ	ש"ת	מתוק, טעים, יפה	أَحْلَى - המתוק ביותר, היפה ביותר, הטוב ביותר أَحْلَى الْأَمَانِي - מיטב האיחולים فِلْفِل חָלוּ – פפריקה	חלו חלו דוג': מִיָּה חִלּוּה - מים מתוקים والله حلو حلو كثير وإلا حلو חלו כְּתִיר! - באמת יפה מאוד!
חֻלּוּיָּאֵת, חֻלּוּיָּאֵת	ש"ע	דברי מתיקה, ממתקים		גם : מִלְבֶּסֶה, מִלְבֶּסֶה מְלַבֶּסֶה, מְלַבֶּס - סוכריות
חִמָּאֵה	ש"ע	שמירה, הגנה	حِمَايَةِ الْبَيْتَةِ – הגנת הסביבה	
חֻוָּר	ש"ע	דיאלוג, שיחה, דיון, ויכוח	مُتَاَقָשَة - דיון, ויכוח	
חֻוָּאִי	תואר הפועל	בערד, בקירוב	(מ"נ) نَحْو, תَقْرِيبًا	حوالا/حوالي חוּאִי / חוּאִי גם : تقريباً תִּקְרִיבִן
חַיִּת	מילת קישור	מקום שם, היכן ש-	חַיִּת אֵן – מכיוון ש מִן חַיִּת - מבחינת	وين ما אין מא / مكان ما מִכָּאן מא - מקום שם, היכן ש- عشان لعشان, لآته لآذو, بما إته بـما آذو - מכיוון ש- من ناحية من ناحيت – מבחינת
خَبِير(ج) خُبْرَاء	ש"ע	מומחה, בעל ניסיון	خَبِيرَة - ניסיון, מומחיות	
خَجَل (يَخْجَلُ)	פועל	התבייש, נבד	خَجَل - מבוכה, ביישנות, בושה خَجَلَان, خَجُول - ביישן, נבד	خجل חִג'ל خجلان חִג'לאן - מתבייש, ביישן
خَدَم (يَخْدِمُ, يَخْدُم)	פועל	שירת	خِدْمَة - שירות خِدْمَة عَسْكَرِيَّة - שירות צבאי خَادِم (ج) خُدَام - מְשִׁרֵת	خدمة חִדְמָה - שירות خُدَام (ج) ين חִדָּאם (ר') חִדָּאמִין - מְשִׁרֵת
خَط (ج) خُطوط	ש"ע	קו, כתב יד	خُطوط جَوِّيَّة - קווים אוויריים, חברת תעופה	

חִפֵּץ (יִחְפֵּץ)	פועל	הוריד, הפחית, הקטין	חִפֵּץ - הורדה, הפחתה מִנְחִיץ - נמוך	קָלַל קָלָל נָזַל יִזַּל וָטָא ואטי ואטי - נמוך
חִלְפִיָּה (ג) את	ש"ע	רקע	חָלַף - מאחורי, אחרי	ורא ורא - מאחורי, אחרי
חָלַץ (יִחְלֹץ), חָלָץ	פועל	ערבב	חָלַץ, חָלִיץ - תערובת מִחְלוּץ - מעורבב	מִחְלוּץ - מעורבב
חָלַע (יִחְלַע)	פועל	פשט את-, הוריד את-, חלץ את-		שָׁלַח - פשט, הסיר (בגד), חָלַץ (נעליים) חָלַע - עקר, תלש
חָרַב	פועל	אימן	חָרַב - מאמן תִּדְרֹב - התאמן, תירגל את-	
חָרַב (ג) דַּעוֹת	ש"ע	הזמנה, תפילה, תעמולה, הטפה		
חָרַב (יִדְחַץ)	פועל	שילם, דחף	חָרַב - תשלום, דחיפה	
חָרַב	ש"ע	הרס, חורבן		חָרַב ח'ראב חָרַב ח'רַבָּאן - מקולקל, לא טוב
חָרַב	פועל	הרס, החריב		חָרַב ח'רַב
חָרַב	כינוי רמז	ההוא, זאת (דבר זה)	חָרַב - לכן, בְּעַד חָרַב - אחרי כן, כָּדָל - כמו כן מִעַד חָרַב - עם זאת, למרות זאת	חָרַב חָרַב מִן שָׁן חָרַב מִן שָׁן חָרַב - לכן בְּעַד חָרַב - אחרי כן וְכָמָן וְכָמָן - כמו כן מִעַד חָרַב - עם זאת רִגְמָן רִגְמָן, בְּרִגְמָן מִן - למרות
חָרַב (ג) רָאִי רָאִי	ש"ע	קישור, לינק (באינטרנט)		

רְאִי (ג) רְאִי	ש"ע	קִשָּׁר, אגודה	רִאֲיוֹת הָאֲדָבָה - אגודת הסופרים	
רְאִי (ג) אֲרֵא	ש"ע	דעה, השקפה	פִּי רְאִי, חֲסֵב רְאִי - חסב ראי - לפי דעתי	
רָגַב (יִרְגֵּב) פִּי	פועל	רצה ב-, שאף, חשק ב-	(מ"נ) אָרַד אֲרָדָה - רצון, שאיפה רָגַב פִּי - מתוך רצון / שאיפה ל-	כִּאן בְּדוֹ
רָגַם	מילת יחס	למרות, אף על פי ש-, בניגוד ל-	(מ"נ) בִּלְרָגֵם מִן, בִּרְגֵם	גם: בִּלְרָגֵם מִן בְּ(אל)רָעִים מִן
רָפַץ (יִרְפֹּץ)	פועל	דחה, סירב	רָפַץ - דחייה, סירוב רָפַץ פָּאָח - סירוב מוחלט	
רָקַץ (יִרְקֹץ)	פועל	רץ	(מ"נ) עָדָה (יִגְדוּ), סָעִי (יִסְעִי)	
רָל (יִרָל)	פועל	חלף, חדל להתקיים	לֹא יִרָל / מֵאֵל - עדיין, עודנו	לֹא רָח - נפסק, חלף דוג': רֹחַ הַחַיִּים - הפחד חלף לִסֵּה לִסֹּ / בְּעֵדָה בְּעֵדוֹ - הוא עדיין... דוג': לִסֵּה נֵאִים לִסֹּ נֵאִים - הוא עדיין ישן. בְּעֵדָה פִּי הַשִּׁגְלָה בְּעֵדוֹ פִּי (אל)שָׁעִל - הוא עדיין בעבודה.
רְאוּיָה (ג) רְאוּיָה	ש"ע	זווית, פינה, מדור בעיתון		
רְבִי (ג) רְבִי	ש"ע	לקוח		
רְבָה (ג) רְבָה	ש"ע	בקבוק, כלי זכוכית	(מ"נ) רְבָה (ג) רְבָה רְבָה - זכוכית	רְבָה (ג) רְבָה רְבָה (ג) רְבָה רְבָה (ג) רְבָה
רְמִיל (ג) רְמִיל	ש"ע	עמית, חבר (לעבודה, למקצוע, לכיתה)		

שָׁאִיִּק (ג) וֹנֹ, שׁוֹאִיִּק	שׁ״ע	נהג	(מ״נ) שׁוֹאִיִּק (ג) וֹנֹ שָׁאִיִּק - נהג את-, הוביל את-	גם : שופיר שופיר
סָאִיִּל (ג) סְוָאִיִּל	שׁ״ע	חוף	(מ״נ) שָׁאִיִּל (ג) שְׁוָאִיִּל	שָׁטַ (ג) שְׁטוּט שָׁטַ (ר״) שְׁטוּט
סָאִיִּל (ג) וֹנֹ	שׁ״ע	שפל, נבזה, פחות ערך, נמוך, תחתון	الأسفل - החלק התחתון, התחתית فِي أَسْفَلِ الصَّفْحَةِ - בתחתית העמוד	רָזַל רָזַל - נבזה, שפל ואִי וְאִי - נמוך תַּחְתָּי תַּחְתָּאִי - תחתון
סָבִיִּב (ג) אֶסְבָּב	שׁ״ע	סיבה, אמצעי	بِسَبَب - בגלל, בשל- أَسْبَابُ الْمَعِيشَةِ - אמצעי מחיה	בִּסְבָּב בִּסְבָּב - בגלל, בשל-
סָחַב (יִסְחָב)	פועל	משך, סחב, גרר	(מ״נ) جَرَّ (يَجُرُّ)	גם : جَرَّ גִּרָּה
سُرْعَة	שׁ״ע	מהירות	بِسُرْعَة – במהירות	
سَرِيع	שׁ״ת	מהיר	طَرِيق سَرِيع - כביש מהיר	
سِغَر (ג) أَسْغَار	שׁ״ע	מחיר	(מ״נ) ثَمَن (ג) أَثْمَان إِزْتِفَاع الْأَسْعَار – ללית מחירים	גם: ثَمَن (ג) أَثْمَان ת'מון/תמון (ר') אֶת'מאן/אֶת'מאן גם: حَقَّ חֶקֶךָ דוג': שוּ חֶקֶךָ? שוּ חֶקֶךָ? - מה מחירו (כמה הוא עולה)?
سِلَاح (ג) أَسْلِحَة	שׁ״ע	נשק, חיל	سِلَاح الْبَحْرِيَّة - חיל הים سِلَاح الْجَو - חיל האוויר سِلَاح نَوَوِي - נשק גרעיני	
سُلْطَة (ג) سُلْطَات	שׁ״ע	שלטון, שליטה, רשות	السُّلْطَة التَّنْفِيزِيَّة - הרשות המבצעת	

שָׁלַק (يَسْلُقُ)	פועל	בישל (במים) רותחים את-	مَسْلُوق - מבושל بَيْضَة مَسْلُوقَة - ביצה קשה	
سَيْل (ج) سُيُول	ש"ע	שיטפון, זרם אדיר	(מ"נ) فَيْضَان	فيضَان فَيْدَان
شَاحِب	ש"ת	חיוור		
شَدِيد (ج) شِدَاد	ש"ת	חזק, חמור		
شَعْر (ج) أَشْعَار	ש"ע	שירה, שיר	شَاعِر (ج) شُعْرَاء - משורר	
شَغَلَ (يَشْغُلُ)	פועל	עבד ב(משרה), מילא (תפקיד), העסיק את-	شَغَلَ مَنْصِبًا - מילא תפקיד, כיהן במשרה شَغَلَ بَالَهُ - העסיק את מוחו, הטריד אותו شُغِلَ (ج) أَشْغَال - עבודה, עיסוק	اشتغل بِأَشْغَال - עבד شغل بِأَشْغَال - העסיק (את) המחשבה
شَغَلَ	פועל	הפעיל את- (מכשיר חשמלי), העסיק את-		
شَقِيق (ج) أَشِقَاء	ש"ת	אח (ביולוגי, מלידה)	الدُّوْل الْعَرَبِيَّة الشَّقِيْقَة - מדינות ערב האחיות (ביטוי לאחוה בין מדינות ערב)	
شَكَّل	פועל	הרכיב, הקים (ממשלה, ועדה), היווה (רוב, מיעוט, קושי)	تَشْكِيل حُكُومَة - הרכבת ממשלה	
شَكَلَ (ج) أَشْكَال	ש"ע	צורה, אופן, מראה	بَشَّكَلَ عَامً - באופן דללי	
شَمَام	שם קיבוצי	מלון		

שִׁי' (ג) أَشْيَاء	ש"ע	דבר, עניין, משהו	(מ"נ) أَمر (ג) أُمُور, شَأْن (ג) شُؤُون אִי שִׁי' (ג) أَشْيَاء - שי, אִי שִׁי' (ר') אִשְׁיָא כֹּל שִׁי' תָּמַם כֹּל שִׁי' תָּמַם - הכול בסדר
صَاحِب	ש"ת	רועש, קולני, צעקני, סוער	חֲפֵלָה صَاحِيَّة - מסיבה רועשת
صَارَ	פועל	נהיה ל-, נהיה, הפך להיות (משהו)	(מ"נ) أَصْبَحَ דוג': הָאָדָא הָאָדָא קָאָר קָעָב - זֶה נַעֲשֶׂה קָשָׁה (הָאָדָא קָאָר גַּם : קָרָה) דוג': שׁוּ הָאָדָא שׁוּ קָאָר ? - מָה קָרָה ?
صَارُوخ (ג) صَوَارِيخ	ש"ע	טיל	
صَبْر	ש"ע	סבלנות, אורך רוח, פרי הצבר ("סֶבֶר")	شَهْر الصَّبْرِ - כינוי לחודש רמדאן (מילולית : חודש הסבלנות)
صِحَّة	ש"ע	בריאות, אמיתות, נכונות	(מ"נ) عَافِيَة - בריאות صَحِّي - בריאותי, רפואי تَأْمِين صَحِّي - ביטוח בריאות
صَدَمَة (ג) صَدَمَات	ש"ע	הלם, זעזוע	
صَمَد (يَصْمَدُ)	פועל	החזיק מעמד (נגד-), עמד איתן בפני	صُمُود - החזקת מעמד, עמידה איתנה (בפני קושי)

صَمَّمَ	פועל	עיצב, תיכנן	صَمَّمَ فِي، عَلَى - החליט, למד בתוקף על- تَصْمِيم - תוכנית, דגם, עיצוב تَصْمِيم الْأَرْيَاء - עיצוב אופנה مُصَمِّم (ج) وَنْ - מעצב مُصَمِّم أَرْيَاء - מעצב אופנה	مُصَمِّم (ج) يَنْ مِصْمَم (ر') مِصْمَمِيْن - מעצב
صِنَاعَة (ج) ات	ש"ע	תעשייה		
صَهْيُونِي (ج) صَهَايَة	ש"ת	ציוני	صَهْيُونِيَة - ציונות	
صَيْدَلِي (ج) صَيَادِلَة	ש"ע	רוקח	גם : صَيْدَلَانِي صَيْدَلَة، صَيْدَلِيَة - בית מרקחת	גם : فرميشاني פרמשאני
ضَاعَفَ	פועל	הכפיל את-, הגדיל פי כמה וכמה את-		
ضَبَّجَة (ج) ات	ש"ע	רעש, המולה	(מ"נ) ضَبَّج	
ضِدَّ	מילת יחס	נגד		
ضَمَّ (يَضُمُّ)	פועל	כלל את-, הכיל את- אסף	(מ"נ) ضَمَّنَ، شَمَلَ، تَضَمَّنَ، اِحتَوَى - פָּלַל	شمل שָׁמַל, احتوى אֶחְתָּוָא
ضَغَطَ (ج) ضَغُوط	ש"ע	לחץ	ضَغَطَ الدَّم - לַחַץ דם	
ضَوْء (ج) أَصْوَاء	ש"ע	אור	(מ"נ) نُور عَلَى ضَوْء - לאור-	
ضَبَّقَ	ש"ת	צר, הדוק, מצומצם	ضَبَّق - צרה, מצוקה, מחסור الصَّدِيق وَفَت الصَّبِيق - חבר בעת צרה	ضَبَّق דִּיק - צרה, מצוקה
طَاقَة (ج) ات	ש"ע	אנרגיה		

טַאָקִים (ג) טַוּאָקִים	ש"ע	צוות, סָגָל, קבוצה	טַאָקִים תַּחְקִיק - צוות חקירה	פּרִיק פּרִיק, פּרִיק פּרִיק
טַרִיקָה (ג) טַרְק	ש"ע	אמצעי, דרך, שיטה	טַרִיקָה הַתְּחִיק - דרך / אופן החשיבה טַרִיקָה הַעֲמֵל - שיטת העבודה	
טַמָּם (ג) טַוּאָקִים	ש"ע	מערכת, סט	טַמָּם טַמָּם - מערכת כלי אוכל טַמָּם טַמָּם וְאָוָב - סט צלחות וכוסות	
טַוּוֹר	פועל	פיתח	טַוּוֹר - פיתוח	
טַאֲסֵה (ג) טַוּאָסֵה	ש"ע	סופה, סערה	טַאֲסֵה טַמָּם - סופת חול	גם : זובעה זובעה
טַאֲסֵה	ש"ע	בראות	(מ"נ) טַאֲסֵה	
טַאֲסֵה	פועל	העניש	טַאֲסֵה, טַאֲסֵה - ענישה, עניש	טַאֲסֵה - עניש
טַאֲסֵה (ג) טַאֲסֵה	ש"ע	מלומד, מדען	טַאֲסֵה טַאֲסֵה - ארכיולוג	
טַאֲסֵה (ג) אט	ש"ע	ביטוי, משפט, סגנון		
טַאֲסֵה	פועל	הביע את-, ביטא את -	(מ"נ) טַאֲסֵה	
טַאֲסֵה	ש"ע	איבה, עוינות, יריבות		
טַאֲסֵה (ג) טַאֲסֵה	ש"ע	מספר, גיליון (של) עיתון)	טַאֲסֵה טַאֲסֵה - מספר זוגי	
טַאֲסֵה (ג) טַאֲסֵה	ש"ע	אויב		
טַאֲסֵה	ש"ע	תוקפנות		
טַאֲסֵה	פועל	חיזק, תגבר	טַאֲסֵה - חיזוק, תגבור	
טַאֲסֵה	ש"ת	צבאי		
טַאֲסֵה (ג) טַאֲסֵה	ש"ע	לצמ		טַאֲסֵה (ג) טַאֲסֵה טַאֲסֵה
טַאֲסֵה	מילת יחס	בעקבות, אחרי	(מ"נ) טַאֲסֵה, טַאֲסֵה	טַאֲסֵה טַאֲסֵה, טַאֲסֵה וְטַאֲסֵה

עִקְסָ (يَعْكُسُ)	פועל	שיקף את-, הפך את-	עִקְסָ - הפך, ניגוד, השתקפות بِالْعَكْسِ - להפך	עקס לעִקְס - הפך, بالعكس ב(א)לעִקְס - להפך דוג': عمل بعكس القرار למל בעִקְס (א)לקראר- פעל בניגוד להחלטה (עשה ההפך)
עָלَى	פועל	תלה את-, ייחס את- ל-	عَلَى - פירש את-, העיר על, הגיב על تعلیق - פירוש, הסבר, באינטרנט: טוקבק (תגובית)	
עִלֵּם (ج) عَلُوم	ש"ע	ידע, מדע	واسع العلم - בעל ידע נרחב العلوم الطبيعية - מדעי הטבע علمي - מדעי	
עִלֵּם (يَعْلَمُ)	פועל	ידע, נודע לו	عَلِمَ أَنَّ - נודע לו ש- معلوم - ידוע	عرف לִרְף انعرف إنه اِنلرر اِنو - נודע לו ש-
עִמְלִי	ש"ת	מעשי, שימושי		
عُنْصُر (ج) عُنْصُر	ש"ע	יסוד, מרכיב, גורם, גזע	عُنْصُرِيَّة - גזענות	
عُف	ש"ע	אלימות	عُنِيف (ج) عُف - إلیم	
עִיֵּן	פועל	מינה את- ל-	تَعْيִן - מינוי تَعْيֵן - הִתְמַנֵּה	תעין תלנ - התמנה
عَالٍ (الغالي)	ש"ת	יקר, בעל ערך	(מ"נ) تَمِين	
عَرِيب (ج) وَنْ، عَرَبَاء	ש"ת, ש"ע	מוזר, זר, נוכרי		
عَسَلَ (يُعَسِّلُ)	פועל	רחץ, כיבס, הדיח (כלים)	(מ"נ) عَسَلَ	
عَلَّف	פועל	אָרַז את-, עטף את-	غَلَّاف - עטיפה	لَفَتْ لَף لَقَّة لَفَا - עטיפה
فَتْرَة (ج) فَتَرَات	ש"ע	תקופה, פרק זמן, שלב		

שם קיבוצי	צנון	פְּגַל	פְּגַל
פועל	בדק	פָּחַס עֵץ - שאל על, חָקַר אודות	פָּחַס (יִפְחֹס)
ש"ע	בדיקה, חקירה	פְּחֹס טִבֵּיָה - בדיקות רפואיות	פָּחַס (ג) פְּחֹס, פְּחֹסֹת
פועל	התפאר, התגאה ב-	(מ"נ) إِفْتَخَر فَخَّر - גאוה فَخُور - גאה, מתנשא	فَخَّر ب (يَفْخَرُ)
ש"ת	שמח, עליז	(מ"נ) فَرَحَان, مَسْرُور, مَرَح فَرَح (ג) أَفْرَح - שמחה	فَرَح
ש"ע	מברשת	فُرْشَاةُ أَسْتَانَ - מברשת שיניים	فُرْشَاة (ג) فَرَاشِي
ש"ע	הזדמנות, סיכוי, הפסקה (בין שיעורים)	(מ"נ) إِحْتِمَال فُرْصَة سَعِيدَة - נעים להכיר, שמחתי להכיר	فُرْصَة (ג) فُرْص
תואר הפועל	רק, בלבד	بَسَّ بَسًا	فَقَّظ
ש"ע	רעיון	عَلَى فِكْرَة - דרך אגב فِكْرَة مَرْكَزِيَّة - רעיון מרכזי	فِكْرَة (ג) فِكْر
ש"ע	מפקד, מנהיג	قَاد - הנהיג, הוביל, נהג (בכלי רכב)	قَائِد (ג) قَادَة
ש"ע	רשימה, טבלה	(מ"נ) لَائِحَة قَائِمَة الطَّعَام - תפריט	قَائِمَة (ג) قَوَائِم
פועל	פגש, ראיון, ערך ראיון	مُقَابَلَة - ראיון, פגישה	قَابَلَ

قَارَنَ	פועל	השווה את- ל-	مُقَارَنَةً - השוואה مُقَارَنَةً بَ، مَعَ - בהשוואה ל-	بالمقارنة مع ب (א) למקארנה מע - בהשוואה ל-
قَاطِع	ש"ת	מוחלט, חותך, חד, מכריע		
قَانُون (ج) قَوَانِين	ש"ע	חוק		
قَدَّرَ	פועל	העריך, שער, הוקיר		
قَزَن (ج) قُزُون	ש"ע	דור, תקופה, מאה (מאה שנה)	القَزَن الحَادِي وَالْعِشْرُونَ - המאה ה- 21	
قَضِيَّة (ج) قَضَايَا	ש"ע	בעיה, סוגייה, עניין, תביעה משפטית	مَسْأَلَة، مُشْكِلَة - בעיה, עניין قَضَايَا السَّاعَة - בעיות השעה	גם : مسألة مَسْأَلَة, مشكلة משפלה
قِطَاع	ש"ע	אזור, חבל ארץ, מגזר (כלכלי, חברתי)	قِطَاع غَزَّة - רצועת עזה	
قِمَّة (ج) قِمَم	ש"ע	פסגה, שיא		
قُوَّة (ج) قُوَّات، قُوَى (القُوَى)	ש"ע	כוח, חוזק, כוח (של צבא)	قُوَّات الأَمْن - כוחות הביטחון القُوَى - המעצמות	
قَوِي	ש"ת	חזק, תקיף		
كَافَحَ	פועל	נאבק עם-, נלחם ב-	مُكَافَحَة، كِفَاح - מאבק	
كَامِل	ש"ת	שלם, מלא	(מ"נ) تَامَ كَامِلًا - בשלמות, באופן מלא	
لَجَنَة (ج) لِجَان	ש"ע	ועדה		

לָדִי	מצל, ליד, יש ל - , בשעת -	לָדִי וּصُولِهِ - עם הגיעו, בשעת הגיעו	عند لَإِنْد - אצל, יש ל - جَمبِ لَمْب - ליד وقت وصوله وَكُتْ لَوَلو, لَمَّا وصل لَمَّا وَكَل - בעת הגיעו عنده كتاب جديد لَإِنْدُو كُتَاب لَإِنْد - יש לו ספר חדש
لَوْحَة (ج) ات	ש"ע	לוח, ציור, שלט, כרזה	لَوْحَة الْمَفَاتِيح - מקלדת
لَيْسَ	מילת שלילה	אין, אינו	لَيْسَ هُنَاكَ - אין, אין בנמצא
مَاتَ (يَمُوتُ)	פועל	מת, נפטר	(מ"נ) تُوْفِيَ - גם: תָּנַפָּא
مُؤْتَمَر (ج) ات	ש"ע	ועידה, כנס	مُؤْتَمَر صُحُفِي - מסיבת עיתונאים مُؤْتَمَر قِمَّة - ועידת פסגה
مُؤَخَّر	ש"ת	מאוחר	(מ"נ) مُتَأَخَّر فِي سَاعَة مُتَأَخَّرَة - בשעה מאוחרת
مُؤَخَّرًا	תואר הפועל	לאחרונה, בזמן האחרון, לבסוף	(מ"נ) أَخِيرًا أخيرًا أَخِيرًا בְּאַחַר (א) לְאַחֲרֵי
مَالِح	ש"ת	מלוח	دوْغ: الشورية مالحة אַנְל) שוּרְבָה מַלְחָה - המרק מלוח
مُبَاحَثَات	ש"ע	דיונים	(מ"נ) مُحَادَثَات, مُنَاقَشَات
مُبَادَرَة (ج) ات	ש"ע	יוזמה	
مُبَاشِر	ש"ת	ישיר	بَثَّ مُبَاشِر - שידור ישיר
مُبْدِع (ج) وَن	ש"ע	יוצר, ממציא	
مُتَحَدِّث (ج) وَن	ש"ע	דובר (מטעם גוף כלשהו)	(מ"נ) مُتَحَدِّث بِاسْم/بِلِسَان, نَاطِق بِلِسَان - דובר בשם

מִתֵּל	מילת יחס	כמו-, כגון-, כדוגמת-	מִתֵּל מִתְּלָה, זֵי זֵי
مُتَنِّي (الْمُتَنِّي)	שׂיית, שׂייע	בדקדוק: זוגי, כפול	
مَجَال (ج) את	שׂייע	תחום	
مَجْمُوعَة (ج) את	שׂייע	קבוצה, אוסף, קובץ	جَمَاعَة - קבוצה, חבורה جَمَعَ - אסף, כינס, כלל את
مَجْهُول	שׂיית	בלתי ידוע, אלמוני, בדקדוק: צורת הסביל	
مَدَّ	פועל	הושיט	مَدَّ يَدَهُ لِسَلَام - הושיט ידו לשלום مَدَّ يَدَ الْعَوْن/ المُسَاعَدَة - הושיט עזרה, סייע
مُدَرِّب (ج) וֹן	שׂייע	מאמן, מדריך, מאלף (חיות)	مُدَرِّب المُنْتَحَب - מאמן הנבחרת
مُذِيع (ج) וֹן	שׂייע	קריין, שדרן	
مُزَاسِل (ج) וֹן	שׂייע	כְּתָב (עיתון)	
مُرَبِّي (المُرَبِّي)	שׂייע	ריבה	مُرَبِّي מְרִיפָא
مَرْحَلَة (ج) مَرَاوِج	שׂייע	שלב, פרק זמן	(מ"נ) فَتْرَة
مِزْوَحَة (ج) مِزَاوِج	שׂייע	מאוורר	هَوَاي הַנְאִי / הוֹאִי הַנְאִי
مُرِيح	שׂיית	נוח, משביע רצון	גם: מְרִיחַ מְרִיחַ
مُسَابَقَة (ج) את	שׂייע	תחרות, התחרות	(מ"נ) سَبَاق (ج) ات، مُبَارَاة (ج) مُبَارَاة سَبَاق סְבָאק - מרוץ, תחרות سَابَق - התחרה

מְשָׁלָה (ג) מְשָׁלָה	ש"ע	שאלה, בעיה, עניין	(מ"נ) قَضِيَّة (ج) قَضَايَا, مُشْكِلَةٌ (ج) مَشَاكِل	גם: مشكلة (ג) مشاكل משפלה (ר') משפלה قَضِيَّة (ج) قضايا קדִיָּה (ר') קדאיא
מְשַׁתָּר (ג) וֶן	ש"ע	יועץ		
מְשֻׁטָּן (ג) וֶן	ש"ע	מתיישב, מתנחל	מְשֻׁטָּן (ג) אֵת - מושבה, התנחלות	
מְשֻׁס (ג) אֵת	ש"ע	אקדח		
מְשַׁלַּח (ג) וֶן	ש"ע	חמוש, מזוין		
מְסִירָה (ג) אֵת	ש"ע	צעדה, תהלוכה, מצעד		
מְשָׁיָה	ש"ת	דומה	(מ"נ) مُتَشَابِه، شَبِيه، مُمَاطِل	בִּישְׁבֵּה בִּישְׁבָּה תְּשָׁבֵה תְּשָׁבָה - היה דומה ל-
מְצֻדָּר (ג) מְצָדִיר	ש"ע	מקור, בדקדוק: שם פעולה, מקור	מְצֻדָּר מְצָלֵע - מקור מהימן / יודע דבר	
מְזַהֶרֶת (ג) אֵת	ש"ע	הפגנה	(מ"נ) تَظَاهُرَةٌ (ج) אֵת	
מְעַרְצָה	ש"ע	אופוזיציה, התנגדות	עָרָז - התנגד ל-	
מְעֻלָּל	ש"ת	ממוצע, ממוזג, מתון		דוג': الطقس في الربيع معتدل אֶלְטֶקְס פִּי אֶלְרִבִּיעַ מְעֻלָּל - מזג האוויר באביב נוח
מְעֻלָּל	ש"ע	ממוצע	מְעֻלָּל הָעֵלָמָת / الدَّرَاجَات - ממוצע הציונים	
מְעֻלּוֹמָת	ש"ע	ידיעות, מידע, נתונים		
מְעֻלָּי (المُعْلى)	ש"ע	משמעות, מובן, כוונה	(מ"נ) מִפְהוּם	גם: مفهوم מִפְהוּם
מְעֻזִּי (المُعْزى)	ש"ע	מָסָר, מוסר השכל, משמעות	(מ"נ) رِسَالَةٌ، عِبْرَةٌ	

מְּקָוֻזָּת	ש"ע	משא ומתן	מְּקָוֻזָּת תְּנֵאִיָּה - משא ומתן דו-צדדי	
מְּקָבִיל	מילת יחס	תמורת, לעומת-	בְּלֹא מְּקָבִיל - ללא תמורה בְּמִקְבִּיל - במקביל, לעומת זאת	
מְּקָוֻמָּה	ש"ע	התנגדות, מאבק	קָוֻמֿ - התנגד ל-, נאבק עם-	
מְּקָבִילָת	ש"ע	מנות פתיחה, מְּתֵאבְּנִים		
מְּקָסָרָת	ש"ע	פיצוחים		
מְּמֻתֵּע	ש"ת	מהנה, נעים, מעניין	(מ"נ) שִׁיִּי, לְטִיִּיִּי מְּמֻתֵּעַ גְּדָא - מהנה מאוד	כתב ממוע פְּתֵאב מְּמֻתֵּע - ספר מעניין ממוע כְּתִיר מְּמֻתֵּע פְּתִיר - מהנה מאוד!
מִן אֶגֶל	מילת יחס	למען, כדי, בשל-		מִן שָׁן מִן שָׁן מְּשָׁן מְּשָׁן מְּשָׁן גם: קְרֵמַל פְּרֵמַל - למען, לכבוד
מְּקָוֻזָּת	ש"ע	תמרונים		
מְּחֻפֻּז	ש"ת	נמוך, שקוע	(מ"נ) וּאֻי, קְסִיר	וּאֻי וּאֻי
מְּתֻבֵּב (ג)	ש"ע	נציג	(מ"נ) מְּמֻלֵּב (ג) וֵן	גם: מְּמֻלֵּב (ג) יֵן מְּמֻלֵּב (ר') מְּמֻלֵּב
מְּנֻדָּה	מילת יחס	מאז, מזה, לפני		מִן מִן, מִן וּמִן מִן וּמִן מִן קְבֵל קְבֵל
מְּנֻבֵּב (ג)	ש"ע	משרה, תפקיד	(מ"נ) וּמֻלֵּב (ג) וּמֻלֵּב שְׁלֵל מְּנֻבֵּב - מילא תפקיד, כיהן במשרה	וּמֻלֵּב (ג) וּמֻלֵּב (ר') וּמֻלֵּב שְׁלֵל וּמֻלֵּב שְׁלֵל וּמֻלֵּב - מילא תפקיד, כיהן בתפקיד
מְּנֻדָּה (ג) וֵן	ש"ע	מציל		
מְּנֻהָב (ג)	ש"ע	שיטה, דרך פעולה, תוכנית (שידורים, לימודים)	מְּנֻהָב - תכנן את-, עשה באופן מתוכנן את-	

مَوْجَز	ש"ע	תקציר, קיצור, תמצית	مَوْجَزُ الْأَنْبَاءِ - קיצור החדשות	
مَهْرَجَان (ج) ات	ש"ע	חגיגה, פסטיבל		
مِهْنَة (ج) مِهْن	ש"ע	מקצוע	مِهْنِيّ - מקצועי	
مُواصَلَات	ש"ע	תחבורה, אמצעי תחבורה, תקשורת		
مَيْدَان (ج) مَيَادِين	ש"ע	כיכר, שטח, תחום	(מ"נ) دَوَّار (ج) ات - כיכר, רחבה עגולה	ميدان מידאן
نَادَى	פועל	קרא (למישהו), הזמין	مُنَادَاة - הכרזה, קריאה פומבית	
نَاشِط (ج) نَشْطَاء	ש"ע	פועיל (פוליטי, חברתי)	نَاشِط اجتماعي - פעיל חברתי نَشِيط - פעיל, נמרץ, זריז, חרוץ	גם: نَشِيط נְשִׁיט - פעיל, נמרץ, זריז
نَاطِق (ج) وَنْ	ש"ע	דובר	نَاطِق بِلِسَان, مُتَحَدِّث בِلِسَان - דובר מטעם / בשם	
نَاقَشَ	פועל	דן עם-, התווכח עם-	نِقَاش, مُنَاقَشَة - דיון, ויכוח مُنَاقَشَات - דיונים	
نَبِيذ (ج) أَنْبِيذَة	ש"ע	יין	(מ"נ) خَمْر	نَبِيذ בְּבִיד
نَحْو (ج) أَنْحَاء	ש"ע	דרך, כיוון, אופן, النَّحْو - דקדוק, תחביר	أَنْحَاء الْبِلَاد - רחבי הארץ عَلَى هَذَا النَّحْو - בדרך זו, באופן הזה نَحْوِيّ - דקדוקי, תחבירי ظَاهِرَة نَحْوِيَّة - תופעה דקדוקית	جهة ג'הה طريقة טריקה نحو יחו - תחביר
نَحْو	מילת יחס	לכיוון, לעבר, בערך, בקירוב	حوالي - בערך, בקירוב	גם: بجهة בג'הת - לכיוון, לעבר

נִסְבֵּה	ש"ע	אחוז, שיעור, יחס	بِالنَّسْبَةِ إِلَى - ביחס ל-, לדעת- نِسْبَةُ الْمُشَاهَدَةِ - מדרוג, "רייטינג" (של צפיה בטלוויזיה)	דוג': بالنسبة إليها ב(אל)נִסְבָּה אֱלֶהָא - ביחס אליה, במה שנוגע לה
نَشَاط (ج) أَنْشِطَة	ש"ע	פעילות	نَشَاطٌ أَجْتِمَاعِيّ - פעילות חברתית	
نَصَّ (ج) نُصُوص	ש"ע	טקסט, נוסח		
نِطاق	ש"ע	תחום, היקף, מידה	فِي نِطَاق - במסגרת وَأَسِيعِ النِّطَاق - מקיף, רחב היקף	
نَظِير (ج) نَظَرَاء	ש"ע	עמית (בעל תפקיד מקביל), דומה, מקביל	(מ"נ) زَمِيل (ج) زُمَلَاء لَيْسَ لَهُ نَظِير - אין דומה לו, אין כמוהו	זמיל (ג) زملاء זמיל (ר') זמלאא - עמית
نِظَام (ج) أَنْظِمَة	ש"ע	משטר, שלטון, סדר, מנגנון	نِظَامُ الْمُرُور - חוקי התנועה نِظَامُ حُكْم - שיטת ממשל, משטר نِظَامٌ رِئَاسِيّ - משטר נשיאותי	
نَعْسَان	ש"ת	מנומנס, רדום		
نَفْس (ج) نَفُوس	ש"ע	נפש, נשמה בנסמך: אותו ה-, עצם ה-	النَّفْسُ بِالنَّفْس - ביטחון עצמי نَفْسُ ال - אותו ה- نَفْسُ الشَّيْء - אותו הדבר	
نَقَلَ (يَنْقُلُ)	פועל	העביר את-, הוביל את- מסר את-	نَقَلَ عَنْ - ציטט نَقَلَ - הובלה, תחבורה, מסירה, העתקה وَسَائِلُ النُّقْل - אמצעי תחבורה	נقل נקל גם: עבר (דירה) דוג': نقلنا لبیت جدید نکلنا לבית לפית ג'דיד - עברנו לבית חדש

וְصَفَّ (يَصِفُّ)	פועל	תאר	וְصَف - תיאור صِفَّة - תואר, תכונה	
وَضَعَ (يَضَعُ)	פועל	הניח, שם, חיבר (ספר)		חַטָּ
وَضَعَ (ج) أَوْضَاع	ש"ע	מצב, מעמד	الْوَضْع الرَّاهِن - המצב הנוכחי, המצב הקיים أَوْضَاع - נסיבות, תנאים	كيف وضعك؟ כִּיף וַדַּעַב? - מה מצבך?
وَطَّدَ	פועל	חיזק את-, הידק את- (קשרים)	(מ"ינ) وَثَّقَ تَوْطِيدُ الْعِلَاقَات - הידוק היחסים	وَوֹתִי וְתִיָּק / וְסִיָּק
وَفَّاء	ש"ע	נאמנות	(מ"ינ) إِخْلَاص	גם : إِخْلَاصٌ أَهْلِيًّا، أَمَانَةٌ אַמְאָנָה
وَفَّاء	ש"ע	מוות, פטירה		
وَقَّف	ש"ע	הפסקה, עצירה	وَقَّفَ (يَقِفُ) - עמד, עצר, הפסיק وَقَّفَ إِطْلَاقَ النَّار - הפסקת אש	
وَكَّالَة/وَكَّالَة (ج) ات	ש"ע	סוכנות	وَكَّالَة أَنْبَاء - סוכנות ידיעות وَكَّالَة سَفَر - סוכנות נסיעות	
وَكِيل (ج) وُكَّالَاء	ש"ע	סוכן, מתווך, נציג, בא כוח		
وُلِدَ (يُولَدُ)	פועל	נולד	הסביל של وَلَد - ילד, הוליד, יצר	ولد وُلِد, انولد اِنُولِد, خلق خ'לַק وين خلقتي وִין ח'לַקְתִּי? - איפה נולדת?
يَتَّس (يَتَّسُّ, يَتَّسُّ)	פועל	התייאש מ-	يَأْس - ייאוש يَأْس - מיואש	يَتْس יַאָס يَأْسَان יַאָסָאן - מיואש
يَمِين (ج) أَيْمَان	ש"ע	ימין (צד), שבועה	(מ"ינ) قَسَم (ج) أَقْسَام	גם : قسم (ج) أَقْسَام קָסָם (ר') אַקְסָאם - שבועה

מאגר מילים לפי נושאים שנת הלימודים החמישית

مَنَاصِبُ عُلْيَا משרות בכירות

رئيس السُلطة المحليّة	ראש הרשות המקומית
رئيس المجلس	ראש המועצה
وزير الاتّصالات	שר התקשורת
وزير الإقْتِصاد والصَّنَاعَة	שר הכלכלה והתעשייה
وزير الأمن القومي	השר לביטחון לאומי
وزير البِنَاء والإسْكَان	שר הבינוי והשיכון
وزير الشُّؤْن الدِّيْنِيَّة	שר הדתות
وزير العَمَل والشُّؤْن الإِجْتِمَاعِيَّة	שר העבודה והרווחה
وزير المُوَاصَلات	שר התחבורה

العَدَد التَّرتِيبِيّ המספר הסודר 1 – 10

المُذَكَّر זכר		المُؤنث נקבה		التَّوسُّعات הרחבות
أَوَّل	ראשון	أَوَّلَى	ראשונה	أَوَّل - שם מחוסר תנווין أَوَّلَى - סיומת נקבה שניקודה הסופי אינו משתנה (גם ללא תנווין)
ثَانٍ	שני	ثَانِيَّة	שנייה	ثَانٍ (ثَانِي) בסמיכות וביידוע
ثَالِث	שלישי	ثَالِثَة	שלישית	الطَّابِق الثَّالِث - הקומה השלישית الرَّيَاة الثَّالِثَة - הביקור השלישי
رَابِع	רביעי	رَابِعَة	רביעית	
خَامِس	חמישי	خَامِسَة	חמישית	
سَادِس	שישי	سَادِسَة	שישית	
سَابِع	שישית	سَابِعَة	שביעית	
ثَامِن	שמיני	ثَامِنَة	שמינית	
تَاسِع	תשיעי	تَاسِعَة	תשיעית	
عَاشِر	לשירי	عَاشِرَة	עשירית	

חֲרוּף הַבֵּר מִלּוֹת הַיִּחֹס

המילית בערבית الكلمة	תרגום التَّرجُمة	הרחבות التَّوسُّعات	ערבית דבורה اللُّغة المَحֻכֶּיֶת
إِلَى	ל-, אל, עד	إِلَى اللَّيْلِ - עד הלילה	ע ל, ל ל
أَمَامَ	מול, לפני (מיקום)	إِلَى الأَمَام - קדימה	قَدَام קדאם
بِ	ב-, בתוך, באמצעות, תמורת, עם / בתוספת	شَاي بِحَلِيب - תה עם חלב	בַּלְמֶזָה בַּאֲלִמְרָה - לגמרי, בכלל مَا بَدَى بِالْمֶזָה مَا بَدَى בַּאֲלִמְרָה - איני רוצה כלל
بَدَلًا مِنْ	במקום-		
بَعْدَ	אחרי, לאחר, בעוד	بَعْدَ ذَلِكَ - אחר כך بَعْدَمَا אחרי ש- بَعْدَ قَلِيل - בעוד זמן קצר, עוד מעט	
بَيْنَ	בין, בתוך, בקרב-	بَيْنَ قَوْسَيْنِ - בסוגריים, במרכאות فِيمَا بَيْنَهُمْ - ביניהם, בינם לבין עצמם	בֵּין פֵּין
تَحْتَ	מתחת ל-, תת-, נתון ל-	تَحْتَ رِعَايَةِ - בחסות تَحْتَ يَدِهِ - נתון למרותו, ברשותו	
حَوْلَ	סביב, בסביבות, מסביב ל-, בעניין-, בערך	حَوْلَ الْمَوْضُوع - סביב הנושא	
حَسَبَ	לפי, בהתאם ל	(מ"נ) حَسَبَ, بِحَسَبِ	
خِلَالَ	במשך-, במהלך, בתוך-, תוך- (פרק זמן)	فِي خِلَالَ - בתוך, במהלך, במשך مِنْ خِلَالَ - מתוך, בגלל, בזכות	
ضِدَّ	נגד		
عَقِبَ	עקב, בעקבות, אחרי		
عَلَى	על, חובה על-, למרות	عَلَيْكَ - אתה חייב ל- عَلَى كُلِّ حَال - בכל אופן عَلَى فِكْرَةٍ - דרך אגב عَلَى أَنْ - בתנאי ש-	גם: ע ל على شاني ללא שאני - בשבילי على مهلك ללא מהלך - לאט!
عَنْ	על אודות, לגבי	أَجِيبُوا عَنِ الأَسْئَلَةِ - ענו על השאלות	עַן גַּד עַן גַּד - ברצינות

عِنْدَ	ליד, בשעת-, אצל-, יש ברשות-, יש ל-	عِنْدَيْكَ - אז, באותו זמן عِنْدِي أَن - לדעתי, אני חושב ש- هَلْ عِنْدَكَ كَلْبٌ? האם יש לך כלב?	عند יְנִיד
فَوْقَ	מעל, יותר מ-	فَوْقَ الْعَادَةِ - יוצא דופן, בלתי רגיל فَوْقَ ذَلِكَ - יתר על כן, נוסף על כך	فوق פִּזֶק
فِي	בתוך, ב-, בנוגע ל-, בעניין	فِي خِلَالِ - במשך, במהלך فِيمَا - במה ש-, בזמן ש- , בין מה ש- فِي الْغَالِبِ - בדרך כלל, לרוב	
قَبْلَ	לפני (זמן), בטרם	قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ - קודם כל, בראש ובראשונה قبل ما كُذְּלَ مَا - לפני ש-	قَبֵל קֶבֶל, אֶבֶל (רק לציון זמן!) قبل ما קֶבֶל מֶא - לפני ש-
قُدَّامَ	לפני, מול, חזית (של בית)	(مِيَامَ) أَمَامَ	
ك	כ-, כמו, בתור	كَهَذَا - כזה كَأَنَّ - כאילו كَمَا - כמו ש-	מִתְּלֵ מִתְּלֵ
لِ	ל-, אל, בשביל, כדי, בגלל, יש ל-	جَاءَ لِيُسَاعِدَ - בא כדי לעזור لِخَوْفِنَا مَنْ - בגלל הפחד שלנו מ- لَنَا - יש לנו لِ - הבה ו לِنَذْهَبْ - הבה נלך	ל ל, אֶל אֶל אֶלִי - לי, שלי, בשבילי البيت إلى أَلِفִית אֶלִי - הבית שלי
لَدَى	אצל, סמוך ל-, ליד, עם/בשעת-, יש ל-	لَدَى وُصُولِهِ - עם הגעתו لَدَيْهَا كِتَابٌ - יש לה ספר	עند יְנִיד דוג': عنده ولدين יְנִידוּ וְלִדִין - יש לו שני ילדים דוג': عند الباب יְנִיד (א) לְבֶאֱב - ליד הדלת

מֶע	עם, יחד עם, בזמן, למרות, יש	مَعَ الْغُزُوب - בזמן השקיעה مَعَ الْأَسْف - למרבה הצלער مَعَ أَنَّ - למרות ש- مَعَهُ - יש לו	مع السلامة מע (אל)סְלָאמָה - להתראות
מִן	מ-, מן, בגלל, מאז, לפני, כגון	مِنْ تَم - מכיוון שכך	من شأن מן שאן - לשם, למען من فضلك מן פִּדְלֶכ - בבקשה ממך
מִנֵּד	מאז, לפני	مُنْذُ سَنَةٍ - מזה שנה, לפני שנה مُنْذُ مَتَى? - ממתני?	من מן דוג': من امبارح מן אִמְבָּאֲרַח - מאתמול من زمان מן זִמָּאן - מזמן
וֹרֵא	מאחורי, אחרי (מיקום)	إِلَى الْوَرَاء - לאחור مِنْ وَرَاء - מאחורי, בעקבות مَا وَرَاء ال - מעבר ל-	وَرَا וֹרֵא

מאגר מילים - שנת הלימודים השישית

המילה בערבית الكلمة	חלקי דיבר أقسام الكلام	תרגום التَرْجُمة	הרחבות التَّوسُّعات	ערבית דבורה اللُّغة المَحْكِيَّة
آباء	ש"ע	הורים	(מ"נ) الوالدان، الأبوان	والدين والدین גם: أهل אהל
إِبْتِدَاءً مِنْ	תואר הפועל	החל מ-	(מ"נ) بَدْءًا مِنْ، إِبْتِذَاً مِنْ	גם: من מן
أَتَى بِ (يَأْتِي)	פועל	הביא	(מ"נ) جَاءَ بِ، أَحْضَرَ	جَاب ג'אב דוג': جيب לי ג'יב לי - הִבֵּא/תן לי
أَثْنَاءَ	תואר הפועל	בזמן, במשך, במהלך	(מ"נ) خِلَالَ	גם: خلال ח'לאל, وقت אל .. נקת (א)ל...
أَخْبَطَ	פועל	תסכל את-, גרם תסכול ל-	إِخْبَاط - תסכול	حَبَط חַבֵּט מחִבֵּט מחִבֵּט - מתוסכל, מיואש
أَخْيَانًا	תואר הפועל	לעיתים, לפעמים	(מ"נ) مِنْ حِينَ لآخر	גם: مَرَات מֵרָאָת
أَخِيرًا	תואר הפועל	לבסוף, באחרונה	(מ"נ) مُؤَخَّرًا، فِي الْآخِر	גם: بِالْآخِر בִּ(א)לְאַחֶר
أَدَّى (يُؤَدِّي)	פועל	ביצע, מילא (חובה, תפקיד)	نَفَّذَ - ביצע	נَفَّذ נִפֵּז גם: عَمِل עָמַל לַעֵב דּוֹר לַעֵב דּוֹר - מילא תפקיד
أَدَّى إِلَى	פועל	גרם ל-, הביא לידי-	(מ"נ) أَخَذَتْ، جَعَلَ، أَسْفَرَ عَنْ	גם: سَبَّب סִבֵּב

إِدَّخَرَ	פועל	חסד, אָגר, צבר	(מ"י) וִפֵּר - חסד גם: חוֹשׁ חַיִּים
إِدَّخَرَ مَالًا - חסד כסף لَا يَدَّخِرُ جُهْدًا - אינו חוסד כל מאמץ (עושה כל שביכולתו)			
إِدَّعَى أَنْ	פועל	טען ש-	(מ"י) رَعَمَ أَنْ إِدَّعَاء - טענה, תביעה, טענת שווא
أَدْمَنَ عَلَى	פועל	התמיד ב-, התמכר ל-, היה מכור	إِذْمَان - התמכרות
إِذَا	מילת תנאי	אם, כאשר	(מ"י) إِنْ - אם إِذَا ב - והנה, פתאום
أَرَى (يُرِي)	פועל	הִרְאָה את- ל-	فرجى فرج'א דוג': فرجيني فرג'יני - הִרְאָה לי גם: וִרָא
إِرْتَاخ	פועל	היה רגוע, נרגע	راحة، إِرْتِيَاخ - מנוחה, מרגוע, שלוה مُرْتَاخ - רגוע, חסר דאגה, שבע-רצון
إِرْتَجَفَ	פועל	רעד	גם: رَجَف رَج'ף
إِرْتَفَعَ	פועל	התרומם, עלה, גָּדַל (במספר, בכמות)	إِرْدَاد - גָּדַל (במספר, בכמות)
إِرْتِفَاع	ש"ע	עלייה, גובה	إِرْتِفَاع الْأَشْعَار - עליית מחירים إِرْتِفَاع الْبُحْج - גובה המגדל
إِرْدَاد	פועל	גדל, התרבה, עלה (מספר, כמות)	زَاد - גדל (במספר, בכמות, במחיר) إِرْدِيَاد - גידול, ריבוי, עלייה (במספר)
زَاد زَاد			זאד זאד כִּתְר פִּתְר

إِسْتَمَرَ	פועל	השקיע (כספים, מאמץ)	إِسْتَمَرَ - השקעה	وَقَفَ (مال) وَزَّى (מאל) حَظَّ (مصارِي) حَسَّ (مَسَارِي)
إِسْتَطَاعَ	פועל	היה יכול, היה מסוגל, הצליח	(מ"נ) قَدَّرَ عَلَى, تَمَكَّنَ مِنْ	قَدَّرَ קָדַר بَيَقْدَرُ בִּיקָדַר - יכול, מסוגל
إِسْتَظْلَاعَ (ג) אַת	ש"ע	תצפית, סקר דעת קהל	إِسْتَظْلَاعَ الرَّأْيِ - סקר דעת קהל حُبَّ الإِسْتَظْلَاع - סקרנות	فضول פִּדּוֹל - סקרנות
إِسْتَفْلَعَ	פועל	חקר, בדק, סקר את, חשף	(מ"נ) إِسْتَفْرَضَ (מ"נ) فَحَصَ (يَفْحَصُ) - בדק את-, בחן את-	גם: فَحَصَ פָּחַס - בדק את-, בחן את-
إِسْتَفَادَ مِنْ	פועל	הפיק תועלת מ-, הרוויח מ-, למד מ-		
إِسْعَاف	ש"ע	עזרה, סיוע (במצב חירום, הצלה)	أَسْعَفَ - עזר, סייע إِسْعَافٌ أَوَّلِيّ، الإِسْعَافَاتُ الأَوَّلِيَّة - עזרה ראשונה سَيَّارَةُ إِسْعَاف - אמבולנס	
أَسِير (ג) أَسْرَى	ש"ע	שבוי, אסיר		
إِسْتَبَاكَ (ג) אַת	ש"ע	התנגשות, עימות, קטטה	إِسْتَبَاكَ مَعَ - התעמת עם, נכנס (לקרב) עם	גם: طَوْشَةُ טוֹשָה - קטטה
أَشْرَفَ عَلَى	פועל	השגיח על- פיקח על-		גם: رَاقِب رֶאקֵב
أَصَابَ	פועל	פגע ב-, פצע, זכה ב (הצלחה, רכוש)	أَصَابَ بِجَرَّاحٍ / بِجُرُوحٍ - פָּצַע أُصِيبَ - צורת הסביל: נפצע, נפגע أُصِيبَ بِجَرَّاحٍ / بِجُرُوحٍ - נפצע إِصَابَةٌ - פגיעה, פציעה	صَاب פָּאב جرح ג'רח - פָּצַע انجرح אֲנִיג'רח - נפצע, נפגע

أَصْرَّ عَلَى	פועל	התעקש, החליט על-, התמיד ב-	إِصْرَار - התעקשות, החלטה תקיפה, התמדה	גם: تَعَدَّدَ תַעֲדָד - התעקש
أَصْلَحَ	פועל	תיקן, שיפץ, שיפר	(מ"נ) صَلَحَ, رَمَّمَ إِصْلَاح (ג) אט - רפורמה, תיקון	صَلَحَ سَلَح - תיקן رَمَّمَ رِمَم - שיפץ حَسَّنَ حَسَن - שיפר
إِضْطَرَبَ	פועל	התבלבל, נהיה מודאג, הופר (סדר)	إِضْطِرَاب - מבוכה, בלבול, אי שקט إِضْطِرَابَات - מהומות	ارتَبَكَ أَتْرَبَف - התבלבל, נבוך انزعج انزعَج' - היה מודאג
أَظْفَأَ (يُظْفِئُ)	פועל	כיבה את-, הפסיק את פעולת- (מנוע, מכשיר חשמלי)	رَجُلٌ إِظْفَاء - כבאי سَيَّارَةٌ إِظْفَاء - רכב כיבוי אש, כבאית ضَوْءٌ مُظْفَأ - אור כבוי	طَفِئَ طِفَأ إِظْفَاءَ أَظْفِئَاء - כיבוי
إِظْلَاقًا	תואר הפועל	בהחלט, לגמרי, לחלוטין	(מ"נ) عَلَى الإِظْلَاق, تمامًا	بِالتَّأَكِيد ب(אל)تَأَكِيد - בהחלט تمام تَمَام - לגמרי تمامًا تَمَامًا - לגמרי, לחלוטין
أَظْلَقَ	פועל	שחרר, שיגר (טיל), השיק (ספר), תוכנית), התחיל (פעולה כלשהי)	أَظْلَقَ النَّارَ عَلَى - פתח באש על, ירה על- إِظْلَاق الصَّوَارِيخ - ירי טילים أَظْلَقَ مَشْرُوعًا - השיק פרויקט	
أَظْهَرَ	פועל	הראה, גילה ברבים		גם: كَشَفَ كَشَف وَحَى وَحَى'א
إِغْتَبَارًا מִן		החל מ-	(מ"נ) إِبْتِدَاءً מִן, بَدْءًا مִן	מִן מִן גם: اِبْتِدَاءً מִן אִבְתִּדְאָא מִן

إِعْتَبَرَ	פועל	חשב את... ל-, העריך, כיבד את-	إِعْتَبَرَ أَنْ – שיער ש-, סבר ש- عَدَّ – חשב את.. ל- צורות הסביל: يُعْتَبَرُ / يُعَدُّ – נחשב ל-
إِعْتَنَى بِ	פועל	טיפל ב-, דאג ל-, השגיח על-	(מ"נ) اِهْتَمَّ بِ גם: عالِجٌ لַאֲلֵג' اهْتَمَّ ب/فِي اِهْتِمَاسٍ فِي / فِي دار باله على دأر بألو لَلا
أَفَادَ	פועל	הביא תועלת ל-, היה מועיל ל-, ציין את-, הורה על-	גם: نفع يَفْع أَفَادَ أَنْ، بَانَ – מסר (ידיעה) ש-, הודיע ש-
أَفْرَجَ عَنْ	פועל	שחרר, הוציא לחופשי	أَفْرَجَ عَنْهُ – שוחרר
أَقَامَ	פועל	הקים, ערך, קיים את-	أَقَامَ فِي شَه، התגורר ב- أَسَّسَ اِئْس – ייסד, הקים עֲמַל עֲמַל – ערך קיים דוג': עֲמַל חֶפְלָה עֲמַל חֶפְלָה – ערך מסיבה
إِقَامَة	ש"ע	הקמה, בנייה, עריכה, ביצוע, מגורים, שהייה	إِقَامَة حَفْلَة – עריכת מסיבה إِقَامَة عَلاَقَات دِپْلומَاسِيَّة – כינון יחסים דיפלומטיים عُنْوَان الإِقَامَة – כתובת המגורים
أَقْرَبَ	פועל	אישר	أَقْرَبَ – הכיר ב-, הודה ב- وافق على وأفك لَلا – אישר / הסכים أَكَّدَ اِئْد – אישר, אימת اعترف ب اِعتِراف فِي - הודה ב

إِلْتَقَى بِ	פועל	נפגש עם	(מ"ינ) إِجْتَمَعَ بِ / إِجْتَمَعَ مَعَ إِلْتِقَاء - פגישת	גם: اجتمع ب/ مع אג'תמע ב / מע
إِلْتَقَطَ	פועל	ליקט, אסף, קטף	إِلْتَقَطَ صُورَة - צילם (תמונה)	جمع ג'מע اقتطف אק'תטף
أَلْعَى (يُلْعِي)	פועל	ביטל, השמיט את- מחק את-	إِلْغَاء - ביטול, השמטה, מחיקה	
أَلْقَى	פועל	זרק, השליך, נשא (נאום, דברים, הרצאה)	أَلْقَى خِطَابًا / كَلِمَة / مُحَاضَرَة - נשא נאום/ הרצאה أَلْقَى النَّظْرَ عَلَى - התבונן, העיף מבט על-	ר'י רמ'א - זרק, השליך
أَلَمَ (ج) آلام	ש"ע	כאב, סבל	(מ"ינ) عَذَاب	وجع ג'ע - כאב עذاب ל'זאב, تعب ת'עב - סבל
المُؤَافِق		חל ב-, מקביל ל- (תאריך)	العِيد المُؤَافِق ل- - החג שחל ב-	
أَمَّا... فَ...		באשר ל... הרי ש..., ואילו ... הרי ש..	أَمَّا - אד, אבל, אכן	גם: أَمَّا أَمَّا - אבל, לעומת זאת
إِمْتَلَأَ	פועל	רכש, השתלט על-, היה הבעלים של-	يَمْتَلِكُ - יש לו يَمْتَلِكُ خَيْرَة عَنْ - יש לו ידע על- إِفْتِلَاك - רכישת	ملك מ'לכ מעה מ'עז, עنده ל'נדו - יש לו
آمَنَ	פועל	האמין	آمَنَ بِ - האמין ב-, בטח ב- إيمان - אמונה	آمَنَ آمِن - האמין (אמונה דתית) وثق في نت'ק פי - נתן יאמון, בטח ב- صدق ס'דק - האמין ל-

أَنْتَجَ	פועל	ייצר, הפיק (סרט, מחזה)	إنتاج – הפקה (סרט, מחזה) مُنْتَج – יצור, מפיק (בתעשיית הסרטים)	גם: صنع قَنِع إنتاج أنتاجג' - ייצור, תוצרת, יצירה
إِنْتِفَاضَة	ש"ע	התקוממות, התעוררות, תסיסה	إِنْتِفَاضَة شَعْبِيَّة – התקוממות עממית	
إِنْتَهَى	פועל	הסתיים, נגמר	إِنْتَهَى مِنْ – גמר, סיים إِنْتَهَى إِلَى – הגיע ל- (דעה, מסקנה, תוצאה) إِنْتِهَاء – סיום, גמר	خلص قِلِّس - נגמר הסתיים
إِنْدَلَعَ	פועל	פרץ, התלקח (אש, מלחמה, ריב)	إِنْدِلَاع - התפרצות, התלקחות (אש, מלחמה, ריב)	شعل شعل דוג': شعلت نار שעלת נאר - נצתה / התלקחה אש شَبَّ شَبَّ דוג': شَبَّت حرب שבת חרב - פרצה מלחמה
آبَسَة	ש"ע	גברת צעירה	(מ"נ) شَابَة	גם: صَبِيَّة صَبِيَّة شَابَة شَابَة
أَنْفَقَ	פועל	הוציא את- (כסף), בזבז את-	(מ"נ) صَرَفَ	صرف قَرَف בדר בדר
أَنْهَى	פועל	סיים את-, גמר את-	(מ"נ) كَمَّلَ, أَكْمَلَ, إِنْتَهَى مِنْ	גם: خَلَصَ قِلِّس, כמל כמל
أَيَّ	מילית שאלה, הדגשה, כינוי סתמי	איזה? איזה! (מה גדול!), כלשהו	أَيَّ شَيْءٍ? – מה? איזה דבר? أَيَّ شَيْءٍ – דבר מה, משהו	
آيَة (ج) آيَات	ש"ע	פסוק (מהקוראן), מופת, סמל ל-		

إِيجَابِيّ	ש"ת	חיובי, פעיל, אקטיבי		
إِيجَاد	ש"ע	להמציא, לגלות, ליצור, לגרום ל- למצוא	إِيجَاد حَلّ - מציאת פתרון أَوْجَدَ - המציא, גילה, גרם ל- למצוא	اختراع آخ' תראע - להמציא خلق ح'לק - לגרום ל- كشف ك'שף - לגלות لقى, لاقى לקא, לאקא - מצא
أَيْدَ (يُؤَيِّدُ)	פועל	תמוך ב-, חיזק את-	(מ"נ) دَعَمَ تأييد - תמיכה	גם: دعم ד'עם
بَاهِر	ש"ת	מזהיר (עתיד, הישג), מרהיב (יופי)	مُسْتَقْبِل باهر - עתיד מזהיר	גם: رائع רא'ע
بُدّ	ש"ע	מנוס, מוצא	لا بُدّ مِنْ - אין מנוס מ-, אין ברירה אלא, הכרחי	
بَدَا (يَبْدُو)	פועל	נראה, נגלה, הופיע	على ما يَبْدُو - כפי הנראה, כנראה	ظهر د'הר بين ب'ין مبين م'בין - כנראה الظاهر إ'ته א(ל)י-א'הר א'נו - כנראה
بُرُود / بُرُودَة	ש"ע	קור, קרירות	بَرْد - קור	
بَشَر	ש"ע	אדם, בן-אדם, בני-אדם	(מ"נ) إِنْسَان (ج) ناس البشر - המין האנושי, האנושות	إنسان (ج) ناس א'נסאן (ר') נאס بني آدم بني آ'אדם - בני אדם
بُطء	ש"ע	איטיות	(מ"נ) مَهْل بُطء - לאט على مهْل, مَهْلًا - לאט לאט	גם: مهل מ'הל דוג': على مهلك ע'לא מ'הל/מ'הל'פ - (ל'ד/לכ'י) לאט!

בָּטַל (ג) أَبْطَالَ	ש"ע	גיבור, דמות מרכזית (בסיפור, במחזה), אלוף (בספורט)		
بُطُولَة	ש"ע	גבורה, אומץ, אליפות (בספורט), תפקיד ראשי (בסרט, בהצגה)		
بَغْض	ש"ע	מקצת, חלק, אחד (מרבים), אחדים, מעטים	فِي بَغْضِ الْأَخْيَانِ – לפעמים, לעיתים	
يَبْقَى (يَبْقَى)	פועל	נשאר, נותר	(מ"נ) ظَلَّ בقي בקא גם: بقي בקי גם: ظلّ דל	
بَلَّ	מילת קישור	יתר על כן, ואף (לאחר היגד חיובי) להפך, נהפוך הוא, אלא (לאחר היגד שלילי)	إِنَّهَا مُجْتَهِدَةٌ بَلَّ مُتَّفَقَةٌ – היא חרוצה ואף/יתר על כן מצטיינת هَذَا لَمْ يَكُنْ سَهْلًا بَلَّ صَعْبًا – זה לא היה קל, להפך קשה	بالعكس ב(א)לעכס - להיפך أَكْثَرُ مِنْ هَيْكٍ أَكْثَرُ מון היכ - יתר על כן إِلَّا أَلَا - אלא, רק
بَلَغَ	פועל	הגיע ל- (מקום, סכום כלשהו, גיל), נודע ל-	بَلَغَهُ أَنْ – נודע לו ש- بَلَغَ مِنَ الْعُمَرُ – הגיע לגיל, היה בן-	عرف إنه عرף אָנוּ - נודע לו/ידע ש-
بِنَاءً عَلَى	תואר הפועל	על סמך, על יסוד, בהתאם ל-	حَسَبَ - לפי, בהתאם ל-	على أساس עלא אסאס حسب חסב
بُنْدُقيَّة (ג) ات، بِنَادِق	ש"ע	רובה		بارودة בארודָה
بُنْيَة	ש"ע	מבנה, בניין	بُنْيَة تَحْتِيَّة (ג) بُي تَحْتِيَّة - תשתית	مبنى מבנא عمارة למארה
بَهَار (ג) ات	ש"ע	תבלין		

בִּיئֶה	ש"ע	סביבה (טבעית, חברתית)	حِماية البيئة، الحِفاظ على البيئة – הגנת הסביבה جُودة البيئة – איכות הסביבה تَلوُث البيئة – זיהום הסביבה	דוג': سلامة البيئة סְלֵאמַת (א) לְבִיאַה - איכות הסביבה
בִּיאַן (ג) אַת	ש"ע	גילוי דעת, הצהרה, הודעה, מִזְכָּר	(מ"נ) اِغْلان	גם: تصريح תְּפָרִיחַ
בִּיטְרִי (ג) וֶן	ש"ע	וטרינר	(מ"נ) طَبِيب بَيْطَرِيّ	
בִּינָמָא	מילת קישור	בעוד ש-, בזמן ש-		
תָּבַע	פועל	בא בעקבות, בא מיד אחרי, המשיך, עקב אחרי	(מ"נ) تَبِع (يَتَّبِعُ)، اُعْقَبَ	דוג': باتّاع الأخبار בִּאֲתָאָפֶע (א) לְאַחַ'בֵּאר - אני עוקב/ת אחרי החדשות
תָּבַע	ש"ע	תומך, אוהד, שבא בעקבות, שנלווה ל-	תָּבַע לִ - שייך ל-, כפוף ל-	
תָּאֲסַף לִ / עָלִי	פועל	הצטער	(מ"נ) اُسِفَ اَتَأَسَفُ عَلى - אני מצטער על-	מִתְאַסֵּף מִתְאַסֵּף, אֲסַף אֲסַף - מצטער, סליחה!
תָּאִל (תָּאִלִּי)	ש"ת	הבא אחרי	الأسئلة التالية – השאלות הבאות بالتالي – לכן, מכיוון שכך, כתוצאה מכך كالتالي – כדלהלן	תָּאִלִּי תָּאִלִּי בַּתָּאִלִּי (אל)תָּאִלִּי - עקב זאת, כתוצאה מכך
תְּבָאָה	מילת יחס	כלפי, מול, נוכח	نَحْو (כנסמך) - כְּלַפִּי, לְגַבִּי, ביחס ל-	ناحية بِأَحִיקָה نحو נְחֹו מן מוֹן דוג': موقفه من القضية מִןקִפּוֹ מוֹן (א) לְקִדְיָה - עמדתו כלפי הסוגייה / הבעייה

תִּחְצֹוּ	ש"ע	התמחות, מגמה (בלימודים)	التَّحْضُّصُ فِي مَجَالِ الطَّبِّ – התמחות ברפואה تَحْضُّصُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ - מגמת ערבית تَحْصَصَ بَ، فِي - התמחה ב-
تَحَيَّلَ	פועל	דמיון, שיער את-	تَحَيَّلَ ل... أَنْ – היה נדמה ל- ש- تَحَيَّل - לדמיון, לשער خَيَال - דמיון
تَدَخَّلَ	פועל	התערב (בעניין, בשיחה)	تَدَخَّل - התערבות, מעורבות عَدَمَ التَّدَخُّل – אי התערבות
تَسَامَحَ مَعَ	פועל	נהג בסובלנות כלפי-, התייחס בסובלנות אל-	تَسَامَح - סובלנות, סלחנות
تَسَلَّلَ	פועל	הסתנן, התגנב	تَسَلَّل - הסתננות, חדירה, התגנבות
تَسْوِيَّة	ש"ע	הסדר (לסיום סכסוך), יישוב (מחלוקת)	تَسْوِيَّة سَلْمِيَّة – הסדר שלום, הסדר בדרכי שלום
تَشَقَّى	פועל	הבריא, החלים	(מ"נ) بَرِيَ شَفِيَ شَفِي طَاب طَاب
تَضَامَنَ	פועל	היה סולידרי עם-	تَضَامَن - סולידריות, ערבות הדדית تَضَامَنَ مَعَ - הזדהה עם-
تَضَخَّمَ	ש"ע	אינפלציה, התרחבות, גדילה (מופרזת)	تَضَخَّمَ مَالِي - אינפלציה
تَضَمَّنَ	פועל	כָּלַל, הכיל	(מ"נ) شَمَّلَ، إحتَوَى، ضَمَّ شمل שָׁמַל احتوى أَحتَوَا
تَطْبِيق (ج) ات	ש"ע	יישום, אפליקציה (יישומון)	
تَعْدِيَّة	ש"ע	רב-תרבותיות, פלורליזם	تَعْدِيَّة ثقافية - רב תרבותיות

תְּעַרְצֵ לִי	פועל	נחשף, היה חשוף ל, היה נתון ב-, נתקל ב-	
תַּעֲשֵׂי	פועל	אכל ארוחת ערב	עֶשָׂא - ערב, ראשית הלילה עֶשָׂא - ארוחת ערב
תְּגַלִּימָת	ש"ע	הוראות, הנחיות	(מ"נ) إرشادات
תַּעֲדִי	פועל	אכל ארוחת צוהריים	عَدَاء - ארוחת צוהריים גְּדָא ע'דָא - ארוחת צוהריים
תְּקְדִיר	ש"ע	הערכה, השערה, הוקרה	قَدَّر - העריך (מידה, מחיר), הוקיר, כיבד مَعَ خَالِصِ التَّقْدِيرِ والإحترام - בהוקרה אמיתית ובכבוד (נוסחה מקובלת בחתימת מכתב) تَقْدِيرًا ל - כאות הערכה ל- يَسْتَحِقُّ التَّقْدِير - ראוי להערכה
תְּכַלִּיפָה (ג) תְּכַלִּיפ	ש"ע	הוצאה, עלות	تكاليف المعيشة - הוצאות מחיה
תִּלְאָף	פועל	נִפְגֵּשׁ (נפגשו זה עם זה)	(מ"נ) اجتمع ب / مع, التقى
תֵּם	פועל	הושלם, הסתיים, התבצע, התקיים	تَمَّ التَّعْيِينَ (= عُيِّن) - מִנָּה
			דוג': إيمتى العرس رح يتم؟ אימתא (א) לערס רח יתם? - מתי תתקיים החתונה?

תִּמְלֵלَ فِي	פועל	בא לידי ביטוי ב-, התבטא ב-	תִּבְיֵן תִּבְיֵן - התברר כ-, בא לידי ביטוי انعكس اِنْعَكَس - בא לידי ביטוי, השתקף
تَمَيَّزَ	ש"ע	הבחנה, היבדלות, אפלייה	מָיַר איבחן, אפיין, הבדיל, הפלה (לטובה)
تَنَزَّلَ	ש"ע	הורדה, הוזלה, הנחה, הורדה (של קבצים באינטרנט)	תִּנְזִילַת - הנחות, הוזלות
تَنْمِيَّة	ש"ע	צמיחה, פיתוח, קידום	(מ"נ) נִמּוֹ - צמיחה, התפתחות, שגשוג
تَهْدِئَة	ש"ע	רגיעה, הפסקת אש, השקטה	גם: هدوء הָדוּא - רגיעה وقف إطلاق النار וּקֻף אִפְלָאק (אל)נָאר - הפסקת אש
تَهْنِئَة (ج) את, תְּהַנִּי, תְּהַנִּי (التَّهْنِائِي)	ש"ע	ברכה, איחול	גם: تهنية (ج) תְּהַנִּי תְּהַנִּי (ר') תְּהַנִּי
تَوَاضَعَ	פועל	היה צנוע, היה ענו	مُتَوَاضِع - צנוע تَوَاضَعَ - צניעות, ענווה
تَوْجِيه (ج) את	ש"ע	הדרכה, הנחייה, הכוונה, הוראה	גם: إرشاد אִרְשָׁאד
تَوْجِيهِي	ש"ע	תעודת בגרות הכיתה העליונה של התיכון	إِمْتِحَانَات التَّوْجِيهِي - בחינות הבגרות
تَوْفِير	ש"ע	מתן אספקה בשפע, חיסכון	وَقَّر - חסך, נתן בשפע, אִפְשַׁר ל- את-

ثِقَّة	ש"ע	אמון, ביטחון	مَصْدَر ثِقَّة / مَوْثُوق بِهِ - מקור מהימן الثِّقَّة المْتَبَادِلَة - אמון הדדי وَثِقَ (يَثِقُ) ب - בטח ב, סמך על-, האמין ב-	وثق ותיק - בטח ב, סמך על-, האמין ב-
ثَنَائِي	ש"ת	דו-צדדי	مُحَادَثَات ثَنَائِيَّة - שיחות דו צדדיות	
جَادَّ	ש"ת	רציני		جدِّي גידדי
جَارٌ (يَجُورُ)	פועל	היה מותר, היה אפשרי	جَارٌ لَهُ أَنْ - היה מותר לו ל-, היה יכול ל-	
جَدَّ	ש"ע	רצינות, מאמץ	(מ"נ) جَدِّيَّة جَدًّا - מאוד جَيِّد جَدًّا - טוב מאוד	جدِّيَّة גידדיה عَنْ جَدِّ لَنْ גיד - ברצינות
جُرُوح (ج) جُرُوح	ש"ע	פצע, פציעה	جُرُوح خَفِيفَة - פצעים קלים	
جَمْعِيَّة (ج) ات	ש"ע	אגודה, ארגון	جَمْعِيَّة خَيْرِيَّة - אגודת צדקה	
جَمَّلَ	פועל	איפר את-, קישט את-	تَجْمِيل - איפור, קישוט خَيْرَة تَجْمِيل - קוסמטיקאית أَدَوَات / مَوَادَّ التَّجْمِيل - תכשירים קוסמטיים, קוסמטיקה, תמרוקים صَالُون تَجْمِيل - מכון יופי	גם: عملت مكياج עמלת מפיאג' - אפריה, התאפרה מקياج מפיאג' / מקياج מאפיאג' - איפור
جُمْهُورِيَّة (ج) ات	ש"ע	רפובליקה		
جِنْسِيَّة (ج) ات	ש"ע	אזרחות, נתינות	مُتَعَدِّد الجِنْسِيَّات - רב לאומי	

ש"ע	מערכת, מנגנון, מכשיר	جهاز الأمن - מערכת הביטחון جهاز التليفزيون - מכשיר הטלוויזיה	جهاز (ג) أجهزة
תואר הפועל	מייד	(מ"נ) في الحال، لِلحال، فَوْرًا	חָלָא
תואר הפועל	עכשיו, כעת, עתה, כרגע	(מ"נ) الآن، في الوقت الحالي	חַלִּיָא
ש"ע	מידה, גודל, נפח	גם: קֹד קֹד דוג': غرفة قֹד المطبخ لِ'רִפָּה קֹד (א) לְמִטְבַּח' - חדר בגודל המטבח	חֲגֵם (ג) أَحْجَام
ש"ע	גבול, קצה	גבול בין אֶרְצוֹת إلى حֹדַמָּה - במידת מה, במידה מסוימת الحֹדַמָּה /الأقصى - המקסימום الحֹדַמָּה الأذنى - המינימום	חֹדַ (ג) حُدود
ש"ע	מבוכה, קושי, מצב קשה	גם: חֵירָה חֵירָה, ارتباك אֶרְתִּבָּאכ, لخبطة לְח'פִּטָּה - מבוכה, בלבול صعوبة פִּעוּפָּה, ورطة וִרְטָה - קושי, צרה	חֲרַג
ש"ת	רגיש, רגשן, רגשני	חֲסַסִּיָּה רגישות	חֲסָס

חֲסֵב, חֲסֵב	מילת יחס	לפי, בהתאם ל-, לדברי-	(מ"נ) يَحْسِبُ ... فَحَسِبُ - בלבד, ותו לא لَيْسَ التَّغْلِيمُ نَقْلَ مَعْلُومَاتٍ فَحَسِبُ - הוראה אינה העברת ידע בלבד.
حَصَلَ (يَحْصُلُ)	פועל	ארע, התרחש	حَصَلَ عَلَى - השיג, קיבל, זכה ב- حَصَلَ عَلَى جَائِزَةٍ - זכה בפרס الْحُصُولُ عَلَى - להשיג, לקבל
حَقَّقَ	פועל	הגשים, מימש, זכה, אִמַּת	حَقَّقَ نَجَاحًا - זכה להצלחה حَقَّقَ مَعَ, فِي - חקר את- أَجَزَى تَحْقِيقًا - ניהל חקירה تَحْقِيق - חקירה, הגשמה, מימוש
حَكَى (يَحْكِي)	פועל	סיפר, דיבר	(מ"נ) قَصَّ أ عَلَى - סיפר את- ל- حِكَايَةٍ (ج) א - סיפור
حِكَايَةٍ (ج) א	ש"ע	סיפור, מעשייה	(מ"נ) قِصَّة (ج) قِصَص גם: قِصَّة (ج) قُصِّصَ كَيْسٌ ه (ר')
حَمَى (يَحْمِي)	פועל	שמר, הגן	(מ"נ) حَرَسَ (يَحْرُسُ) حَفِظَ (يَحْفَظُ) - שמר, זכר, למד בעל פה
حِمَايَةٍ	ש"ע	שמירה, הגנה	(מ"נ) حِرَاسَةٌ حِمَايَةُ الْبَيْتَةِ - הגנת הסביבה
حَمَضِيَّات	ש"ע	פרי הדר, הדריס	حَامِض - חמוץ
حَمَلَةٌ (ج) א	ש"ע	מסע, קמפיין, מבצע	حَمْلَةٌ إِعْلَانِيَّة - מסע פרסום

חֹלֵל־אֵלִי	פועל	הפך את- ל-, הפנה את- אל-	
חֵין (ג) אֲחֵין	ש"ע	זמן	(מ"נ) וָפֶת, זָמַן/זָמַן חֵין / חֵינָם - בשעה ש, בזמן ש-, ברגע ש- חֵינִי - אז, באותה העת
חֵיָן (ג) אֵת	ש"ע	בעל חיים	חֵיָן אֵלֶיךָ - חיות בית, חיות מחמד חֵיָן מִפֶּתַח - חיות בר חֵיָן הַחֵיָן - גן חיות
חָלִי (חָלִי)	ש"ת	ריק, פנוי	(מ"נ) פָּרֵץ, פָּרֵץ (הפָּרֵץ) וְפִתּוֹן חָלִי - משרה פְּנוּיָה חָלִי הַחָלִי - חסר דאגות
חָלַף	פועל	עבר על (חוק, הוראה), הִפָּךְ, התנגד ל, הִלָּךְ על	מִחָלָף - עֲבָרָה
חִבְרָה	ש"ע	ניסיון, מומחיות, מידע	חִבְרָה (ג) חִבְרָה - מומחה, מנוסה
חֲסוּסִיּוֹת	ש"ע	פרטיות, ייחודיות	חֲסוּסִיּוֹת - בפרט, במיוחד, בייחוד
חֲטָה (ג) חֲטָה	ש"ע	תכנית, דרך פעולה	חֲטָה - תכנן את-, התכוון ל-
חֲטָה (ג) אֲחֲטָה	ש"ע	סכנה, סיכון	חֲטָה - מסוכן
חֲטָה	ש"ת	מסוכן, חמור, קשה, חשוב, נכבד	חֲטָה - חשוב זוּ שָׁחַ - בעל ערך, בעל חשיבות
חֲלָף (ג) אֵת	ש"ע	הבדל, ניגוד, מחלוקת, סכסוך	חֲלָף ל-, בִּחְלָף - בניגוד ל-, בנוסף ל-, מלבד

חֵיבֶּה	ש"ע	אכזבה, כישלון	חֵיבֶּה אָמַל - אכזבה	
חֵימָה (ג) אֵת, חֵימָה	ש"ע	אוהל		חֵימָה (ג) חֵימָה חֵימָה (ר') חֵימָה
דָּאָר (יִדְוֹר)	פועל	הסתובב, שוטט, התנהל (דיון)	דָּאָר חוֹל - עסק ב- דָּאָר עָלִי - חיפש את-	גם: דָּאָר דָּאָר - ניהל, סובב, הפנה דָּאָר הָבָל דָּאָר (א) לְבָאֵל - שם לב דוג': דִּיר בָּאֵל דִּיר בָּאֵל - שים לב, היזהר!
דָּפִי	ש"ת	חס, חמים	דִּפֵּא - חום, חמימות	דָּפִי דָּפִי דָּפִי דָּפִי - תנור (לחימום)
דָּעָא (יִדְעוּ)		קרא ל-, הזמין את- אל-, הטיף ל-	(מ"נ) עָרַם אָנֹת מַדְעוּ - אתה מוזמן דָּעוּה - קריאה, הזמנה, תעמולה, תפילה דָּעָא אֱלֹהִים - התפלל	עזם לַעֲמִין - הזמין את- אל- עזימה לַעֲמִימָה, דָּעוּה דָּעוּה - הזמנה (הביתה, לארוחה, לאירוע)
דָּקָא (יִדְקִי)	פועל	דפק על-, נקש ב-	דָּקָא הַבָּרָס - הפעמון צלצל	
דִּקָּה	ש"ע	דיוק, דייקנות, רגישות, עדינות		גם: דִּקָּה דִּקָּה בַּדְּקָה (אל) דִּקָּה - בדיוק דוג': סִבְעָה וְנִסָּ בַּדְּקָה (אל) דִּקָּה - שבע וחצי בדיוק
דָּוָר (ג) אֵת	ש"ע	כיכר, רחבה עגולה	דָּוָר מְרוּרִי - מעגל תנועה	
דָּוָרָה (ג) אֵת	ש"ע	קורס, חוג, מחזור	דָּוָרָה הָאֵלֶּבֶט הָאֵלֶּבֶט - המשחקים האולימפיים	
דָּוִסִּיָּה (ג) אֵת	ש"ע	תיק, קלסר, אוסף (מסמכים)	(מ"נ) מִלֵּף (ג) אֵת	

זָכָא	ש"ע	תבונה, בינה, אינטליגנציה	الذَّكَاءُ الاِصْطِنَاعِيّ - בינה מלאכותית	זָכָא - זָכָא - שכל, פיקחות, תבונה, אינטליגנציה גם: عقل - עֵקֶל - תבונה, שכל, בינה
זִכְרֵי (ג) זִכְרִיָּא	ש"ע	יום הזיכרון, יום השנה, זִכָּר	זִכְרִיָּא - זיכרונות	
זִכִּי (ג) אֲזִכִּיָּא	ש"ע	חכם, נבון, פיקח	(מ"נ) شاطر, חָכִים	זִכִּי (ג) אֲזִכִּיָּא (ר') אֲזִכִּיָּא גם: شاطر שאָטֶר
רָאִע	ש"ת	מקסים, נהדר, נפלא	رَائِعَة - דבר נפלא, מרהיב, יצירת מופת رَائِعَة أَدَبِيَّة - יצירה ספרותית	גם: عظيم לָאִים גם: عال עֵאֵל
رُؤْيَا	ש"ע	השקפה, נקודת מבט, ראייה, חזון	(מ"נ) رُؤْيَا - נֶזֶר	גם: نظر נֶזֶר גם: وجهة نظر נֶזֶר נֶזֶר
רָבִי	פועל	גידל, חונך, טיפח	تَرْبِيَة - חינוך, גידול, טיפוח وزارة التربية والتعليم - משרד החינוך	
رَجَا (يَرْجُو)	פועל	קיווה ל-, ביקש	أَرْجُوּ - אני מקווה ש- رَجَا ל...أَنْ - איחל ל- את/ש-	تَرْجَى תְּרַגֵּא, תֵּאֵמֵל תֵּאֵמֵל
רָגַע	ש"ע	תקווה, בקשה	الرَّجَاء - בבקשה, נא (לפני מצדד) الرَّجَاء الحِفاظ عَلَى النِّظَافَة - נא לשמור על הניקיון	גם: رَجَا רָגַע גם: أَمَل אֵמֵל - תקווה
رَجُلْ أَعْمَال (ג) رِجَال أَعْمَال	ש"ע	איש עסקים	سَيِّدَة أَعْمَال - אשת עסקים	سَيِّ אֵמֵל סֵת אֵמֵמֵל - אשת עסקים
رُخْصَة	ש"ע	רישיון, היתר, פטור	رُخْصَة قِيَادَة - רישיון נהיגה	
رَدَّ (يَرُدُّ) عَلَى	פועל	ענה, השיב, הגיב על-	أَجَاب - ענה, השיב	גם: جَاب גֵּאֵב

רָדַד (ג) רָדוּד	ש"ע	תגובה, תשובה, מענה	(מ"נ) جَوَاب (ג) أَجَوِبَة רָדַד פִּעַל - תגובה רָדָא עָלִי - בתגובה ל-, בתשובה ל-	גם : جواب (ג) أَجَوِبَة ج'יָאב (ר') אֲגַ'יבָה
רָדַד	פועל	חזר (פעם אחר פעם) על- (אמירה)		עֲדָא עָל וְעָל קָאָל וְעָאָד
רָשַׁם (ג) רָשׁוּם	ש"ע	ציור, רישום, שרטוט, מס	رُشِوْم الدَّرَاسَة - שִׁכַר לִימוּד	
رِعَايَة	ש"ע	טיפול, שמירה, חסות		גם: حَمَايَة חֲמַא'יָה
رَفِيع	ש"ת	גבוה, נכבד, נעלה, רם דרג	رَفِيع المُسْتَوִי - רם דרג مَضْطَر رَفِيع - מקור רם דרג	עָלִי לְעָלִי, سَامִי סָאמִי גם: مُحْتَرَم מִחְתָרִם - נכבד
رَعَى (يَرْعَى)	פועל	זרק את-, השליך את-	(מ"נ) أَلْقَى	
رَمَّمَ	פועל	שיפץ, תיקן	تَرَمِيم - תיקון, שיפוץ	גם: صَلَح صَلָח
رَاد (يَزِيد)	פועל	התרבה, גדל (מספר, כמות), עלה (מחיר, משקל)	زَادَ أ فִי - הגדיל, הוסיף את-	גם : كَثُر כָּתַר
رَعَمَ (يَرْعُم) أَنْ	פועל	טען ש-, סבר ש-, חשב ש-	(מ"נ) ادَّعى - טען ש- إِعْتَبَرَ , إِعْتَقَدَ - סבר ש-	אֲדַעִי אֲדַעִא - טען ש-: اِفْتَكِر אֲפִתְכַר , فִכַר פִכַר - חשב ש-
زَفَاف	ש"ע	טקס נישואים, חתונה	زَفَة - חתונה, טקס נישואים, תהלוכת החתונה (ליווי החתן / הכלה)	עֵרַס לְרַס - חתונה زَفَة זָפָה - תהלוכת החתונה

سَارَ (يَسِيرُ)	פועל	הלך, נסע	سَير - הליכה, נסיעה, תחבורה (של כלי רכב), התנהגות, התנהלות شُرطة السَّير - משטרת התנועה سَير الأمور - מהלך העניינים	مَشي مَشي - הליכה مَشي مَشي - הליכה راح راح - הלך سافر سافر - נסע سير سير - תנועה (בדרכים), מהלך
سَامِيَّة	ש"ע	שמייות	الأساميَّة – אנטישמיות	
سَجَّلَ	פועל	הקליט, רשם	تَسْجِيل - רישום, הקלטה, הרשמה	
سَجَنَ (ج) سُجُون	ש"ע	בית-כלא, בית-סוהר		
سَجِين (ج) سُجَنَاء	ש"ע	אסיר	سَجِين سِياسي - אסיר פוליטי	
سُخْرِيَّة	ש"ע	אירוניה, לעג		
سِرَّ (ج) أَسْرَار	ש"ע	סוד	سِرًّا - בסתר, בחשאי أَذَاعَ سِرًّا - גילה סוד, פרסם סוד ברבים	
سَقَفَ (ج) سُقُوف	ש"ע	תקרה, גג	سَطَحَ (ج) سَطُوح - גג (שטוח)	سطح (ج) سطوح سَطَح (ר') סטוח - גג
سَلَبِي	ש"ת	שלילי, פסיבי	سَلْبِيَّة (ج) ات - גישה שלילית, התנהגות פסיבית سَلْبِيَّات - מגרעות, חסרונות السَّلْبِيَّات والإيجَابِيَّات - החסרונות והיתרונות	
سُلُوك	ש"ע	התנהגות	(מ"נ) تَصَرُّف السُّلوك العام - ההתנהגות המקובלת	
سَمَّى / أَسَمَى	פועל	קרא ל- בשם, כינה את- בשם		

סוּי	תואר הפועל	מלבד, חוץ מ-, פרט ל-	(מ"נ) إِلَّا, غَيْر (בנסמך)	غير יל"ר, ما عدا ما عدا
سَيِّطَرَ عَلَى	פועל	שלט על-, השתלט על-	سَيِّطَرَة - שליטה, שלטון, השתלטות	
شَاءَ (يَشَاءُ)	פועל	רצה	(מ"נ) أَرَادَ، رَغِبَ فِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ - אם ירצה האלוהים, ברצון האלוהים مَا شَاءَ اللَّهُ - בלי עין הרע (מילולית: מה שאלוהים רוצה)	רק בביטויים: إِنْ شَاءَ اللَّهُ אֵין שֵׂא אַללה - אם ירצה האל, مَا شَاءَ اللَّهُ מֵא שֵׂא אַללה - כמה יפה, נהדר, בלי עין הרע كَانَ يَدُّوَ כֵּאן בְּדוֹ - רצה
شَادَّ (ج) شُدَّاد	ש"ת	יוצא דופן, חריג, יוצא מן הכלל		גם: مش طبيعي مِش טִבִּיעִי - לא טבעי, יוצא דופן مش عادي מֵש עֲאדִי - לא רגיל
شَاعِر (ج) شُعْرَاء	ש"ע	משורר	شِعْر - שירה	
شَاقَّ	ש"ת	קשה, מייגע	(מ"נ) مُتْعِب، صَعِب	גם: صعب سَעֵב קִאִסי קִאִסי
شَامِل	ש"ת	כולל, מקיף, שלם, מלא	تَغْطِيَة شَامِلَة - כיסוי מלא (בתקשורת) تَام - שלם, מלא, מושלם	
شَاهِد (ج) شُهُود	ש"ע	עד	شَاهِد دِفَاع - עד הגנה	
شَبَكَة (ج) ات	ש"ע	רשת, מלכודת	شَبَكَة التَّوَاصُل الاجْتِمَاعِي - רשת חברתית شَبَكَة اجْتِمَاعِيَة - רשת חברתית فَحَّ - מלכודת	גם: فَحَّ فִח' - מלכודת
شُجَاع (ج) شُجْعَان	ש"ע	אמיץ, גיבור	(מ"נ) جَرِيء	גם: جَرِيء ג'רִיֵּא

שִׁדָּה	ש"ע	עוצמה, חוזק, מצוקה, אסון	בִּשְׁדָּה - בתוקף, בכוח	
שָׁרָט (ג) שָׁרוּט	ש"ע	תנאי	בִּשְׁרָט, עַל שָׁרָט - בתנאי ש-	
שְׁרִיחַה (ג) שְׁרָאח	ש"ע	נתח, פרוסה, מגזר, כרטיס זיכרון, שקופית (במצגות)		גם: שִׁשְׁפָּה (ג) שִׁשְׁפָּה שִׁשְׁפָּה (ר') שִׁשְׁפָּה דוג': שִׁשְׁפָּה חֵבֶז שִׁשְׁפָּה חֵבֶז - פרוסת לחם
שְׁעָבָה (ג) שְׁעָב	ש"ע	מחלקה, ענף, אגף, סעיף, מדור	פָּרַע (ג) פָּרַע - ענף, סעיף, סניף	גם: פָּרַע (ג) פָּרַע פָּרַע (ר') פָּרַע
שָׁכָה (ג) שָׁכָה	ש"ע	ספק, חשש, חשד	לֹא שָׁכָה - אין ספק יֵלֵךְ שָׁכָה - ללא ספק	
שָׁמָ (יִשְׁמָ)	פועל	הריח, שאף אוויר	שָׁמָ הָוָה - טיול (מילולית: שאיפת אוויר)	שָׁמָ הוּא - טיול
שְׁהָדָה	ש"ע	תעודה, דיפלומה	שְׁהָדָה תְּוֹכִיחִי - תעודת בגרות שְׁהָדָה תְּקִידִי - תעודת הערכה/הוקרה השְׁהָדָה - העדות, העמוד הראשון מבין חמשת עמודי האסלאם (أركان الإسلام)	
שָׁהַד (יִשְׁהַד)	פועל	היה עד ל-, היה נוכח ב-, העיד על-מסר עדות	שָׁהַד עַל־העיד על-, העיד כנגד	שָׁהַד שְׁהַד
שִׁיחוּחָה	ש"ע	זְקָנָה, שיבה		
صَاح (يَصِيح)	פועל	צעק, צרח	صَاح - צעקה, צרחה	גם: صَاح

صَادَفَ	פועל	פגש במקרה, נתקל ב-, חל (במועד כלשהו)	(מ"נ) عَثَرَ عَلَى مُصَادَفَة - צירוף מקרים, מקריות صُدِفَة - מקרה صُدِفَةً - במקרה, באקראי	صدفة يَدْفَح - מקריות, דבר לא צפוי بالصدفة ب(אל)يَدْفَح - במקרה
صَارَعَ	פועל	נאבק עם, התמודד עם	(מ"נ) كَفَحَ صِرَاع - מאבק, סכסוך	כאכ פִאפֶח, תסאע תִסֶארע - נאבק עם- ואכ וִאג'ה, תנאפס תִנֶאפס - התמודד עם
صَافٍ (الصَّافِي)	ש"ת	טהור, בהיר, נקי / נטו (משקל, מחיר)	سَمَاء صَافِيَة - שמים בהירים	صافي سֶאפִי
صَبَّ (يَصُبُّ)	פועל	מזג את, שפך את-		
صَدَّرَ	פועל	יצא	تَصْدِير - ייצוא	
صَلَّى (يُصَلِّي)	פועל	התפלל	صَلَاة (ג) صَلَوَات - תפילה	
صَلَحَ	פועל	תיקן, שיפץ	(מ"נ) رَمَّمَ صَحَّح - תיקן (שגיאה)	גם: صَحَّح سֶחֶח - תיקן (שגיאה)
ضَاعَ (يَضِيعُ)	פועל	אבד, הלך לאיבוד	ضَائِع - אובד, אבוד	ضائع דֶאיע - אבוד, שהלך לאיבוד
صَحِيَّة (ج) صَحَائَا	ש"ע	קורבן	سَقَطَ صَحِيَّةٌ ل- נפל קורבן ל-	
ضَعِيف (ج) ضُعْفَاء	ש"ת	חלש, תשוש, לקוי	ضَعِيف الْقَلْب - פחדן	ضعيف (ג) ضعاف דֶעיו (ר') דֶעאף
ضَمِنَ	מילת יחס	בתוך, במהלך, בתחום, במסגרת	(מ"נ) خِلَالَ	חלל ח'לֶאל פִי פִי פִי מֶדֶ פִי מֶדֶת למֶדֶ לִמֶדֶת
طَالَ	פועל	דרש מ-, תבע את-	مُطَالَبَة - דרישה	طلب טֶלב
طَبَعَ	תואר הפועל	בוודאי, כמובן, בטוח!	(מ"נ) بِالتأكيد، لا بُدَّ، أَجَل أكيد - וְדֶאי, בטוח	גם: بالطبع ב(אל)טֶפֶע, אָכיד אֶפִיד

طَبَقَ (ج) أطباق	ש"ע	צלחת, מאכל, מנה (של אוכל)	أطباق رئيسية - מנות עיקריות أطباق إيطالية - מאכלים איטלקיים	وجبة وخبز - מנה (בארוחה) صحن سحون - צלחת أكلة أكلة - מאכל
طبقة (ج) א	ש"ע	שכבה, מעמד חברתי, שכבת גיל (מחזור), קומה (בבניין)	الطبقة المتوسطة - מעמד הביניים الطبقة العليا - המעמד העליון	
طَرَدَ (يَطْرُدُ)	פועל	גרש, סילק, פיטר	طَرَدَ - גירוש, סילוק	
طَلَّقَ	ש"ע	גירושים		
ظَاهِرَة (ج) ظواهر	ש"ע	תופעה	ظاهرة اجتماعية - תופעה חברתית ظاهرة نخبوية - תופעה דקדוקית	
ظَرَفَ (ج) ظُرُوف	ש"ע	מצב, מעטפה	ظُرُوف - תנאים, נסיבות ظُرُوف صعبة - תנאים קשים בדקדוק: תיאור זמן ותיאור מקום - ظَرَف زَمان, ظَرَف مكان	ظُرُوف אָרוֹף - נסיבות, תנאים דוג': حسب الظروف חשב (אל) אָרוֹף - בהתאם לתנאים / לנסיבות
ظَهَرَ (يُظْهِرُ)	פועל	הופיע, נראה, נגלה, היה ברור / גלוי	(מ"נ) بدا (يَبْدُو) طَلَعَ (يُطْلَعُ) يُظْهِرُ أَنَّ - נראה ש-, נדמה ש-	
عَاجِل	ש"ת	דחוף, מהיר, מיידי	خبر عاجل - מבזק חדשות, ידיעה דחופה بشكل عاجل - באופן מיידי	مستعجل מסתעיל - דחוף
عَانِي مِنْ	פועל	סבל מ-, התנסה ב(מחלה, מחסור)	مُعَانَاة - סָבַל	عذاب عذاب - סָבַל

عَبَّرَ	מילת יחס	מעבר ל-, דרך, במהלך, במשך, באמצעות	عَبَّرَ التَّيْدَ الْإِلِكْتَرُونِيَّ - באמצעות הדואר האלקטרוני عَبَّرَ السَّنِينَ - לאורך / במשך שנים	ورا ورا - מעבר ל- عن طريق عن طريق, من خلال من ח'לאל - דרך طول السنين טול (אל)סנין - במשך / לאורך שנים
عَجَزَ (يَعْجُزُ) عَنْ عَجَزَ (يَعْجُزُ) عَنْ	פועל	נבצר ממנו, לא היה ביכולתו	عَجَزَ - חוסר אונים, חוסר יכולת, גרעון عَاجَز - חסר אונים عَجَزَ مَالِي - גרעון כספי	ما قَدَرُ مَا קָדַר ما طَلَعَ بِأَيْدِهِ مَا טָלַע באִידוֹ
عَجَلَة	ש"ל	מהירות, חיפזון	(מ"נ) سُرْعَة العَجَلَة مِنَ الشَّيْطَان - החיפזון מהשטן على عَجَلَة - במהירות, בחיפזון	גם: سرعة סְרָעָה
عَجُوز (ج) عَجَائِر	ש"ל	זקן, זקנה	(מ"נ) شَيْخ (ج) شُيُوخ عَجُوز لַג'וּז - אישה זקנה اختيار (ج) ختیارِیَّة ח'תִּיאר (ר') ח'תִּיארִיָּה - זקן ختیاره ח'תִּיארִיָּה - זְקָנָה	
عَدَّ (يَعْدُ)	פועל	ספר, מנה חשב את - ל-	عَدَد - מספר	
عَدَالَة	ש"ל	צדק, הגינות, יושר	(מ"נ) عَدْل عَدَالَة اجْتِمَاعِيَّة - צדק חברתי	גם: عدل עֵדֶל
عَدَم	ש"ל	היעדר, אי-קיום, אי-, חוסר-	عَدَم اللَّدخُل - אי התערבות عَدَم الثَّقَة بالنَّفْس - חוסר ביטחון עצמי	
عَزَفَ (يَعْزِفُ) عَلَى	פועל	ניגן על-	عَزَف - נגינה عازِف - נִגֵּן عازف البيانو - נגן פסנתר	

עֲצֵלָה (ג) א	ש"ע	שריר		
עֲקִילָה	ש"ע	אישה נכבדה, מיוחסת, רעיה (של נכבד)	عَقِيلَة الرَّئِيس - אשת הנשיא	المدام اَلْمَدَام زوجة زוג'ה مرة מרה דוג': زوجة الرَّئِيس זוג'ת (אל)רַאִיס, מרת (אל)רַאִיס - אשת הנשיא
עֲלִמָנִי (ג) ו	ש"ע/ש"ת	חילוני		גם: مش متدين מש מתדין
עָנִי (יַעֲנִי)	פועל	היה עניינו של, היה נוגע ל-, התכוון ל (בדבריו)	يَعْنِي - כלומר عُنِيَ ب - התעניין ב-, דאג ל-, עסק ב- مَعْنَى - משמעות, מובן, כוונה	יעני יַעֲנִי - זאת אומרת, כלומר, נו טוב, א (מילת מילוי) معنى מַעֲנָא - משמעות, מובן, זאת אומרת معناته מַעֲנָאתו - זאת אומרת דוג': מש معناته إِنَّه מש מַעֲנָאתו אֲנֹ - אין זה אומר ש-
عَالِبًا	תואר הפועל	לעיתים קרובות, על פי רוב, בדרך כלל	(מ"נ) في الغالب، غالبًا ما، كثيرًا عادةً - בדרך כלל	العادة اَلْعَادَة بالعادة ב (א)לְעֹאדָה عادةً עֹאדָתן
عָطَى	פועל	כיסה את-, הסתיר את-	عَلَّف - כיסה, עטף تَغْطِيَة - כיסוי, חיפוי تَغْطِيَة إِغْلَامِيَة - כיסוי / סיקור תקשורתי	
عَيَّرَ	פועל	שינה, החליף את-	تَغْيِير - שינוי	

גַּיֵּר	ש"ע/מילת יחס	שונה, אחר, זולת, מלבד, חוץ מ-, בלתי / לא	גַּיֵּר מְמֻכֵּן - בלתי אפשרי גַּיֵּר מַעְקוּל - בלתי הגיוני גַּיֵּר מַסְבּוּק - חסר תקדים	דוג': וגַיֵּר הֵיכָּ? וַעֲיִיר הֵיכָּ? - וחוץ מזה? בֵּיחָב יִסְאֵד הַגַּיֵּר בִּיחָב יִסְאֵד (א) לַעֲיִיר - אוהב לעזור לזולת / לאחרים
فَائِدَة (ج) فَوَائِد	ש"ע	יתרון, מעלה, רווח		فايدة فائدة
فَاتِح		בהיר (צבע)	أَخْضَر فَاتِح - ירוק בהיר	
فَزَد (ج) أَفْرَاد	ש"ע	אחד, יחיד, אדם אחד (מקבוצה), בן (משפחה)	أَفْرَادُ الْأُسْرَةِ - בני המשפחה	
فَسَاد	ש"ע	שחיתות		
فَضَاء	ש"ע	מרחב, חלל	الْفَضَاء - החלל החיצון رَائِد / رَجُلُ فَضَاء - אסטרונאוט	
فَضْل	ש"ע	טובה, נדיבות, יתרון, עדיפות	بِفَضْل - הודות ל-, בזכות-, בשל- مِنْ فَضْلِكَ - בבקשה ממך	דוג': الْفَضْل إِلَيْكَ אֶלְפִדֵּל אֶלֶכּ - הודות לך, בזכותך مِنْ فَضْلِكَ מִן פִּדְלֶכּ - בבקשה ממך
فَضَّلَ	פועל	העדיף	(מ"נ) اِخْتَارَ مُفَضَّل - מועדף	מִפְצֵל מִפְדֵּל - מועדף
فَطَرَ (يَفْطُرُ)	פועל	אכל ארוחת בוקר, שבר את הצום	فُطِر - ארוחת בוקר	
فَقَدَ (يَفْقِدُ)	פועל	היה חסר-, איבד, הפסיד	مَفْقُود (ج) وَن - נעדר, חסר, אבוד فُقْدَان، فَقْد - אובדן, העדר, חוסר	فَقד פִקֵּד - איבד (בעיקר דבר לא חומרי) דוג': فَقَدَ الْأَمَلُ פִקֵּד (א) לְאֵמֶל - איבד תקווה ضَيَّعَ يָלַע - איבד דוג': ضَيَّعَ الْمِفْتَاحَ يָלַע (א) לְמִפְתָּאח - איבד את המפתח

قَوْرٌ, قَوْرًا	תואר הפועל	מייד, תיכף, ללא דיחוי	(מ"נ) חָלָא, בַּי הַחַל	גם: חָלָא חֲמַלָן, בַּי הַחַל בַּי (א) חֲמַלָל גם: עַל טוֹל לֵילָא טוֹל
قَاضٍ (القَاضِي) (ج) قُضَاةٌ	ש"ע	שופט		قاض (ג) قضاة קאדִי (ר') קדֵאה
قَبَضَ (يَقْبِضُ)	פועל	תפס, אחז ב-	قَبَضَ - תפיסה, אחיזה	
قَبَلَ	תואר הפועל	לצד-, לכיוון-, לעבר-	نَحَوَ - לכיוון-, לעבר-, אל- مِنْ قَبْلِ - מטעם, מצד, על ידי	جهة ג'הה, ناحية الـנאחִית (א)ל -, عَ - לכיוון-, לצד- من جهة מן ג'הה - מצד-, מאת-, על ידי- من ناحية מן נאחִית - מצד-, מבחינת-
قَبِيح (ج) قَبَاح	ש"ת	מכוער, מאוס, מגונה		بِشْع בִּשְׁע מש חלו מִש חלו - לא יפה
قَتَلَ (يَقْتُلُ)	פועל	הרג, המית		
قَدَرَ (يَقْدِرُ) عَلَى	פועל	היה יכול, היה בכוחו ל-	(מ"נ) اِسْتَطَاعَ - قُدْرَة - יכולת	قَدَرَ קִדֵר
قَدَّرَ	פועל	העריך (מידה, מחיר), הוקיר, כיבד	تَقْدِير - הערכה, הוקרה مَعَ خَالِص التَّقْدِير - בהערכה רבה, בהוקרה מלאה	
قَصِدَ (يَقْصِدُ)	פועל	התכוון ל-, שאף ל-, רצה לומר ש-, כוונת דבריו הייתה-	(מ"נ) هَدَفَ (يَهْدِفُ) إِلَى المَقْصُود - כוונת הדברים قَصِدَ - מטרחה, כוונה قَصِدًا - בכוונה	
قَصِيدَة (ج) قَصَائِد	ש"ע	יצירה שירית, שירה		

قَضَى (يَقْضِي)	פועל	בילה (זמן, חופשה), מילא, קיים (חובה, פקודה), שפט, פסק	قَضَى وَقَّتَ الْفَرَاغَ - בילה את שעות הפנאי قَضَى حَاجَتَهُ - מילא את צורכו, מבקשו قَضَاء - בילוי (זמן), קיום (חובה) قَاضٍ (القاضي) - שופט
قَنَاة (ج) قَنَوَات	ש"ע	ערוץ, תעלה, אפיק	قَنَاة إِخْبَارِيَّة - ערוץ חדשות قَنَاة السُّوَيْس - תעלת סואץ
قَوَى	פועל	חיזק את, הגביר את	تَقْوِيَة - חיזוק
قَوِي	ש"ע	לאומי	وَطَن قَوِي - בית לאומי قَوَمِيَّة - לאומיות
قَوِي (ج) أَقْوِيَاء	ש"ת	חזק, איתן, תקיף	
قِيَادَة	ש"ע	מפקדה, הנהגה, נהיגה	قِيَادِي - מפקד, מנהיג, מנהיגותי رُحْصَة قِيَادَة - רישיון נהיגה
كَادَ (يَكَادُ) + يَفْعَلُ	פועל	כמעט (עשה), כמעט ש (עשה)	بَالِكَاد - בקושי, כמעט שלא بَالِكَاد ب (א) לְפֶאד - בקושי, כמעט שלא
كَافَّة	ש"ע	כל-	(מ"נ) جَمِيع، كُل נסמך לשם מיוחד ברבים: كَافَّة الْمَوَاطِنِ - כלל האזרחים الكَافَّة - כולם كَافَّةً - כולם, בלי יוצא מן הכלל
كَامِيرَا (ج) ات	ש"ע	מצלמה	(מ"נ) آَلَة تَصْوِير כמרה (ג) את כמרה (ר') כמראת
كَرَز	ש"ע	דובדבנים	
كَشَّاف	ש"ע	צופה (שנמנה עם תנועת הצופים)	حَرَكَة الْكَشَّاف - תנועת הצופים

גְּהֶרְבֵּא	ש"ע	חשמל	גְּהֶרְבֵּאִי (ג) וֹן - חשמלאי, חשמלי سَيَّارَةُ گَهَرَبائیة - מכונית חשמלית	کهریجی فِهرَبْجِی - חשמלאי
کِیَان	ש"ע	מציאות, הוויה, קיום, ישות	کِیَان مُسْتَقِل - ישות עצמאית	גם: واقع وَاَقْع - מציאות وجود وِجُود - קיום, נוכחות
لَاجِئ (ج) وَنَ	ש"ע	פליט		
لَاحِقًا	תואר הפועל	לאחר מכן, בהמשך, מאוחר יותר	(מ"נ) فِي وَقْتٍ لَّاحِقٍ, فِي وَقْتٍ مُتَّأَخِّرٍ	بعدين بَعْدِیْن فیما بعد פִימָא בְּעֵד
لِخِيَةِ (ج) لِجِي	ש"ע	זקן		
لَغَب (ج) أَلْغَاب	ש"ע	משחק, שעשוע, תחרות (ספורט)	أَلْغَاب نَارِيَّة - זיקוקי דינור الْأَلْغَاب الأولمبية - המשחקים האולימפיים أَلْغَاب القُوى - אתלטיקה مَلْعَب - מגרש משחקים, מגרש ספורט, אצטדיון لُغْبَة - משחק, צעצוע, בובה	لعبة (ج) لعب لَعِبَ (ر') لَعِبَ גם: צעצוע, בובה דוג': لعبة فِتل لَعِبَت فِתْبُول - משחק כדורגל ملعب مَلْعَب - מגרש משחקים
مَادَّة (ج) مَوَاد	ש"ע	חומר, נושא, חומר לימוד, מקצוע בתוכנית הלימודים	مَوَادِّ دِرَاسِيَّة - חומרי לימוד / נושאי לימוד مَوَادِّ التَّجْمِيل - תכשירים קוסמטיים, קוסמטיקה مَوَادِّ خَام - חומרי גלם	
مَانِع	ש"ע	מגבלה, מניעה, מעצור, מכשול	لا مانع مِنْ - אין מניעה ש-	דוג': ما فيه مانع مَأ פיה מַאנַע - אין מניעה, אין התנגדות

מُبَارَاة (ج) مُبَارَاةَات	ש"ע	התחרות, תחרות	(מ"נ) مُسَابَقَة، سِبَاق מסאבקה - תחרות, חידון משחקי כדורגל	גם: مُسَابَقَة
مُبَاشَرَة	תואר הפועל	באופן ישיר, ישירות ל-		
مَبْدَأ (ج) مَبَادِئ	ש"ע	עיקרון, יסוד, עיקר, ראשית	مِنْ حَيْثُ الْمَبْدَأ - מבחינה עקרונית	
مَبْلَغ (ج) مَبَالِغ	ש"ע	סכום, מידה, דרגה	بَلَغَ مَبْلَغَ ال - הגיע לדרגת-	
مُتَبَادِّل	ש"ת	הדדי	الثَّقَّة المَّتَبَادِّلَة - אמון הדדי	
مُتَدَيِّن (ج) وَن	ש"ע/ש"ת	(אדם) דתי		
مُتَنَوِّع	ש"ת	מגוון, רבגוני, מסוגים שונים	... مُتَنَوِّعَة - כל מיני ...	מנוע מְנוּעַ تنويع תְּנוּיַע - גיוון
مَثَل (ج) أَمْثَال	ש"ע	משל, פתגם, אַמרה	مَثَلًا - למשל, לדוגמה مِثْل - כמו, כגון, כדוגמת- مِثْل - דומה, שווה	מִתַּל (ג) أَمْثَال מִתַּל / מִתַּל'ל (ר') אַמְתַּאֵל / אַמְתַּאֵל מִתַּל מִתַּל - כמו דוג': مَا فִיִּש מִתַּלֵּה מֵא פִיש מִתַּלֵּו - אין כמוהו
مَجَلَّة (ج) ات	ש"ע	מגזין, כתב עת	مَجَلَّة أُسْبُوعِيَّة - שבועון	
مَجْلِس (ج) مَجَالِس	ש"ע	מועצה, ועד, התכנסות	مَجْلِس الإدارة - מועצת המנהלים مَجْلِس مَحَلِّي - מועצה מקומית	
مُخَاسِب (ج) وَن	ש"ע	רואה חשבון, מנהל חשבונות		
مُخَاضِر (ج) وَن	ש"ע	מְרַצָּה		

מְחַצֶּרֶה (ג) אָת	ש"ע	הרצאה	أَلْقَى مُحَاضَرَةً - הרצה, נשא הרצאה	דוג': عمل/أعطى/ ألقى محاضرة עמל / אַעטא / אַלקא מחאצרה - הרצה
مُحَامٍ (المُحَامِي) (ג) وَنَ	ש"ע	עורך דין	مُحَامَاة - עריכת דין	محامي מִחאמי
مُحَجَّבֶה (ג) אָת	ש"ת	עוטה חג'אב	حِجَاب - רעלה, צעיף	مُحَجَّבֶה מִחג'אב
مُخْتَلَف (ג) وَ	ש"ת	חסוף		مُخْتَلَف מִח'טוף
مُخْرِج (ג) وَ	ש"ע	במאי		
مَخْلُوق (ג) אָת	ש"ע	יצור	خَلَق - בריאה, בני אדם, יצורים, ברואים	
مُخِيف	ש"ת	מפחיד, נורא		גם: بخوف בִּח'יף מפגע מִפגע
مُخَيِّم (ג) אָת	ש"ע	מחנה, מחנה אוהלים	مُخَيِّم صَيْفِي - מחנה קיץ, קייטנה	
مَدَار	ש"ע	מסלול, ציר	عَلَى مَدَار - במהלך-, במשך- عَلَى مَدَار السَّنَةِ - במהלך השנה عَلَى مَدَار السَّاعَةِ - מסביב לשעון	على مدار ללא מִדאר - במהלך, במשך גם: طول السنة טול (אל) סָנָה - במשך כל השנה
مُذْمِن (ג) وَ	ש"ע	מכור ל-, מתמיד (בפעילות כלשהי)	إِذْمَان - התמכרות, התמדה	
مُدَّة	ש"ע	פרק זמן, משך זמן, מְשך-	(מ"נ) قَتْرَة - פרק זמן, תקופה لِمُدَّة سَاعَة - למשך שעה في المُدَّة الأخيرة - בזמן האחרון	
مَرَايِم, مَرَايِم	ש"ע	טקס, טקסים (ממלכתיים, דתיים)	طَقْس (ג) طُقوس - טקס (דתי, רשמי)	طقس (ג) طُقوس טקס (ר') טקוס

מָרַח	ש"ע	שעשוע, בידור, שמחה	(מ"נ) תְּסְלִיָּה - שעשוע, בידור	תְּסְלִיָּה תְּסְלִיָּה - בידור
מָרִיד	תואר הפועל/ש"ע	נוסף, רב, מרובה יותר, עוד, תוספת	מָרִיד הַשִּׁכָּר - תודה רבה מָרִיד הַשִּׁכָּר - בשמחה רבה מָרִיד מִן הַתְּפִאִי - יותר פרטים, נוספים	גם: כְּתִיר, אֶתֶר כָּמֶן - בנוסף, עוד
מְסֻוֹלִיָּה	ש"ע	אחריות		
מְסֻלָּה (ג) וְ	ש"ע	עצמאי, בלתי-תלוי		
מְסֻוֹ (הַמְסֻוֹ)	ש"ע	רמה (של חיים, השכלה), דרג	מְסֻוֹ הַמְּעִיָּה - רמת חיים רְפִיעַ הַמְּסֻוֹ - רם דרג	
מְסֻוֹד (ג) וְ	ש"ע	יבואן		
מְסֻחָה (ג) מְסֻחָה	ש"ע	אבקה, פודרה	מְסֻחָה הַתְּכֵמֶל - קוסמטיקה, איפור	
מְשִׁי (יְמִישִׁי)	פועל	הלך, הלך ברגל, צעד	מְשִׁי - הליכה, צעידה	מְשִׁי מְשִׁי מְשִׁי דְּעִיר - לך ישר מְשִׁי מְשִׁי - הליכה, צעידה
מְשֻׁבָּה (ג) וְ	ש"ע	חשוד, מוטל בספק		
מְשֻׁרָּה (ג) מְשֻׁרָּה, מְשֻׁרָּה	ש"ע	תוכנית, פרויקט, מיזם, הצעה-טיוטה (של חוק, החלטה) חוקי, לגיטימי	(מ"נ) חֻטָּה (ג) חֻטָּה מְשֻׁרָּה חֻטָּה - הצעת חוק חֻטָּה מְשֻׁרָּה - זכות חוקית / לגיטימית	
מְשֻׁרָּה (ג) מְשֻׁרָּה	ש"ע	הרגשה, תחושה	(מ"נ) שְׁעוֹר, חֻסָּס רְמִז הַמְּשֻׁרָּה - אימוג'י, פרצופון, סמלון	שְׁעוֹר שְׁעוֹר - רגשות, הרגשה גם: חֻסָּס אֶתֶס
מְשָׁבָה (ג) וְ	ש"ע	פצוע, נפגע		

מֻצְטָלַח (ג) אֵת	ש"ל	מונח, מושג	מֻצְטָלַח עֲלִמִי - מונח מדעי שֵׁחַ הַמֻּצְטָלַח - הסבר המונח מִּפְהוּם (ג) מִּפְהוּמִים - מושג, משמעות, מובן	גם: מִּפְהוּם (ג) מִּפְהוּמִים מִּפְהוּם (ר')
מֻזְרֵב (ג) וְ	ש"ל	זֶמֶר	(מ"נ) מֻזְרֵב (הַמֻּזְרֵב) (ג) וְ	
מַעָּה	תואר הפועל	יחד, ביחד	מַע - עם	מע עם בַּעַד גם: סוּי סוּא
מַעְסֵר	ש"ת	מודרני, עכשווי	(מ"נ) חֲדִיִּת	גם: עֲסִיר לַעֲרִי
מַעָּף (הַמַּעָּף) (ג) וְ	ש"ת	בריא ושלם	מַעָּף - החלמה, הבראה	גם: סִלִּים סִלִּים
מַעָּף (ג) וְ	ש"ל	נכה, מוגבל	מַעָּף - מוגבלות זוּ הַמַּעָּף - בעל מוגבלות, נכה	גם: עֲנֵה מַעָּף לַעֲדוּ אֶמְעָק
מַעָּדָה (ג) אֵת	ש"ל	חוזה, הסכם, ברית	(מ"נ) מַעָּדָה, מַעָּדָה	גם: מַעָּדָה, מַעָּדָה אֶתְפָּאק, אֶתְפָּאקָה
מַעָּדָה	ש"ל	ציוד, מכשירים, כלים		עֲדָה עֲדָה - כלים, כלי עבודה جهاز ג'האז - ציוד, מכשיר, מערכת
מַעְסֵר (ג) אֵת	ש"ל	מחנה, מחנה צבאי	מַעְסֵר מַעְסֵר - מחנה השמדה מַעְסֵר מַעְסֵר - מחנה אימונים	
מַעְסֵר	ש"ל	נתונים	(מ"נ) מַעְסֵר - נתונים, פרטי מידע	גם: מַעְסֵר מַעְסֵר
מַעְסֵר	ש"ל	רוב	(מ"נ) מַעְסֵר, מַעְסֵר	גם: מַעְסֵר מַעְסֵר, מַעְסֵר מַעְסֵר
מַעְסֵר (ג) וְ	ש"ל	אדריכל	(מ"נ) מַעְסֵר מַעְסֵר	
מַעְסֵר (ג) מַעְסֵר	ש"ל	מכון, מוסד (מחקר, הוראה)		

מָלְמוּס	ש"ת	ניכר, בולט, מוחשי	تَقَدَّمَ مَلْمُوس - התקדמות ניכרת, מוחשית בָּרַז - בולט, ראשי, עיקרי	גם: בָּרַז בְּאֶרֶז - בולט
مَلِيء	ש"ת	מלא		גם: מיליאן מְלִיאַן, מלאן מְלֶאן
مَمَر (ج) ات	ש"ע	מעבר, מסדרון, נתיב	مَمَر المَشَاة - מעבר חצייה	
مُمَيَّر (ج) ات	ש"ע	מאפיין, תכונה ייחודית		גם: מִיזָה מִיזָה
مُمَيَّر	ש"ת	מיוחד, מיוחד במינו	(מ"נ) فَرِيد	גם: مش عادي مُש עֲאֲדִי, פֶּרִיד פְּרִיד
مُنَاسِب	ש"ת	מתאים	(מ"נ) مُلَائِم	
مُنْتَج, مَنُوج (ج) ات	ש"ע	מוצר		
مُنْتَدَى (المُنْتَدَى) (ج) مُنْتَدَيَات	ש"ע	פורום, כינוס, כנס, מועדון, מקום מפגש		منتدى מְנִתְדָא
مَنْح (يَمْنَحُ)	פועל	העניק את ל-	(מ"נ) وَهَب, أَهْدَى مِنْحَة (ج) مَنْح - מענק, מלגה, מתנה مِنْحَة دِرَاسِيَّة - מענק / מלגת לימודים	أَهْدَى אֶהְדָא - הקדיש
مَنْزِل (ج) مَنَازِل	ש"ע	בית, משכן	(מ"נ) دَار, بَيْت, مَسْكَن	גם: دار דָאָר, בֵּית בֵּית
مُنَوَّعَات	ש"ע	שונות (אוסף פריטים שונים, מסוגים שונים)		
مُهَاجِر (ج) وَن	ש"ע	מהגר		
مَهَارَة (ج) ات	ש"ע	מיומנות, מקצועיות, מומחיות (במקצוע)		

מְהֵמֶה (ג) אֵת, מְהָמָה	ש"ל	משימה, תפקיד	(מ"נ) وَظِيْفَة (ג) وَظَائِف - משרה, תפקיד, מטלה, שיעורי בית	גם: وَظِيْفَة (ג) وظائف وَظِيْفَة (ר') وَظَائِف - משרה, תפקיד, שיעורי בית
مَوْقِع (ג) مَوَاقِع	ש"ל	מקום, אתר (באינטרנט)	مَوْقِع رَقْمِي - אתר דיגיטלי مَوْقِع إلكتروني - אתר אינטרנט	
مَوْقِف (ג) مَوَاقِف	ש"ל	מצב, תחנה, עמדה - גישה, השקפה	مَوْقِف مِنْ - עמדה כלפי - إِتَّخَذَ مَوْقِفًا - נקט עמדה	
مَيَّز	פועל	אפיין, אבחן, הפלה לטובה	مُمَيِّز (ג) אֵת - מאפיין, תכונה ייחודית مُمَيِّز - מיוחד, מיוחד במינו تَمْيِيز - הבחנה, אפליה مَيَّزَ بَيْنَ... وَ... - הבדיל בין... לבין	
مِيزَانِيَّة (ג) אֵת	ש"ל	תקציב	مَشْرُوع مِيزَانِيَّة - הצעת תקציב	
نَائِب (ג) نُؤَاب	ש"ל	סגן, ציר (בפרלמנט), ממלא מקום	مَجْلِس النُّوَاب - בית הנבחרים, הפרלמנט نَائِب الرِّئِيس - סגן הנשיא	
نَادٍ (النَّادِي) (ج) نَوَادٍ (النَّوَادِي)،	ש"ל	מועדון	نَادٍ رِيَاظِي - מועדון ספורט, מכון כושר	نادي (ג) نوادي نادي (ר') نوادي جيم ג'ים - מועדון / חדר כושר / ספורט
نَبَات (ג) אֵת	שם קיבוצי	צמח, צמחייה, צמחים	عِلْم النِّبَات - בוטניקה نَبَاتِي (ג) وَن - צמחוני, חוקר צמחים	
نَدْوَة (ג) نَدَوَات	ש"ל	כינוס, כנס, מפגש	(מ"נ) إِجْتِمَاع، مُؤْتَمَر لِقَاء - מפגש	גם: لقاء לקאא - מפגש مؤتمر מאַתְמֶר - כינוס, כנס, ועידה
نَسِي (يُنْسَى)	פועל	שכח את-	نَسِيَان - שיכחה	نَسِيَ נָסִי

נִصַּח (יִנְּסַח) פועל	ייעץ, נתן עצה	نَصِيحَة (ج) نَصَائِح - עצה	نصيحة (ج) نصائح נְסִיחָה (ר') נְסִאִיחַ - עצה
נִזְרִיָּה (ג) א	ש"ע	תִּיאוֹרִיָּה, דעה, השקפה	גם: נִזְרָה - מבט, ראייה, השקפה
נָקַד (יִנְּקֹד)	פועל	מתח ביקורת, ביקר, בדק	גם: انتقد اِنْتَقَد נָקַד - ביקורת, בדיקה מְדוּקְדָּק נָקַד אָדִיב - ביקורת ספרותית
נָקִי (יִנְּקִי)	פועל	הכחיש, שלל, סילק, גירש	גם: נִכַּר נִכַּר, אִנְכַּר אִנְכַּר - הכחיש
נָקַד	פועל	ביצע, הוציא לפועל	נָקַד - ביצוע, הוצאה לפועל
נָפַע (יִנְּפַע)	פועל	היה מועיל, הועיל ל-	גם: אִפָּאד מְפִיד מְפִיד - מועיל, מעניין
נָפַס (יִנְּפֹס)	פועל	היה חסר, התמעט, היה פגום, הפחית את-	נָפַס - מחסור, חוסר, חיסרון, פגם, הפחתה, השמטה נָפַס - חסרונות, מגרעות, פגמים
נָמַ (יִנְּמֹ)	פועל	צמח, גדל, התפתח	גם: כִּבְר כִּבְר, תִּטּוֹר תִּטּוֹר

נָמִי	פועל	גידל, פיתח, טיפח, קידם	(מ"נ) طَوَّرَ - פיתח, رَبَّى - גידל, טיפח, חינך تَنَمَّية - פיתוח, צמיחה, התפתחות	גם: طَوَّرَ טוֹר - פיתח قَدَّمَ קדָם - קידם اهْتَمَّ ב אֶהְתֵּם ב - טיפח رَبَّى רבָא - גידל
نَهَار	ש"ע	יום (שעות האור)	لَيْلَ نَهَارٍ, لَيْلًا نَهَارًا - יומם ולילה نَهَارُكَ سَعِيد - יום טוב לך (שיהיה לך יום מאושר)	נְהַר נְהַר
نَوْع (ج) أَنْوَاع	ש"ע	סוג, מין, אופן	(מ"נ) جِنْس (ج) أَجْنَاس صِنْف (ج) أَصْنَاف النَّوع البَشَرِي - המין האנושי فَرِيد مِنْ نَوْعِهِ/فَرِيد النَّوع - מיוחד במינו كُلَّ أَنْوَاع ... - כל מיני نَوْعًا ما - במידת מה, במידה מסוימת	نوع (ג) أَنْوَاع נֹע (ר') אֶנְוָאע גם: جنس ג'נֵס - מין, סוג صنف (ג) أَصْنَاف قَوْף (ר') אֶקְוָאף - סוג (של סחורה)
نَوَوِي	ש"ת	גרעיני, אטומי	(מ"נ) ذَرِّي أُسْرَة نَوَوِيَة - משפחה גרעינית	גם: ذَرِي דְרִי
هَائِل	ש"ת	עצום, ענקי, מרשים, מדהים	(מ"נ) عَظِيم، جَسِيم	גם: عَظِيم עִזִים
هَادِي	ש"ת	שָקט, שָלוו, איטי (קצב)	هُدوء - שקט, שלווה, דממה	هادي הָאדִי
هَجَا (يَهْجُو)	פועל	אֵיית את-	حُرُوف الهجاء - אותיות האלף-בית	
هَدَد	פועל	איים על-	تَهْدِيد (ج) אֵת - איום	
هُدْنَة	ש"ע	הפסקת אש, הפוגה, הפסקת לחימה זמנית		

הִיכָּהּ דוג': مش هيك مَش הִיכָּה - לא כד! عشان هيك עֲשָׂאן הִיכָּה - משום כד		כד	תואר הפועל	هَكَذَا
هَئָא תְּהִינָה (ג) תְּהָא (אֵלְהָא) - ברכה, איחול	בירך את- ב(ברכה כלשהי), איחל ל- את-	פועל	הֵאָא	הֵאָא
רבים: واجبات נאג'פאת	واجبات مَدْرَسِيَّة - שיעורי בית	חובה, הכרחי, תפקיד, משימה	ש"ע	وَاجِب (ג) א
	مُواجهَة - עמידה בפני-, עימות	עמד בפני-, נתקל ב- , התמודד עם	פועל	وَاجَة
		בהיר, ברור, מובן	ש"ת	وَاضِح
	واقع الحیاة - מציאות החיים الواقع - המציאות העכשווית, המצב הנוכחי في الواقع - למעשה, בעצם	מציאות, קיים במציאות, ריאלי, קורה, מתרחש	ש"ע	وَاقِع
وثق ות'ק ثقة ת'קה - אַמוֹן, ביטחון	ثقة - אַמוֹן, ביטחון الثقة بالنفس - ביטחון עצמי مَصْدَر مَوْثُوق - מקור מהימן	סמך על-, בטח ב-, האמין ב-	פועל	وَثَق (يَثِقُ) ב, في
גם: לחל לחאל (עם) כינוי חבור דוג': إنت لحالك אַנְתָּ לחאלְכָּה - את לבדך	(מ"נ) لَوَحْدِهِ	לבדו, לבד	תואר הפועל	وَحْدَهُ

וּדְ, וּדְ	ש"ע	אהבה, חיבה, ידידות	(מ"נ) חֶבֶב - אהבה, חיבה (מ"נ) صِدَاقَة, صُحْبَة - ידידות, חברות וּדְי - ידידותי בּוּדְי אֲנִי - ברצוני ל-, אני רוצה ל-	מחֶבֶת מִחֶבֶת בְּדִי בְּדִי - ברצוני
וְרִשָּׁה (ג) אַת	ש"ע	סדנה, בית מלאכה	וְרִשָּׁה עֵמֶל – סדנה	
וְסֹאֶה	ש"ע	תיווך, פשרה, גישור	قَامَ يَدْوُرُ الْوَسَاطَة - תיווך, שימש כמתווך سَمْسَرَة - תיווך, מסחר בניירות ערך, מסחר בבורסה	גם: תוֹסֵט תוֹסֵט
וְסִיט (ג) וּסְטָא	ש"ע	מתווך, גורם מתווך	سَمْسَار - סוכן, מתווך (נדל"ן, בורסה, מכוניות)	גם: סמסאר סמסאר - מתווך דירות (נדל"ן)
וְصִפָּה (ג) אַת	ש"ע	מתכון, מרשם רפואי, תיאור	רְשִׁיטָה רְשִׁיטָה - מרשם רפואי	
וְזָפַת	פועל	העסיק את-, נתן משרה ל-	גם: שָׁעַל שְׁעָל - העסיק	
וְעִי	ש"ע	תודעה, מודעות		
וְפָרַ	פועל	סיפק בשפע את-, חסך	גם: זָוַד - סיפק	
וְפָקַ	תואר הפועל	בהתאם ל-, לפי	(מ"נ) وَفَقًا لِّ, عَلَى نَحْوِ, حَسَبِ, بِحَسَبِ بِمَوْجِبِ	חֶסֶב חֶסֶב
וְפָחָה	ש"ע	חוצפה		
יֶסָר	ש"ע	שמאל, צד שמאל	(מ"נ) شِمَال يَسَارًا, لِلْيَسَار - שמאלה, לצד שמאל	

יִמֵּן	ש"ל	אושר, ברכה, שפע, רווחה	تَتَمَّيْ لَكُمْ الْيَمْنُ وَالنَّجَاحُ - אנו מאחלים לכם ברכה והצלחה	سعادة سعادته - אושר بركة بركة - ברכה خير خير - ברכה, הצלחה, טוב
يُوسُفُ أَفَنْدِي, يُوسُفِي	ש"ל	מנדינה, קלמנטינה	(מ"נ) مَنَدَلِينَا	
يَوْمِيَّات	ש"ל	יומן, יומן זיכרונות		

מאגר מילים לפי נושאים - שנת הלימודים השישית

המספרים 11 - 19

המספר - זכר	המספר - נקבה	המספר - הרחבות
أَحَدٌ عَشَرَ	إِحْدَى عَشْرَةَ	אחת עשרה
إِثْنًا/إِثْنِي عَشَرَ	إِثْنَانِ/إِثْنَتَيْنِ عَشْرَةَ	האחדות שניים (إِثْنَانِ) ושתיים (إِثْنَتَانِ) משתנות, לפי תפקיד המספר במשפט
ثَلَاثَةٌ عَشَرَ	ثَلَاثَ عَشْرَةَ	שלוש עשרה
أَرْبَعَةٌ عَشَرَ	أَرْبَعَ عَشْرَةَ	ארבע עשרה
خَمْسَةٌ عَشَرَ	خَمْسَ عَشْرَةَ	חמש עשרה
سِتَّةٌ عَشَرَ	سِتَّ عَشْرَةَ	שש עשרה
سَبْعَةٌ عَشَرَ	سَبْعَ عَشْرَةَ	שבע עשרה
ثَمَانِيَةٌ عَشَرَ	ثَمَانِيَّ عَشْرَةَ	שמונה עשרה
تِسْعَةٌ عَشَرَ	تِسْعَ عَشْرَةَ	תשע עשרה

המִּיָּת וְהָאֲלָף מאות ואלפים

המספר - העֲדָד		הרחבות - הַתּוֹסְעוֹת
מֵאָה, מֵאָה (ג)	מאה	
מֵאָה מֵאָה		
מֵאָה / מֵאָה	מאתיים	הצורה משתנה בהתאם לתפקיד התחבירי של המילה במשפט.
שלוש מאות	מֵאָה - מילה ממין נקבה, לכן האחדות ממין נקבה. אפשר: תְּלָאִימָה הסומך מֵאָה ביחיד, בַּיָּגוֹד לכלל האומר שהשם הנמנה אחרי מספרים 3 – 10 יבוא ברבים.	
אַרְבַּע מֵאָה	ארבע מאות	
חֲמִשָּׁה מֵאָה	חמש מאות	
שֵׁשׁ מֵאָה	שש מאות	
שִׁבְעִי מֵאָה	שבע מאות	
תְּמָנִי מֵאָה	שמונה מאות	תְּמָנִי – בסמיכות
תִּשְׁעִי מֵאָה	תשע מאות	
אֶלֶף (ג) אֶלֶף	אלף	
אֶלֶף / אֶלֶף	אלפיים	הצורה משתנה בהתאם לתפקיד התחבירי של המילה במשפט.
שלוש אלפים	אֶלֶף - מילה ממין זכר, לכן האחדות ממין זכר. הסומך אֶלֶף בא ברבים, לִפִּי הכלל האומר שהשם הנמנה אחרי מספרים 3 – 10 יבוא ברבים.	
אַרְבַּע אֶלֶף	ארבעת אלפים	
חֲמִשָּׁה אֶלֶף	חמשת אלפים	
שֵׁשׁ אֶלֶף	ששת אלפים	
שִׁבְעִי אֶלֶף	שבעת אלפים	
תְּמָנִי אֶלֶף	שמונת אלפים	
תִּשְׁעִי אֶלֶף	תשעת אלפים	
עֶשְׂרֵי אֶלֶף	עשרת אלפים	

אֲדֹת הַרְבֵּט מילות קישור (טבלה מסכמת)

המילית בערבית הַכְּמֶה	תרגום הַתְּרַמֶּה	הרחבות הַתְּוֹסְעַת	ערבית דבורה הַלֵּמֶה הַמְּכִיֶּה
وَ	!		
فَ	ו, ואז, לאחר מכן, לכן, מפני ש-	משמעות המילית תלוייה בהקשר שבו היא מופיעה במשפט.	
إِذَا	אם, כאשר, פתאום, והנה		
إِلَّا	אלא, פרט ל-, מבלי ש-	لَيْسَ إِلَّا - בלבד, אך ורק, ולא יותר	
إِلَّا أَنْ	אלא ש-, אך, אולם	إِلَّا أَنْ - אלא אם, אלא ש-	
إِلَى آخِرِهِ	וכולי, וכן הלאה		
أَمَّا	אך, אבל, ואילו, ואשר ל-		
إِنَّ، أَنَّ	ש-	إِنَّهُ אֲנִי	
إِنْ	אם	وَإِنْ - אפילו, גם אם	
أَوْ	או		
أَيْضًا	גם, גם כן	כִּמָּאן	
بِالإِضَافَةِ إِلَى ذَلِكَ	בנוסף לכך, זאת ועוד		
بِخِلَافٍ	בניגוד ל-, מלבד-	(מ"נ) خِلَافًا ل	
بِسَبَبٍ	בגלל, בשל	بِسَبَبِ ذَلِكَ - בשל כך, לכן	منشان منשאן عشان لישאן
بِشَرْطٍ	בתנאי ש-	(מ"נ) عَلَى شَرْطٍ	
بَعْدَ ذَلِكَ	אחרי כן, לאחר מכן	(מ"נ) بَعْدَئِذٍ	بعدين بعدين
بَعْدَمَا	לאחר ש-	(מ"נ) بَعْدَ أَنْ	

يَقْدَرُ مَا	במידה ש-, ככל ש-, כפי ש-		
بَلْ	אלא, יתר על כן, כי אם, להיפך		
بَيْنَمَا	בזמן ש-, בעוד ש-		
تَمَامًا	לגמרי, לחלוטין, בדיוק	(מ"נ) كَلِّيًّا، بَتَاتًا	
ثُمَّ	אחר כך, ואז	بعدين بَعْدَيْن	
حَتَّى	עד, עד ש-, אפילו, כדי ש-	لَحْدًا لَحْدًا - עד لَحْدًا لَحْدًا مَا - עד ש-	
حَيْثُ	במקום ש-, באשר-, מכיוון ש-	بَحَيْثُ - באופן ש-, כך ש-, עד ש- مِنْ حَيْثُ - מבחינת-, מכיוון ש-, היות ש-, ממקום ש-	
دُونَ	בלי, ללא, למטה מ-, פחות מ-	(מ"נ) بِدُونِ مِنْ دُونَ - בלי, פרט ל-, מחוץ ל- دُونَمَا - ללא כל, בלי כל-	
رَغَمَ	למרות, אף על פי ש-, בניגוד ל-	(מ"נ) بِالرَّغْمِ مِنْ، يَرْغَمُ، رَغْمًا مِنْ	
عَبْرَ	מעבר ל-, דרך, במהלך, במשך, באמצעות		
عَلَى مَا يَبْدُو	כנראה, כפי הנראה	(מ"נ) كَمَا يَبْدُو	
غَيْرَ أَنَّ	אלא ש-, אולם	غير إِنَّه لِيُيرِ أَنْوَ	
غَيْرَ ذَلِكَ	וכדומה, וכיוצא בזה		
فَضْلًا عَنْ/عَلَى	נוסף ל/על		
فَقَطَّ	רק, בלבד	(מ"נ) إِنَّمَا	بَسَّ بِسَّ
فِي الْآخِرِ	בסוף, לבסוף, בסופו של דבר	(מ"נ) فِي آخِرِ الْأَمْرِ	

		לעומת זאת, בתוך כך, במקביל	فِي الْمُقَابِلِ
		לפני ש-	قَبْلَ أَنْ
		בגלל מה ש-	لِمَا
		כאילו	كَأَنَّ
	כָּל מִי שֶׁ - כל מי ש-	כל מה ש-	كُلِّ مَا
		ככל ש-, בכל פעם ש-	كُلَّمَا
זֵי מַא זֵי מַא	כמו כן (בתחילת משפט) כְּמַא יִבְדּוּ - כנראה, כפי הנראה	כמו ש-, כשם ש-, כמו	כְּמַא
	(מ"נ) לִי, לִיכִי, חַתִּי	כדי ל-, כדי ש-	כִּי
לֵאנֶה לֵאנֶה		כי, מכיוון ש-, מפני ש-	לֵאֲנֵן
عشان هيك لعشان הִיכ منشان هيك מנִשָּׁאן הִיכ		לכן, מכיוון שכך, בגלל זה	لِذֶּלֶק, לִזָּא
בִּלְכִי בִּלְכִי בִּיגִיז יִמְכֵן יִמְכֵן		אולי, ייתכן ש- כדי ש-, למען	לְעֵל
לִכֵּן לִכֵּן בִּסֵּ בִּסֵּ		אבל, אך, אולם	לִכֵּן, לִכֵּן
	(מ"נ) עִנְדָּמָא	כאשר, כש-	לְמָא
	וְלֹ - אפילו, גם אם לֹלָ - לולא, אֶלְמִלָּא	לו, אילו	לֹו
		הלוואי ש-, מי ייתן ו-	לֵיִת
זֵי זֵי		כמו-, כדוגמת-	מִיִּל
	(מ"נ) עַלִּי סִבִּיל הַמִּיִּל	לדוגמה, למשל	מִיִּלָּא

מֵעַ אֲנִי	אף על פי ש-, למרות ה-	(מ"נ) רַעַם, רַעַם אֲנִי, בַּרְעַם מִן	
מֵעַ זֶלֶק / מֵעַ הֵדָא	יחד עם זאת, בכל זאת	מֵעַ כֹּל הֵדָא / זֶלֶק - למרות הכול, דווקא	
מִּמְּקָרְנֶה בִּ	בהשוואה ל-	(מ"נ) מִּמְּקָרְנֶה מֵעַ	
מִן הַמְּרַגֵּחַ אֲנִי	קרוב לוודאי, סביר ש-, כנראה ש-	(מ"נ) הַמְּרַגֵּחַ אֲנִי/אֲנִי	
מִן אֶחָד	למען, לשם, בגלל, בשל	עֶשְׂאן יֶשְׂאן מֶשְׂאן מִן־יֶשְׂאן	
נִתְיַגֵּה לִי	כתוצאה מ-	עֶשְׂאן הֵיכַל יֶשְׂאן הֵיכַל מֶשְׂאן הֵיכַל מִן־יֶשְׂאן הֵיכַל	

مُجَامَلَات وَتَحِيَّات وَتَهَانِي – מילות נימוס, ברכות ואיחולים חגיגיים

(לשנות הלימודים הרביעית עד השישית)

ערבית תקנית		ערבית דבורה	
ברכה	תרגום	תשובה	ברכה
نَوَّرَتْ/نَوَّرْتَ المكان	ברוך הבא (הארת את המקום)	الله يُنَوِّرُ عَلَيْكَ/عَلَيْكِ بُجُودِكَ/ بُجُودِكِ (בנוכחותך, בהימצאותך)	نَوَّرَتْ/نَوَّرْتَ المكان نُورَتْ/نُورْتَ المكان نُورَتْ/نُورْتَ المكان (א)למכאן بُجُودِكَ בּוּג'וּדִכּ
مَعَ أَطْيَبِ الْتَّمَنِّيَّاتِ	בברכה רבה	شُكْرًا جَزِيلًا وَأَطْيَبِ تَمَنِّيَّاتِي لَكَ/لِكَ أَيْضًا كَثْرَ خَيْرِكَ/ خَيْرِكِ (שאלוהים ירבה טובך)	مَعَ أَطْيَبِ الْتَّمَنِّيَّاتِ وَأَطْيَبِ الْتَّمَنِّيَّاتِ وَأَطْيَبِ الْتَّمَنِّيَّاتِ (אל)תמניאות אלכ كَثْرَ خَيْرِكَ כַּתְרֵי חֵירוּכְךָ
أَتَمَّنِّي لَكَ/لِكَ عُمْرًا طَوِيلًا الله يُطَوِّلُ عُمْرَكَ/ عُمْرِكِ	אני מברך / מברכת אותך בחיים ארוכים הלוואי שאלוהים יאריך את חייך (הבעת כבוד והערכה - מענה על קבלת שירות)	أَطَالَ اللهُ عُمْرَكَ/عُمْرِكِ الله يُسَلِّمُكَ/ يُسَلِّمُكِ	وَعُمُرِكَ وَعُمُرِكَ الله يسلمك أَلَلَّه يَسْلَمُكَ الله يَخْلِيكَ أَلَلَّه يَخْلِيكَ يَخْلِيكَ (תודה, תהיה בריא/ תהיי בריא, ישמרך האל)
صَوْمًا مَقْبُولًا وَإِفْطَارًا شَهِيًا	שאלוהים יקבל את צומך ושסעודת שבירת הצום תהיה ערבה (ברכה בחודש הרמדאן)	تَقَبَّلَ اللهُ مِنَّا وَمِنْكُمْ، وَجَعَلَهُ صَوْمًا مُبَارَكًا	

גֻּמְעָה מְבָרְכָה	יום שישי מבורך	عَلَيْنَا وَعَلَيْكُمْ	גֻּמְעָה מְבָרְכָה ג'מעה מברכה	עלינא ועליכם עלינא ועליכם
فُرْصَةٌ سَعِيدَةٌ	נעים להכיר, נעים מאוד, אני שמח/ה להכיר	فُرْصَةٌ مְبָרَكَةٌ تَشَرَّفْنَا وَأَنَا أَسْعَدُ	فرصة سعيدة פרסה סעיידה	إلْفُرْصَةُ إِلَى/إِلَيْنَا אלפרסה אלי / אלנא תשרפנא תשרפנא
اللَّهُ يُعَافِيكَ / يُعَافِيكَ اللَّهُ يَشْفِيكَ / يَشْفِيكَ أَتَمَّتْ لَكَ/لَكَ الصِّحَّةُ وَالْعَافِيَّةُ	תהיה בריא! תהיה בריא! (שאלוהים ירפא אותך) אני מאחל/ת לך בריאות	وَإِيَّاكَ/وَإِيَّاكَ عَافَاكَ/عَافَاكَ اللَّهُ وَحَفِظَكَ / وَحَفِظَكَ	اللَّهُ يعافيك אללה יעאפיק / יעאפיקי سلامتك סלאמתך اللَّهُ يشفيك אללה ישפיק / ישפיקי	اللَّهُ يَسَلِّمُكَ אללה יסלמך تَسْلِمُ/تَسْلِمِي תסלם/תסלמי وعليك العافية ועליך / ועליכי (א)לעאפיקה
سَافِرٌ/سَافِرِي بِسَلَامٍ وَعُدٌّ/وَعُودِي بِسَلَامٍ حَفِظَكَ/حَفِظَكَ اللَّهُ بِسَفَرِكَ/بِسَفَرِكَ	סע/י בשלום וחזור/חזרי בשלום (הלוואי) שאלוהים ישמור אותך בנסיעתך	شُكْرًا، بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ/فِيكَ جَزَاكَ/جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا (שאלוהים יגמול לך בטוב)	تروح وتيجي بالسلامة תרוח ותיגי' ב(א)ל(ס)לאמה	اللَّهُ يَسَلِّمُكَ אללה יסלמך اللَّهُ يَخْلِيكَ אללה יחליכי / יחליכי تَسْلِمُ/تَسْلِمِي תסלם/תסלמי
			תסלם/תסלמי תסלם / תסלמי (תודה רבה, תהיה/תהיי בריא/ה)	اللَّهُ يَسَلِّمُكَ אללה יסלמך
			(اللَّهُ) يَعْطِيكَ العافية יעטיכ (א)לעאפיקה	اللَّهُ يعافيك אללה יעאפיק / יעאפיקי اللَّهُ يَخْلِيكَ אללה יחליכי / יחליכי

אללה יִחְפֹּטְכָּ / אַלְלָהּ יִחְפֹּטְכָּ	אללה יִחְלִיכְךָ / אַלְלָהּ יִחְלִיכְךָ / יח'ליכ'י כשמדברים על הילדים, מברכים את הדובר/ת: אללה יִחְלִיכְךָ אִיָּאָהֶם אַלְלָהּ יִחְלִיכְךָ אַיָּאָהֶם אללה יִחְלִיכְהֶם אַלְלָהּ יִחְלִיכְהֶם אללה יִחְפֹּטְהֶם אַלְלָהּ יִחְפֹּטְהֶם	אללה יִחְלִיכְךָ / יִחְלִיכְךָ תודה, תהיה/תהיי בריא/ה, ישמרך האל תשובה נפוצה לברכות ודברי נימוס רבים		
ואידיכ / ואידיכ / ואידיכ אללה יִסְלַמְכָּ אַלְלָהּ יִסְלַמְכָּ	יִסְלְמוּ אִידִיכְךָ יִסְלְמוּ אידיכ / אידיכ יבורכו ידיך/ידייך (נאמר למי שהכין את האוכל, או עשה עבודה טובה כלשהי)			
אללה יִסְלַמְכָּ אַלְלָהּ יִסְלַמְכָּ	الحمد لله على السَّلامَة אַלְחֻמְדָּ לָלָה עֵלָא (אל)סְלַאמָה	אללה יִסְלַמְכָּ / יִסְלַמְכָּ	ברוך הבא, רפואה שלמה, תודה לאל שאת/ה בריא/ה ושלם/שלמה (ברכה לחוזרים מנסיעה, למי שנרפא ממחלה ולמי שניצל מתאונה/מסכנה)	اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى السَّلامَة
אללה יַעֲמַרְכָּ בֵּיתְכָּ / בֵּיתְכֶם אַלְלָהּ יַעֲמַרְכָּ בֵּיתְכָּ / בֵּיתְכֶם דאִימָה עֵלִיכֶם דאִימָה עֵלִיכֶם صَحَّتَيْنِ وَعَافِيَةٍ סְחָתִינִי וְעֵאפִיָּה דאִימָה בּוֹג'וֹדְכָּ דאִימָה בּוֹג'וֹדְכָּ (בזכות נוכחותך)	عمارٍ عَمَّار سَفَرَةٍ دَائِمَةٍ סְפָרָה דאִימָה قهوة دائمة קֶהוֹה דאִימָה	אללה יַעֲמַרְכָּ בֵּיתְכָּ / בֵּיתְכֶם דאִימָה עֵלִיכֶם	יבורך ביתך! (שיהיה ביתך מבורך בשפע ושוקק חיים). ששולחנכם יהיה תמיד מלא בכל טוב. (ברכות תודה למארח לאחר שתיית קפה או בסיום ארוחה) תבורך! שהקפה יהיה תמיד מצוי בביתך (ברכה בסיום שתיית קפה).	(بَيْتُكَ/بَيْتُكُمْ) عَامِرٍ/عَمَّار سُفْرَةٌ دَائِمَةٌ قَهْوَةٌ دَائِمَةٌ

بسيطة בסיטה (עניין פשוט, לא קרה כלום) ولا يهتمك ולא יְהִמֶּכּ ولأ يهتمك ולא יְהִמֶּכּ (שלא ידאיג אותך, לא נורא) مش مشكلة מש מְשַׁכְּלָה (אין בעיה)	متأسف / متأسفة מתאסֶּף/מתאסֶּפָּה	ولا يهتمك / ولا يهتمك יְהִמֶּכּ (שלא ידאיג אותך) لا بأس לא בָּאֵס (אין דבר, לא נורא)	מצטער/ת	متأسف / متأسفة
---	--	--	----------------	-----------------------